

Ν. ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ
Π. ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΟΥ

ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ

ΕΚΛΟΓΩΝ

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΞΥΓΓΡΑΦΗΣ

ΣΥΜΦΩΝΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΝ ΚΕΙΜΕΝΟΝ Ο.Ε.Σ.Β.

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΜΕ ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑΣ, ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΑΣ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑΣ

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΠΕΤΡΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ Α. Ε.
ΟΔΟΣ ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ ΚΑΙ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
ΑΘΗΝΑΙ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ν. ΤΣΑΦΕΡΙΟΥ
Τ. ΤΥΧΑΡΑΔΑΚΗ

ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

ΕΚΛΟΤΩΝ

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΕΥΤΡΑΦΩΝΣ

ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΜΕ ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

ΕΡΜΑΝΤΙΝΟΣ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΑΣ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑΣ

ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΟΙΚΟΥ ΠΕΤΡΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ Α.Ε.
ΟΙΚΟΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ
ΑΘΗΝΑΙ

Ν. ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ
Π. ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΟΥ

Αρ. 10.45037

ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ

ΕΚΛΟΓΩΝ

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΞΥΓΓΡΑΦΗΣ

ΣΥΜΦΩΝΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΝ ΚΕΙΜΕΝΟΝ Ο.Ε.Σ.Β.

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΜΕ ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑΣ, ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΑΣ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑΣ

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΠΕΤΡΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ Α. Ε.
ΟΔΟΣ ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ ΚΑΙ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
ΑΘΗΝΑΙ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΕΚΛΟΓΑΙ ΕΚ ΤΗΣ ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΕΥΓΓΡΑΦΗΣ

I ΠΛΑΤΑΪΚΑ

ΕΙΣΒΟΛΗ ΤΩΝ ΘΗΒΑΙΩΝ ΕΙΣ ΤΑΣ ΠΛΑΤΑΙΑΣ

(Βιβλ. Β': κεφ. 1—6)

Κεφ. I.

Περίληψις.—'Απ' ἐδῶ καὶ πέρα ἀρχίζει οὐσιαστικῶς ὁ πόλεμος· χωρὶς κήρυκα δὲν ἐπεκοινώνουν πλέον μεταξύ των, καὶ αἱ πολεμικαὶ ἐπιχειρήσεις ἦσαν συνεχεῖς.

Ἑρμηνεία.—'Απ' ἐδῶ καὶ πέραν (ἐνθὲνδε) δὲ ἀρχίζει πλέον (ἤδη) ὁ πόλεμος (μεταξὺ) τῶν Ἀθηναίων καὶ τῶν Πελοποννησίων καὶ τῶν συμμαχῶν ἀμοφτέρων (τῶν παρατάξεων: ἑκατέρων), κατὰ τὸν ὁποῖον (πόλεμος: ἐν ᾧ) οὐτε χωρὶς κήρυκα (ἀκηρυκτῶ) ἐπεκοινώνουν πλέον (ἔτι) μεταξύ των (παρ' ἀλλήλους), καὶ ἀπαξ ἕκαμαν ἔναρξιν τῶν ἐχθροπραξιῶν (καταστάντες τε ἐνν. ἐς αὐτόν, δηλ. τὸν πόλεμον) κυρ.=καὶ ἀφ' οὗ περιῆλθον εἰς πόλεμον) ἐπολέμουν συνεχῶς· ἔχουν δὲ γραφῆ (τὰ γεγονότα) κατὰ σειρὰν (ἐξῆς), ὅπως τὸ καθὲν συνέβαινε (ἐγίγνετο), κατὰ θέρος καὶ κατὰ χειμῶνα.

Παρατηρήσεις: φουσ. σειρά τῶν λέξ.: ὁ δὲ πόλεμος Ἀθηναίων καὶ Πελοπ. (γενικὴ ὑποκειμεν. τῆς ὄν. ὁ πόλεμος) καὶ τῶν συμμαχῶν (ὁμοίως γεν. ὑποκειμ.) ἑκατέροις (ἀντικειμενικὴ τῆς λ. συμμαχῶν) ἀρχεται (ιστορ. ἔνεστ.—ἤρξατο) ἤδη ἐνθὲνδε | ἐνθὲνδε κυρ. εἶναι τοπ. ἐπίρ. δηλοῦν τὴν ἀπὸ τινος τόπου κίνησιν· ἐνταῦθα λαμβάνεται χρονικῶς (=ἀτ' ἐδῶ καὶ πέραν ὑπονοεῖ δὲ τὴν εἰσβολὴν τῶν Θηβαίων εἰς τὰς Πλαταίας τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 431 π. Χ) | συμμαχῶν ἑκατέροις· ἀντὶ τῆς ἀντικείμεν. ἑκατέροις ἠδύνατο καὶ εἶται γεν. κτητικὴ: ἑκατέρων· τίνες δ' ἦσαν οἱ ἔμμοχοι ἑκατέρων βλ. ἐν κεφ. 9 | ἐν ᾧ ἐνν. πολέμῳ | ἐπεμείγνυντο παρατ. τοῦ ἐπιμείγνυμαι (ἐμειγνύμην, μειχθήσομαι, ἐμειξάμην, ἐμειχθῆν, ἐμειγῆν, μέμειγμα, ἐμειγίμην) | ἀκηρυκτῶ (α στερητ.+κήρυξ) γραφομένου καὶ ἀκηρυκτῶ (πρβλ. πανδημεί) τροπ. ἐπίρ. πρβλ. τὰ ἐν I 146: ἐπεμείγνυντο ἐν αὐταῖς (ταῖς αἰτιαῖς καὶ διαφοραῖς) καὶ παρ' ἀλλήλους ἐφοίτων ἀκηρύκτως μὲν, ἀνυπόπτως δ' οὐ. | παρ' ἀλλήλους· κατὰ συμφωνίαν ἄντι τοῦ: ἰόντες (φοιτῶντες) παρ' ἀλλήλους ἐπεμείγνυντο ἀλλήλοις | καταστάντες μετοχ. χρόν. (=επεὶ κατέστησαν) τοῦ ἄορ. β'· κατέστην (ἐνεργ. κατὰ τὴν μορφήν, ἀλλὰ παθητ. κατὰ τὴν σημασ.) τοῦ καθίστημι (ἴστην—στήσω—ἔστησα—ἔστην—στήσας ἔχω—ἔστηκα (μετὰ ὄσμ. παθητ.)—εἰστήκειν ἢ ἐστήκειν (ὁμοίως μετὰ σημ. παθητ.)—στήσας εἶχον—ἴσταμαι—ἰστάμην—στήσομαι—σταθήσομαι—ἔστησάμην—ἔσταθην) | φουσ. λέξ.: γέγραπται δὲ (ὑποκ. ὁ πόλεμος ἢ ὁρθότερον τὰ γενόμενα, ἢ, ὅπως εὐθύς ἀμέσως λέγει, ἕκαστα· διατὶ γέγραπται καὶ οὐχὶ γράφεται.)

ἰ ἐξῆς (ἐπιφ. προσδ. τροπ., καθοριζόμενος πληρестερὸν διὰ τῶν ἐπομένων) ὡς ἕκαστα (ὑποκειβ. κατὰ ἀπ. σύνταξιν τοῦ) ἐγίνετο κατὰ θέρος καὶ χειμῶνα (ἐμπρόσθ. προσδ. δηλοῦντες διανομὴν χρόνου) τὸ θέρος νοεῖται ὡς περιλαμβάνον καὶ τὴν ἀνοιξιν καὶ τὸ φθινόπωρον, διαρκοῦν δ' ἐπομένως ἐπὶ 8 μῆνας, ἀπὸ τοῦ Μαρτίου μέχρι τοῦ Ὀκτωβρίου. Χονδρικῶς ὅμως καὶ πρὸς εὐκολίαν θεωροῦνται συνήθως ὡς ἴσης διαρκείας (6 μηνῶν δηλ.)

Κεφ. 2

Περίληψις.—Τῷ 431 τριακόσιοι περίπου Θηβαῖοι εἰσβάλλουν ἐν καιρῷ νυκτὸς εἰς τὰς Πλαταιὰς κατόπιν συνεννοήσεως μετὰ τῶν ὀλιγαρχικῶν τῆς πόλεως, οἱ ὅποιοι ἐπεδίωκον νὰ παραδώσουν τὴν πόλιν εἰς τοὺς Θηβαίους διὰ νὰ ἐξοντώσουν τοὺς ἀντιπάλους τῶν δημοκρατικῶν. Οἱ Θηβαῖοι ὅμως ἐπεδίωξαν ἀντιθέτως νὰ συμφιλιωθῶν μετ' ὅλους τοὺς Πλαταιεῖς πείθοντες αὐτοὺς νὰ προσχωρήσουν εἰς τὴν Βοιωτικὴν συμμαχίαν.

Ἑρμηνεία.—Ἐπὶ δεκατέσσαρα μὲν ἔτη *παρέμειναν ἐν ἰσχύι (ἐνέμειναν)* αἱ τριακονταετῆς συνθήκαι, αἱ ὁποῖαι συνωμολογήθησαν μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Εὐβοίας· κατὰ τὸ δέκατον πέμπτον ὅμως ἔτος, ἐπὶ Χρυσίδος, *ἢ ὅποια τότε διέτερχεν τὸ 48ον ἔτος τῆς ἱερωσύνης της (ἱερωμένης τότε ἔτι πενήκοντα δέοντα δυοῖν)* εἰς τὸ Ἄργος, καὶ ἐπὶ Αἰνησίου ἐφόρου εἰς τὴν Σπάρτην καὶ ἐπὶ Πυθοδώρου, ὁ ὁποῖος ἐπὶ τέσσαρας ἰσὴν μῆνας θὰ ἦτο ἐπώνυμος ἀρχῶν τῶν Ἀθηναίων, κατὰ τὸν δέκατον ἕκτον μῆνα μετὰ τὴν ἐν Ποτειδαίᾳ μάχην, (καὶ) *μόλις ἤρχιζεν ἡ ἀνοιξίς (ἅμα ἦρι ἀρχομένῳ)*, ἄνδρες ἐκ τῶν Θηβαίων ὀλίγον περισσότεροι τῶν τριακοσίων — ἦσαν δὲ ἀρχηγοὶ αὐτῶν *καθ' ὃ Βοιωτάρχα (βοιωταρχοῦντες)* ὁ Πυθάγγελος, ὁ υἱὸς τοῦ Φυλείδου, καὶ ὁ Διέμφορος, ὁ υἱὸς τοῦ Ὀνητορίδου — εἰσέβαλον ἐνοπλοὶ *εἰς τὴν ὄραν ποῦ παρνεῖ κανεῖς τὸν πρῶτον ὕπνον* (περὶ πρῶτον ὕπνον) εἰς τὰς Πλαταιὰς τῆς Βοιωτίας, αἱ ὁποῖαι ἦσαν πόλις συμμαχικὴ τῶν Ἀθηναίων.

Προσεκάλεσαν (ἐπηγάγοντο) δὲ (αὐτοὺς) καὶ (μαάλιστα) ἤνοιξαν τὰς Πύλας ἄνδρες ἐκ τῶν Πλαταιέων, κάποιος Ναυκλείδης καὶ *οἱ ὁμόφρονές του (οἱ μετ' αὐτοῦ)*, οἱ ὅποιοι ἤθελον, *χάριν τῆς προσωπικῆς των πολιτικῆς ἰσχύος (ἰδίας ἔνεκα δυνάμεως, διὰ νὰ ἐπικρατήσουν δηλ. πολιτικῶς)*, καὶ ἄνδρας ἐκ τῶν συμπολιτῶν των, *ἐκείνους οἱ ὅποιοι ἦσαν πολιτικοὶ των ἀντίπαλοι (τοὺς ὑπεναντίους σφίσειν)* νὰ φονεύσουν καὶ τὴν πόλιν εἰς τοὺς Θηβαίους *νὰ παραδώσουν (προσποίησαι)*. Ἐνήρησαν δὲ (βλα) αὐτὰ διὰ μέσου τοῦ Εὐρυμάχου, τοῦ υἱοῦ τοῦ Λεοντιάδου, *ἄνδρὸς ἐχοντιος τὴν μεγαλυτέραν πολιτικὴν δύναμιν (ἄνδρὸς δυνατωτάτου)* ἀπὸ (ὅλους) τοὺς Θηβαίους. Ἐπειδὴ δηλ. οἱ Θηβαῖοι προεῖδον, *ὅτι ὁ πόλεμος θὰ γίνῃ (ἐξάπαντος) ὅτι ἔσοιτο ὁ πόλεμος*, ἤθελον τὰς Πλαταιὰς, *αἱ ὁποῖαι διέκειντο πάντοτε ἐχθρικῶς πρὸς αὐτοὺς (αἰεὶ σφίσειν διάφορον οὐσαν)*, νὰ τὰς καταλάβουν ἀπὸ πρὶν (προκαταλαβεῖν). ἐν ὅσῳ δηλ. ἦτο ἀκόμη εἰρήνη (ἔτι ἐν εἰρήνῃ) καὶ ὁ πόλεμος δὲν εἶχεν ἀκόμη ἐκραγῆ φανερά (μήπω φανεροῦ καθεστῶτος). Διὰ τοῦτο δὲ (ἦ) καὶ εὐκολώτερον εἰσῆλθον ἀπαρατήρητοι (ἔλαθον

πέντε ἐφόρων (ὁ κατ' ἐξοχὴν ἔφορος), οὕτω ἐν Ἀθήναις ὁ πρῶτος τῶν ἐννεπ' ἀρχόντων (ὃς κατ' ἐξοχὴν ἦρχε) | Ποτειδαία, πόλις ἐν τῇ Χαλκιδικῇ Χερσονήσῳ, ἀποικία τῶν Κορινθίων ἢ παρ' αὐτὴν μάχη ἔλαβε γόραν τῷ 432 π. Χ. περλ. I 62 κ.ε. | ἄμα ἢ ἀρχομένοσ=ἄμα τῇ ἀρχῇ τοῦ ἔαρος ἦρι=ἔαρι (κατὰ συναίρ. ἦρι· ὄνομ. ἔαρ καὶ κατὰ συναίρ. ἦρ, γεν. ἔαρος—ἦρος, δοτ. ἔαρι—ἦρι κ.λ.π.) | ἄνδρες Θεβαίων (γεν. διαίρ.=ἐκ τῶν Θεβ.) ὀλίγω (δοτ. τοῦ ποσῶ) πλείους (κατηγορ.) τριακοσίων (γεν. τοῦ β' ὅρου τῆς συγκρίσεως, λόγῳ τοῦ προηγουμένου συγκριτ. πλείους). Ὁ Ἡρόδ. ἐν VII 233 ἀναβιβάζει τούτους εἰς 400. | Πυθάγγελος καὶ Διέμπορος... (ὑποκειμ.) ἦγοντο αὐτῶν (ἀντικειμ.) βειωταρχοῦντες (μτχ. αἰτιολ. ἢ καὶ ἐπιθ.) βειωταρχῶ=εἰμαι βιωταρχῆς ἦσαν δ' οἱ βιωταρχαὶ ἐνδεκα συνήθως τὸν ἀριθμὸν (δύο ἀπαραιτήτως ἐκ Θεβῶν καὶ εἰς ἕξ ἐκάστης τῶν ἄλλων πόλεων) ἐκλεγόμενοι κατ' ἔτος καὶ διευθύνοντες τὰς υποθέσεις τῆς βιωτικῆς ὁμοσπονδίας | περὶ πρῶτον ὕπνον (περιούπ. περλ. λατιν. nocte concubia | ἐς Πλάταιαν τῆς Βιωτίας (γενική διακριτική) οὖσαν (ἐπιθ. μτχ.=ἦν) ζυμμαχίδα (κατηγορ.) Ἀθηναίων (γεν. κτητική) κυρ. ζυμμαχίδα εἶναι ἐπιθ. (ζυμμαχίς—ἴδος, ἰδιότυπον θηλ. τοῦ σύμμαχος), ἐνταῦθα ὁμως κεῖται ὡς οὐσιαστ.. κατὰ παράλειψιν τοῦ οὐσ. πόλιν' ἦτο δὲ σύμμαχος τῶν Ἀθ. ἀπὸ τοῦ 520 π.Χ.

φ. σ. λ. : ἄνδρες (ὑποκ.) δὲ Πλαταίων (=Πλαταιέων, γενικ. διαίρ. εἰς τὸ ἄνδρες), Ναυκλείδης τε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ (ἐπεξήγησις εἰς τὸ ὑποκ. ἄνδρες) ἐπηγάγοντο (ἐνν. αὐτοὺς ὡς ἀντικ.) περὶ τοῦ πράγματος περλ. III 65, 2 κ.ε.) καὶ ἀνέωξεν τὰς πύλας (ἀντικ.), βουλόμενοι (αἰτιολ. μτχ.=ἐπεὶ ἐβούλοντο) διαφθεῖραι τε (τελ. ἀπαρ.) ἄνδρας (ἀντικ.) τῶν πολιτῶν (γεν. διαίρ.) τοὺς ὑπεναντίους (παράθεσις εἰς τὸ ἄνδρας=οἱ ἦσαν ὑπεναντίοι) σφίσιν (δοτ. ἀντικειμ. εἰς τὸ τοὺς ὑπεναντίους) καὶ προσποῖησαι (β' τελ. ἀπαρ.) τὴν πόλιν (ἄμοσ. ἀντικ.) Θεβαίοις (ἐμμοσ. ἀντικ.) ἔνεκα ἰδίας δυναμείας (ἐμπρόθ. προσδιορ. δηλῶν σκοπὸν ἢ αἰτίαν)—τὰ ὑποκ. τῶν τελ. ἀπαρ. διαφθεῖραι καὶ προσποῖησαι εἶναι τὰ αὐτὰ μὲ τῆς μτχ. βουλόμενοι, ἐκ τῆς ὁποίας ἐξαρτῶνται (δηλ. Ναυκλείδης καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ)—ἐπηγάγοντο μέσ. ἀόρ. β' τοῦ ἐπάγωμαι=προσκαλῶ ἀνέωξεν ενεργ. ἀόρ. α' τοῦ ἀνοίγω (καὶ ἀνοίγνυμι, ἀνά+οίγω)—ἀνέωγον—ἀνοίξω—ἀνέωξα—ἀνέωχα | ἄνδρες δυνατωτάτους (παράθεσις εἰς τὸ Εὐρυμάχου=ὃς ἦν ἀνήρ δυνατώτατος) Θεβαίων (γεν. διαίρ.).

| φ. σ. λ. : οἱ γὰρ Θεβαῖοι (ὑποκ.) ἐβούλοντο προκαταλαβεῖν (τελ. ἀπαρ., ὑποκ. οἱ Θεβαῖοι, ταυτοπροσωπία) τὴν Πλάταιαν (ἀντικ.), οὖσαν (ἐπιθ. μτχ.=ἦν) αἰεὶ διάφορον (κατηγορ.) σφίσιν (δοτ. ἀντικειμ. εἰς τὸ διάφορον), (ἐβούλοντο προκαταλαβεῖν αὐτὴν) ἐν εἰρήνῃ ἔτι (ἐμπρόθ. προσδιορ. χρόν.) καὶ τοῦ πολέμου (ὑποκ. τῆς ἐπομένης μτχ.) μήπω καθεστῶτος (μτχ. χρόν. κατὰ γεν. ἀπόλ.=ἐν φ' ὁ πόλ. οὐλο καθεστήκει) φανερεῦ (κατηγορ.) (ἐβούλοντο ταῦτα οἱ Θεβ.) προῖδόντες (μτχ. αἰτιολ.=ἐπὶ προεἶδον), ὅτι (εἰσάγει εἰδ. πρότ. ἦτις εἶναι τὸ ἀντικ. τοῦ προῖδόντες) ὁ πόλεμος (ὑποκ.) ἔσοιτο (εὐκτ. τοῦ πλαγ. λόγου=ὅτι ὁ πόλεμος ἔσται) | προῖδόντες μτχ. τοῦ ενεργ. ἀόρ. β' προεἶδον τοῦ ρ'. προ-ορῶ | Πλαταιαί· αἱ Πλαταιαὶ (τὰ σημερ. Κόκκλα), ἐπὶ τῶν πρὸς Δ. ὑπορειῶν τοῦ Κιθαρώϊου | καθεστῶτος μτχ. τοῦ παρακ. καθεστήκα τοῦ καθίσταμαι (καθεστῶτος—καθεστῶσα—καθεστῶτος, ἐκ παραλλήλου πρὸς τοὺς τύπους καθεστήκως—καθεστηκῶς—καθεστῶτος).

φ. σ. λ. ἦ (δοκίμοφ. ἀναφορ. ἐπίρ. δηλοῦν τὴν αἰτίαν=δι' ὃ) καὶ ῥᾶον (ἐπιρρ. προσδ. τοῦ τρόπου) ἔλαθον ἐσελθόντες (κατηγορημ. μτχ.), φυλακῆς (ὑποκ. τῆς ἐπομ. μτχ.) οὐ προκαθεστηκίας (μτχ. αἰτιολ. κατὰ γεν. ἀπόλ.=ἐπεὶ οὐ καθεστήκει φυλακῆ) | ἦ· κυρ. εἶναι δοτ. τῆς ἀναφορ. ἄτων. ὃς, ἦ, ὃ (τοῦ θηλ. γεν.). | ῥᾶον ἐπίρ. βαθ. συγκρ. (ῥαδίως—ῥῆον—ῥαστα) ἐξυπακούεται δὲ ὁ β' ὅρος τῆς συγκρίσεως : ἦ πολέμου φαν. καθ. | ἔλαθον ενεργ. ἀόρ. β' τοῦ λανθάνω (ἐλάνθανον—λήσω—ἐλαθον—ἐλελήθεν)—διαφείγω, μένω ἀπαρατήρητος· ἔλαθον ἐσελθόντες=λάθρα εἰσῆλθον (ἦ μτχ. δηλ. περιέχει τὸ κύριον νόημα καὶ ἐρμηνεύεται δια ῥήμ. ὀρθῆς ἐγκλίσεως, το

δὲ ῥῆμα περικύβηται τὸ δευτερεῦον νόημα καὶ ἰσοδυναμῆι πρὸς ἐπιρρ. | **προκαθ-
εστηκυίας** μτχ. τοῦ ὑπερ. προκαθεισθήκειν τὸ ρ. προκαθίσταμαι (βλ. καὶ
ἀνωτ. **καθεστῶτος**)=τοποθετοῦμαι πρὸ (τῆς πόλεως, ἐνταῦθα) αἰτιολογῆι δὲ
ἡ μτχ. τὸ ἔλαθον ῥῶον **ἐσελεύθοντες** : διότι, ἐπειδὴ ὁ πόλεμος δὲν εἶχε κηρυ-
χθῆ ἄκομη, δὲν εἶχον τοποθετηθῆ φρουραὶ ἔμπρὸς ἀπὸ τὰς πόλεις.

φ. σ. λ. : **θέμενοι** (χρον. μτχ.=ἐπεὶ ἔθεντο) δὲ τὰ ὄπλα (ἀντικ.) ἐς
τὴν ἀγορὰν οὐκ ἐπέιθοντο μὲν τοῖς ἐπαγαγομένοις (ἀντικ., κυρ. εἶναι
μτχ. ἐπιθ.=ἐκείνους ὃ ἐπηγάγοντο. ἐνν. αὐτοὺς ὡς ἀντικ.), ὥστε (εἰσάγει δὲ
συμπερ. ἄπαρ., ὁμως ἠδύνατο νὰ κείται καὶ ἄνευ τοῦ ὥστε· δηλοῖ δὲ
κυρ. σκοπὸν) εὐθύς (ἐπιρρ. προσδ. τοῦ χρόν.) ἔχσθαι ἔργου (ἀντικ.) καὶ
ἰέναι ἐπὶ τὰς οἰκίας (ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν ἐχθρικήν κίνησιν) τῶν ἐχθρῶν
(γεν. κτητ.), ἐποιοῦντο δὲ γνῶμην χρῆσασθαι (τελ. ἄπαρ.) ἐπιτηδεῖσις
κηρύγμασιν (ἀντικ.) καὶ ἀγαγεῖν (τελ. ἄπαρ.) τὴν πόλιν (ἀντικ.) ἐς ξυμ-
βασίην μᾶλλον καὶ φιλίαν (ἐμπρόθ. προσδ. τῆς εἰς τόπον κινήσεως), νο-
μιζόντες (αιτιολ. μτχ. ἀναφερομένη εἰς τὸ ἐποιοῦντο γνῶμην=ἐπεὶ ἐνό-
μιζον) τὴν πόλιν (ὑποκ. τοῦ ἐπομ. ἄπαρ., κατ' αἰτ. δὲ διότι ἔχομεν ἔτερο-
προσωπίαν, ἄλλο δηλ. εἶναι τὸ ὑποκ. τῆς μτχ. νομιζόντες, ἐξ ἧς ἔξαργάται
τὸ ἄπαρ., καὶ ἄλλο τὸ ὑποκ. τοῦ ἄπαρ.) προσχωρήσειν (εἰδ. ἄπαρ. ἐξαργά-
το μνον ἐκ τοῦ νομιζόντες, ῥήματος δοξαστικοῦ) σφίσιν (ἀντικ. τοῦ ἄπαρ.)
ῥῥαδίως (ἐπιρρ. προσδ. τοῦ τρόπου) τούτω τῷ τρόπῳ (δοτ. τοῦ τρόπου)—καὶ ὁ
κῆρυξ (ὑποκ.) ἀνεῖπεν τίθεσθαι (τελ. ἄπαρ.) τὰ ὄπλα (ἀντικ.) παρ' αὐτοὺς
(ἐμπρόθ. προσδ. τοπ.), εἴ τις (εἰσάγει ὑποθ. πρότ. λαμβανομένην ὡς ὑποκ.
τοῦ ἄπαρ. τίθεσθαι, ἀντὶ τῆς μτχ. τὸν βουλόμενον, κατ' αἰτ. ἐπὶ ἔτεροπρσο.
ἦτοι : ὁ κῆρυξ ἀνεῖπε τὸν βουλόμενον... τίθεσθαι τὰ ὄπλα), εἴ τις
(ὑποκ.) βούλεται, ξυμμαχεῖν (τελ. ἄπαρ. ἐκ τοῦ βούλεται ὡς βουλευτικοῦ
σημ.) κατὰ τὰ πάτρια (ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν συμφωνίαν) τῶν πάντων
Βοιωτῶν (γεν. κτητ.) | ἐπαγαγομένοις μτχ. τοῦ μέσ. ἀορ. β' ἐπηγαγόμεν τοῦ
ἐπάγομαι (βλ. ἀνωτ. ἐπηγάγοντο) | ἔχομαί τινος κυρ. σημ. κρατοῦμαι ἀπὸ τοῦ
κρατιέμαι ἀπὸ καί), μτφρ. καταπιάνομαι μὲ καί || ἰέναι ἄπαρ τοῦ εἶμι |
γνώμην ποιεῦμαι=γινώσκω (ἐν τῇ σημασ. τοῦ ἀποφασίζω, γνῶμην ἐποίη-
σαν=ἐγνώσαν=ἀπεφάσαν | ἀνεῖπεν ἐνεργ. ἀορ. β' τοῦ ἀναγορεύω (ἀνά-
+ἀγορεύω, μέλλ. ἀνερω, ἀορ. ἀνεῖπον)=διακηρύττω | τὰ πάτρια τῶν πάν-
των Βοιωτῶν" οἱ πατροπαράδοτοι θεσμοὶ τῆς Βοιωτικῆς δημοσπονδίας, εἰς
τῆν ὁποίαν μέχρι τοῦ 519 π. Χ. ἀνήκον καὶ οἱ Πλαταιεῖς, ἀποσπασθέντες
ἐκτοτε καὶ συμμαχήσαντες μετὰ τῶν Ἀθηναίων. πρβλ. καὶ III 61, 2. 65, 2. 66.1.

Κεφ. 3.

Περὶ λήγης.—Οἱ Πλαταιεῖς κατ' ἀρχὰς ἐνόμισαν ὅτι οἱ εἰσελ-
θόντες εἰς τὴν πόλιν Θηβαῖοι ἦσαν πολλοὶ καὶ ἀπεδέχθησαν τὰς
προτάσεις τῶν περὶ προσχωρήσεως εἰς τὴν δημοσπονδίαν τῶν Βοιω-
τῶν ὅταν ὁμως ἀντελήφθησαν ὅτι ἦσαν τόσον ὀλίγοι, μετενόησαν
καὶ συνεννοηθέντες μετὰ τῶν μυστικά, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς
νυκτός, καὶ τοποθετήσαντες ὀδοφράγματα ἐπετέθησαν ἐναντίον τῶν
Θηβαίων ὀλίγον πρὶν ἔξημερώσῃ.

Ἐρημνεῖα.—Οἱ δὲ Πλαταιεῖς, ὅταν ἀντελήφθησαν (ἤσθοντο) ὅτι
οἱ Θηβαῖοι ἐδρῖσκοντο ἐντὸς (τῶν τειχῶν τῆς πόλεως : ὄντας ἐνδον)
καὶ εἰ τῆ πόλις εἶχε καταληφθῆ **αἰφνιδιστικῶς** (ἐξαπιναιώς), ἐπειδὴ
καὶ κατατρόμαξαν (καταδείσαντες) καὶ ἐνόμισαν ὅτι εἶχον εἰσελθεῖ πολὺ
περισσότεροι—διότι δὲν ἔβλεπον ἐν καιρῷ νυκτός—, **ἔσπευσαν νὰ συμ-
βιβασθῶν** (πρὸς ξύμβασιν ἐχώρησαν) καὶ ἀποδεχθέντες τὴν
προκήρυξιν (τοὺς λόγους, δηλ. τὰς ἐν τῇ προκηρύξει προτάσεις)
παρέμνον ἦσαν οἱ, ἀφ' οὗ ἄλλως τε καὶ εἰς κανένα δὲν ἔναμαν κα-
νὼν (οἱ Θηβαῖοι : εἰς οὐδένα οὐδὲν ἐνεωτέριζον). **Ἐν ᾧ ἔσμως**

διεπραγματεύοντο (πράσσοντες δὲ) δι' (ὅλα) αὐτὰ (τὰ πράγματα), ἀνεληφθήσαν κατά τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον (κατενόησάν πως) ὅτι οἱ Θηβαῖοι δὲν ἦσαν πολλοί, καὶ ἐνόμισαν ὅτι, ἐν ἐπιτε-
 θοῦν (ἐναντίον των : ἐπιτιθέμενοι), εὐκόλως θὰ (τούς) νικήσουν (κρατήσιν)· διότι ὁ περισσότερος κόσμος εἰς τὰς Πλαταιάς δὲν ἤθελε (τῷ πλήθει τῶν Πλ. οὐ βουλομένῳ ἦν) νὰ ἀποστατήσῃ (ἀφίστασθαι) ἀπὸ τούς Ἀθηναίους. Ἐνόμισαν λοιπὸν (ἐδόκει οὖν, ἐνν. αὐτοῖς) ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐπιχειρήσουν (τὴν ἐπίθεσιν : ἐπιχειρητέα εἶναι). Καὶ συνηθροίζοντο πότε στοῦ ἑνὸς καὶ πότε στοῦ ἄλλου (ξυνελέγοντο παρ' ἀλλήλους, ἐπεκοινωνῶνουν δηλ. μεταξὺ των) διατριπῶντες τούς μεσοτοίχους, διὰ νὰ γίνωνται φανεροὶ πορευόμενοι (ιόντες) διὰ τῶν ὁδῶν, καὶ ἐποποθέον (καθίστασαν) εἰς τὰς ὁδοὺς ἀμάξας χωρὶς ὑποζύγια, διὰ νὰ εἶναι (ἐκεῖ) ἀντί τείχους, καὶ ἑξακτοποιοῦν (ὅλα) τὰ ἄλλα πράγματα καθ' ὅποιον τρόπον (ἢ) τούς ἐφαίνετο ὅτι τὸ κάθε τι θὰ ἀποβῆ (ἔσσεσθαι) ὠφέλιμον εἰς τὰς παρούσας περιστάσεις (πρὸς τὰ παρόντα).

Ἄφ' οὗ δὲ (ὅλα) ἠτοιμάσθησαν ὅσον ἦτο δυνατόν τοῦτο ὑπὸ τὰς περιστάσεις ἐκείνας (ὡς ἐκ τῶν δυνατῶν), παραφυλάξαντες τὴν ὥραν πού ἦτο ἀκόμη νύξ (ἔτι νύκτα) καὶ μάλιστα ὀλίγον πρὶν ἀπὸ τα ἐξημερώματα (καὶ αὐτὸ τὸ περιορισθρὸν) ἤρχισαν νὰ ἐξορμοῦν (ἐχώρουν) ἀπὸ τὰς οἰκίας (των) ἐναντίον αὐτῶν (τῶν Θηβ. δηλ.), διὰ νὰ μὴ τούς ἐπιτεθοῦν (ὅπως μὴ προσφέρωνται) ἐν καιρῷ ἡμέρας (κατὰ φῶς), ὁπότε (αὐτοί) θὰ ἦσαν θαρραλεώτεροι (θὰ εἶχον δηλ. περισσότερον θάρρος : (θαρραλεωτέρας οὖσιν), καὶ ἐξισωθῶν (οἱ Θηβ.) μὲ αὐτούς (ἐκ τοῦ ἴσου γίνωνται σφίσιν), ἀλλὰ κατεχόμενοι ἀπὸ μεγαλύτερον τρόπον ἐν καιρῷ νυκτὸς (φοβερώτεροι ὄντες ἐν νυκτὶ) νὰ μειονεκτοῦν (ἥσσους ὦσι) κατὰ τὸ ὅτι αὐτοὶ (δηλ. οἱ Θηβ.) ἦσαν ἀπειροὶ τῶν κατὰ τὴν πόλιν (χυρ. : νὰ εἶναι κατώτεροι (οἱ Θηβ.) τῆς ἰδικῆς των γνώσεως τῶν μερῶν τῆς πόλεως : ἥσσους ὦσι τῆς σφετέρως ἐμπειρίας τῆς κατὰ τὴν πόλιν). Ἐπειτέθησαν λοιπὸν (τε) παρευθὺς (κατ' αὐτῶν) καὶ «ἤλθαν σιὰ χεῖρα» (ἐς χεῖρας ἦσαν) ταχέως (κατὰ τάχος).

Παρατηρήσεις. φ. σ. λ. Οἱ δὲ Πλαταιῆς (ὑποκ.) ἐχώρησαν πρὸς ζῦμασιν καὶ ἠούχαζον δεξάμενοι (χρον. μετ.) τούς λόγους (ἀντικ.), ἀλλὰς τε καὶ ἐπειθὶ (εἰσάγει αἰτιολ. πρότ.) ἐνεωτέριζον οὐδὲν (σύστοιχ. ἀντικ.—οὐδένα νεωτερισμὸν ἐνεωτέριζον) ἐς οὐδένα (ἐμπρόθ. προσθ. τοῦ κατὰ τι) (οἱ Πλ. ἐπραξάν ταῦτα πότε;) ὡς ἦσθοντο (χρον. πρότ.) τούς τε Θηβαίους; (ἀντικ. τοῦ ἦσθοντο καὶ ὑποκ. τῆς ἐπομ. μετ. ὄντας) ὄντας (κατηγορημ. μετ. ἐξαρτωμένη ἐκ τοῦ ἦσθοντο ὡς αἰσθήσεως σημαντικῆς) ἔνδον (ἐπίρρ. προσθ. τοῦ τόπου) καὶ τὴν πόλιν (ἀντικ. τοῦ ἦσθοντο καὶ ὑποκ. τῆς μετ. κατελιημμένην) κατελιημμένην (δευτέρα κατηγορ. μετ. ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἦσθοντο ἐξαρτ.) ἐξαπιναιῖς (ἐπίρρ. προσθ. τροπ.), καταδείσαντες (αἰτιολ. μετ. προσδιορίζουσα τὰ ρημ. τῆς χυρ. προτ. ἐχώρησαν ἠούχαζον) καὶ νομισάντες ἰσομοῖα αἰτιολ. μετ.) πολλῶ (δοτικῶφ. ἐπίρρ. ποσ.) πλείους (ὑποκ. τοῦ ἐπομ. ἀπαρ., κατ' αἰτιατ. λόγω τῆς ἐτεροπροσωπίας· ὡς β'. ὄρ. συγκρίσ. νοητέον τὸ : ἢ ἐσηλθον) ἐσεληλυθέναι (εἰδ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ δοξαστ. νομισάντες ἐξαρτῶμενον) (περὶ τοῦ πράγματος πρβλ.

ταίεσθαι· δοτ. ἀντικειμ. ἔφαρτ. ἐκ τοῦ προηγ. ἔμπρ. προσδ.), ἀλλ' (ἐνν. ὄπως) ὧσιν (ὕποκ. οἱ Θηβ.) ἥσσους (κατηγ.) τῆς σφετέρως ἐμπειρίας (β'. ὄρ. τῆς συγκρίσ.) τῆς κατὰ τὴν πόλιν (ἐπιθ. προσδ.) ὄντες (μτχ. αἰτιολ.) φοβερώτεροι (κατηγ. ἐντ. μετὰ παθητ. σημ.: φοβερὸς=ἐμφροβος, φόβον ἔχων) ἐν νυκτὶ (ἐμπρ. προσδ. χρον.), (ἐχώρουν...) καὶ προσέβαλον (ὕποκ. οἱ Πλατ.) εὐθύς (ἐμπρ. προσδ. χρον.) καὶ ἦσαν (ἐναρκτ. παρ.) εἰς χεῖρας (ἐνν. αὐτοῖς, τοῖς Θηβ.) κατὰ τάχος (ἐμπρ. προσδ. τροπ.) | ἥσσους (καὶ ἥσσονες) ὄν. πληθ. τοῦ συγκριτ. ἥσων (μικρὸς—ἥσων—ἐλάχιστος) | ἦσαν παρ. τοῦ εἰμι· εἰς χεῖρας ἰέναι τινί = συμπλέκεσθαι, μάχεσθαι πρὸς τινα.

Κεφ. 4

Περίληψις.—Οἱ Θηβαῖοι κατ' ἀρχὰς ἡμύνοντο ἀποτελεσματικῶς, ἀλλ' ὅταν εἰς τοὺς ἐπιτιθεμένους Πλαταιεῖς προστετέθησαν καὶ αἱ γυναῖκες καὶ οἱ δοῦλοι, ἤρχισε δ' ἐπὶ πλέον να πίπτῃ ραγδαία βροχή, ἐτράπησαν εἰς φυγὴν πανικόβλητοι. Μὴ γνωρίζοντες βμως τὰ κατατόπια τῆς πόλεως μέσα εἰς τὴν κόλασιν ἐκείνην τοῦ φρικτοῦ σκότους οἱ πλείστοι εὔρον τὸν θάνατον, πολλοὶ ἐρρίφθησαν ἔξω τῶν τειχῶν καὶ δὲν ἐσώθησαν βεβαίως, καὶ οἱ ὑπόλοιποι παρεδόθησαν εἰς τοὺς Πλαταιεῖς ἄνευ ὄρων.

Ἑρμηνεία.—Οἱ δὲ Θηβαῖοι, ὅταν ἐνόησαν (ἔγνωσαν) ὅτι εἶχον ἐξαπατηθῆ, ἤρχισαν νὰ πυκνῶνουν τὰς τάξεις των (ξυνεστρέφοντο ἐν σφίσιν αὐτοῖς) καὶ προσεπάθουν νὰ ἀποκρούουν (ἀπεωθοῦντο) τὰς ἐπιθέσεις (τῶν Πλατ.) ὅπου ἐπετίθεντο (ἢ προσπίπτοιεν). Καὶ δύο μὲν ἢ τρεῖς φορές (τοὺς) ἀπέκρουσαν, ἔπειτα (ὁμως), ὅταν καὶ οἱ ἴδιοι (οἱ Πλατ. : αὐτῶν τε) ἐπέπεσαν (κατ' αὐτῶν) μὲ πῶλιν ἀλαλαγμόν, καὶ αἱ γυναῖκες (δὲ) καὶ οἱ δοῦλοι των συγχρόνως κραυγάζοντες καὶ ὀλολύζοντες (κυρ. μεταχειριζόμενοι κραυγὰς καὶ ὀλολυγμούς· κραυγῇ τε καὶ ὀλολυγῇ χρωμένων) (τοὺς) ἐκτύπων ἀπὸ τὰς οἰκίας μὲ λίθους καὶ μὲ κεράμους, καὶ ῥαγδαία (δὲ) βροχὴ μαζὶ μὲ δλα αἰτιά (ἅμα) εἶχε πέσει (ἐπιγενομένου) καθ' ὄλην τὴν νύκτα, ἐπανικοβλήθησαν (ἐφοβήθησαν) καὶ τραπέντες εἰς φυγὴν (τραπόμμενοι) προσεπάθουν νὰ διαφύγουν (ἐφρευγον) διὰ μέσου τῆς πόλεως (διὰ τῶν ὁδῶν τῆς πόλ.), χωρὶς οἱ περισσότεροὶ νὰ γνωρίζουν (ἄπειροὶ ὄντες), μέσα εἰς τὸ σκότος (καθὼς ἦσαν) καὶ τὴν λάσπην, τὰς διεξόδους, διὰ τῶν ὁποίων (ἢ) ἔπρεπε νὰ διασωθοῦν—διότι τὰ γεγονότα ταῦτα ἐλάμβανον χώραν κατὰ τὸ τέλος τοῦ μηνός— ἐφ' ᾧ (ἔξ ἄλλου) οἱ διώκται των ἐγγώριζον. (ἐμπειροὺς ἔχοντες τοὺς διώκοντας) νὰ τοὺς ἀποκόπτουν τὴν δυποχώρησιν (τοῦ μὴ ἐκφεύγειν), ὥστε ἐφονεύοντο πολλοὶ (Θηβαῖοι).

Κάποιος δὲ ἀπὸ τοὺς Πλαταιεῖς ἔκλεισε τὰς πύλας, διὰ τῶν ὁποίων (ἢ) εἶχον εἰσέλθει, καὶ αἱ ὁποῖαι ἦσαν αἱ μόναι ἀνοικταί, χρησιμοποήσας (χρησάμενος) τὸ κάτω ἄκρον (τὸν σιῦρακα) ἀκοντίου, τὸ ὁποῖον ἐπέρασε μέσα εἰς τὸν μοχλὸν ἀντὶ βαλάνου, ὥστε οὔτε ἀπ' ἐκεῖ (ταύτη) νὰ ὑπάρχη πλέον ἔξοδος. Καταδιωκόμενοι λοιπὸν ἀνὰ τὴν πόλιν ἄλλοι μὲν ἔξ αὐτῶν ἀφ' οὗ ἀνέβησαν εἰς τὸ τεῖχος ἐρρίφθησαν (ἔρριψαν σφᾶς αὐτοὺς) πρὸς τὰ ἔξω (τοῦ τεῖχους) καὶ ἐφονεύθησαν οἱ περισσότεροὶ, ἄλλοι δὲ ἐξῆλθον ἀπὸ πύλην ἀφροῦρητον (ἐρήμους) ὅπου χωρὶς νὰ γίνουν ἀντιληπτοὶ (λα-

θόντες) ἔσπασαν (διακόψαντες) τὸν μοχλὸν μὲ ἓνα πέλεκυν καὶ τοὺς τὸν ἔδωκε κάποια γυναῖκα, ὄχι πολλοὶ (ὄμως αὐτοὶ)—διότι τοὺς ἀντιλήφθησαν ταχέως (αἰσθησις γὰρ ταχεῖα ἐπεγένετο)—ἄλλοι δὲ (τέλος) εὗρισκον τὸν θάνατον (ἀπώλλυντο) στοραδικῶς εἰς (διάφορα) ἄλλα σημεῖα τῆς πόλεως) (ἄλλη τῆς πόλεως).

Οἱ περισσότεροὶ ὄμως καὶ ὄσοι ἦσαν παρὰ πολλὸν συμπενομένοι (καὶ ὅσον μάλιστα ἦν ξυνεστραμμένοι) εἰσρομοῦν μέσα εἰς εὐρύχωρον οἰκοδόμημα, τὸ ὁποῖον συνεδέετο μὲ τὸ τεῖχος (ἦν τοῦ τείχους) καὶ ἔτυχε νὰ εἶναι ἀνοικταὶ αἱ θύραι του, νομίζοντες ὅτι αἱ θύραι τοῦ οἰκήματος ἦσαν πύλαι τῆς πόλεως καὶ διέξοδος κατ' εὐθείαν (ἀντικρως) πρὸς τὰ ἔξω. Οἱ δὲ Πλαταιεῖς βλέποντες αὐτοὺς ἀπομεμονωμένους συνεσκέπτοντο, ἂν ἔπρεπε νὰ τοὺς κατακαύσουν ὅπως ἦσαν ἐκεῖ μέσα (ὥσπερ ἔχουσιν), ἀφ' οὗ βάλουν φωτιά (ἐμπρήσαντες) εἰς τὸ οἰκοδόμημα, ἢ νὰ τοὺς κάμουν τίποτε ἄλλο (εἴτε τι ἄλλο χρήσονται). Ἐν τέλει δὲ καὶ αὐτοὶ καὶ ὄσοι ἄλλοι ἐκ τῶν Θηβαίων ὑπῆρχον ἀκόμη (εἶχον δηλ. διασωθῆ: περιῆσαν) περιπλανώμενοι ἀνά τὴν πόλιν ἐσυνθηκολόγησαν (ξυνέβησαν) μὲ τοὺς Πλαταιεῖς νὰ παραδώσουν ἑαυτοὺς καὶ τὰ ὄπλα των (νὰ παραδοθῶν μὲ τὰ ὄπλα των) (καὶ) νὰ τοὺς κάμουν (χρήσασθαι, οἱ Πλαταιεῖς δηλ.) ὅ,τι θέλουν (νὰ παραδοθῶν δηλ. ἄνευ ὄρων). Οἱ μὲν λοιπὸν εἰς τὰς Πλαταιάς (εἰσβαλόντες Θηβαῖοι) τοιαύτην τύχην εἶχον (οὕτως ἐπεπεράγεσαν).

Παρατηρήσεις: φ. σ. λ.: Οἱ δὲ (Θηβ. δηλ.) ξυνεστρεφοντό τε ἐν σφίσιν αὐτοῖς (= ἐν ἀλλήλοις, ἐμπρ. προσδ. τοπ.) ὦ; (εἰσάγει χρόν. πρὸς.) ἔγνωσαν ἐξηπατημένει (κατηγορ. μτχ. ἐκ τοῦ ἔγνωσαν ὡς αἰσθησ. καὶ γνώσ. σημαντικῶ = ὅτι ἐξηπατημένοι ἦσαν) (ξυνεστρέφοντο) καὶ ἀπεωθεύοντο τὰς προσβολὰς (ἀντικ.) ἢ (δοτ. ἀναφ. ἐπίφρ. τοπ., εἰσάγει ἀναφωρ. πρὸτ., ἐνέχει ὄμως καὶ ὑποθ. ἔννοια: ἢ προσπίπτουσι = εἰς ποῦ προσπίπτουσι. ἀπεωθεύοντο: γ'. εἶδος ὑποθ. λόγων δηλοῦν τὸ ἐπαναλαμβανόμενον ἐν τῷ παρελθόντι ὃ δὲ ἀπεωθεύοντο ἀποκρίσθαι. παρατ. = ἐπειρώοντο ἀπεθεῖν) | ἔγνωσαν ἐνεργ. ἀφρ. β'. ἔγνων τοῦ ὄ. γινώσκω | ἀπεωθεύοντο παρατ. ὄρ. τοῦ ἀπ-ωθοῦμαι (ἀπ-εωθοῦμαι, ἀπ-ώσομαι, ἀπ-εωσάμην, ἀπ-εώσθη, ἀπ-έωσμαι | φ.σ.λ.: καὶ ἀπεκρούσαντο μὲν δις ἢ τρίς (ἐπίφρ. προσδ. ποσ.), ἔπειτα... ἐφοβήθησαν (οἱ Θηβ. ὑποκ.) αὐτῶν τε (δηλ. τῶν Πλατ., ὑποκ. τῆς ἐπομ. μτχ.) προσβλόντων (μτχ. χρόν. ἢ αἰτιολ. κατὰ γεν. ἀπόλ. = ἐπει προσέβαλον) κελῶ θορύβῳ (δοτ. τροπ.) καὶ ἅμα τῶν εἰκῶν καὶ τῶν γυναικῶν (ὑποκ. τῆς ἐπομ. μτχ. χρωμένων (ὁμοίως ὡς ἢ ἀνάφ. μτχ. προσβαλόντων) = ἐπει ἐχρόντο) κραυγῇ τε καὶ ὄλολυγῇ (ἀγ. τικειμ. τῆς μτχ. χρωμένων) βλλόντων τε (ὡς ἢ μτχ. προσβαλόντων = ἐπει τε ἔβαλλον) λίθοις τε καὶ κεράμῳ (δοτικαὶ ὄργαν. τὸ κεράμῳ κεκρ. = κεράμοις) ἀπὸ τῶν οἰκιῶν (ἐμπρ. προσδ. τῆς ἀπὸ τόπου κινήσ.), καὶ ἅμα ὑετοῦ (ὑποκ. τῆς ἐπομ. μτχ.) ἐπιγενομένου (ὡς ἢ μτχ. προσβαλόντων = ἐπει ἐπεγένετο) πολλοῦ (κατηγορ.) διὰ νυκτὸς (ἐμπρ. προσδ. χρόν. λατιν. per noctem: δηλοῖ χρόν. διάρκειαν) ἐφοβήθησαν καὶ... ἔφευγον (οἱ Θηβ. πάλιν ὑποκ.) διὰ τῆς πόλεως (ἐμπρ. προσδ. τῆς διὰ μέσου κινήσ.) τραπόμενοι (χρόν. μτχ. = ἐπει ἐτραπόντο) (ἔφευγον) ὄντες μὲν (τροπ. μτχ.) οἱ πλείους (ὑποκ.) ἀπειροὶ (κατηγορ.) τῶν διόδων (γεν. ἀντικειμεν.) ἐν σκότῳ καὶ πηλῶ (ἐμπρ. προσδ. τῶν διόδων ἢ (δοτικ. ἀναφ. ἐπίφρ., εἰσάγ. ἀναφ. πρὸτ.) χρεῖ (ἀπρὸς. ὄ.) σωθῆναι (ὑποκ. τοῦ ἀφρ. χρεῖ, ὡς ὑποκ. δὲ τοῦ ἀφρ. σωθῆναι νοητέα ἢ αἰτιατ. τοὺς πλείους, διότι εἶναι ἐτεροπροσ.)—καὶ γὰρ (ἢ διὰ τοῦ γὰρ τούτου εἰσαγομένη πρὸτ. αἰτιολογεῖ τὸ προ-

ηγούμ. ἐν σκότῳ, διότι, ἐπειδὴ οἱ μῆνες ἦσαν σεληνιακοί, ἡ νύξ ἐκείνη τοῦ τέλους τοῦ μηνὸς ἦτο ἀσέληνος) τὰ γινόμενα (ὑποκ. τοῦ ἐπομ. ῥ. κατὰ ἄτ. σύνταξιν) ἦν τοῦ μηνὸς τελευτῶντος (χρον. μτχ. κατὰ γεν. ἀπόλ.)—(ὄντες μὲν...) ἔχοντες δὲ (τροπ. μτχ.) τοὺς διώκοντας (ἀντικ.) ἐμπείρους (κατηγορ.) (ἐνν. τῶν διδόνων ὡς γεν. ἀντικειμ.) τοῦ μὴ ἐκφεύγειν (συμπερασμ. ἀπαρ. ὥστε μὴ ἐκφεύγειν, ἢ ἀπαρ. τοῦ σκοποῦ = ἵνα μὴ ἐκφεύγωσιν), ὥστε πολλοὶ (ὑποκ.) διεφθέρωντο | κεράμῳ περιληπτ. = κεράμοις | τραπόμενοι μτχ. τοῦ μέσ. ἀορ. β' ἐτραπόμην τοῦ τρέπομαι.

φ. σ. λ. Τῶν δὲ Πλαταιῶν (γεν. διαορ.) τις ἐκλήσε τὰς πύλας (ἀντικ.) ἢ (δοτικ. ἀντιφ. ἐπίρ. τοπ., εἰσάγον ἀναφ. προτ.) ἐσῆ-θον (ἐνν. οἱ Θεοὶ ὡς ὑποκ.) καὶ αἶπερ (ὑποκ.) ἴσαν ἀνεωγμέναι μόναι (κατηγορ.) (ἐκλήσε.) χηρσάμενος (τροπ. μτχ.) στυρακίῳ (ἀντικειμ. τῆς προηγ. μτχ.) ἀκοντίου (γεν. κτητ. εἰς τὸ στυρακίῳ) ἐς τὸν μοχλὸν (=καὶ ἐμβαλὼν αὐτὸ εἰς τὸν μοχλὸν) ἀντιβαλάνου, ὥστε (εἰσαγ. συμπλ. προτ.) μὴδὲ ταῦτη (δοτικ. ἐπίρ. τοπ. ἢ τροπ.) ἐξῆδον (ὑποκ. τοῦ ἐπ. ἀπαρ.) εἶναι ἔτι | στυράκιον τὸ κάτω μέρος τοῦ ἀκοντίου (ὁ σαυρωτῆρ τοῦ δόρατος) | μοχλός· ἑυλίμη δοκὸς ἀρκετοῦ πάχους δῆκουσα ἀπὸ τῆς μιᾶς παραστάδος τῆς θύρας μέχρι τῆς ἄλλης ὀριζοντίως | βάλανος· τεμάχιον κυλινδρικοῦ σιδήρου διαπερῶν τὴν ὀπὴν τοῦ ἄκρου τοῦ μοχλοῦ καὶ προχωροῦν ἐν συνεχείᾳ εἰς ὀπὴν τῆς παραστάδος τῆς θύρας (βαλανοδόκη), εἰς τρόπον ὥστε ὁ μοχλὸς καθίστατο ἀμετακίνητος καὶ τὸ ἀνοίγμα τῆς θύρας ἀνεφικτον· κατὰ νά ἀποσπασθῆ ὁ μοχλὸς ἀπὸ τὴν παραστάδα καὶ νά ἀνοιχθῆ ἡ θύρα, ἔπρεπε νά ἔξαχθῆ ἡ βάλανος ἐκ τῆς βαλανοδόκης διὰ καταλλήλου ἐργαλείου, τῆς βαλανοδόχου.

φ. σ. λ. διωκόμενοι (χρον. μτχ.=ἐν ᾧ ἐδιώκοντο) δὲ κατὰ τὴν πόλιν (ἐμπρ. προσ. τοπ.) οἱ μὲν τινες (ὑποκ.) αὐτῶν (γεν. διαορ.) ἔρριψαν σφᾶς αὐτοῦς (ἀντικ.=ἑαυτοῦς) ἐς τὸ ἔξω (ἐμπρ. προσ. τοπ.) ἀναβάντες (χρον. μτχ.=ἐπεὶ ἀνέβησαν) ἐπὶ τὸ τεῖχος (ἔρριψαν...) καὶ οἱ πλείους (ὑποκ. ἐνν. αὐτῶν γεν. διαορ., τῶν ριψάντων δηλ. σφᾶς αὐτοῦς ἐς τὰ ἔξω) διεφθαρσαν, οἱ δὲ (ὑποκ.) ἐξῆλθον οὐ πολλοὶ (κατηγορ.) κατὰ πύλας ἐρήμους (ἐμπρ. προσ. τοπ.) λαθόντες (τροπ. μτχ.) καὶ διακόφαντες (χρον. μτχ.=ἐπεὶ διέκοψαν) τὸν μοχλὸν (ἀντικ.) γυναικὸς (ὑποκ. τῆς ἐπομ. μτχ.) δούσης (χρον. μτχ. κατὰ γεν. ἀπόλ.) πέλεκυν (ἀντικ.)—αἰσθητὸν (ὑποκ.) γὰρ (αἰτιολογεῖ τὸ ἀμέσως προηγ. ἐξῆλθον οὐ πολλοὶ) ἐπεγένετο ταχεῖα (ἐπιφρ. κατηγορ.=ταχέως)—ἄλλοι δὲ (ὑποκ.) ἀπώλλυντο σποράδες· (ἐπιφρ. κατηγορ.=σποράδην) ἄλλη (δοτικ. ἐπίρ. τοπ.) τῆς πόλεως (γεν. διαορ.) | πλείους (καὶ πλείονες) συγκριτ. τοῦ πολὺς—πλείων—πλείστος | δούσης μτχ. (δούς—δούσα—δόν) τοῦ ἐνεργ. ἀορ. ἔδωκα τοῦ δίδωμι | λαθόντες μτχ. τοῦ ἐνεργ. ἀορ. β' ἔλαθον τοῦ λανθάνω (ἐλάνθανον—λήσω—ἔλαθον—ἔλεθη—ἔλεληθην) | ἀπώλλυντο παρατ. τοῦ μέσ. καὶ παθ. ἀπ-όλλυμαι (ἀπωλλύμην—ἀπολοῦμαι—ἀπωλόμην—ἀπόλωλα—ἀπωλώλειν)=χάνομαι.

φ. σ. λ. τὸ δὲ πλείστον (ὑποκ. καὶ ὅσον (β' ὑποκ.) ἦν συνεστραμμένον (κατηγορ.) τὸ δλον δὲ ὅσον ἦν συνεστρ. εἶναι ὑποκ. τοῦ ἐπομ. ρ.) μάλιστα (ἐπιφρ. προσ. ποσ.) ἐσπίπτουσιν (ἢ σύγταξις κατὰ σύνθεσιν ἢ κατὰ νοσημένον· τὰ ὑποκ. δηλ. περιληπτικά ὄντα—τὸ πλείστον=οἱ πλείστοι... ὅσον...=ὅσοι—συντάσσονται μετὰ ῥήμ. πληθ. ἀορ. : ἐσπίπτουσιν) ἐς μέγα εἰκῆμα (ἐμπρ. προσ. τοπ.), ὃ (ὑποκ. εἰσαγ. ἀναφ. προτ.) ἦν τοῦ τείχους (γεν. μεριστ. ἐπέχουσα θέσιν κατηγορ.) καὶ αἱ θύραι (ὑποκ.) αὐτοῦ (γεν. κτητ.) ἔτυχον ἀνεωγμέναι (κατηγορ. μτχ., ἔξαρτωμένη ἐκ τοῦ ἔτυχον) (ἐσπίπτουσιν...) οἰόμενοι (αἰτιολ. μτχ.=ἐπεὶ ὄντων) τὰς θύρας (ὑποκ. τοῦ ἐπομ. ἀπαρ. κατ' αἰτ. ἐτεροπροσ.) τοῦ οἰκήματος (γεν. κτητ.) εἶναι (εἰδ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ δοξοστ. οἰόμενοι) πύλας (κατηγορ.) καὶ διόδον (ἐτερον κατηγορ.) ἀντικρυς (ἐπιφρ. προσ. τροπ.) ἐς τὸ ἔξω (ἐμπρ. προσ. τοπ.). Οἱ δὲ Πλ. (ὑποκ.) ὄρῶντες (χρον. ἢ αἰτιολ. μτχ.=ἐπεὶ ἑώρων) αὐτοῦς (ἀντικ.) ἀπειλημένους (κατηγορ. μτχ. ἐκ τοῦ ὄρῶντες ὡς αἰσθησεως σημ.=ὅτι ἀπειλημμένοι ἦσαν) ἐβουλεύοντο, εἴτε κατακαύσωσιν (ἐνν. αὐτοῦς, ἀντικ.) ὥσπερ ἔχουσιν (ἐνν. οὗτοι, οἱ Θεοὶ, παρενθ. ἀναφ.=δουιωμ. προτ.=ὅπως

είναι και εὐρίσκονται, ἦτοι: ἀμέσως). ἐμπρήσαντες (χρον. μη.—ἀφ' οὗ ἐμπρήσωιν) τὸ εἶκημα (ἀντικ.), εἴτε χρήσονται (ἐνν. αὐτοῖς, ἀντικ.) ἄλλο τι (σὺστοιχ. ἀντικ. εἰς τὸ χρήσονται=ἄλλην τινὰ χρήσιν) | εἴτε κατακύσωσιν... εἴτε χρήσονται πλαγία ἐρωτημ. πρότ. διμελῆς ἀντι εὐκτικῆς κείνται κατὰ τὴν ἐγκλιον και τὸν χρόνον τῆς εὐθείας ἐρωτήσεως: κατακύσωσιν... ἢ ἄλλο τι χρῆσώμεθα | ἀπειλημένοι μη. τοῦ παθ. παρ. κ. ἀπειλημαί του ὄ. ἀπο-λαμβάνομαι=ἀποχωρίζομαι, ἀποκλείομαι, περικυλοῦμαι | ἐμπρήσαντες μη. ἀορ. τοῦ ἐμ-πίμπτωμι=πυρπολῶ | χρήσονται ὑποκακτ. τοῦ μέσ. ἀορ. ἐχρησάμην τοῦ ὄ. χρῶμαι || φ.σ.λ. : τέλος δὲ οὗτοι τε (ὑποκ. τοῦ ξυνέβησαν) και ὅσοι ἄλλοι (ὑποκ. τοῦ περιῆσαν) τῶν Θεβαίων (γεν. διαίρ.) περιῆσαν πλανώμενοι (κατηγορ.) κατὰ τὴν πόιν (ἐμπρ. προσδ. τοπ.) (οὗτοι τε και ὅσοι.. περιῆσαν, ὑποκ.) ξυνέβησαν τοῖς Πλαταιεῦσιν (ἴντικ.) παραδούσαι (τελ. ἢ συμπερ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ ξυνέβησαν ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. τὰ αὐτὰ μετὰ τοῦ ξυνέβησαν : ταυτοπροσωπία) σφᾶς τε αὐτοῦς (=ἐκ αυτοῦς) και τὰ ὄπλα (ἀντικ.) χρήσασθαι (τελ. ἀπαρ. τοῦ σκοποῦ, ἔφαρ. ἐκ τοῦ παραδούσαι=ἵνα χρήσονται ὑποκ. τοῦ χρήσασθαι κατ' αἰτ. : τοῖς Πλαταιεῖς, ἑτεροπροσ. ἀντικ. τοῦ χρήσασθαι νοηθῆναι κατὰ δοτ. : αὐτοῖς, δηλ. σφίσιιν αὐτοῖς και τοῖς ὄπλοισι) ὅτι ἂν βούλωνται (=ἐάν τινα χρήσιν βούλωνται χρήσασθαι ἀναφορ.—ὑποθ. πρότ. περιέχουσα σὺστοιχ. ἀντικ. ὑποκ. ταύτης οἱ Πλαταιεῖς). Οἱ μὲν δὲ ἐν τῇ Πλαταιῆ (ὑποκ.) ἐπεπράγεσαν οὕτως (ἐμπρ. προσδ. τροπ.) | περιῆσαν παρατ. τοῦ περιεῖμι (περι+εἶμι) | ξυνέβησαν ενεργ. ἀορ. β' τοῦ ξυμβαίνω (σύν+βαίνω) | ἐπεπράγεσαν ὑπερσ. τοῦ πράττω μεταβ. : πέπραχα—ἐπεπράξαμε (ἀπ. παρ. και ὑπερσ.) ἀμετάβ. : πέπραγα—ἐπεπράγειν (β' παρ. και ὑπερσ.).

Κεφ. 5

Περίληψις.—Ἡ ὑπόλοιπος δύναμις τῶν Θεβαίων, ἡ ὁποία προσωρίζετο νὰ καταφθάσῃ εἰς ἐνίσχυσιν τῶν τριακασίων πρώτων διαρκούσης τῆς νυκτός, παρὰ τὴν ἐσπευσμένην πορείαν τῆς δὲν κατάρθωσε νὰ φθάσῃ ἐγκαίρως λόγω ραγδαίας βροχῆς και πλημμύρας τοῦ Ἀσωποῦ. Φθάσαντες τὴν ἐπομένην, κατόπιν ἑορτῆς, ἀποφασίζουσι νὰ συλλάβουσι ὅσους Πλαταιεῖς εὐρίσκουσι ἔξω τῶν τειχῶν τῆς πόλεως, διὰ νὰ τοὺς ἀνταλλάξουσι μετὰ τοὺς αἰχμαλωτισθέντας ἐκ τῶν ἰδικῶν τῶν. Μαντεύσαντες τὰ σχέδιά των αὐτὰ οἱ Πλαταιεῖς ἀπέστειλαν πρὸς τοὺς Θεβαίους κήρυκα, παραπονούμενοι κατ' αὐτῶν διὰ τὴν γενομένην ἀπόπειραν καταλήψεως τῆς πόλεως των ἐν πλήρει εἰρήνῃ, και ὑποσχόμενοι νὰ ἀφήσουσι ἐλευθέρους τοὺς κρατούμενους ὡς αἰχμαλώτους, ἐφ' ὅσον και ἐκεῖνοι θὰ ἀπεσύροντο χωρὶς νὰ βλάψουσι τίποτε ἀπὸ τὰ ἐκτὸς τῶν τειχῶν ἔμψυχα και ἄψυχα ὑπάρχοντα τῶν Πλαταιέων. Εἰδ' ἄλλως θὰ ἐφόνευσαν τοὺς εἰς χεῖρας των Θεβαίους. Καὶ οἱ μὲν Θεβαῖοι συνεμorfώθησαν πρὸς ταῦτα και ἀπεχώρησαν, οἱ Πλαταιεῖς ὅμως δὲν ἐτήρησαν τὴν ὑπόσχεσίν των, ἀλλ' ἐφόνευσαν τοὺς αἰχμαλώτους, ἀνερχομένους εἰς ἑκάτον ὀγδοήκοντα, μετὰ δὲ τῶν ὁποίων και τὸν Εὐρύμαχον.

Ἐπιμνηεία.—Οἱ δὲ ὑπόλοιποι Θεβῆοι, οἱ ὁποῖοι ἐπρεπε (ἔδει, κατὰ τὴν συμφωνίαν δηλ. ποῦ εἶχον καίμει) διαρκούσης ἀκόμη τῆς νυκτός (ἔτι τῆς νυκτός) νὰ καταφθάσουσι (παραγενέσθαι) μετὰ τὰς δυνάμεις, μήπως τυχὸν και δὲν ἐπῆγαιναν κατὰ τὰ πράγματα (εἴ τι ἄρα μὴ προχωροῖη) δι' ἐκείνους ποῦ εἶχον εἰσελθεῖ (εἰς τὰς Πλαταιάς), ἀναγγελθείσης συνάμα (ρηθείσης ἅμα) εἰς αὐτοὺς

καθ' ὅδον τῆς εἰδήσεως περὶ τῶν συμβάντων, ἐπετάχυναν τὴν πορείαν των πρὸς παροχὴν βοήθειας (ἐπεβοήθουν). Ἀπέχουν δὲ αἱ Πλαταιαὶ ἀπὸ τὰς Θήβας ἑβδομήκοντα στάδια, καὶ (ἐπὶ πλέον) ἡ βροχὴ ποῦ εἶχε πέσει κατα τὴν διάρκειαν τῆς νυκτὸς ἔκαμε (συνετέλεσεν: ἐποίησε) νὰ φθάσουν (ἐκεῖ) βραδύτερον (ἀπὸ ὅ, τι θὰ ἔπραττε)· διότι δ' Ἀσωπὸς εἶχε πλημμυρίσει (ἔρρυσή μεγας) καὶ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ τὸν διαβῆ κανεὶς εὐκόλως (οὐ ραδίως διαβατὸς ἦν). Πορευόμενοι, λοιπὸν (τε) ὑπὸ βροχὴν (ἐν ὑετῶ) καὶ διαβάντες τὸν ποταμὸν μετὰ δυσκολίας (μόλις) ἔφθασαν καθυστερημένοι (πολὺ ἄργα δηλ.: ὕστερον παρεγένοντο), ὅταν πλέον ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους των ἄλλοι μὲν εἶχον φονευθῆ, ἄλλοι δὲ ἐκρατοῦντο (ἐχομένων) ζῶντες (εἶχον δηλ. αἰχμαλωτισθῆ). Μόλις δὲ οἱ Θηβαῖοι ἐκατάλαβαν (ἤσθοντο) τί εἶχε γίνει, ἐκύτταξαν νὰ συλλάβουν (ἐπεβούλευον) κανένα ἀπὸ τοὺς Πλαταιεῖς τοὺς ἔξω τῆς πόλεως—διότι ὑπῆρχον εἰς τοὺς ἀγροὺς καὶ ἄνθρωποι, καὶ διάφορα πράγματα (κατασκευή, διάφορα δηλ. οἰκιακὰ καὶ γεωργικὰ ἐργαλεῖα), (ὅπως ἦτο φυσικὸν) ἐφ' ὅσον (οἷα) τὸ κακὸν (ἡ εἰσβολὴ τῶν Θηβαίων δηλ.) ἔγινεν ἀπροσδοκῆτως ἐν καιρῶ εἰρήνης—διότι ἤθελον νὰ ἔχουν καὶ αὐτοὶ μερικὸς (ὑπάρχειν σφίσιν), ἂν ἤμποροῦσαν νὰ πιάσουν κανένα (εἴ τινα λάβοιεν) πρὸς ἀνταλλαγὴν με τοὺς ἐντὸς (τῆς πόλεως ἰδικούς των: ἀντὶ τῶν ἔνδον), ἂν τυχόν (ἦν ἄρα) συνέβαινε νὰ ἔχουν αἰχμαλωτισθῆ μερικοὶ (τύχωςί τινες ἐζωγρημένοι).

Καὶ αὐτοὶ μὲν (οἱ Θηβαῖοι δηλ.) αὐτὰς τὰς σκέψεις ἔκαμνον· οἱ Πλαταιεῖς ὅμως, ἐν ᾧ αὐτοὶ (οἱ Θηβ.) συνεσκέπτοντο ἀκόμη (αὐτῶν ἔτι διαβουλευομένων), ἐπειδὴ ὑπωπιεύθησαν (ὑποτοπήσαντες) ὅτι θὰ συμβῆ κάτι τοιοῦτον καὶ ἀνησύχησαν (δεδείσαντες) εἰς τοὺς (εὐρισκομένους) ἔξω τῆς πόλεως (περὶ τοῖς ἔξω), ἀπέστειλαν κήρυκα πρὸς τοὺς Θηβαίους λέγοντες ὅτι οὔτε ὅσα εἶχον κάμει (τὰ πεποιημένα) τὰ εἶχον κάμει δικαίως (δραστειαν ὀσίως), ἀφ' οὗ ἀπεπειράθησαν νὰ καταλάβουν τὴν πόλιν των ἐν ᾧ ὑφίσταντο συνθῆκαι (ἐν σπονδαῖς), καὶ (ἐπὶ πλέον) συνίστων (ἔλεγον) εἰς αὐτοὺς νὰ μὴ διαπραξέουν (εἰς βάρος των) καμμίαν ἀδικίαν (μὴ ἀδικεῖν) σχετικὰ με τοὺς ἔξω τῆς πόλεως (εὐρισκόμενους: τὰ ἔξω) ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει (εἰ δὲ μὴ) ἐδήλωσαν (ἔφασαν) ὅτι θὰ φονεύσουν καὶ αὐτοὶ ὅσους ἐκ τῶν ἰδικῶν των (Θηβ. δηλ.) κρατοῦν εἰς (χειράς των) ζῶντας: ἐν ᾧ ἂν ἀπεσύροντο (ἂν ἐπέστρεφον ὀπίσω: ἀναχωρησάντων πάλιν) ἀπὸ τὴν χώραν των, (ἐδήλωσαν ὅτι) θὰ τοὺς ἀποδώσουν, ὀπίσω τοὺς ἀνθρώπους των.

Οἱ μὲν Θηβῆται ταῦτα διηγοῦνται καὶ ἰσχυρίζονται (φασίν) ὅτι οἱ Πλαταιεῖς ὥρκισθησαν νὰ τὰ τηρήσουν (ἐπομόσαι)· οἱ Πλαταιεῖς ὅμως, δὲν παραδέχονται ὅτι ὑπεσχέθησαν πῶς θὰ ἀποδώσουν ἀμέσως τοὺς αἰχμαλώτους (ἄνδρας), ἀλλ' ἀφ' οὗ γίνονται πρῶτα διαπραγματεύσεις (λόγων πρῶτων γενομένων), μήπως καὶ καταλήξουν εἰς καιμίαν συμφωνίαν (ἦν τε ξυμβαίνωσι) καὶ

ἀγροῦνται (οὐ φασιν) ὅτι ὠρκίσθησαν. Τὸ γεγονός δειπωθήποτε (δ' οὖν) εἶναι ὅτι οἱ Θηβαῖοι ἀπεσύρθησαν (ἀνεχώρησαν) ἀπὸ τὴν χώραν (τῶν Πλαταιέων) χωρὶς νὰ προσενήσουσαν καμμίαν βλάβην· οἱ Πλαταιεῖς ὁμῶς ἀφ' οὗ μὲ πᾶσαν δυνατὴν ταχύτητα (κατὰ τάχος) μετέφεραν μέσα εἰς τὴν πόλιν (ἐσεκομίσαντο) ὅσα θῆραχον εἰς τοὺς ἀγροὺς (τὰ ἐκ τῆς χώρας), ἐθανάτωσαν (ἐξετέλεσαν) τοὺς αἰχμαλώτους ἀμέσως. Ἦσαν δὲ οἱ συλληφθέντες ἑκατὸν ὀγδοήκοντα, ἕνας δὲ ἀπὸ αὐτῶν ἦτο καὶ ὁ Εὐρύμαχος, μὲ τὸν ὁποῖον εἶχον διαπραγματευθῆ (πρὸς ὃν ἔπραξαν), οἱ προδότες.

Παρατηρήσεις: φ. σ. λ.: οἱ δ' ἄλλοι Θηβ. (ὑποκ... ἐπεβοήθουν), εὐς (ὑποκ. τοῦ ἐπομ. ἀπαρ. κατ' αἰτιατ. λόγω ἐτεροπροσ. εἰσάγ. ἀναφ. πρότ.) ἔδει (ἀπρόσ.) παραγενέσθαι (ὑποκ. τοῦ ἀπρος. ἔδει, δι' αὐτὸ δὲ τὸ ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. κατ' αἰτ. οὗς) τῆς νυκτὸς (γεν. χρον.) ἔτι παντρατιᾶ (ἐπιρρ. προσδ. τροπ.), εἶ (εἰσάγ. ὑποθ. πρότ.) τι (ὑποκ.) μὴ προχωροῖν τοῖς ἐσεληλυθῶσι (δοτ. τοῦ συμπληθούτος προσ.) ἐπεβοήθουν (το κύρ. ὅ.), ἀναρῆθεις (μτχ. αἰτ. ἢ χρον. κατὰ γεν. ἀπόλ. = ἐπεὶ ἐρρήθη) τῆς ἀγγελίας (ὑποκ.) περὶ τῶν γεγεννημένων αὐτοῖς (ἀντικ.) καθ' ὅδον (ἐμπρ. προσδ. τοπ.) | ἐσεληλυθῶσι — υἷχ — ὄς — μτχ. τοῦ παρακ. ἐσεληλυθα τοῦ ὅ. εἰσερχομαι | ρηθείσης μτχ. ρηθείς — εἰσα — ἐν τοῦ παθ. ἀορ. α'. ἐρρήθη τὸ λέγω | φ. σ. λ.: ἢ δὲ Πλαταιαὶ (ὑποκ.) ἀπέχει τῶν Θηβῶν (ἀντικ.) σταδίου (αἰτ. τοπ.) ἐβδωμήκοντα, καὶ τὸ ὕδωρ (ὑποκ.) τὸ γενόμενον (ἐπιθ. μτχ. = ὃ ἐγένετο) τῆς νυκτὸς (γεν. χρον.) ἐποίησεν αὐτοῖς (ἀντικ. τοῦ ἐποίησεν καὶ συγχο. ὑποκ. τοῦ ἐπομ. ἀπαρ.) ἔλθειν (τελ. ἀπαρ.) βραδύτερον (ἐπιρρ. χρον.) ὁ γὰρ (αἰτιολ. τὸ ἀνατ.: τὸ ὕδωρ ἐποίησε). Ἀσωπὸς (ὑποκ.) ποταμός (παράθεσις = ὅς ἐστι ποτ.) ἐρρῦν μέγας (προληπτικὸν κατηγορ.: ρυεῖς ἐγένετο μέγας ἢ : ὥστε ἐγένετο μέγας) καὶ οὐκ ἦν διαβατὸς (κατηγ.) βραχίως (ἐπιρρ. τροπ.) | τὸ στάδιον (καὶ ὁ στάδιος μονὰς μήκους ἴση πρὸς 185 μ. περίπου) Ἀσωπὸς ποταμὸς τῆς Βοιωτίας πηγάζων ἐκ τοῦ Κιθαιρώνας καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Εὐβοϊκὸν κόλπον, παρὰ τὸν Ὀρωπὸν διέρχεται μεταξὺ Θηβῶν καὶ Πλαταιῶν | ἐρρῦν παθ. ἀορ. β' τοῦ ῥέω (ῥησομαι — ἐρρῦν — ἐρρῦκα) διαβατὸς: ρημ. ἐπιθ. εἰς — τὸς (τὸν διαβαίνω) = δυνατόν νὰ διαβῆ ἢ | φ. σ. λ.: πορευόμενοι (αἰτιολ. μτχ. αἰτιολογούσα τὸ παρεγένοντο ὕστερον = ἐπεὶ ἐπορευόντο) τε ἐν ὑετῷ (ἐμπρ. προσδ. τροπ.) καὶ διαβάντες (αἰτιολ. μτχ. ἐπίσης τοῦ παρεγένοντο ὕστερον = ἐπεὶ διέβησαν) τὸν ποταμὸν (ἀντικ.) μόλις (ἐπιρρ. προσδ. τροπ.) παρεγένοντο ὕστερον (ἐπιρρ. προσδ. χρον.), τῶν ἀνδρῶν (γεν. τοῦ ὅλου, μετὰ τὴν ὁλοῖαν ἀκολουθοῦν τὰ μέρη κατὰ τὴν αὐτὴν πτώσιν: τῶν μὲν... τῶν δέ: ἐπιμερισμὸς) τῶν μὲν (ὑποκ. τῆς ἐπομ. μτχ.) διεσθαρμένω ἤδη (χρον. μτχ. κατὸ γεν. ἀπόλ.) τῶν δὲ (ὑποκ. τῆς ἐπομ. μτχ.) ἐχομένων ζώντων (κατηγορ.) ὡς (εἰσάγει χρον. πρότ.) δ' οἱ Θηβαῖοι (ὑποκ.) ἦσθοντο τὸ γεγεννημένον (ἀντικ., τὸν θάνατον δηλ. ἢ τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν ἰδικῶν των), ἐπεβούλευον (ἐνν. οἱ Θηβαῖοι ὡς ὑποκ.) τοῖς ἔξω (ἀντικ.) [χωρὶς ἢ συνταξίς συμπληρωτέα οὕτω: τοῖς τῶν Πλαταιῶν (γεν. διαίρ.) (ἐνν. οὖσιν) ἔξω (ἐπιρρ. ἐπέχον θέσιν κατηγορ.)] τῆς πόλεως (γεν. ἀντικειμεν. ἐξαρωμένη ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἔξω ὡς ἀπομακρύνσεως σηματικῆ) — καὶ ἀνθρώποι (ὑποκ.) γὰρ (αἰτιολογεῖ τὸ ἔξω τῆς πόλεως) καὶ κατασκευῆ (β'. ὑποκ.) ἦσαν κατὰ τοὺς ἀγροὺς (ἐμπρ. προσδ. τοπ.) τοῦ κακοῦ (ὑποκ. τῆς ἐπομ. μτχ.) εἰς γεγεννημένου (αἰτιολ. μτχ. κατὰ γεν. ἀπόλ. ἐνισχυμένη διὰ τοῦ αἰτιολ. εἰς, ἐπὶ πραγματικῆς αἰτίας ἀπροσδοκῆτου (κατηγορ.) ἐν εἰρήνῃ (ἐμπρ. προσδ. χρον.) — ἐβούλονται (ἐνν. οἱ Θηβ. ὑποκ.) γὰρ (αἰτιολογεῖ τὸ πρὸ τῆς παρενθέσεως ἐπεβούλευον τοῖς ἔξω) ὑπάρχειν (τελ. ἀπαρ. ἐξαρωτῶ. μετὰ τὸ ἐβούλονται: ὡς ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. νοητέον καθ' ἐτεροπροσωπία τὸν ἐν ληφθέντα, τινὰ πάντα τινὰ) σφίσιν (δοτ. κτητ. εἰς τὸ ὑπάρχειν), (ὑπάρχειν) σφίσιν πάντα εἰ (εἰσάγ. ὑποθ. πρότ.) λάβοιέν τινὰ (ἀντικ.), (ὑπάρχειν) τοῦτον σφίσιν) ἀντὶ τῶν ἔνδον (ἐμπρ. προσδ. δηλῶν ἀντικατάστασιν), ἦν

(εἰσάγ. ὑποθ. πρότ.) ἄρα τινες (ὑποκ.) τύχασιν ἐξωγρημένοι (κατηγορ. μτχ.) | ἦσθοντο ὄριστ. τοῦ μέσ. ἄορ. β' ἦσθόμην τοῦ ὄ. αἰσθάνομαι, ἦσθανόμην, αἰσθῆσομαι, αἰσθάνθησομαι, ἦσθόμην, ἦσθάνθην, ἦσθημαι, ἦσθήμην | λάβειν εὐκτ. τοῦ ἐνεργ. ἄορ. β' ἔλαβον τοῦ λαμβάνω (ἐλάμβανον, λήψομαι, ἔλαβον, εἴληφα, εἴληφειν) | τύχασι ὑποθ. τοῦ ἐνεργ. ἄορ. β' ἔτυχον τοῦ τυγχάνω (ἐτύγχανον, τεύξομαι, ἔτυχον, τετύχηκα, ἐτετύχηκειν) | ἐξωγρημένοι μτχ. τοῦ παθ. παρακ. ἐξώγρημαι τοῦ ζωγρέω—ω (ζῶδς=ζωντιανός—ἀγρέω), ἄορ. ἐνεργ. ἐξώγρησα, παθῆτ. ἄορ. ἐξωγρήθην καὶ μτχ. παθ. παρ. ἐξωγρημένος. Οἱ ἄλλοι τύποι δὲν ἀπαντῶσι.

φ. σ. λ. : καὶ οἱ μὲν (ἐνν. Θηβ., ὑποκ.) διενεοῦντο ταῦτα (ἀντικ.) οἱ δὲ Πλατ. (ὑποκ.)... ἐξέπεμψαν κήρυκα (ἀντικ.) παρὰ τοὺς Θηβαίους (ἐμπρ. προσδ. δηλῶν τέρμα κινήσεως), αὐτῶν (δηλ. τῶν Θηβ., ὑποκ. τῆς γεν. ἀπολ.) διαβουλευομένων (χρον. μτχ. κατὰ γεν. ἀπόλ.=ἐν ᾧ διαβουλευέοντο, προσδιορίζει χρονικῶς τὸ ἐξέπεμψαν) ἔτι (ἐμπρ. προσδ. χρον.), ὑποτοπήσαντες (αἰτιολ. μτχ.=ἐπεὶ ὑποτόπησαν, αἰτιολογούσα τὸ ἐξέπεμψαν) ἔσεσθαι (εἰδ. ἀπαρ. ἔξαρτ. ἐκ τοῦ ὑποτοπήσαντες) τοιοῦτόν τι (ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. κατὰ αἰτ., ἔτεροπροσ.) καὶ δείσαντες (β' αἰτιολ. μτχ. αἰτιολογούσα ὅ,τι καὶ ἢ α'. ὑποτοπήσαντες =ἐπεὶ ἐδείσαν) περὶ τοῖς ἔξω (ἐμπρ. προσδ. ὀηλῶν τὴν αἰτίαν, τὸ χάριν τινος, τὸν δείσαντες) (ἐξέπεμψαν κήρυκα παρὰ τοῖς Θηβ.) λέγοντες (τροπ. μτχ. = κελεύοντες τὸν κήρυκα λέγειν αὐτοῖς, δηλ. τοῖς Θηβ.) ὅτι (εἰσάγ. εἰδ. πρότ. λαμβανομένην ὡς ἀντικείμεν. τοῦ λέγοντες) οὐ δρᾶσαι (εὐκτ. τοῦ πηγ. λόγου, ἐκ τοῦ λέγοντες χρον. παραῖ;) τὰ πεποιθμένα (ἀντικ.) ἔσσι (ἐμπρ. κατηγορ.=ἔσσις) πειράσαντες (αἰτιολ. μτχ. προσδιορ. τὸ προηγουμ. ῥῆμα=ἐπεὶ ἐπέειρασαν) καταλαβεῖν (τελ. ἀπαρ. ἔξαρτ. ἐκ τῆς προηγ. μτχ. πειράσαντες ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. τοῦ αὐτὸ μὲ τὸ τῆς μτχ.: οἱ Θηβ., δηλ. ταυτοπροσ.) τὴν πόλιν (ἀντικ. τοῦ ἀπαρ.) σφῶν (γεν. κτητ. εἰς τὸ πόλιν) ἐν σπονδαῖς (ἐμπρ. προσδ. χρον.), ἔλεγόν τε (ἐπαναλαμβάνει τροποποιημένην τὴν μτχ. λέγοντες, ἐκ τῆς ὁποίας λογικῶς ἔξαρτῶνται δύο πράγματα, τὰ παραπάνω τῶν διὰ τὴν ἀπόπειραν καὶ ἢ ἐντονος συστάσεως τῶν νὰ μὴ βλάψουν τοὺς ἔξω) αὐτοῖς (ἀντικ. τοῦ ἔλεγον) ἐκέλευον (ἐκέλευον) μὴ ἀδικεῖν (τελ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ ἔλεγον = ἐκέλευον = παρῶτινον ὑποκ. αὐτοῦ νοούμενον ἐκ τῆς δοτ. αὐτοῖς) τὰ ἔξω (ἀντικ. τοῦ ἀδικεῖν) εἰ δὲ μὴ (ἐνν. πείσονται ἢ ποιήσουσιν οὕτω = εἰ δὲ ἀδικήσουσι τὰ ἔξω κατὰ μικρὸν κατήνησεν ἐμπρ. περιφρασις, εἰ δὲ μὴ=ἄλλως, ἐν ἐναντία περιπτώσει) ἔφρασαν (ἐνν. οἱ Πλατ., ὑποκ.) ἀποκτενεῖν (εἰδ. ἀπαρ.=ὅτι ἀποκτενεῖσθαι) καὶ αὐτοῖς (ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. κατ' ὄνομ. λόγῳ ταυτοπροσ., διότι τὸ αὐτὸ εἶναι καὶ ὑποκ. τοῦ ἔφρασαν) τοὺς ἄνδρας (ἀντικ.) αὐτῶν (γεν. κτητ.), οὓς (εἰσάγ. ἀναφ. πρότ., ἀντικ. τοῦ ἐπομ. ῥῆμ.) ἔχουσι ζῶντας (κατηγορ.) ἀποδώσειν (εἰδ. ἀπαρ. ἔξαρτῶμενον ἐκ τοῦ ἔφρασαν, ὑποκ. οἱ Πλατ.=ὅτι ἀποδώσουσιν) δὲ τοὺς ἄνδρας (ἄμεσ. ἀντικ.) αὐτοῖς (ἐμμεσ. ἀντικ., δηλ. τοῖς Θηβ.), (ἐνν. αὐτῶν, ὑποκ.) ἀναχωρησάντων (ὑποθ. μτχ. κατὰ γεν. ἀπόλ. = ἐὰν αὐτοὶ ἀναχωρήσωσι κυρίως θὰ ἔπρεπε ἀντι γεν. ἀπόλ. νὰ ἀναμείνωμεν ἐντ. δοτ. ἀναχωρήσασιν συμφωνοῦσαν πρὸς τὸ ἀντικ. τοῦ ἀποδώσειν τοῦ αὐτεῖς) πάλιν ἐκ τῆς γῆς (ἐμπρ. προσδ. τοπ.) | ὑποτοπήσαντες τοῦ ὑποτοπέω —ω = ὑποπιτεύω, μαντεύω μόνον ὁ, ἄορ. ἀπαντᾷ | δείσαντες τοῦ ἄορ. ἔδεισα τοῦ δέδοικα (καὶ δέδια, παρακ. μετὰ σημ. ἐν. = φοβόσμαι ὁ κερ. ἐν. δέιδω ἀπαντᾷ παρὰ ποιηταῖς μέσ. μέλ. δεῖσομαι) | πειράσαντες τοῦ ἄορ. ἐπέειρασα τοῦ πειράω —ω (συννηθέστ. ἀποθ. πειρώμαι=ἀποπειρώμαι, προσπαθῶ, δοκιμάζω) | δρᾶσαι ἀιολ. τύπος τοῦ γ' πληθ. εὐκτ. τοῦ ἐνεργ. ἄορ. α' ἔδρασα τοῦ ρ. ἔδραω —ω (ἔδρων, δρᾶσω, ἔδρασα, δέδρακα, ἐδεδράκειν).

φ. σ. λ. : Θηβαῖοι (ὑποκ.) μὲν λέγουσι ταῦτα (ἀντικ.) καὶ φασιν (οἱ Θηβ. πάλιν ὡς ὑποκ.) αὐτοὺς (ὑποκ. τοῦ ἐπομ. ἀπαρεμφ., κατ' αἰτ. διότι εἶναι ἔτεροπροσ. συγχρόνως δύναται νὰ θεωρηθῆ καὶ ὡς ἀντικ. τοῦ φασιν) ἐπομῶτα (εἰδ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ λεκτικῶ φασιν=ὅτι ἐπόμεσσαν) Πλατῶν (ὑποκ.) δ' οὓς ὁμολογοῦσιν ὑποσχέσθαι (εἰδ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ ὁμολογοῦσιν ὑποκ. πάλιν οἱ Πλατ. : ταυτοπροσ.=ὅτι ὑπέσχοντο) ἀποδώσειν (εἰδ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ ὑποσχέσθαι ἔξαρτῶμενον=ὅτι ἀποδώσουσι, ὑποκ. τὸ αὐτό, οἱ Πλατ.,

ταυτοπροσ.) τοὺς ἄνδρας (ἀντικ. τοῦ ἀπεδώσειν) εὐθύς (ἐπιρρ. προσδ. χρόν.), ἀλλὰ (εἰσάγει ἀντίθεσιν πρὸς τὸ προηγούμεν. εὐθύς) λόγων (ὑποκ. τῆς ἐποιτ. μη.) γενεομένων (χρόν. μη. κατὰ γεν. ἀπόλ. = ἔπαν λόγου γένωνται) πρῶτον (ἐπιρρ. προσδ. χρόν.), ἦν (εἰσάγει πλῆγ. ἐρώτησιν ἑξαοικωμένην ἐκ τοῦ λόγων γενεομένων) ζυμβαίνωσι τι (σύστοιχ. ἀντικ. = ἐξήμβασιν ἴνα)· καὶ οὗ φασιν (οἱ Πλατ. πάλιν ὑποκ.) ἐπομέσσαι (εἰδ. ἀπαρ., ταυτοπροσ. = οὐ ἐπόμοσαν) | ἐπομέσσαι ἀπαρ. ἀορ. α' ἐνεργ. τοῦ ῥ. ἐπ-όμνναι (ἐ-πώμνναι-ἐπ) ὁμοῦμαι-ἐπόμοσα-ὁμώμοκα-ὁμώμοκειν· καὶ ὁμνύω-ὁμνυον) = ἐπι τοῖς λόγοις (πρὸς τοῖς λόγοις) κάμνω καὶ ὄρκον· | ὑποσχέσθαι ἀπαρ. μέσ. ἀορ. β' ὑπεσχόμην τοῦ ὑπισχοῦμαι (ὑπισχοῦμην-ὑποσχέσομαι-ὑπεσχόμην-ὑπέσχημαι-ὑπεσχήμεν· ὁμορ. τοῦ ἔχω-, ἴσχω-, ἴσχω-νέ-ομαι κυρ. = θέτω ἑμαυτὸν ὑποκάτω τινός, δέχομαι τὴν ἐπάνω μου, ἄρα ὑπόσχομαι | φ. σ. λ. οἱ δ' οὖν **Θηβαῖοι** (ὑποκ.) ἀνεχώρησαν ἐκ τῆς γῆς (ἐμπρ. προσδ. τῆς ἐκ τινος τόπου κινήσ., ἀπομακρύνσεως) ἀδικήσαντες (τροπ. μη.) οὐδὲν (σύστοιχ. ἀντικ. τοῦ ἀδικήσαντες = οὐδεμίαν ἀδικίαν ἀδικήσαντες)· οἱ δὲ Πλατ. (ὑποκ.) ἀπέκτειναν τοὺς ἄνδρας (ἀντικ.) εὐθύς ἐπιρρ. προσδ. χρόν.), ἐπειδὴ (εἰσάγ. χρόν. πρὸτ. δηλοῦσαν τὸ προτερόχρονον) ἐσεκομίσαντο τὰ ἐκ τῆς χώρας (ἀντικ., κατὰ βραχυλογίαν ἀντι· ἐπειδὴ τὰ ἐν τῇ χώρᾳ ὄντα ἐσεκομίσαντο ἐκ τῆς χώρας) κατὰ τάχος (ἐμπροθ. προσδ. δηλῶν τροπῶν-ταχέως)· οἱ δὲ ληφθέντες (ὑποκ.) ἦσαν ὄγδοηκοντα καὶ ἑκατὸν (κατηγορ.), καὶ Εὐρύμαχος (ὑποκ.) ἦν αὐτῶν, (ἀντι· εἰς κατηγορ. αὐτῶν γεν. διαίρ.), πρὸς ὃν (εἰσάγ. ἀναφορ. πρὸτ.-ἐμπρ. προσδ. δηλῶν φιλικὴν ἐνέργειαν) ἐπραξαν οἱ προδιδόντες (ὑποκ. τοῦ ἐπραξαν) | ἀπέκτειναν ἐνεργ. ἀορ. α' τοῦ ἀπο-κτείνω (ἀπέκτεινον-ἀποκτενώ-ἀπέκτεινα-ἀπέκτεινα-ἀπεκτόνειν)-ληφθέντες μη. παθ. ἀορ. α' ἐλήφθην τοῦ λαμβάνομαι (λαμβάνω-ἐλάμβανον-λήψομαι-ἐλαβον-εἴληφα-εἴληφειν-παθ. μέλ. α' ληφθήσομαι-παθ. ἀορ. α' ἐλήφθην-παρακ. εἴλημμαι-ὑπερσ. εἴλημην).

Κεφ. 6.

Περίληψις.—Οἱ Πλαταιεῖς εἰδοποίησαν τοὺς Ἀθηναίους διὰ τρίτου εἰδικοῦ ἀπεσταλμένου περὶ τῆς ἐκτελέσεως τῶν αἰχμαλώτων. Οἱ Ἀθηναῖοι οἱ ὅποιοι ἐν τῷ μεταξύ εἶχον προβῆ εἰς τὴν σύλληψιν τῶν ἐν Ἀττικῇ Βοιωτῶν εὐθύς ἅμα τῇ ἀφίξει τοῦ πρώτου ἀπεσταλμένου, τοῦ ἀναγγειλαντος τὴν εἰσβολὴν, μαθόντες ἀπὸ δευτέρον ἀπεσταλμένον ὅτι οἱ Πλατ. εἶχον νικήσει καὶ εἶχον αἰχμαλωτίσει Θηβαίους, εἶχον σπεύσει νὰ εἰδοποιήσουν τοὺς Πλαταιεῖς νὰ μὴ προβοῦν εἰς καμμίαν ἀπόφασιν σχετικῶς μὲν τοὺς αἰχμαλώτους, προτοῦ λάβουν καὶ αὐτοὶ ἐν Ἀθήναις σχετικὴν ἀπόφασιν περὶ τῆς τύχης τῶν ἄλλ' ἢ σύστασις αὐτῶν τῶν Ἀθην. ἐφθασεν ἄργα εἰς τὰς Πλαταιάς· οἱ αἰχμαλώτοι εἶχον ἐκτελεσθῆ. Μαθόντες τοῦτο ἀπὸ τὸν τρίτον ἀπεσταλμένον οἱ Ἀθηναῖοι ἀπέστειλαν τρόφιμα καὶ φρουρὰν εἰς τὰς Πλαταιάς καὶ μετέφεραν εἰς τὰς Ἀθήνας τὰ γυναικόπαιδα μαζὺ μὲν τοὺς ἀσθενεῖς καὶ τοὺς γέροντας.

Ἑρμηνεία.—Ἀφ' οὗ δὲ διέπραξαν τοῦτο (τὴν σφαγὴν δηλ. ταύτην) οἱ Πλαταιεῖς, ἀπέστειλαν ἀγγελιαφόρον εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ τοὺς νεκροὺς παρέδοσαν (πρὸς ταφήν) εἰς τοὺς Θηβαίους *κατόπιν ἀνακωχῆς* (ὑποσπόνδους), καὶ τὰ πράγματα δὲ τῆς πόλεως *ἤρχισαν νὰ τακτοποιοῦν* (καθίσταντο) *ἀναλόγως πρὸς τὴν δημιουργηθεῖσαν κατάστασιν πραγμάτων* (πρὸς τὰ παρόντα) *ὅπως τοὺς ἐφαίνεται καλὸν* (ἢ ἐδόκει αὐτοῖς). Εἰς δὲ τοὺς Ἀθηναίους ἀνηγγέλιθησαν ἀμέ-

σως τὰ συμβίοντα τὰ σχετικά μὲ τοὺς Πλαταιεῖς, καὶ προσέβησαν παραχωρήματα εἰς σύλληψιν (δύων) τῶν Βοιωτῶν ὅσοι εὐρισκοῦντο εἰς τὴν Ἄττικὴν, ἀπέστειλαν δὲ κήρυκα καὶ εἰς τὰς Πλαταιάς μὲ τὴν ἐπιτολὴν (κελεύοντες) νὰ τοὺς εἴπῃ (ἐκ μέρους τῶν) νὰ μὴ κάμουν τὸ παραμικρὸν κακὸν (μηδὲν νεώτερον ποιεῖν) εἰς ὅσους ἐκ τῶν Θεβαίων ἐκράτους (αἰχμαλώτους), προτοῦ πάρον καὶ αὐτοὶ δι' αὐτοὺς κάποιαν ἀπόφασιν (πρὶν ἂν τι καὶ αὐτοὶ βουλευσῶσι περὶ αὐτῶν)· διότι δὲν εἶχε ἀναγγελθῆ εἰς αὐτοὺς ὅτι (οἱ αἰχμαλωτοὶ) εἶχον φονευθῆ (ὅτι τεθνηκότες εἶεν). Διότι ὁ πρῶτος ἀγγελιαφόρος εἶχεν ἀναχωρήσει (ἀπὸ τὰς Πλαταιάς ἐξῆλθῆ) τὴν ὥραν ποὺ οἱ Θεβαῖοι εἰσῆρχοντο (εἰς τὴν πόλιν· ἅμα τῇ ἐσόδῳ γιγνομένη), ὁ δὲ δεύτερος (ἀνεχώρησεν) ὀλίγας στιγμὰς μετὰ τὴν ἦταν καὶ τὴν σύλληψιν (τῶν Θεβαίων· ἄρτι νενικημένους τε καὶ ξυνειλημμένους) καὶ (ἐπομένως) δὲν ἐγνώριζον τίποτε ἀπὸ τὰ συμβατὰ κατόπιν. Τοιοῦτοτρόπως λοιπὸν οἱ Ἀθηναῖοι ἐν ἀγνοίᾳ (τῶν γεγονότων) διατελοῦντες (οὐκ εἰδότες) ἐστελλον παραγγελίας (ἐπέστελλον)· ὁ δὲ κήρυξ ὅταν ἔφθασεν (εἰς τὰς Πλατ.) εὗρε τοὺς Θεβ. αἰχμαλώτους σκοτωμένους. Καὶ μετὰ ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι ἐλθόντες μετὰ στρατοῦ (στρατεύσαντες) εἰς τὰς Πλαταιάς καὶ τέρφιμα (σίτον) εἰσῆγαγον (εἰς τὴν πόλιν) καὶ φρουροὺς ἀφῆκαν (ἔκει), τοὺς ἐντελῶς δ' ἀρχήσους ἐκ τῶν κατοικῶν μαζί μὲ τὰ γυναικόπαιδα τοὺς μετέφεραν εἰς τὰς Ἀθήνας.

Παρατηρήσεις : φ. σ. λ. : ποιήσαντες (χρον. μετ.—ἐπεὶ ἐποίησαν) δὲ τοῦτο (ἀντικ.) ἐπεμπόν τε ἄγγελον (ἀντικ.) ἐς τὰς Ἀθήνας (ἐμπρ. προσδ. δηλῶν κινήσιν πρὸς τόπον) καὶ ἀπέδωκαν τοῖς Θεβαίοις (ἐμμεσ. ἀντικ.) τοὺς νεκροὺς (ἄμεσ. ἀντικ.) ὑπεσπόνδους (κατηγορ.), καθίσταντό τε τὰ ἐν τῇ πόλει (ἀντικ.) πρὸς τὰ παρόντα (ἐμπρ. προσδ. δηλῶν ἀναφορᾶν), ἢ (εἰσάγει ἀναφορ. πρότ., δοτικῶφ. ἐπίρ. τροπ.) ἐδόκει αὐτοῖς (δοτ. προσ. τοῦ ἄπρος. ἐδόκει) (ἐνν. καθίστασθαι, ὑποκ. τοῦ ἐδόκει, ὑποκ. τοῦ ἄπαρ. νοητέον ἐκ τῆς δοτ. προσ. αὐτοῖς κατ' αἰτ. αὐτούς· ἐτεροπροσ.). Τὰ δὲ γεγεννημένα (ὑποκ.—ἃ ἐγγένηντο) περὶ τῶν Πλαταιῶν (ἐμπροσθ. προσδ. δηλῶν ἀναφορᾶν, ἀλλ' ἐνέχων ἅμα καὶ τοπικὴν σημασίαν) ἠγγέλθη τοῖς Ἀθηναίοις (ἀντικ.) εὐθὺς (ἐμπρ. προσδ. χρον.), καὶ ξυνέλαβον (ἐνν. οἱ Ἀθην. ὡς ὑποκ.) παρακρήματα (ἐμπρ. προσδ. χρον.) (ἐνν. ἐκείνους, ὡς ἀντικ.) Βοιωτῶν (γεν. διαρ.) ὅσοι (εἰσάγ. ἀναφ. πρότ., ἀντίκει δι' εἰς αὐτὸ καὶ ἢ γεν. διαρ. Βοιωτῶν ὑποκ. τοῦ ἐπομ. ρ.) ἦσαν ἐν ἡ Ἀττικῇ (ἐμπρ. προσδ. τῆς ἐν τόπῳ στάσεως), καὶ ἐπεμψαν κήρυκα (ἀντικ.) ἐς τὴν Πλαταιάν (ἐμπρ. προσδ. τῆς εἰς τόπον κινήσεως) κελεύοντες (τροπ. μετ.) εἰπεῖν (τελ. ἄπαρ., ὑποκ. τὸν κήρυκα· ἐτεροπροσ. νοητέον ὡς ἀντικ. τοῖς Πλαταιεῦσιν) ποιεῖν (τελ. ἄπαρ. ἔφαρ. ἐκ τοῦ εἰπεῖν ὑποκ. τῶς Πλατ.) μηδὲν νεώτερον (ἀντικ.) περὶ τῶν ἀνδρῶν (ἐμπρ. προσδ. δηλῶν ἀναφορᾶν), οὗς (εἰσάγ. ἀναφορ. πρότ., συγχρόνως εἶναι ἀντικ. τοῦ ἔχουσι δυνατὸν δὲ νὰ θεωρηθῆ ὡς ἀναφορικοῦποθετικόν—εἰ τις εἶχουσι) Θεβαίων (γεν. διαρ. εἰς τὸ οὗς) ἔχουσι, πρὶν (εἰσάγ. χρον. πρότ.) ἂν καὶ αὐτοὶ (ὑποκ.) βουλευσῶσι τι (σύστοιχ. ἀντικ. τοῦ βουλευσῶσι : βουλευμᾶ τι βουλ.) περὶ αὐτῶν (ἐμπρ. προσδ. δηλῶν ἀναφορᾶν) εὖ γὰρ (αἰτιολογεῖ τὰ προηγουμένα· κελεύοντες εἰπεῖν μηδὲν νεώτερον ποιεῖν...) ἠγγέλθη αὐτοῖς (ἐμμεσ. ἀντικ.) ὅτι (εἰσάγει εἰδ. πρότ. ἢ ὅποια εἶναι καὶ ὑποκ. τοῦ ἠγγέλθη) τεθνηκότες εἶεν (ἐνν. τοῦ πλάγιου λόγου—ὅτι ἐτεθνήκεισαν ὑποκ. ἐνν. οἱ ἄνδρες) ὑπεσπόνδους = ὁ ὑπὸ σπονδῶν διατελών, ὁ ὑπὸ σπονδῶν προστατευόμενος ἄγγελον ἐπεμπόν· πρόκειται περὶ τοῦ τρίτου ἀγγελιαφόρου, τὸν ὅποιον οἱ Πλατ. ἀπέστειλαν μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν αἰχμαλώτων. Προηγουμένως εἶχον ἔλαβο-

στείλει άλλους δυο, ως ο ιστορικός λέγει εὐθύς κατωτέρω, τὸν πρῶτον εὐθύς κατὰ τὴν ἀπόπειραν εἰσβολῆς τῶν Θηβαίων εἰς τὰς Πλαταιάς, καὶ τὸν δευτέρου εὐθύς μετὰ τὴν ἥτιαν τῶν Θηβαίων καὶ τῆν αἰχμαλωσίαν τῶν πλειστον ἐκ τῶν ἐπιζώντων | τεθνηκότες εἰεν, εὐκτ. τῷ παρακ. τεθνηκα τοῦ ρ. (ἀπο)θνήσκω (ἐθνήσκω—ἀποθανοῦμαι—ἀπέθανον—τέθνηκα—ἐτεθνήκειν) | φ. σ. λ.: ὁ γὰρ (εἰσάγει αἰτιολογίαν τῶν προσηγμ. οὐ γὰρ ἠγγέλη... τεθνηκότες εἰεν) πρῶτος ἄγγελος (ὑποκ.) ἔφησι ἡμῶς τῇ ἐσόδῳ (ἐμπρ. προσδ. χρον.) τῶν Θηβαίων (γεν. ὑποκειμ. εἰς τὸ ἐσόδῳ) γιγνωμένη (χρον. μτχ.); ὁ δὲ δευτέρος (ὑποκ., ἐνν. ἄγγελος) ἔφησι (ἐνν. τῶν Θηβαίων, ὡς ἦτοκ. τῶν ἐπομ. μτχ.) νενικημένων καὶ ξυνειλημμένων (χρον. μτχ. κατὰ γεν. ἀπόλ. = ὅτε νενικημένοι καὶ ξυνειλημμένοι ἦσαν) ἄρτι (ἐμπρ. προσδ. χρον.), καὶ οὐδὲν (ἀντικ. τοῦ ἦδεσαν) τῶν ὕστερον (γεν. διαίρ. = τῶν γενομένων ὕστερον) ἦδεσαν (ἐνν. οἱ Ἀθην. ὑποκ.) οὕτω (ἐμπρ. προσδ. τροπ.) δὴ οἱ Ἀθηναῖοι (ὑποκ.) ἐπέστελλον οὐκ εἰδότες (τροπ. μτχ.) ὁ δὲ κήρυξ (ὑποκ.) ἠῆρε τοὺς ἀνδρας (ἀντικ.) διεφθαρμένους (κατηγορ. μτχ.) ἀφικόμενος (χρον. μτχ. = ἐπεὶ ἀφίκετο). καὶ οἱ Ἀθηναῖοι (ὑποκ.) στρατεύσαντες (χρον. μτχ. = ἐπεὶ ἐστράτευον) ἐς Πλάτ. (ἐμπρ. προσδ. τῆς εἰς τόπον κινήσ.) μετὰ ταῦτα (ἐμπρ. προσδ. χρον.) ἐσήγαγόν τε σίτον (ἀντικ.) καὶ ἐγκατέλιπον φρουρούς (ἀντικ., 80 τῶν ἀριθμὸν· πρβλ. II 78, 3). ἐξέκομισάν τε τοὺς ἀφριεστατοὺς (ἀντικ.) τῶν ἀνθρώπων (γεν. διαίρ.) ξυνγυναῖσι καὶ παισίν (ἐμπρ. προσδ. δηλῶν συνοδείαν) | ἔφησι παρατ. ὄρ. τοῦ ἔξεμι (ἐξ-εἰμι) — ἐξέρχομαι (ἐξ-ῆσιν — ἐξεμι — ἐξήλθον — ἐξεληλύθα — ἐξεληλύθειν) | ξυνειλημμένων μτχ. παθ. παρατ. συνείλημαι τοῦ ὀ. συλλαμβάνομαι (συν-ἐλαμβάνωην, συλληφθήσομαι; συνελήφθην, συν-εἴλημαι) | ἦδεσαν παρατ. ὄρ. τοῦ οἶδα (παρακ. μὲ σημασ. ἐνεστ. — παρακ. ἦδη καὶ ἦδειν — μέλλ. εἶσομαι) | εἰδότες μτχ. τοῦ οἶδα | ἀφικόμενος μτχ. μέσ. ἄορ. β' ἀφικόμην τοῦ ἀφικνοῦμαι — οὐμην — ἀφίξομαι — ἀφικόμην — ἀφίγμαι.

ΠΟΛΙΟΡΚΙΑ ΤΩΝ ΠΛΑΤΑΙΩΝ

(B. 71—78)

Κεφ. 71.

Περὶ ληψις. — Τὸν Ἰούνιον τοῦ 429 οἱ Πελοποννήσιοι ὑπὸ τὸν βασιλέα τῆς Σπάρτης Ἀρχίδαμον ἐξεστράτευσαν ἐναντίον τῶν Πλαταιῶν. Οἱ Πλαταιεῖς ἐπεμφαν πρὸς τὸν Ἀρχίδαμον πρέσβεις διαμαρτυρούμενοι διὰ τὴν μελετωμένην κακομεταχειρισίν των καὶ ἐπικαλούμενοι τὰ προνόμια τὰ ὅποια εἶχον παραχωρήσει εἰς τὴν πόλιν τῶν ὀ. Πausanias καὶ οἱ ἄλλοι Ἕλληνες οἱ νικήσαντες τὸν Μῆδον ἐν Πλαταιαῖς.

Κατὰ τὸ ἐπόμενον δὲ θέρος οἱ Πελοποννήσιοι καὶ οἱ σύμμαχοι εἰς μὲν τὴν Ἀττικὴν δὲν εἰσέβαλον, ἐξεστράτευσαν ὄμως ἐναντίον τῶν Πλαταιῶν ἀρχηγὸς δ' (αὐτῶν) ἦτο ὁ Ἀρχίδαμος ὁ υἱὸς τοῦ Ζευξίδαμου ὁ ὅποιος ἦτο βασιλεὺς τῶν Λακεδαιμονίων· καὶ ἀφ' οὗ ἐστράτευσαν ἐναντίον (καθίστα τὸν στρατὸν) ἠτοιμάζετο (ἐμελλε) νὰ λεηλατήσῃ τὴν χώραν (γῆν)· οἱ μὲν Πλαταιεῖς πέμφαντες εὐθύς πρὸς αὐτὸν πρέσβεις ἔλεγον τὰ ἑξῆς περίπου (τοιιάδε) :

« Ἀρχίδαμε· καὶ (σεῖς) Λακεδαιμόνιοι, ἐκστρατεύοντες κατὰ τῆς χώρας τῶν Πλαταίων διαπράττετε μίαν ἀδικίαν (οὐ δίκαια ποιεῖς) καὶ (κάνετε) κάτι ποῦ δὲν εἶναι ἀντίξιον οὔτε τοῦ ἑαυτοῦ εἶς (ὑμῶν = ὑμῶν αὐτῶν) οὔτε τῶν προγόνων (πατέρων), ἀπὸ τοὺς ὁποίους κατὰγεσθε (ὧν ἐστε). Διότι ὁ Πανσανίας ὁ υἱὸς τοῦ Κλεομβρότου, Λακεδαιμόνιος (καὶ αὐτός), ὅταν ἠλευθέρωσε τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τοὺς Μῆδους μαζὶ μὲ ἐκείνους ἐκ τῶν Ἑλλήνων, οἱ ὁποῖοι ἐδειχθῆσαν πρόθυμοι (ἐθελησάντων) νὰ συμμερισθοῦν μαζὶ του (ξυνάρασθαι) τὸν κίνδυνον τῆς μάχης, ἡ ὁποία συνήφθη (ἐγένετο) εἰς τὴν χώραν μας (παρ' ἡμῖν), ἀφ' οὗ εἰς τὴν ἀγορὰν τῶν Πλαταίων προσέφερε θυσίαν εἰς τὸν Δία τὸν ἐλευθέρουν (τὸν θεὸν τῆς ἐλευθερίας) καὶ συνεκάλεσεν ὅλους τοὺς συμμάχους, παρεχώρησεν (ἐπισίμως: ἀπεδίδου) εἰς τοὺς Πλαταεῖς (τὸ προνόμιον) νὰ ζοῦν ἐλεύθεροι (αὐτονόμους οἰκεῖν: νὰ αὐτονομηθοῦν) ἔχοντες τὴν χώραν των καὶ τὴν πόλιν των, καὶ κανεῖς νὰ μὴ ἐκστρατεύσῃ ποτὲ ἐναντίον των ἀδικῶς οὔτε νὰ τοὺς ὑποδουλώσῃ (μηδ' ἐπὶ δουλείᾳ)· ἐν ἐναντία δὲ περιπτώσει νὰ τοὺς βοηθοῦν (ἀμύνειν) οἱ σύμμαχοι ποῦ ἦσαν παρόντες μὲ ὄλας των τὰς δυνάμεις (κατὰ δύναμιν).

« Αὐτὰ μὲν (τὰ προνόμια) παρεχώρησεν εἰς ἡμᾶς οἱ πρόγονοί σας (οἱ πατέρες σας) διὰ τὴν ἀνδρείαν καὶ τὴν προθυμίαν (ἀφοσίωσιν) τὴν ἐπιδειχθεῖσαν κατὰ τὴν πλήρη κινδύνων ἐποχὴν ἐκείνην (ἐν ἐκείνῃς τοῖς κινδύνοις), ἐν ᾧ σεῖς πράττετε τὰ ἀντίθετα· διότι μαζὶ μὲ τοὺς Θεβαίους, ποῦ εἶναι οἱ ἀσπονδότεροι ἐχθροὶ μας (ἐχθίστων), ἦλθατε νὰ μᾶς ὑποδουλώσετε (ἐπὶ δουλείᾳ τῇ ἡμετέρᾳ ἤκατε). Ἐπικαλούμενοι λοιπὸν ὡς μάρτυρας (μάρτυρας δὲ ποιούμενοι) τοὺς θεοὺς, καὶ ἐκείνους εἰς τοὺς ὁποίους τότε ὠρκίσθημεν (τοὺς ὄρκιους τότε γενομένους), καὶ τοὺς θεοὺς τῶν πατέρων σας, καὶ τοὺς θεοὺς τῆς ἰδικῆς μας χώρας (τοὺς ἡμετέρους ἐγχωρίους), ζητοῦμεν ἀπὸ σας (λέγομεν ὑμῖν) νὰ μὴ βλάψετε τὴν Πλαταϊκὴν χώραν καὶ νὰ μὴ παραβῆτε τοὺς ὄρκους, ἀλλὰ νὰ (μᾶς) ἀφήσετε (εἶν) νὰ ζῶμεν ἀνεξάρτητοι (αὐτονόμους οἰκεῖν) κατὰ τὰ δικαιώματα ἀκριβῶς ποῦ μᾶς παρεχώρησεν ὁ Πανσανίας (καθ' ἕνα Πανσανίας ἐδικαίωσεν).

Παρατηρήσεις: φ. σ. λ.: Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι (ὑποκ.) οὐκ ἐσέβαλον μὲν ἐς τὴν Ἀττικὴν (ἐμπρ. προσδ. τῆς εἰς τόπον κινήσ.) τοῦ ἐπιγιγνομένου θέρους (προσδιορ. τοῦ χρόνου κατὰ γεν' νοεὶ τὸν Ἰούνιον τοῦ τρίτου ἔτους, τοῦ 249· πρβλ. II 79, 1), ἐστράτευσαν δὲ ἐπὶ Πλάταιον (ἐμπρ. προσδ. δηλῶν ἐχθρικὴν κίνησιν)· ἠγεῖτο δὲ Ἀρχιδ. ὁ Ζευξ. (ὑποκ.) βασιλεὺς (παράθεσις=δς ἢ βασιλεὺς) Λακεδαιμονίαν (γεν. κτητ.)· καὶ ἔμελλε (ἐνν. ὁ Ἀρχιδ., ὑποκ.) δηώσειν (τελ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ ἔμελλε ὑποκ. ὁ Ἀρχιδ.· τὸ ἀπαρ. τίθεται κατὰ μέλλ. χρόν. ἐπειδὴ τὸ ἔμελλε ἀναφέρεται εἰς τὸ μέλλον) τὴν γῆν (ἀντικ. τοῦ ἀπαρ.) καθίσας (χρον. μτχ.—ἐπεὶ ἐκάθισεν, ἀφ. τοῦ μεταβ. καθίζω τινά) τὸν στρατὸν (ἀντικ.)· οἱ δὲ Πλατ. (ὑποκ.) ἔλεγον τοιαύδε (ἀντικ.) πέρφαντες (χρον. μτχ.—ἐπεὶ ἐπεμφαν) εὐθύς (ἐπιρρ. προσδ. χρόν.) πρέσβεις (ἀντικ.) παρ' αὐτὸν (ἐμπρ. προσδ. δηλῶν κίνησιν καὶ συνυποδηλῶν τὸ τέρμα τῆς κινήσ.) οὐκ ἐσέβαλον· διότι ἐφοβοῦντο τὸν λιμὸν, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τοῦ δευτέρου ἔτους ἐθέριζε τὴν πόλιν.

Ἄρχ.δ. καὶ Λακεδ. (κλητικῆ προσφών.) ποιεῖτε (ἐνν. ὑμεῖς, ὑποκ.) οὐ δίκαια (ἀντικ., ἴσως δὲ σύστοιχ. : δικαίας πράξεις) οὐδ' ἄξια (δοτ. καὶ τὸ δίκαια) οὐτε ἠμῶν οὐτε πατέρων (γενικαὶ ἀντικειμενικαὶ ἐκ τοῦ ἄξια), ὧν (εἰσαγ. ἀναφορ. πρότ., γεν. κλητ. δηλοῦσα εἰδικώτερον τὴν καταγωγὴν, ἐπέχουσα θέσιν κατηγορ., ἔξαρτ. ἐκ τοῦ ἐπομ. ῥήμ.) ἐστε, στρατεύοντες (τροπ. μτχ. ἢ αἰτιολ., προσδιор. τὸ οὐ δίκαια ποιεῖτε...) ἐς γῆν (ἐμπρ. προσθ. τῆς εἰς τόπον ἐχθρ. κινήσ.) τὴν Πλαταιῶν (ἐπιθ. προσθ.—τὴν Πλαταιϊκῆν). Πausan. (ὑποκ.) γὰρ (αἰτιολ. τὰ προηγ. οὐ δίκαια ποιεῖτε... στρατεύοντες)... Λακεδαιμόνιος (παράθεσις) (...ἀπεδίδου...), ἐλευθερώσας (χρον. μτχ.—δετὲ ἠλευθέρωσε· προσδιор. χρον. τὸ ἀπεδίδου) τὴν Ἑλλάδα (ἀντικ.) ἀπὸ τῶν Μήδων (ἐμπρ. προσθ. δηλῶν ἀπόσπασιν, ἀπομικρυνσιν) μετὰ Ἑλλήνων (ἐμπρ. προσθ. δηλῶν συμμαχίαν) τῶν ἐδελησάντων (ἐπιθ. μτχ.—οἱ ἠθέλησαν) ξυνάρασθαι (τελ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ ἐδελησάντων) τὸν κίνδυνον (ἀντικ.) τῆς μάχης (γεν. ἀντικειμ. ἢ καὶ τῆς αἰτίας), ἢ (εἰσαγ. ἀναφορ. πρότ., ὑποκ. τοῦ ἐπομ. ρ.) ἐγένετο παρ' ἡμῖν (ἐμπρόθ. προσθ. δηλῶν γενίσιαν τοπ.), θύσας (χρον. μτχ. προσδιорίξ. τὸ ῥ. ἀπεδίδου = ἐπεὶ ἔθυσε, παράλληλος τῆ ἠλευθερώσας), ἱερά (ἄμεσ. ἀντικ.) Διὶ (ἐμμ. ἀντικ. ἢ καὶ δοτ. χαριστ.) ἐλευθερίῳ (ἐπιθ. προσθ. τοῦ Διὶ) ἐν τῇ Πλαταιῶν (ἢ γεν. εἶναι ἐπιθ. προσθ.) ἀγορᾷ (ἐμπρόθ. προσθ. τῆς ἐν τόπῳ στάας) καὶ ξυγκαλέσας (ἀκριβῶς ὅτι καὶ ἢ μτχ. θύσας) τοὺς ξυμμαχοὺς (ἀντικ.) πάντας (κατηγορ.), (Πausanίης... ἠλευθερώσας... θύσας καὶ ξυγκαλέσας) ἀπεδίδου Πλαταιεῦσι (ἀντικ. ἔμμεσ.) οἰκεῖν (τελ. ἀπαρ. ἐπέχον θέσιν ἄμεσ. ἀντικ. ὡς ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. νοητὰ ἢ αἰτ. αὐτοῦς, δηλ. τοὺς Πλαταιεῖς, ἐκ τῆς δοτ. τοῦ ἀντικ. Πλαταιεῦσι, κατ' αἰτ. δὲ λόγῳ τῆς ἑτεροπροσ.) αὐτόνομους (κατηγορ.) ἔχοντας (τροπ. μτχ. προσδιор. τὸ οἰκεῖν αὐτον.) τὴν σφετέρην γῆν καὶ πόλιν (ἀντικ.) μηδένα (ὑποκ. τοῦ ἐπομ. ἀπαρ., κατ' αἰτ. λόγῳ τῆς ἑτεροπροσ.) τε στρατεύουσι (τελ. ἀπαρ. ἐξαρτώμενον ἐκ τοῦ ἀπεδίδου, ἢ ἐκ τίνος ἄλλου ῥήμ. ἐννοουμένου ἐξ ἐκείνου κατὰ ζεύγμα: ἐκέλευε, ὑπισχνεῖτο, προηγόμενος=διεκήρυξε) ποτὲ (ἐπιρρ. προσθ. χρόν.) ἐπ' αὐτοὺς (ἐμπρ. προσθ. δηλ. ἐχθρικὴν κίνησιν) ἀδίκως (ἐπιρρ. προσθ. τροπ.) μηδ' ἐπὶ δουλείᾳ (ἐμπρ. προσθ. τοῦ σκοποῦ)· εἰ δὲ μὴ (ἐπιρρ. ἐκφρασις=ἄλλως, ἐν ἐναντίῳ περιπτώσει· κυρ. κείται κατ' ἔλλειψιν ῥήμ. ἐννοουμένου εὐκόλως: εἰ δὲ μὴ ταῦτα ἔσται οὕτω, δηλ. εἰ δὲ στρατεύουσι τίνες ἐπ' αὐτοῦς...) ἀμύνειν (τελ. ἀπαρ. ἐξαρτώμενον ἀπὸ ὅπου καὶ τὸ στρατεύουσι) τοὺς παρόντας ξυμμάχους (ὑποκ. τοῦ ἀμύνειν, κατ' αἰτιατ. λόγῳ ἑτεροπροσ.) ἀμύνειν (ἐνν. αὐτοῖς, τοῖς Πλατ. δηλ., ὡς ἀντικ.) κατὰ δύναμιν (ἐμπρ. προσθ. τροπ.) | μετὰ Ἑλλήνων τῶν ἐδελησάντων· διότι ὑπῆρχον καὶ μὴ θελήσαντες, οἱ Θηβαῖοι καὶ ἄλλοι μηδισαντες | ξυνάρασθαι ἀπαρ. τοῦ μέσ. ἀορ. αἰ. συν-ηράμην τοῦ συν-αίρομαι (συν-ηρόμην, συν-αρούμαι, συν-ηρέμην, συν-ἡρμαι)=συμμερίζομαι, παίρω καὶ ἐγὼ μέρος εἰς τὴν μάχην· τῆς ἐν Πλαταιαῖς τῷ 479 π. Χ. | ἐλευθέριος κλειταὶ ὁ Ζεὺς ὡς προστατῆς τῆς ἐλευθερίας | ἀποδιδωμί τινὶ τι = (ἀπο)δίδω (παραχωρῶ) τι εἰς τινα ὡς ὀφειλόμενον τρόπον τινὰ | τοὺς παρόντας· τοὺς τότε παρόντας, κατὰ τὴν ἐν Πλαταιαῖς μάχην.

φ. σ. λ. : οἱ μὲν ὑμετέροισι πατέρες (ὑποκ.) ἔδοσαν ἡμῖν (ἐμμεσ. ἀντικ.) τάδε (ἄμεσ. ἀντικ., δηλ. τὰ ἀνωτέρω· ἄλλοτε ἀναφέρεται εἰς τὰ ἐπόμενα καὶ ἔρμην. τὰ ἔξης) ἔνεκα ἀρετῆς καὶ (ἔνεκα) προθυμίας (ἐμπρ. προσθ. δηλοῦντες αἰτίαν) τῆς γενόμενης (ἐπιθ. μτχ.) ἐν ἐκείνοις τοῖς κίνδυνοῖς (ἐμπρ. προσθ. χρον. ὑπονοεῖται ἢ ἐν Πλαταιαῖς μάχῃ· σχετικῶς πρὸβλ. καὶ Ἡροδ. VIII 1—19), ὑμεῖς δὲ (ὑποκ. ἀντιδιαστελλόμενον πρὸς τὸ προηγούμεν. πατέρες μὲν) δρᾶτε τάναντία (ἀντικ.)· ἤκπετ γὰρ (εἰσαγεί αἰτιολογίαν τοῦ δρᾶτε τάναντία) μετὰ Θηθ. (ἐμπρ. προσθ. δηλῶν συμμαχ.) τῶν ἐχθίστων (παράθεσις = οἱ ἐχθιστοὶ εἰσιν) ἡμῖν (δοτ. ἀντικειμ. ἐκ τοῦ ἐχθίστων) ἐπὶ τῇ ἡμετέρᾳ δουλείᾳ (ἐμπρ. προσθ. δηλῶν σκοπόν—ἐπὶ δουλείᾳ ἡμῶν, γεν. ἀντικειμ.) ποιούμενοι (τροπ. μτχ.) δὲ θεοὺς (ἀντικ.) μάρτυρας (κατηγορ.) (θεοῦς...) τοὺς τε (εἰσαγεί ἐπεξήγησιν τοῦ θεοῦ) γενόμενους (ἐπιθ. μτχ.) τότε ὀρκίους (κατηγορ.) καὶ τοὺς ὑμετέρευσ πατρώους καὶ ὑμετέρευσ ἐγγχωρίους (πάντα ταῦτα ἐπεξήγησιν τοῦ ἀντικ. θεοῦς, νοοῦν-

ται δ' ὁ Ζεὺς καὶ ὁ Ἀπόλλων, λέγομεν ὑμῖν (ἔμμεσ. ἀντικ.) μὴ ἀδικεῖν (τελ. ἀπαρ. ἐξαρτώμενον ἐκ τοῦ λέγομεν = κελεύομεν = προτρέπομεν ὑπονοεῖται ἐκ τοῦ ἀντικ. ὑμῖν κατ' αἰτιατ. ὑμᾶς, ἑτεροπροσ.) γῆν τὴν Πλαταιίδα (ἀντικ. τοῦ ἀδικεῖν) μηδὲ παραβαίνειν (ὅ,τι καὶ τὸ ἀδικεῖν) τοὺς ὄρκους (ἀντικειμ.) ἑάν (γ' τελ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ λέγομεν, ὑποκ. ὑμᾶς) δὲ (ἐνν. ἡμᾶς ἀντικ.) οἰκεῖν (τελ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ ἑάν, ἐξαρτώμενον ὑποκ. ἡμᾶς, ἦτοι τὸ ἀντικ. τοῦ ἑάν) αὐτονόμους (κατηγορ.), καθάπερ Πάυς ἐδίκαιωσεν | ἔχθιστος ὑπερθ. τοῦ ἐχθρός (ἐχθίων, ἐχθιστός) | ἦκω ἔνεστ μετὰ σημασ. παρ. = (ἐλήλυθα = ἔχω ελθεῖ — ἦκον = ἐηλύθειν ἢ ἦλθον).

Κεφ. 72.

Περίληψις.—Ὁ Ἀρχίδαμος ἀπαντῶν ἀνεγνώρισε τὰ ἐκιοτὲ πρόνομα τῶν Πλαταιῶν καὶ συνέστησεν εἰς αὐτοὺς ἢ νὰ ἐνωθοῦν μετὰ τῶν Λακεδαιμονίων πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῶν ἄλλων Ἑλλήνων τῶν καταδυναστευομένων ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων (σύμφωνα καὶ μετὰ τὴν διαθήκην ἐκείνην τοῦ Πάυσανιου ἐν Πλαταιαῖς) ἢ νὰ τηρήσουν αὐστηρὰν οὐδετερότητα. Εἰς ταῦτα οἱ Πλαταιεῖς ἀνταπήνησαν, ὅτι τοὺς ἦτο ἀδύνατον νὰ ἀκολουθήσουν τὰς συστάσεις του, διότι ἐφοβοῦντο ἀφ' ἑνὸς τοὺς Ἀθηναίους, μήπως κακομεταχειρισθοῦν τοὺς ἐν Ἀττικῇ εὐρισκομένους ἀνθρώπους των, ἢ καὶ καταλάβουν τὴν πόλιν των μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν Λακεδ., καὶ ἀφ' ἑτέρου τοὺς Θηβαίους, μήπως ἐπιχειρήσουν διὰ δευτέραν φορὰν νὰ καταλάβουν τὴν πόλιν των. Τότε ὁ Ἀρχίδαμος τοὺς προτείνει νὰ παραδώσουν εἰς τοὺς Λακεδαιμονίους τὴν πόλιν μεθ' ὅλων τῶν ὑπαρχόντων κινητῶν καὶ ἀκινήτων, καὶ νὰ ἀποσυρθοῦν ὅπου θέλουν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου, νὰ ἐπανέλθουν δὲ μετὰ τὸν πόλεμον καὶ νὰ τὰ παραλάβουν ἐντελῶς ἄθικτα. Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ Λακεδαιμόνιοι θὰ εἶχον ὡς ἐγγύησιν, τρόπον τινὰ καὶ θὰ ἐκαλλιέργουν τὰ κτήματα πληρώνοντες ἀνάλογον ἐνοίκιον.

Ἀφ' οὗ δ' οἱ Πλαταιεῖς εἶπον τόσα. (μόνον), λαβὼν τὸν λόγον (ὑπολαβὼν) ὁ Ἀρχίδαμος εἶπε· «Δίκαια λέγετε, ὦ ἄνδρες Πλαταιεῖς, ἂν αἱ πράξεις σας συμφανοῦν μετὰ τοὺς λόγους σας (ἢν ποιεῖτε ὁμοῖα τοῖς λόγοις). Ἀκριβῶς δηλ. ὅπως σᾶς παρεχώρησε (τότε) ὁ Πάυσανίας (παρέδωκεν ὑμῖν). (πρέπει καὶ σεῖς νὰ ζητε ἀνεξάρτητοι καὶ) εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν νὰ συνεισφέρετε τῶν ἄλλων (ἔυνελευθεροῦτε τοὺς ἄλλους) ὅσοι λαβόντες μέρος εἰς τὰς τότε μάχας (μετασχόντες τῶν τότε κινδύνων) ἔδοραν τὸν ἴδιον ὄρκον μετὰ καὶ εἶναι τῶρα ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῶν Ἀθηναίων. ἢ τόση δὲ προετοιμασία καὶ ὁ πόλεμος ἔχει ἀναληφθῆ (γεγένηται) χάριν τῆς ἀπελευθέρωσας αὐτῶν καθὼς καὶ καὶ (ὅλων) τῶν ἄλλων (ὅσοι εἶναι ὑπὸ τοὺς Ἀθηναίους). Εἰς τὸν ἀπελευθερωτικὸν δὲ αὐτὸν ἀγῶνα (ἢς, ἐνν. ἀπελευθέρωσας) πρὸ πάντων μὲν λάβετε καὶ σεῖς οἱ ἴδιοι μέρος (μετασχόντες καὶ αὐτοὶ) καὶ (οὔτω) μείνατε σταθεροὶ (ἔμμενατε εἰς τοὺς ὄρκους σας) ἂν όμως δὲν θέλετε (εἰ δὲ μή), (τότε), ὅπως καὶ πρότερον ἤδη (σᾶς) ἐπροσείναμεν (προνομιαιεσάμεθα, ἡσυχάζετε καρπούμενοι τὰ κτήματά σας (τὰ ὑμέτερα αὐτῶν), καὶ νὰ μὴ εἴσθε οὔτε μετὰ τὸ μέρος μας οὔτε μετὰ τὸ μέρος

των (μηδὲ μὲθ' ἑτέρων), ἀλλὰ νὰ δέχεσθε καὶ τοὺς δύο ὡς φίλους, διὰ πολεμικοὺς ὄμους σκοποὺς (ἐπὶ πολέμῳ δὲ) οὔτε τοὺς μὲν οὔτε τοὺς δέ. Καὶ αὐτὸ (ἀκόμη) θὰ μᾶς εἶναι ἀρετόν».

Ὁ μὲν Ἀρχίδαμος τόσα μόνον εἶπεν, οἱ δὲ πρέσβεις τῶν Πλαταίων, ἅψ' οὐ ἤκουσαν ταῦτα, εἰσηλθον εἰς τὴν πόλιν καὶ ἅψ' οὐ ἀνεκοίνωσαν εἰς τὸν λαὸν τὰ λεχθέντα, ἀπεκρίθησαν εἰς αὐτὸν ὅτι τοὺς εἶναι ἀδύνατον νὰ κάμουν ὅ,τι (τοὺς) *προτείνει* (προκαθεῖται) χωρὶς (νὰ συμβουλευθοῦν) τοὺς Ἀθηναίους.—διότι τὰ τέκνα των καὶ αἱ σύζυγοὶ των *ἐθροίσκοντο* (εἶεν) πλησίόν ἑκείνων (εἰς τὰς Ἀθήνας δηλ.), —ὅτι φοβοῦνται δὲ καὶ δι' ὀλόκληρον τὴν πόλιν (των), μήπως δηλ. ὅταν ἀποχωρήσουν ἑκείνοι (δηλ. οἱ Λακεδ.) ἐλθόντες οἱ Ἀθηναῖοι δὲν τοὺς ἐπιτρέψουν (νὰ μείνουν οὐδέτεροι), ἢ (μήπως) οἱ Θηβαῖοι, ὡς *συμπεριλαμβανόμενοι* (δηθεν) *εἰς τὰς ἐνόρκους συμφωνίας* (ὡς ἐνόρκοι ὄντες) δυνάμει τῆς διατάξεως ἐκείνης τοῦ νὰ δέχωνται (οἱ Πλατ.) καὶ τὰς δύο παρατάξεις ἀπολειραθοῦν καὶ πάλιν νὰ καταλάβουν τὴν πόλιν των. Ὁ δὲ Ἀρχίδαμος, θέλων νὰ τοὺς ἐνθαρρύνῃ *σχετικῶς μὲ τοὺς φόβους των αὐτοὺς* (πρὸς ταῦτα), ἀπήνησε· «Σεῖς λοιπὸν τὴν μὲν πόλιν σας καὶ τὰς οἰκίας σας παραδώσατε εἰς ἡμᾶς τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ δεῖξατέ μας τὰ ὄρια τῆς χώρας σας καὶ τὰ δένδρα σας ἀριθμητικῶς καὶ ὅ,τι ἄλλο εἶναι δυνατόν νὰ ἀριθμηθῇ (ἐς ἀριθμὸν ἐλθεῖν)· σεῖς δὲ οἱ ἴδιοι ἀπέλθετε ὅπου θέλετε ἐν ὅσῳ διαρκεῖ ὁ πόλεμος· ὅταν δὲ *τελειώσῃ* (παρέλθῃ), θὰ σᾶς δώσωμεν ὅσῳ ὅ,τι παραλάβωμεν ἄρα. Ἔως τότε ὅμως *θὰ κατέχωμεν* (ἔξωμεν) τὴν χώραν σας ὡς παρακαταθήκην (ὡς ἐνέχυρον), καλλιεργοῦντες καὶ *δίδοντες* (εἰς σᾶς) *ἀπὸ τὰ προϊόντα σας τόσα* (φορὰν φέροντες) ὅσα πρόκειται νὰ σᾶς εἶναι ἀρετὰ (πρὸς συντήρησίν σας)

Παρατηρήσεις: φ. ο. λ.: τῶν Πλαταίων (ὑποκ.) εἰπόντων (χρον. μτχ. κατὰ γεν. ἀπόλ.) *τοσαῦτα* (ἀντικ.) Ἀρχίδαμος (ὑποκ.) ὑπολαβὼν (χρον. μτχ. ἐνν. τὸν λόγον αὐτῶν) εἶπε ἀλέγετε (ἐνν. ὑμεῖς ὑποκ.) ὦ ἄνδρες Πλαταεῖς (χρητ. προσφάν.) δίκαια (ἀντικ., ἴσως οὐστοιχ.=δικαίους λόγους) ἦν (εἰσάγει ὑποθετ. πρότ., τῆς' ὁποίας ἀπόδοσις εἶναι ἡ πρότ. λέγετε δίκαια) ποιήτε ὁμοία (ἀντικ., ἴσως οὐστοιχ.=πράξεις ὁμοίας) τοῖς λόγοις (δοτ. ἀντικειμεν.) *αὐτονομείσθε* (προστακτ. δηλοῦσα προτροπὴν) γὰρ (ἐπισημηματικὸς) αὐτοὶ (κατηγορ. τοῦ ἐννοουμ. ὑποκ. ὑμεῖς), καθάπερ (εἰσαγ. ἀναφορ. πρότ.) Πausανίας (ὑποκ.) παρέδωκεν ὑμῖν (ἀντικ.), καὶ ξυνελευθεροῦτε (ὅ,τι τὸ αὐτονομείσθε) τοὺς ἄλλους (ἀντικ.) ἔσοι (εἰσαγ. ἀναφορ. πρότ. ὑποκ.) ξυνώμοσάν τε ὑμῖν (ἀντικ.) μετασχόντες (χρον. μτχ.=ἐπεὶ μετέσχον) τῶν κινδύνων (ἀντικ. τῆς προηγ. μτχ.) (τῶν) τότε (ἐπιθ. προσδ.) (ξυνώμοσάν τε) καὶ νῦν εἰσιν ὑπ' Ἀθηναίοις (ἐμπρ. προσδ. δηλῶν ὑποταγῆν), τοσῆδε δὲ παρασκευῇ καὶ (ἐνν. τοσούδε) πόλεμος (ὑποκ.) γεγένηται ἐνεκα ἐλευθερώσεως (ἐμπρ. προσδ. δηλῶν σκοποῦν) αὐτῶν καὶ τῶν ἄλλων (γεν ἀντικειμ. εἰς τὸ ἐλευθερώσεως) τὸ μὲν αὐτῶν ἀναφέρεται εἰς τὸ «ἔσοι ξυνώμοσάν καὶ εἰσιν νῦν ὑπ' Ἀθηναίοις», τὸ δὲ «τῶν ἄλλων» =τῶν μὴ ξυνώμοσάντων μὲν, ὄντων δὲ καὶ τούτων ὑπ' Ἀθηναίους) ἢς (εἰσάγει ἀναφορ. πρότ., ἀντικειμ.: τῆς μτχ. μετασχόντες=ταῦτης δὲ δηλ. τῆς ἀπελευθερ. ἢ ἀναφ. ἀντων. ἐν ἀρχῇ κώλου ἢ περιόδου ἰσοδυναμειῶς τὴν δευτικὴν οὗτος μετὰ ἀναλόγου παρατακτ. συνδέσμου: δέ, καὶ. ἄλλὰ κ.λ.π.: τὸ αὐτὸ ἐν τῇ Λατινικῇ γλώσσῃ) μετασχόντες (χρον. μτχ.=ἅψ' εὐ μετὰσχῆτε) καὶ αὐτοὶ (κατηγορ. τοῦ ἐνν. ὑποκ. ὑμεῖς) μάλιστα (ἐμπρ.

προσδ. ποσ.) ἐμμείνατε τοῖς ὄρκοις (άντικ.)· εἰ δὲ μὴ (ἐνν. βούλεσθε μετασχῆν ταύτης) κατήντης στερεότυπος ἐπιρρ. ἔκφρασις=ἄλλως, ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει), ἄπερ (εἰσάγει ἀναφορ. πρότ. ἐπέχουσιν θέσιν προεξαγγελτικῆς παραθέσεως· εἶναι δὲ τὸ ἄπερ άντικ. τοῦ ρημ. τῆς ἀναφορ. προτ.) προυκαλεσάμεθα καὶ προτερον ἦδη (ἐπιρρ. προσδιορισμὸς χρον., ὡς εἰάν πρηγεῖτο· προκαλούμεθα καὶ νῦν), ἄγυτε (πρόστ. ἐγκλ.· τοῦτο μετὰ τῶν ἐπομ. ἔστε, δέχεσθε ἄποτέλει οὖν ἐπεξηγησιν τοῦ ἄπερ) ἡσυχίαν (άντικ.) νευόμενοι (τροπ. μηχ.) τὰ ὑμέτερα αὐτῶν (άντικ.=τὰ ἰδία σας· ἀντι τοῦ ἁπλοῦ τὰ ὑμέτερα· ἐνισχύεται ὁμως διὰ τῆς προσθηκῆς τῆς γεν. αὐτῶν, ἐπειδὴ ὑποκ. τοῦ ρημ. καὶ κτητ. ἄνωγ. ἀνήκουσιν εἰς τὸ αὐτὸ πρόσ. ἄλλως τε: ὑμέτερα αὐτῶν=ὑμῶν αὐτῶν (ἢ δευτέρα γεν. εἶναι παράθεσις τῆς πρώτης) καὶ ἔστε μετὰ μηδετέρων (ἐμπο. προσδ. δηλῶν συμμαχίαν), δέχεσθε δὲ ἀμφοτέρους (άντικ.) φίλους (κατηγορ.), μηδετέρους (β' άντικ.) δὲ ἐπὶ πολέμῳ (ἐμπο. προσδ. δηλῶν τον σκοπῶν)· καὶ τάδε (ὑποκ. τοῦ ἀρκέσει κατὰ ἀπ. σύνταξιν) ἀρκέσει ἡμῖν (άντικ.) | μετασχόντες μηχ. τοῦ ἐνεργ. ἄοσ. β' μετέσχον τοῦ μετ-έχω | τῶν τότε κινδυνῶν· ἀναφέρεται εἰς τὴν ἐν Πλαταιαῖς μάχην καὶ τοὺς Μηδικούς καθόλου πολέμους | συνώμοσαν ἐνεργ. ἄοσ. α' τοῦ συν-όμνυμι (ἢ συν-ομνύω) —συν-όμνυν (καὶ συν-όμνυσον) —όμοσμα —συν-όμοσα —συν-ομώμοχα | τοῖς ὄρκοις· πρόκειται περὶ τῶν ὄρκων, οὓς ὡμοσάν ἐν Πλαταιαῖς οἱ ἀγωνισθέντες ἐκεῖ ἐναντίον τῶν Πελοπῶν | ἡσυχίαν ἄγω =ἡσυχάζω | νευόμενοι μηχ. ἐν. τοῦ νέμωμαι (ἐνεμῶμην —νεμῶμαι —ἐναιμάμην —ἐνεμήθην —νεμένημαι —ἐνενεμήμην).

φ. σ. λ. 'Ο μὲν Ἀρχίδ. (ὑποκ.) εἶπε τσαῦτα (άντικ.), οἱ δὲ Πλαταιῶν (ἐπιθ. προσδ.) πρέσβεις (ὑποκ.) ἐσῆλθον ἐς τὴν πόλιν (ἐμπο. προσδ. κινήσεως· εἰς τόπον) ἀκούσαντες (χρον. μηχ.=ἄφ' οὐ ἤκουσαν) ταῦτα (άντικ.) καὶ ἀπεκρίναντο (οἱ Πλατ. πρ. πάλιν ὑποκ.) αὐτῶ (ἐμμεσ. άντικ.) κοινῶσαντες (χρον. μηχ.=ἄφ' οὐ ἐκοινῶσαν) τὰ ρηθέντα (ἄμεσ. άντικ.) τῷ πλήθει (ἐμμεσ. άντικ.), (ἀπεκρίναντο αὐτῶ.) ὅτι (εἰσάγ. εἰδ. πρότ. ἐπέχουσιν θέσιν ἀμέσ. άντικ. τοῦ ποιεῖν) (τὸ) ποιεῖν (ὑποκ. τοῦ ἐπομ. ρ. τῆς εἰδ.· προτ. ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. τοῦτου εἶναι τὸ σφῶς λαμβανόμενον ἐκ τῆς δοτ. σφίσι) ἃ (εἰσάγ. ἀναφορ. πρότ. ἐπέχουσιν θέσιν ἀμέσ. άντικ. τοῦ ποιεῖν) προκαλεῖται (ὑποκ. αὐτός, δηλ. ὁ Ἀρχίδ.), ἄνευ Ἀθηναίων (ἐμπο. προσδ. τροπῶν ἀναφερόμενος εἰς τὸ ποιεῖν ταῦτα) (ἀπεκρίναντο· ὅτι...τὸ ποιεῖν...) εἴη (εὐκτικὴ τοῦ πλαγ. λόγου ἀντι ὄρ.=ἄδύνατα ἦν· τίθεται κατ' εὐκτ. πλ. λόγου διότι ἐξαρτάται ἐκ ρημ. χρόν. ἰστορ.: ἀπεκρίναντο) σφίσιν (δοτ. προσωπ.) ἄδύνατα (=ἄδύνατον, κατηγορ. ἢ περιφρ. ἄδύνατα εἴη εἶναι ἀπόσ.)—παῖδες (ὑποκ.) γὰρ (εἰσάγει τὴν αἰτιολογίαν τοῦ προηγ. ἄδύνατα εἴη) καὶ γυναῖκες (ἕτερον ὑποκ.) σφῶν (γεν. κτητ.) εἶεν (ἐξυπακούεται ἐκ τῶν προηγουμ. ὁ συνδ. ὅτι· καὶ αὐτὴ εὐκτ. τοῦ πλαγ. λόγου=ἦσαν) παρ' ἐκείνους, δηλ. τοῖς Ἀθην., ἐμπο. προσδ. τοπ: πρβλ. κερ. 6,4), δεδιέναι (εἰδ. ἀπαρ. ἐξαρτώμενον ἐκ τοῦ ἀπεκρίναντο· σημειωτέα ἢ ἀλλαγὴ τῆς συντάξεως: μετὰ τὸ ἀπεκρίναντο ἀρχίζει μὲ εἰδ. πρότ. ὅτι...εἴη καὶ συνεχίζει μὲ εἰδ. ἀπαρ. διδιέναι· ὑποκ. τὸ αὐτὸ μὲ τὸ τοῦ ὄ. ἀπεκρίναντο, δηλ. οἱ Πλατ.: ταῦτοπροσ.) δὲ καὶ περὶ τῆ πάσῃ (ἐπιθετ. ἀποσ.) πόλει (ἐμπο. προσδ. δηλῶν ἀναφορῶν), μὴ (εἰσάγ. ἐνδοιαστικὴν πρότ. ἐξαρτωμ. ἐκ τοῦ δεδιέναι) οὐκ ἐπιτρέπωνσιν Ἀθηναῖοι (ὑποκ.) σφίσιν (ἐμ. άντικ. τοῦ ἐπιτρέπωνσιν) νοητῶν εἶ ως άντικ. τοῦτο, δηλ. τὸ μὴ δὲ μεθ' ἑτέρων εἶναι, τὸ νὰ μένωσι δηλ. οὐδέτεροι) ἔλθόντες (χρον. μηχ.=διὰν ἔλθωσιν· ὑποκ. οἱ Ἀθ.), ἐκείνων (δηλ. τῶν Λακεδ., ὑποκ. τῆς γεν. ἀπολ.) ἀποχωρησάντων (χρον. μηχ. κατὰ γεν. ἀπόλ.=ἐπὶν ἐκείνοι ἀποχωρησάντων) ἢ (ἐνν. μὴ, εἰσάγ. β'. ἐνδοιαστικὴν πρότ.) Θηβαῖοι (ὑποκ.) πειράσωσιν αὐδεις (ἐπιρρ. προσδ. χρον.) καταλαβεῖν (τελ. ἀπαρ., οἱ Θηβ ὑποκ., ταῦτοπροσ.) τὴν πόλιν (άντικ.) σφῶν (γεν. κτητ.) ὡς (εἰσάγ. αἰτιολ. πρότ. ἐνέχουσιν ὑποκειμενικὴν αἰτιολογίαν) ὄντες (αἰτιολ. μηχ. ἐνισχυμένη διὰ τοῦ αἰτιολ. ὡς) ἔνορκοι (κατηγορ.=ἐνσπονδαί=νομίζοντες ὅτι εἶναι ἐνσπονδοί, ὅτι περιλαμβάνονται εἰς τὰς σπουδὰς) κατὰ τὸ δέχεσθαι (ἐμποθδ. προσδ. δηλῶν αἰτίαν ἢ ἀναφορῶν· ὑποκ. τοῦ δέχεσθαι) τοὺς Πλαταιαῖς, ἕτεροπροσ.) ἀμφοτέρους (άντικ. τοῦ δέχεσθαι) | κει-

νώσαντες *μτχ. άορ. του κοινώ-ω=κοινώ=καθιστώ* τι κοινόν, άνακοινώνω | ρηθέντα *μτχ. του παθ. άορ. έρρήθην του λέγομαι* | φ. σ. λ.: *ό δέ* (ένν. 'Αρχίδ., ύποκ.) *έφη* θαρσύνων (*τροπ. μτχ.*) αὐτούς (*άντικ.*) πρὸς ταῦτα (*έμπε. προσδ. δηλών άναφορών*) «*ύμεις* (*ύποκ.*) *δέ* *παράδοτε* (*προστ. έγκλ.*) *μὲν πόλιν* (*άμσα. άντικ.*) *καί οικίας* (*έπίσης άμσα. άντικ.*) *ήμιν* (*έμμεσ. άντικ.*) *τοίς* *λακεδαιμονείοις* (*παράθεσις εις τό ήμιν*) *καί αποδείξατε* *θρους* (*άντικ.*) *γῆς* (*γεν. άντικειμ.*) *καί τὰ ύμῆτερα* *δένδρα* (*έτερον άντικ. του άποδείξατε*) *άριθμῶ* (*δοτ. τροπ.*) *καί* (*ένν. πᾶν*) *άλλο* (*τέριτον άντικ.*), *εἴ* (*εισαγ. ύποθ. προτ.*) *τι* (*ύποκ.*) (*ένν. έστὶ ως θήμα*) *δυνατὸν* (*κατηγ.*) *έλθειν* (*τελ. άπαρ. έν του δυνατὸν έστι, ή τούτου λαμβανομένου άπροσ. ύποκ.*) *ές* *άριθμὸν* (*έμπε. προσδ. συναποτελῶν μίαν έννοιαν μετά του έλθειν=ές άριθμὸν ιέναι=άριθμείσθαι*) *αὐτοί* (=ύμεις...αὐτοί, *οτε τό ύμεις είναι ύποκ. καί τό αὐτοί επέχει θεῖον κατηγορ.*) *δέ* *μεταχωρήσατε* *όποι* (*εισαγ. άναφ. προτ.*) *βούλεσθε*, *έως* (*εισαγ. χρον. προτ.*) *άν ή* *ό πόλεμος* (*ύποκ.*), *έπειδάν* (*εισαγ. χρον. προτ.*) *δέ* (*ένν. ό πόλεμος, ύποκ.*) *παρέλθῃ*, (*ένν. ήμεις ύποκ.*) *άποδώσομεν* *ύμιν* (*έμμεσ. άντικ.*) *ά* (*εισαγ. άναφορ.—ύποθ. προτ.: ά άν=έναντινα ή όλη δέ προτ. αὐτή επέχει θεῖον άμσα. άντικ. του άποδώσομεν*) *άν* *παρλάβωμεν*. *Μέχρι* *δέ* *τούδε* (*έμπερ. προσδ. δηλών προσδ. όριον*) *έξομεν* (*ένν. ταῦτα ά άν παραλάβωμεν, ως άντικ.*) *παρακαταθήκη* (*κατηγορ.*) *εργαζόμενοι* (*τροπ. μτχ.*) *καί φέροντες* (*ώσαύτως τροπ. μτχ.*) *φοράν* (*ούστοιχ. άντικ.*) *ή* (*εισαγ. άναφορ. άοριστολ. προτ.*) *άν μέλλῃ* *έσεσθαι* (*τελ. άπαρ. έν του μέλλῃ, ού ένεκα τίθεται κατά χρον. μέλλ.*) *ύμιν* (*δοτ. προσ. εις τό άπαρ. έσεσθαι*) *ικανή* (*κατηγορ.*)

Κεφ. 73

Περίληψις.—Οί Πλαταιεῖς συνεσκέφθησαν ἐπὶ τῶν νέων προτάσεων τοῦ Ἀρχιδάμου καὶ τῷ ἀπήνησαν, ὅτι οὐδεμίαν ἀπόφασιν δύνανται νὰ λάβουν πρὸ τοῦ βολιδοσκοπίσου σχετικῶς τὰς διαθέσεις καὶ τῶν Ἀθηναίων, ἐζήτουν δὲ πρὸς τοῦτο ὀλιγοήμερον ἀνακωχὴν, τὴν ὁποίαν καὶ παρεχώρησε πραγματικῶς ὁ Ἀρχίδαμος. Οἱ ἀποσταλέντες πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον εἰς Ἀθήνας ἐπέστρεψαν κομιζόντες διαβεβαιώσεις τῶν Ἀθηναίων ὅτι ὅπως πάντοτε εἰς τὸ παρελθὸν οὕτω καὶ τώρα δὲν θὰ τοὺς ἐγκαταλείψουν εἰς τὴν τύχην των, καὶ τὰς ἐμμόνους συστάσεις των νὰ τηρηθῇ πιστῶς ἡ συμμαχία.

Οἱ δὲ Πλαταιεῖς ἀφ' οὗ ἤκουσαν (ταῦτα) εἰσῆλθον πάλιν εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἀφ' οὗ συνεσκέφθησαν μετὰ τὸν λαὸν ἀπήνησαν, ὅτι ἐπιθυμοῦν νὰ ἀνακοινώσουν πρῶτα εἰς τοὺς Ἀθηναίους αὐτὰ ποῦ (τοὺς) *προτείνει* (*προκαλεῖται*) καί, ἂν τοὺς πείσουν, νὰ τὰ κάμουν αὐτὰ *μέχρι τότε ὅμως* (*μέχρι δὲ τούτου*) *τὸν παρηνάλων* (*έκέλευον*) *νὰ κάμῃ ἀνακωχὴν* (*σπεισασθαι*) *μαζί* *των* *καὶ* *νὰ μὴ* *ληλατῆ* *τὴν* *χώραν των* *ὅ* *δὲ* (*Ἀρχίδαμος πράγματι*) *καὶ* *ἀνακωχὴν* *έκαμε* *διὰ* *τόσας* *ἡμέρας*, *εἰς* *ὅσας* *ἦτο* *ἐπόμενον* (*εἰκόσ*) *νὰ επιστρέψουν* (*κομισθῆναι*, *οἱ* *ἀπεσταλέμενοι των* *δηλ. ἀπὸ τὰς Ἀθήνας*) *καὶ* *τὴν* *χώραν των* *δὲν* *έλεηλάτει* (*έτεμνεν*) *Ἀφ'* *οὗ* *δὲ* *ἦλθον* *εἰς* *τὰς* *Ἀθήνας* *οἱ* *πρόσβει* *τῶν* *Πλαταιέων* *καὶ* *συνεσκέφθησαν* (*βουλευσάμενοι*) *μετὰ* *τῶν* *Ἀθηναίων* *επανήλθον* (*πάλιν ἦλθον*) *ἀναγγέλλοντες* *εἰς* *τοὺς* *έν τῇ* *πόλει* *τοιαῦτα* *περὶ* *που* (*τοιάδε*). *Οἱ* *Ἀθηναῖοι*, *ὃ* *Πλαταιεῖς*, *ίσχυρίζονται* (*φασίν*) *ὅτι* *οὔτε* *κατὰ* *τὸ* *παρελθὸν* (*έν τῷ προε- του χρόνω*) *ἀφ'* *οἱ* *οὔτω* *έγιναμεν* *σύμμαχοι των*, *σᾶς* *ἀφῆκαν* (*προσέ- σθαι*) *εἰς* *καμίαν* *περίστασιν* (*έν οὐδενί*) *νὰ* *βλάπτεισθε* (*νὰ* *ἀδι-*

κεῖσθε· ἀδικουμένους), οὔτε τώρα θὰ ἀδιαφορήσουν (περιοψέσθαι), ἀλλὰ θὰ σᾶς βοηθήσουν ὅσον δύνανται (περισσότερον). Σᾶς ἐξορκίζουν λοιπὸν (τε) ἐν ὀνόματι τῶν ὄρκιων (πρὸς τῶν ὄρκιων). τοὺς ὁποίους ὠρῆσθησαν οἱ πρόγονοί (σας) νὰ μὴ παραβιάσετε οὐδὲ κατ' ἐλάχιστον (μηδὲν νεωτερίζειν) τὴν συμμαχίαν».

Παράτηρησις: φ ο. λ. Οἱ δὲ Πλατ. (ὑποκ.) ἐσῆλθεν αὐθις (ἐπιρρ. προσδ. χρον. ἢ πρώτη φορά· ἐγένετο ἐν Π 72,2) ἐς τὴν πόλιν (ἐμπρ. προσδ. τοπ.) ἀκούσαντες; (χρον. μηχ.—ἐπειδὴν ἤκουσαν, ἐνν. ταῦτα ὡς ἀντικ.) καὶ βουλευσάμενοι (χρον. μηχ.—ἄφ' οὗ ἐβουλευσάντο) μετὰ τοῦ πλήθους (ἐμπρ. προσδ. δηλῶν τὸ ἀπὸ κοινοῦ) ἔλεξαν ὅτι (εἰσάγ. εἰδ. πρότ. ἐπέχουσαν καὶ θέσιν ἀντικειμ. τοῦ ἔλεξαν) βούλονται (ὑποκ. αὐτοί, οἱ Πλατ.) κοινῶσαι (τελ. ἄπαρ, ὑποκ. τὸ αὐτὸ μετὰ τοῦ ῥήμ. ταυτοπροσ.) πρῶτον (ἐπιρρ. προσδ. χρον.) Ἀθηναίους (ἐμμεσ. ἀντικ.) ἃ (εἰσάγ. ἀναφορ. πρότ., οὐδαν καὶ ἄμεσ. ἀντικ. τοῦ κοινῶσαι) προκαλεῖται (ὑποκ. ὁ Ἀρχιδ.), καὶ ποιεῖν (β' τελ. ἄπαρ, ἐκ τοῦ βούλονται, ταυτοπροσ.) ταῦτα (ἀντικ. τοῦ ποιεῖν), ἣν (εἰσάγ. ὑποθ. πρότ. πλήρης ὁ ὑποθ. λόγος ἔχει οὕτω: ἣν κείωμεν αὐτούς, ποιήσομεν ταῦτα, δηλοῦται δὲ τὸ προσδοκώμενον) κείωσιν (ὑποκ. οἱ Πλατ.) αὐτούς (ἀντικ., δηλ. τοὺς Ἀθην.). ἐκέλευον δὲ (ὑποκ. οἱ Πλατ.) σπείσασθαι (τελ. ἄπαρ, ἐκ τοῦ ἐκέλευον ὑποκ. τὸν Ἀρχίδαμον, κατ' αἰτ., ἑτεροπροσ., ἢ αὐτὴ δ' αἰτιατ. δύναται νὰ νοηθῆ καὶ ὡς ἀντικ. τοῦ ἐκέλευον) σφισιν (τοῖς Πλαταιεῦσι δηλ., ἀντικ. τοῦ σπείσασθαι) μέχρι τούτου (ἐμπρ. προσδ. χρον.—ἔως οὗ γνωσθῆ δηλ. ἢ τῶν Ἀθην. γνώμη) καὶ μὴ θροῦν (β' τελ. ἄπαρ, ἐκ τοῦ ἐκέλευον, ὑποκ. πάλιν αὐτόν, τὸν Ἀρχίδαμον δηλ.) τὴν γῆν (ἀντικ. τοῦ θροῦν). Ὁ δὲ (ἐνν. Ἀρχιδ., ὑποκ.) ἐσπείσατο (τοῦ σπένδομαι, ἐσπενδόμην, σπείσομαι, ἐσπείσαμην, ἐσπείσομαι=κάρνω σπονδίας, συνθηκολογῶ σπένδω=κάρνω σπονδῆν) τε ἡμέρας (αἰτ. χρον. διαρκείας), ἐν αἷς (εἰσάγ. ἀναφορ. πρότ. συγχρόνως ἐμπρ. προσδ. χρον.) εἰκὸς ἦν (ἀπρὸς ἐκφρασίς) κομισθῆναι (ὑποκ. τοῦ ἄπρος. εἰκὸς ἦν ὑποκ. τοῦ ἄπαρ. αὐτούς, τοὺς Πλατ. δηλ. πρόβεις, κατ' αἰτ. λόγω ἑτεροπροσ.), καὶ οὐκ εἴτευε τὴν γῆν (ἀντικ.). Οἱ δὲ Πλαταιεῖς (ἐπιθ. προσδ.) πρέσβεις (ὑποκ.) ἐλθόντες (χρον. μηχ.—ἐπεὶ ἦλθον) ὡς τοὺς Ἀθηναίους (ἐμπρ. προσδ. τοπ.—πρὸς τοὺς Ἀθ.) καὶ βουλευσάμενοι (χρον. μηχ.—ἐπεὶ ἐβουλευσάντο) μετ' αὐτῶν (ἐμπρ. προσδ. δηλῶν τὸ ἀπὸ κοινοῦ) ἦλθον πάλιν (ἐπιρρ. προσδ. τοπ.) ἀπαγγέλλοντες (τροπ. μηχ.) τοῖς ἐν τῇ πόλει (ἐμμεσ. ἀντικ. κυρ. εἶναι ἐπιθ. προσ. ἐνν. τῆς δοτ. πολίταις ἢ Πλαταιεῦσιν) τοιάδε (ἄμεσ. ἀντικ.) Ἀθηναῖσι (ὑποκ.), ὧ ἄνδρες Πλατ. (κλιτ. προσφώνησις), φασιν οὔτε ἐν τῷ πρὸ τοῦ χρόνω (=ἐν τῷ πρὸ τούτου τοῦ χρόνου χρόνω τὸ ἄρθρ. δηλ. τοῦ διατηρεῖ ἐνταῦθα τὴν ἀρχικὴν αὐτοῦ δύναμιν ὡς δεκτικῆς γντ., ἦν ἔχει παρ' Ὀμήρῳ. Τὸ δίλον εἶναι ἐμπρόθ. προσδ. χρόν.· εἰδικώτερον αἰ λ. τῷ πρὸ τοῦ εἶναι ἐπιθ. προσδ. τῆς δοτ. χρόνω· διότι ὁ πρὸ τοῦ χρόνος = ὁ πρότερος χρόνος), ἄφ' οὗ (εἰσάγ. ἀναφορ. πρότ.) ἐνν. ἢ γεν. χρόνου ἐμπρόθ. προσδ. χρόν. ἀπὸ τοῦ ἔτους 520 ἢ 519 π. Χ. ἦσαν σύμμαχοι, πρβλ. III 68, 5) ἐγενόμεθα (ἐνν. ἡμεῖς καὶ ἐκεῖνοι ὑποκ.) σύμμαχοι (κατηγορ.), (Ἀθ. φασιν) προσέσθαι (εἰδ. ἄπαρ, ἐκ τοῦ φασιν—ὅτι προσεῖντο ἄπαρ. τοῦ μέσ. ἀορ. β'. προεῖμην τοῦ προεῖμαι—προεῖμην—προήσομαι—προεῖμην—παραλ. προεῖμαι—ὑπερο. προεῖμην—ἀφίνω, ἐγκαταλείπω ὑποκ. πάλιν οἱ Ἀθ. ταυτοπροσ.) ὑμᾶς (ἀντικ. τοῦ προσέσθαι) ἀδικουμένους (κατηγορ. μηχ. ἐκ τοῦ προσέσθαι) ἐν οὐδενί (ἐμπρ. προσδ. τοπ. ἢ χρον. ἀναφερόμ., εἰς τὸ οὔτε ἐν τῷ πρὸ τοῦ προσέσθαι) οὔτε νῦν (ἐπιρρ. προσ. χρον.) περιφθεσθαι (εἰδ. ἄπαρ, ἐκ τοῦ ἐννοουμ. φασιν=καὶ νῦν φασιν οὐ περιφθεσθαι—ὅτι οὐ περιφθονται, ἐνν. ἡμᾶς (ἀντικ.) ἀδικουμένους (κατηγορ. μηχ.)· εἶναι δὲ τὸ περιφθεσθαι μέσ. μέλλ. τοῦ περιφθῶ=βλέπω μὲ ἀδιαφορίαν, ἀνεγχομαι, βοηθήσειν (γ' εἰδ. ἄπαρ, ἐκ τοῦ φασιν, ἐνν. ἡμῖν ἀντικ.) κατὰ δύναμιν (ἐμπρ. προσδ. δηλῶν τρόπον). Ἐπισηκῆπτουσί (οἱ Ἀθην. ὑποκ.) τι ὑμῖν (ἀντικ.) πρὸς τῶν ὄρκων (ἐμπρ. προσδ. δηλῶν τὸ ἐν ὀνόματι). οὗς (εἰσάγ. ἀναφ. πρότ. ἀντικ.)

του ἐπομ. ρήμ.) ὤμοσαν οἱ πατέρες (ὑποκ.) (ἐπισκήπτουσιν ὑμῖν) μηδὲν (συστ. ἀντικ. τοῦ ἐπομ. ἀπαρ.=μηδένα νεωτερισμὸν) νεωτερίζειν (τελ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ ἐπισκ.) περὶ τὴν ξυμμαχίαν (ἐμπρ. προσδ. δηλῶν ἀναφορὰν).

Κεφ. 74

Περὶ ληψις.—Κατόπι τῶν παραγγελιῶν τούτων, ἐκ μέρους τῶν Ἀθηναίων, οἱ Πλαταιεῖς ἀπεφάσισαν νὰ ἀπορρίψουν τὰς προτάσεις τοῦ Ἀρχίδαμου καὶ νὰ μείνουν πιστοὶ εἰς τὴν μετὰ τῶν Ἀθηναίων συμμαχίαν των, διεβίβασαν δὲ τὰς τελικὰς των ἀποφάσεις εἰς τὸν Ἀρχίδαμον ἐκ τοῦ μακρόθεν, ἐπάνω ἀπὸ τὰ τεῖχη, αὐτὴν τὴν φορὰν. Ὁ Ἀρχίδαμος τότε ἐπεκαλέσθη τὴν μαρτυρίαν τῶν θεῶν καὶ τῶν ἡρώων τῆς Πλαταικῆς χώρας, ὅτι οἱ Πλαταιεῖς, καὶ οὐχὶ αὐτοὶ παρέβησαν τοὺς Πανελληνίους ἐκείνους ὄρκους τῶν Περσικῶν πολέμων, καὶ τὴν εὐνοίαν των διὰ τὴν τιμωρίαν τῶν ἐπιβόλων.

Ἐρμηνεία.—Ἀφ' οὗ οἱ πρέσβεις ἀνήγγειλαν τὴν τοιαύτην ἀπάντησιν (τῶν Ἀθ.), οἱ Πλαταιεῖς ἀπεφάσισαν νὰ μὴ προδώσουν τοὺς Ἀθηναίους, ἀλλὰ νὰ ἀνεχθοῦν καὶ τὴν χώραν των νὰ βλέπουν *ληηλατουμένην* (τεμνομένην), *ἂν παραστῆ ἀνάγκη* (εἰ δεῖ) καὶ νὰ πάθουν *ὄ,τι ἄλλο ἤθελε τοὺς συμβῆ* (ὄ,τι ἂν ξυμβαίῃ) καὶ κανεὶς νὰ μὴ ἐξέλθῃ πλέον (ἀπὸ τὴν πόλιν), ἀλλ' ἀπὸ τὸ τεῖχος νὰ ἀποκριθοῦν ὅτι τοὺς εἶναι ἀδύνατον νὰ κάμουν ὄ,τι τοὺς προτείουν οἱ Λακεδαιμόνιοι. Μόλις ἔδωσαν τὴν ἀπάντησιν αὐτὴν, *εὐθὺς ἀπὸ τῆς σιγμῆς ἐκείνης* (ἐντεῦθεν δὴ) πρῶτον μὲν τὴν μαρτυρίαν τῶν ἐντοπίων θεῶν καὶ ἡρώων ἐπεκαλέσθη (ἐς ἐπιμαρτυρίαν.... κατέστη) ὁ βασιλεὺς Ἀρχίδαμος λέγων ὡς ἐξῆς: «Θεοὶ καὶ Ἥρωες, ὅσοι κατέχετε (δηλ. προστατεύετε) τὴν Πλαταικὴν χώραν, *μάρτυρες νὰ εἰσθε* (ξυνίστορες ἔστε) ὅτι οὔτε κατ' ἀρχὰς ἀδίκως, ἀλλ' ἀφ' οὗ αὐτοὶ πρῶτοι παρέβησαν *τὴν ἑτορκον συνθήκην* (τοὺς κοινούς ὄρκους: τὸ ξυνώμοτον), ἤλθομεν ἐναντίον αὐτῆς ἐδῶ τῆς χώρας, εἰς τὴν ὅποιαν οἱ πατέρες ἡμᾶς προσευχηθέντες εἰς σὰς ἐνίκησαν τοὺς Μήδους καὶ (τὴν ὅποιαν) σεῖς παρεχωρήσατε εἰς τοὺς Ἕλληνας *εὐνοϊκὴν διὰ τὴν μάχην των* (εὐμενῆ ἐναγωνίσασθαι), οὔτε τώρα *θὰ εἰμεθα ἐν ἀδίκῳ* (ἀδικήσομεν), ἂν κάμωμεν κανὲν *κακόν*· διότι ἐν ᾧ *ἐκάμαμεν πύλλας καὶ δικαίας προτάσεις* (προκαλεσάμενοι πολλὰ καὶ εἰκότα) *δὲν εἰσηκούσθημεν* (κυρ. δὲν ἐπετύχομεν: οὐ τυγχάνομεν). *Συγκατανεύσατε λοιπὸν* (ξυγγνώμονες δὲ ἔστε) καὶ τιμωροῦνται μὲν *ὅσοι κάμουν πρῶτοι ἀρχὴν* (τοῖς ὑπάρχοσι προτέροις) τῆς ἀδικίας, *νὰ ἐπιτυγχάνουν* δὲ εἰς τὴν *ἐκδίκησίν των* (τῆς δὲ τιμωρίας τυγχάνειν) *ὅσοι ἐπιδιώκουν νὰ τὴν ἐπιβάλουν* (τοῖς ἐπιφέρουσι νομίμως).

Παρατηρήσεις: φ. σ. λ.: τῶν πρεσβειῶν (ὑποκ.) ἀπαγγελιαντων (χρον. ἢ καὶ αἰτιολ. μτχ. κατὰ γεν. ἀπόλ.: ἐπεὶ οἱ πρέσβεις ἀπήγγειλαν=ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων ἠγγειλαν) τοιαῦτα (ἀντικ.), οἱ Πλατ. (ὑποκ.) ἐβουλεύσαντο μὴ προδιδόναι (τελ. ἀπαρ., ταυτοπροσ.) Ἀθηναίους (ἀντικ.), ἀλλ' ἀνεχέσθαι (ἕτερον τελ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ ἐβουλεύσαντο· ὑποκ. πάλιν οἱ Πλατ.: ταυτοπροσ.) ὀφώντας.. (καὶ πάσχοντας δύο κατηγορ. μτχ. ἐξαρτώμενοι ἐκ τοῦ ἀνεχέσθαι. αἱ ὁποῖαι ἔπρεπε νὰ κείνται κατ' ὄνομ. διότι ἀναφέρονται

εἰς τὸ ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. οἱ Πλαταιεῖς, κατ' ὄνομα, κείνται ὁμως κατ' αἰτίαι. ἐξ ἐπιδράσεως τοῦ μεσολαβήσαντος εἰ δεῖ) καὶ γῆν (ἀντικ. τοῦ ὄρωντας), εἰ (εἰσάγ. τὴν παρεντιθεμένην ταύτην ὑποθ. πρότ.) δεῖ (ἀπρόσ. ῥ. ὀνυόμενον νὰ συμπληρωθῆ διὰ τῶν νοουμένων: ταύτην τέμνεσθαι) (ὄρωντας...) καὶ πάσχοντας (β'. κατηγορ. μτχ. ἐκ τοῦ ἀνέχεσθαι) ὅ,τι (εἰσάγ. ἀναφορ.—ὑποθ. πρότ.) ἐπέχουσιν ἐν τῷ συνόλω τῆς θέσιν ἀντικ. τοῦ πάσχοντας=ἐάν ἄλλο τι...) ἀν ἄλλο (ὑποκ. τοῦ ἐπομ. ρ.) ζυμβαίνῃ (=εάν τι ἄλλο ζυμβαίνῃ) χωρεῖ δὲ καὶ ἄλλη σύνταξις: τὸ ζυμβαίνῃ νὰ θεωρηθῆ ὡς ἀπρόσ., ὁπότε νοεῖται τὸ ἀπαρ. πάσχειν ὡς ὑποκειμ. τοῦ ἀπρόσ., νοεῖται δ' ἐπίσης τὸ ἡμᾶς ὡς ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. πάσχειν, τὰ δὲ ὑπάρχοντα ὅ,τι ἄλλο θὰ εἶναι ἀντικ. τοῦ πάσχειν) μὴδένα (ὑποκ. τοῦ ἐπομ. ἀπαρ.) τε ἐξελεθῆν (τελ. ἀπαρ. γ'. κατὰ σειράν: προδιδόναι... ἀνέχεσθαι... ἐξελεθῆν' ἐξαρτώμενον καὶ τοῦτο ἐκ τοῦ ἐβουλεύσαντο, λαμβάνον ὁμως τὸ ὑποκ. κατ' αἰτ. μὴδένα, ὅπερ θεωρεῖται ὡς διάφορον, καίτοι εἶναι μέρος, τοῦ ὑποκ. οἱ Πλατ. τοῦ ῥ. ἐβουλεύσαντο) ἔτι (ἐπιρρ. προσδ. χρον.) ἀλλ' ἀποκρίνασθαι (δ'. τελ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ ἐβουλεύσαντο) (ἐνν. αὐτοῖ, οἱ Πλατ., ὑποκ. τῷ Ἀρχιδ. ὡς ἀντικ.) ἀπὸ τοῦ τείχους (ἐμπρ. προσδ. τοπ.) ὅ,τι (εἰσάγ. εἰδ. πρότ. ἐπέχουσιν θέσιν ἑμῶς. ἀντικ. τοῦ ἀποκρίνασθαι) ἀδύνατά ἐστι (ἀπρόσ. ἐκφρασίς=ἀδύνατόν ἐστι λαμβανόμενη ὡς ῥ. ἀπρόσ.) σφίσι (δοτ. προσ. τοῦ ἀπρόσ. ῥήμ.) ποιεῖν (ὑποκ. τοῦ ἀπρόσ. ἀδύνατά ἐστι' ὡς ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. νοητέα ἢ αἰτ. αὐτοῦς, τοῦς Πλατ.), ἃ (εἰσάγ. ἀναφ. προτ. ἐπέχουσιν θέσιν ἀντικ. τοῦ ἀπαρ. ποιεῖν) συγχρόνως εἶναι καὶ ἀντικ. τοῦ ῥήμ. τῆς ἀναφορ. προτ.) προκαλοῦνται Λακεδαιμόνιοι (ὑποκ.). Ὡς (εἰσάγ. χρον. πρότ.) δὲ (οἱ Πλατ.) ἀποκρίναντο, ἐντεῦθεν (ἐπιρρ. προσδ. χρον. ἐνιαυθοῦ) δὴ Ἀρχίδαος (ὑποκ.) ὁ βασιλεὺς (παράθεσις) πρῶτον (ἐπιρρ. προσδ. χρον.) μὲν κατέστη ἐξ ἐπιμαρτυρίαν (περίφρασις=ἐπεμαρτύρατο) καὶ θεῶν καὶ ἡρώων (γενικαὶ ἀντικειμ. ἀνήκουσται εἰς τὸ ἐπιμαρτυρίαν) τῶν ἐγχαρίων (κατηγορ. ἢ καὶ παράθεσις) λέγων (τροπ. μτχ.) ὡςδε (ἐπιρρ. προσδ. χρον.) Ὅσοι (εἰσάγ. ἀναφ. πρότ., ἥτις ἐν τῷ συνόλω τῆς εἶναι ὑποκ. τοῦ ἐστι) θεοὶ καὶ ἡρώες (ὑποκ.) ἔχετε τὴν Πλαταιίδα γῆν (ἀντικ.) ἔστε (προσ. τοῦ εἰμι) βυνίστερος (κατηγορ. ἐκ τοῦ σύνουδα=μαρτυρες) ὅ,τι (εἰσάγ. εἰδ. πρότ., ἀντικ. τοῦ ἐστε βυνίστερος) οὔτε τὴν ἀρχὴν (ἐπιρρ. προσδ. χρον.) ἤλθεμεν ἐπὶ τήνδε γῆν (ἐμπρ. προσδ. δηλῶν ἐχθρ. κίνησιν) ἀδικῶς (ἐπιρρ. προσδ. τροπ) ἀλλ' (δὲ) (ἐνν. ἤλθεμεν) τῶνδε (ὑποκ.) ἐκλιπόντων (χρον. ἢ αἰτιολ. μτχ. κατὰ γεν. ἀπόλ. =ἐπεὶ οἶδε ἐξέλιπον) τὸ ζυνώμοτον (ἀντικ.) προτέρων (κατηγορ.) (τὴνδε γῆν...) ἀν ἢ (εἰσάγ. ἀναφ. πρότ. ἐμπρ. προσδ. τοπ.) οἱ πατέρες (ὑποκ.) ἡμῶν (γεν. κτητ.) ἐκράτησαν Μήδων (ἀντικ.) εὐξάμενοι (χρον. μτχ. =ἐπεὶ ἠύξαντο) ὑμῖν (ἀντικ. τῆς μτχ.) καὶ (ἐνν. ὅμεις ὑποκ.) παρέσχετε αὐτὴν (ἄμει. ἀντικ.) τοῖς Ἑλλήσι (ἐμμεσ. ἀντικ.) εὐμενῇ (κατηγορ.) ἐναγωνίασθαι (ἀπαρ. τοῦ κατὰ τι ἢ τοῦ σκοποῦ=ἐν αὐτῇ ἀγωνίασθαι, ἐν αὐτῇ τὸν ἀγῶνᾶ τελέσαι), (βυνίστερος ἐστε ὅ,τι οὔτε τὴν ἀρχήν...) οὔτε νῦν (ἐπιρρ. προσδ. χρον.) ἀδικήσομεν (ἀπόδοσις τῆς ὑποθέσεως ἢν ποιῶμεν' δηλοῦται τὸ προσδοκώμενον), ἢν (εἰσάγ. ὑποθ. πρότ.) ποιῶμεν τι (ἀντικ.) προκαλεσάμενοι (ἐναντιωματ. μτχ.=εἰ καὶ προκαλεσάμεθα) γὰρ (αἰτιολογεῖ τὸ: οὔτε νῦν ἀδικήσομεν) πολλὰ καὶ εἰκότα (ἀντικ.), οὐ τυγχάνομεν' ἐστε (ἴροστ. τοῦ εἰμι) δὲ ζυγνῶμονες (κατηγορ.) τοῖς μὲν ὑπάρχεισι (ἀντικ. τοῦ ζυγνῶμονες; ἐστε' κατ' ἄλλους εἶναι δοτ. τῆς ἀναφορᾶς) τῆς ἀδικίας (ἀντικ. τοῦ τοῖς ὑπάρχεισι) προτέροις (κατηγορ.) κολάζεσθαι (τελ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ ζυγν. ἐστε: ὑποκ. τούτου νοητέον κατ' αἰτ. τοῦς ὑπάρχοντας τῆς ἀδικίας' τὸ αὐτὸ, ἀλλὰ κατὰ δοτ., εἶναι ἀντικειμ. τοῦ ζυγν. ἐστε) τῆς ἀδικίας (γεν. τῆς αἰτίας, νοητέα ἀπὸ κοινοῦ εἰς τὸ κολάζεσθαι καὶ εἰς τὸ τοῖς ὑπάρχεισι), τοῖς δὲ ἐπιφέρουσι (ἕτερον ἀντικ. τοῦ ζυγν. ἐστε, ἢ δοτ. τῆς ἀναφορᾶς κατ' ἄλλους' ἐνν. τὴν τιμωρίαν ὡς ἀντικ.) νομίμως (ἐπιρρ. προσδ. τροπ.) τυγχάνειν (β'. τελ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ ζυγν. ἐστε) τῆς τιμωρίας (ἀντικειμ. τοῦ τυγχάνειν) »

Κεφ. 75.

Περίληψις.—Μετὰ τὴν ἐπίκλησιν αὐτὴν πρὸς τοὺς θεοὺς καὶ ἤρωας τῶν Πλαταιῶν ὁ Ἀρχίδαμος διέταξε συστηματικὴν πολιορκίαν τῆς πόλεως. Ἐν πρώτοις ἔκοψε κορμούς δένδρων καὶ περιεχαράκωσε μὲ αὐτοὺς τὴν πόλιν διὰ νὰ ἀποκλείσῃ πᾶσαν ἐξοδὸν ἄκολούθως διέταξε νὰ ἐργασθῇ ὅλος ὁ στρατὸς ἐντατικώτατα διὰ νὰ κατασκευασθῇ εἰς ἓν σημεῖον τῶν τειχῶν τῆς πόλεως **πρόχωμα**, διὰ τοῦ ὁποίου θὰ καθίστατο εὐχερὴς ἡ ἄλωσις τῆς πόλεως. Οἱ Πλαταιεῖς τότε, διὰ νὰ ματαιώσουν τὰ σχέδια τῶν ἀντιπάλων, ἰδρῶν νέον τμήμα τείχους, μὲ ξύλινον σκελετόν, τὸν ὁποῖον ἐποποθέτησαν ἐπὶ τῆς ράχεως τοῦ παλαιοῦ τείχους, ἐκεῖ ποὺ κατεσκευάζετο τὸ πρόχωμα, ὥστε νὰ δύνανται πάντοτε ἀπὸ ὑψηλοτέρου ἐπιπέδου νὰ ἀποκρούουν τὰς ἐπιθέσεις ποὺ θὰ ἔκαμνον οἱ Λακεδαιμόνιοι ἀπὸ τοῦ πρόχωμα. Τὸν ξύλινον σκελετόν τοῦ προσθέτου αὐτοῦ τμήματος τοῦ τείχους τὸν ἐγέμισαν μὲ πλίνθους ἐκ τῶν πλησίον οἰκημάτων, τὰ ὅποια κατεδάφισαν, καὶ τὸν ἐκάλυψαν ἐξωτερικῶς μὲ ἀκατέργαστά καὶ κατεργασμένα δέρματα, ὥστε καὶ τὰ ξύλα τοῦ σκελετοῦ καὶ οἱ ἐργαζόμενοι νὰ μὴ κινδυνεύουν ἀπὸ πυρφόρα βέλη τῶν ἐχθρῶν. Συγχρόνως δὲ ἐκρήμνισαν μέρος τοῦ λιθίνου τείχους καὶ χωρὶς νὰ γίνονται ἀντιληπτοὶ ἀφήρουν ἀπὸ μέσα τὸ χῶμα τοῦ προχώματος καὶ δὲν τὸ ἄφιναν νὰ ὑψωθῇ.

Ἄφ' οὗ τοιοῦτοτρόπως *ἐπεκαλέσθη τοὺς θεοὺς (ἐπιθειάσας)* (ὁ Ἀρχιδ.) *ἤρχισε νὰ τακτοποιῇ (καθίστη) τὸν στρατὸν του πρὸς πόλεμον.* Καὶ κατὰ πρώτων μὲν περιεχαράκωσαν τοὺς Πλαταιεῖς μὲ τοὺς κορμούς τῶν δένδρων, τὰ ὅποια εἶχον κόψει, *διὰ νὰ μὴ ἐξέρχεται κανεὶς πλέον (τοῦ μηδένα ἔτι ἐξίέναι),* ἔπειτα *συνεσώρευον χῶμα (ἔχουν χῶμα) πρὸς τὴν πόλιν, ἐλπίζοντες ὅτι παρὰ πολὺ ταχέως θὰ ἐκυριεύοντο αἱ Πλαταιαὶ (ταχίστην αἴρουν ἐσεσθαι αὐτῶν),* ἄφ' οὗ εἰργάζετο τόσον πολὺ στρατεύμα. Κόπτοντες λοιπὸν ξύλα ἀπὸ τὸν Κιθαιρῶνα *τὰ ἐκτιζον εἰς τὰς δύο πλευρὰς τοῦ προχώματος (παρῳκοδόμουν ἐκατέρωθεν) προσαρμόζοντες αὐτὰ σταυροειδῶς (φορητῶν) ἐν εἶδει τοίχων, διὰ νὰ μὴ διαρρῆθῃ (καὶ ἀπλώνεται) διαχέουτο) εἰς μεγάλην ἔκτασιν (ἐπὶ πολὺ) τὸ χῶμα.* Ἐφερον δὲ καὶ ἔρριπτον (ἐφόρουν) εἰς αὐτὸ χαμόλαδα (ὑλὴν) καὶ λίθους καὶ χῶμα καὶ ὅτι ἄλλο *ριπτόμενον μέσα (ἐπιβαλλόμενον) θὰ συνετέλει εἰς τὴν συμπλήρωσιν (τοῦ κενοῦ: μέλλοι ἀνύτειν).* Ἐπεσώρευον δὲ (ὅλα αὐτὰ) ἐπὶ ἑβδομήκοντα ἡμερονύκτια συνεχῶς, χωρισμένοι εἰς *βάρδιες (κατ' ἀναπαύλας),* ὥστε ἄλλοι μὲν νὰ κουβαλοῦν, ἄλλοι δὲ νὰ κοιμῶνται καὶ *νὰ τρώγουν (τίτων αἰρεῖσθαι) καὶ ὅσοι δὲ ἐκ τῶν Λακεδαιμονίων ἦσαν ἀρχηγοὶ (ξαναγοὶ) τῶν στρατευμάτων ἐκάστης ἐκ τῶν συμμαχικῶν πόλεων, ἐπιστατοῦντες καὶ αὐτοὶ μαζί (μὲ τοὺς στρατηγούς τῶν συμμάχων: ξυνεφεστώτες) τοὺς ἐξηνάγκαζον νὰ ἐργάζωνται.*

Οἱ δὲ Πλαταιεῖς βλέποντες ὅτι τὸ χῶμα ὑψώνετο, ἄφ' οὗ κατεσκεύασαν ξύλινον τείχος καὶ τὸ ἐστήριξαν ἐπάνω εἰς τὸ ἰδικόν των τει-

χος, εἰς τὸ σημεῖον ὅπου ἐρρίπτετο τὸ χῶμα (ἢ προσεχούτο) ἔκλιζον ἐντὸς αὐτοῦ πλίνθους, τὰς ὁποίας ἐλάμβανον κατεδαφίζοντες τὰς πλησίον (εὐρισκομένας) οἰκίας (ἐκ τῶν ἐγγύς οἰκιῶν καὶ θαιροῦντες). Τὰ δὲ ξύλα ἦσαν ὁ συνεκτικός δεσμός τῶν πλίνθων, διὰ τὰ μὴ εἶναι ἀσθενές (τὸ ὄλον) οἰκοδόμημα, καθὼς ἔπαιρνε ὕψος, καὶ ὡς προκαλύμματα (τὸ οἰκοδόμημα) εἶχε δέρματα ἀκατέργαστα (δέρρεις) καὶ κατειργασμένα (διφθέρας), ὥστε οἱ ἐργαζόμενοι καὶ τὰ ξύλα νὰ μὴ κτυπῶνται (μὴ βάλλεσθαι) ἀπὸ πυροφόρα βέλη καὶ (οὕτω) νὰ εἶναι ἐν ἀσφαλείᾳ. *Ἡῦξάνε δὲ μεγάλως τὸ ὕψος τοῦ τείχους* (ἤϊετο δὲ τὸ ὕψος τοῦ τείχους μέγα) καὶ τὸ πρόχωμα ἀπὸ τὸ ἀπέναντι του μέρος ἐπροχώρει μὲ ρυθμὸν οὐχὶ βραδύτερον (τὸ χῶμα οὐ σχολαίτερον ἀντανῆει αὐτῷ). Καὶ οἱ Πλαταιεῖς ἐπισοοῦν τοιοῦτόν τι ἀφ' οὗ ἐκρήμνισαν (διελόντες) τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ τείχους, ὅπου (ἢ) ἀκουμβούσε τὸ πρόχωμα, μετέφερον τὸ χῶμα πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς πόλεως (ἐσεφόρουν τὴν γῆν).

Παρατηρήσεις: φ. σ. λ. : ἐπιθειάσας (χρον. μτχ.—ἐπεὶ ἐπεθειάσας) τοσαῦτα (σύστ. ἀντικ.—τοσοῦτους ἐπιθειασμούς) καθίστη τὸν στρατὸν (ἀντικ.) ἐς πόλεμον (ἐμπρ. προσδ. δηλῶν σκοπόν). Καὶ πρῶτον ἔπειρ. προσδ. χρον.) μὲν περισταύρωσαν αὐτοὺς (ἀντικ.) τοῖς δένδρεσιν (=δένδροις δοτ. ὄργαν.) ἃ (εἰσαγ. ἀναφ. πρότ. ἀντικ. τοῦ ἐπομ. ρ.) ἔκοψαν (ὕποκ. ἐνν. οἱ Λακεδ.) τεῦ ἐπεξιώνει (ἐναρθρ. ἀπαρ. δηλοῦν σκοπόν) μηδένα (ὕποκ. τοῦ ἀπαρ.), ἔπειτα ἔχουν (παρ. τοῦ χῶμα—χῶν ἢ χώννυμι—παρ. ἔχουν, μέλ. χῶσω, ἀορ. ἔχουσα) χῶμα (ἀντικ. σύστ. ἢ ἐσωτερ.) πρὸς τὴν πόλιν (ἐμπρ. προσδ. τοπ.), ἐλπίζοντες (αἰτιολ. ἢ τροπ. μτχ.) ἔσεσθαι (εἰδ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ ἐλπίζοντες, κατὰφέλλοντα διότι ἢ μτχ. εἴ ἢς ἐφαρτάται ἀναφέρεται εἰς τὸ μέλλον) τὴν αἴρεσιν (ὕποκ. τοῦ ἀπαρ.) αὐτῶν (δηλ. τῶν Πλαταιέων, γεν. ἀντικ. εἰς τὴν αἴρεσιν) ταχίστην κατηγορ. τοῦ ὕποκ. τοσ. στρατ. (ὕποκ. τῆς γεν. ἀπολ.) ἐργαζομένου (αἰτιολ. μτχ. κατὰ γεν. ἀπολ.—ἐπεὶ τοσοῦτον στρατεύμα εἰργάζεται). Τέμνοντες (χρον. ἢ τροπ. μτχ.) μὲν οὖν ξύλα (ἀντικ.) ἐκ τοῦ Κιθαίρ. (κατὰ βραχυλογία, ἀντὶ τοῦ: τέμνοντες ἐν τῷ Κιθαίρῳ καὶ κομιζόντες ἐκ τοῦ Κιθαίρωνος) παρῳκοδόμου ἐκατέρωθεν (ἐμπρ. προσδ. τοπ.), τιδέντες (τροπ. μτχ.) φορητῶν (ἐμπρ. προσδ. τροπ.—ἐν εἶδει φορητοῦ, σταυρωτά φορητός—δὲ—κοφίνι) ἀντὶ τοίχων (ἐμπρ. προσδ. δηλῶν ὁμοιοτητα), ὅπως μὴ τὸ χῶμα (ὕποκ.) διαχέοιτο (εὐκτ. τοῦ πλάγ. λόγος ἀντὶ ὕποκ. διαχέεται) τοῦ διαχέομαι, παρ. διεχέομαι, μέλλ. διαχέομαι, ἀορ. διεχέαιμν, παρακ. διακέχουμαι=σκορπίζομαι) ἐπὶ πολὺ (ἐμπρ. προσδ. δηλῶν τροπικὴν ἔκτασιν). Ἐφόρουν (παρ. τοῦ φορέω—ῶ, ἔτερον τύπου τοῦ φέρω—εφόρουν—φορήσω—εφόρησα—πεφόρηκα) δὲ ἐς αὐτὸ (ἐμπρ. προσδ. τοπ.) ὕλην καὶ λίθους καὶ γῆν (ἀντικείμενα τοῦ εφόρουν), καὶ εἰ (εἰσαγ. ὑποθ. πρότ.) ἄλλο τι (ὕποκ.) μέλλοι (ὑπόθεσις : εἰ μέλλοι, ἀπόδοσις : εφόρουν, ὕποθ. λόγος δηλῶν τὸ ἐπαναλαμβανόμενον ἐν τῷ παρελθόντι) ἀνύτειν (τελ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ μέλλοι τοῦ ἀνύω ἢ ἀνύτω—ἦνυτον—ἄνυσω—ἦνυσα—ἦνυκα—ἔφρω εἰς πέρας, κατορθάω) ἐπιβαλλόμενον (τροπ. ἢ ὑποθ. μτχ.). Ἐχουν δὲ ξενεχῶς (ἐμπρ. προσδ. τροπ.) ἐβδουμήκοντα (ἐπιθ. προσδ.) ἡμέρας καὶ νύκτας (αἰτ. χρον. διαρκείας) διηρημένοι (τροπ. μτχ.) κατ' ἀνακαύλας (ἐμπρ. προσδ. δηλῶν τροπόν). ὥστε (εἰσαγ. συμπερ. πρότ.) τοὺς μὲν (ὕποκ. τοῦ ἐπ. ἀπαρ.) φερσιν (=φορεῖν), τοὺς δὲ (ὕποκ. τοῦ ἐπ. ἀπαρ.) αἰρεῖσθαι ὕπνον τε καὶ σίτον (ἀντικείμενα: αἰρούμαι ὕπνον=κοιμῶμαι.—αἰρούμαι σίτον=τρώγω) οἱ ξεναγοὶ (ὕποκ.) τε Λακεδαιμονίων (γεν. διατρ.) καὶ ἑκάστης πόλεως (γεν. κτηρ. ἢ καὶ ἀντικειμ. τοῦ ἐννοουμένου στρατηγοί: διότι ἦσαν μὲν καὶ Λακεδαιμόνιοι ἀρχηγοὶ τοῦ ξενικοῦ τρόπου τινά, ξεναγοί, ἀλλ' ἐκάστη πόλις εἶχε καὶ τοὺς ἰδικούς τῆς στρατηγούς) ξυνεφεστῶτες (ἐπιθ.

μηχ.—οἱ ξυμφέστασαν τοῦ συν-εφ-ίσταμαι=συνεπιτηρῶ) ἠνάγκαζον ἐς τὸ ἔργον (ἐμπρ. προσδ. δηλῶν ἐπιδικώμενον σκοπόν).

φ. σ. λ. : Οἱ δὲ Πλατ. (ὑποκ.) ὄρωντες (αἰτιολ. μηχ.—ἐπει εἰσῶρον) τὸ χῶμα (ἀντικ. τοῦ ὄρωντες καὶ ὑποκ. τοῦ αἰρούμενον) αἰρούμενον (κατηγορ. μηχ. τοῦ αἰρομαι, ἠροῦμαι, ἀροῦμαι, ἠράμην, ἠρόην, ἠρμαι, ἠρμην=ὑψώνομαι), ξυθθέντες (χρον. μηχ.—ἐπει ξυθθέσαν) ξυλίνον (ἐπιθ. προσδ.) τεῖχος (ἀντικ.) καὶ ἐπιστήσαντες (ἐπίσης χρον. μηχ.—καὶ ἐπει ἐπέστησαν) (ἐνν. τοῦτο, ἀντικ.) τῷ ἑαυτῶν τείχῃ (β' ἀντικ. τοῦ ἐπιστήσαντες τῷ ἑαυτῶν =ἐπιθετ. προσδ. εἰς τὸ τείχῃ, ἢ (εἰσαγ. ἀναφ. πρότ.· δοῖκοφ. ἐπίρ.· ἐπιρ. προσδ. τόπου) προσεχοῦτο (ἐνν. τὸ ἑαυτῶν τεῖχος ὑποκ. ἢ τὸ χῶμα· παρ. τοῦ προσχόομαι—οὔμαι ἢ προσχώννυμαι) ἑσκαδόμενον εἰς αὐτὸ (ἐμπρ. προσδ. τοπ.) πλίνθους (ἀντικ.) καθαιρούντες (τροπ. μετ., ἐνν. ταύτας, τὰς πλίνθους, ὡς ἀντικ.) ἐκ τῶν ἐγγύς (ἐπιθετ. προσδ.) οἰκιῶν (ἐμπρ. προσδ. τοπ.). Τὰ δὲ ξύλα (ὑποκ. δηλ. τὰ ξύλινα πλευρὰ) ἦν (κατ' αἰ. σύνταξιν) αὐτοῖς (δοτ. κτητ. ἢ ἀντικείμεν. τοῦ κατηγορ. ξυνδραμοσ) ξυνδραμοσ (κατηγορ.), τοῦ μὴ εἶναι (ἐναρθρ. ἀπαρ. δηλοῦν σκοπόν) τὸ οἰκοδομημα (ὑποκ.) ἀσθενές (κατηγορ.) γιγνόμενον (αἰτιολ. μηχ.—ἐπει ἐγιγνετο) ὑψηλὸν (κατηγορ.), καὶ εἶχε (τὸ οἰκοδ. ὑποκ.) δέρρεις (ἀντικ.—ἀκατέργαστα δέρματα· ὄν. δέρρις—εως) καὶ διφδέρας (ἕτερον ἀντικ.—κατεργασμένα δέρματα), ὥστε (εἰσαγ. συμπερ. πρότ.) τοὺς ἐργαζομένους καὶ τὰ ξύλα (ὑποκ. τοῦ ἐπομ. ἀπαρ., κατ' αἰτ. λόγω τῆς ἑτεροπροσ.) μὴ βάλλεσθαι πυρφόροις οἰστοῖς (δοτ. ὄργαν. ἦσαν δὲ οἱ πυρφόροι οἰστοὶ βέλη μὲ εὐφλέκτους ὕλας προσδεδεμένας καὶ ἀνημμένας ἐπ' αὐτῶν, ὥστε νὰ προκαλοῦν πυρκαϊὰς ριπτόμενα ἐπὶ ξυλίνων τευχῶν) εἶναι τε (ὑποκ. τὰ αὐτὰ· ἐργαζομένους καὶ ξύλα) ἐν ἀσφαλείῃ (ἐμπρ. προσδ. ἐπέχων θέσιν κατηγορ.—ἀσφαλῆ), τὸ δὲ ὕψος (ὑποκ.) τοῦ τεύχους (γεν. κτητ.) ἤρετο μέγα (κατηγορ. προληπτικόν= ὥστε γενέσθαι μέγα) καὶ τὸ χῶμα (ὑποκ.) ἀντανῆει (παρ. τοῦ ἀντι—ἀν—έρχομαι, μέλλ. ἀντι—ἀν—εἰμι, ἀορ. ἀντι—ἀν—ἦλθον) αὐτῷ (ἀντικ. δύναμι τῆς προθ. ἀντι) οὐ σχολαίτερον (ἐπιρ. προσδ. τρόπ. σχολαίως—σχολαίτερον—σχολαίτατα). Καὶ οἱ Πλατ. (ὑποκ.) ἐπισυσοῦσι τοιόνδε τι (ἀντικ.) ἑσπεύρουσιν (τοῦ ἐσπορέω) τὴν γῆν (ἀντικ.), διελόντες (χρον. μηχ.—ἐπει διεῖλον) τοῦ τεύχους (γεν. διαίρ. ἐνν. τοῦ μέρος), ἢ (εἰσαγ. ἀναφ. πρότ.· δοῖκοφ. ἐπίρ.· τοπ.) τὸ χῶμα (ὑποκ.) προσέπιπτεν.

Κεφάλ. 76.

Περίληψις.—Ἀντιληφθέντες τὸ τέχνασμα αὐτὸ τῶν Πλαταίων οἱ Πελοποννήσιοι ἐγέμιζον κοφίνια μὲ πηλὸν καὶ τὰ ἔρριπτον μέσα εἰς τὸ χάσμα ποῦ ἐδημιουργεῖτο ἐκ τοῦ ἀποσυρομένου χῶματος, καὶ οὕτω ἢ προσπάθεια τῶν πολιορκουμένων ἐματαιώθη τελικῶς. Τότε οἱ Πλαταεῖς κατέφυγον εἰς ἄλλο τέχνασμα· ἀνῶρξαν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς πόλεως ὑπόνομον, τὴν ὅποιαν ἐσυνέχισαν ὀριζοντίως πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τοῦ προχῶματος, ὅταν δὲ τὸ συνήντησαν, ἤρχισαν πάλιν νὰ μεταφέρουν χῶμα εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς πόλεως, ὥστε τῷ πρόχωμα μᾶλλον κατεκλίθε, μολοντί οἱ Πελοποννήσιοι ἐπεσώρευον διαρκῶς. Καὶ ἐπὶ ἀρκετὸν χρονικὸν διάστημα οἱ Πελοποννήσιοι δὲν εἶχον ἀντιληφθῆ τὸ τέχνασμα αὐτό. Οἱ Πλαταεῖς ἐν τούτοις, διὰ νὰ εἶναι ἀσφαλέστεροι, ἤγειραν νέον τεῖχος σχήματος ἡμισελήνου μὲ τὴν κυρτὴν (τὴν ἐξωτερικὴν δηλ.) ἐπιφανείαν ἐστραμμένην πρὸς τὴν πόλιν καὶ τὰ δύο ἄκρα ἀπολήγοντα ἐκατέρωθεν τοῦ μεγάλου ξυλίνου τεύχους, ὥστε καὶ ἐν ἡ περιπτώσει ὁ ἐχθρὸς παρεβίαζε τὸ ξυλινὸν τεῖχος, νὰ μὴ πέσῃ ἀμέσως εἰς χεῖρας του· ἢ πόλις, ἀλλὰ νὰ δύνανται νὰ συνεχίσουν τὴν ἀμυναν ἀπὸ τὸ ἡμισελή-

νοειδές αὐτὸ τεῖχος. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος οἱ Πελοποννήσιοι ἤρχισαν νὰ χρησιμοποιοῦν καὶ πολιορκητικὰς μηχανάς, ἐναντίον τῶν ὁποίων πάλιν οἱ πολιορκούμενοι ἐχρησιμοποιοῦν διάφορα τεχνάσματα· ἄλλας ἀνέτρεπον διὰ βρόχων, τοὺς ὁποίους ἀπὸ τὰ τεῖχη ἐπάνω ἔρριπτον γύρω ἀπὸ τὰς μηχανάς, καὶ ἔπειτα τοὺς ἔσυρον πρὸς τὰ ἄνω, καὶ ἄλλοτε ἔθραυον τὸ ἔμβολον τῆς μηχανῆς διὰ χονδρῶν ξυλίνων δοκῶν, τὰς ὁποίας ἄφιναν νὰ πέσουν μὲ μεγάλην ὀρμὴν ἀπὸ μεγάλου ὕψους κατὰ κατεῦθυνσιν ἐγκαρσίαν καὶ πλαγίως πρὸς τὸ ἔμβολον τῆς μηχανῆς.

Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι, ὅταν ἀντελήφθησαν τοῦτο, σιτίζοντες πηλὸν μέσα εἰς καλάμινα κοφίνια τὰ ἔρριπτον ἐντὸς τοῦ κενοῦ χώματος (εἰς τὸ διηρημένον), διὰ νὰ μὴ διασκορπίζεται ὁ πηλὸς καὶ (ἐπομένως) νὰ μὴ μεταφέρεται (εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς πόλεως) ὅπως τὸ χῶμα (ὅπως μὴ διαχεόμενος φοροῖτο). Οἱ δὲ Πλαταιεῖς, ἀφ' οὗ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον (ταύτη) ἠμποδίζοντο, ἐσταμάτησαν (ἐπέσχον) μὲν τὴν ἐργασίαν αὐτήν, ἀνορύξαντες δὲ ὑπόνομον ἅπλῃ μέσα ἀπὸ τὴν πόλιν καὶ διενθύναντες αὐτήν κατὰ συμπερασμὸν (ξυντιεμηράμενοι) κάτω ἀπὸ τὸ πρόχωμα, ἔσυρον πάλιν κρυφὰ τὰ χῶματα πρὸς τὸ μέρος των (παρὰ σφᾶς) καὶ ἐπὶ πολὺν χρόνον διέφευγον τὴν προσοχὴν τῶν ἔξω (ἐλάνθανον τοὺς ἔξω), ὥστε ἐν ᾧ (διαρκῶς) ἔρριπτον ἀπ' ἐπάνω (ἐπιβάλλοντας) ἐν τούτοις τὸ ἔργον ἐπροχώρει ὀλιγώτερον (ἀπὸ ὅ,τι ἔπρεπε· ἦσσαν ἀνύτειν), διότι τὸ χῶμα μετεφέρετο συνεχῶς κρυφὰ ἀπὸ κάτω καὶ (τὸ πρόχωμα) κατεκάθιζε διαρκῶς εἰς τὸ δημιουργούμενον κενὸν (κενούμενον). Ἐπειδὴ ὅμως οἱ Πλαταιεῖς ἐφοβοῦντο, μήπως καὶ παρ' ὅλα αὐτὰ (οὕτω) δὲν ἠμπορέσουν νὰ ἀνθέξουν (νὰ τὰ «βγάλουν πέρα»), ὀλίγοι αὐτοὶ ἐναντίον πολλῶν, ἐπενόησαν ἐπιπροσθέτως (προσεπεξεξήθηρον) καὶ τὸ ἐξῆς τεχνάσμα· εἰς μὲν τὸ μέγα ἐκεῖνο οἰκοδόμημα (τὸ μέγα ἐκεῖνο ξύλινον τεῖχος) τὸ (ἀνεγειρόμενον) ἀντικρὺ τοῦ προχώματος (τὸ κατὰ τὸ χῶμα) ἔπαυσαν νὰ ἐργάζονται, ἤρχισαν δὲ νὰ οἰκοδομοῦν ἐπὶ πλεόν (προσῳκοδόμουν) ἀπὸ τὸ ἓνα καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος αὐτοῦ (τοῦ ξυλίνου τείχους) ἓνα πρόσθετον ἐσωτερικὸν τεῖχος (ἐκ τοῦ ἐντὸς) σχήματος ἡμισελήνου (μηνοειδές), μὲ τὴν ῥαχιν ἐστραμμένην πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς πόλεως (ἐς τὴν πόλιν), ἀρχίσαντες ἀπὸ τὸ χαμηλὸν (τὸ ἀρχικὸν) ὕψος τοῦ τείχους (ἀπὸ τοῦ βραχέος τείχους), ἵνα, ἂν τὸ μέγα τεῖχος ἐκυριεύετο, ἀντιῆν τὸ (ἡμισελήνοειδές) τοῦτο, καὶ παραστῆ ἀνάγκη (δέοι) νὰ σηκώσουν πάλιν πρόχωμα (αὐτὴς χοῦν) ἐναντίον αὐτοῦ οἱ ἔχθροί, καὶ προχωροῦντες πρὸς τὰ ἐντὸς γὰ ἔχουν διπλάσιον κόπον καὶ τὰ πλάγιά των νὰ εἶναι περισσότερον ἐκτεθειμένα εἰς τὰ βέλη των (ἐν ἀμφιβόλῳ μᾶλλον γίνεσθαι). Συγχρόνως δὲ μὲ τὴν κατασκευὴν τοῦ προχώματος (ἅμα δὲ τῇ χάσει) οἱ Πελοποννήσιοι μετέφερον καὶ (πολιορκητικὰς) μηχανάς ἐναντίον τῆς πόλεως, μίαν μὲν ἢ ὅποια μεταφερθεῖσα πρὸς τὸ μέρος τοῦ προχώματος συνεκλόνησε μέγα μέρος τοῦ μεγάλου οἰκοδομήματος (δηλ. τοῦ ξυλίνου τείχους), ἄλλας δὲ εἰς

διάφορα σημεία (ἄλλη) τοῦ τείχους, τὰς ὁποίας οἱ Πλαταιεῖς τὰς ἀναποδογύριζαν (ἀνέκλων κυρ. τὰς ἔξουρον πρὸς τὰ ἄνω) μὲ βρόχους τοὺς ὁποίους ἔθριπτον γύρω ἀπ' αὐτάς, καὶ κρεμάσαντας μεγάλας δοκοὺς ἀπὸ τὰ ἄκρα. δύο κραιῶν (μοχλῶν), αἱ ὁποῖαι ἦσαν κεκλιμένοι (ὀριζόντιαι) ἐπὶ τοῦ τείχους καὶ ἐξέτερον πέραν αὐτοῦ (ὑπερτείνουσάν ὑπὲρ τοῦ τείχους) μὲ μακρὰς σιδηρὰς ἀλύσεις (προσδεθεμέναι) εἰς τὰ δύο ἄκρα ἐκάστης δοκοῦ (ἀπὸ τῆς τομῆς ἐκατέρωθεν), τὰς ἀνέσυρον εἰς τρόπον ὥστε νὰ εἶναι ἐγκάρσιαι (πρὸς τὸ προεξέχον μέρος τῆς μηχανῆς: ἀνεκλύσαντες ἐγκαρσίας), καὶ ὁσάκις ἡ μηχανὴ ἐπρόκειτο νὰ ἐπιπέσῃ εἰς κανὲν μέρος τοῦ τείχους: ὅποτε προσπεσεῖσθαι ποὶ μέλλοι, ἄφιναν τὴν δοκὸν (νὰ πέσῃ) μὲ χαλαρὰς τὰς ἀλύσεις καὶ χωρὶς νὰ τὰς ἐγγίξουν μὲ τὰς χεῖρας των (οὐ διὰ χειρὸς ἔχοντες), αὐτὴ δὲ ἐπιπίπτουσα μὲ μέγαν ὀρμὴν (ρῦμῃ) ἀπέκοπτε (ἀπεκαύλιζε) τὸ προεξέχον μέρος τῆς κεφαλῆς τῆς μηχανῆς.

Παρατηρήσεις: Οἱ δὲ Πελοπον. (ὑποκ.) αἰσθόμενοι (χρον. μτχ.—ἐπεὶ ἦσθοντο· ἔνν. τὸ γινόμενον, ἀντικ. μτχ. ἀορ. β'. ἦσθόμην τοῦ αἰσθάνομαι—ἦσθάνομην—αἰσθήσομαι—ἦσθόμην) ἐσεβάλλον (ὡς ἀντικ. νοητέον ἐκ τῶν συμφραζομένων τὸν πληρὸν) ἐς τὸ διηρημένον (ἐμπρ. προσδ. τοπ.) ἐνεύλλοντες (τροπ. μτχ. τοῦ ἐνεύλλω συγγ. τοῦ εἶλω) πληθὸν (ἀντικ.) ἐν ταρσοῖς (ἐμπρ. προσδ. τοπ., ταρσὸς=πλῆγμα, κάλαθος) καλάμου (γεν. τῆς ὕλης εἰς τὸ ταρσοῖς), ὅπως (εἰσάγει τελ. πρότ.) μὴ φορεῖτο (ὑποκ. τοῦτο, δηλ. τὸ ἐσβαλλόμενον εἰς τὸ διηρημένον: κείται δὲ κατ' εὐκτ. τοῦ πλγ. λόγου ἀντὶ ὄρ. φορεῖται, διότι ἐξαρτάται ἐξ ἰσορ. χρόν. ἐπέβαλλον) διαχέομενον (τροπ. μτχ.), ὡςπερ ἡ γῆ (ἔνν. ἐφορεῖτο διαχέομένη). Οἱ δὲ (ἔνν. Πλαταιῆς, ὑποκ.) ἀποκλιόμενοι (αἰτιολ. μτχ.—ἐπεὶ ἀπεκλίοντο) ταύτη (δοκίμοφ. ἐπίρ. τροπ.—οὕτω ἢ τοπ.—ἐν ταύτῃ τῇ ἐπιχειρήσει) ἐπέσχον μὲν τοῦτο (ἀντικ., δηλ. τὸ ἐσφορεῖν τὴν γῆν ἐς τὴν πόλιν), ὄρυξαντες (χρον. μτχ.—ἐπεὶ ὄρυξαν· τοῦ ὄρυττα—ὄρυττον—ὄρυξω—ὄρυξα—ὄρυρυχα=σκάπτω, ἀνοιγῶ) δὲ ὑπόνουον (ἀντικ.) ἐκ τῆς πόλεως (ἐμπρ. προσδ. τοπ.) καὶ ξυντεκμηράμενοι (χρον. μτχ.—ἐπεὶ ξυντεκμηρήσαντο· μέσ. ἀορ. α' τοῦ ξυντεκμηράομαι—ξυντεκμηρόμην—ξυντεκμηροῦμαι—ξυντεκμηρήσῃ=συμπεραίνομαι, κατὰ συμπερασμὸν φθάνω) ὑπὸ τὸ χῶμα (ἐμπρ. προσδ. τοπ.) ὑφείλλον τὸν χῶδν (ἀντ.) αὐθις (ἐμπρ. προσδ. χρον.) παρὰ σφᾶς (ἐμπρ. προσδ. τοπ.) καὶ ἐλάτθανον τοὺς ἔξω (ἀντ. δηλ. τοὺς Πελοπον.) ἐπὶ πολὺ (ἐμπρ. προσδ. χρον.), ὡςτε (εἰσαγ. συμπερ. πρότ.) ἀνύτειν (ὑποκ. τῶς=ἔξω, τὸ αὐτὸ δηλ. μὲ τὸ ἀντικ. τοῦ ρ. ἐλάτθανον) ἦσαν (ἐμπρ. προσδ. ποσ.: ὀλίγον—ἦσον—ἦμιστα· ὡς β' ὄρος τῆς συγκρίσεως νοητέα ἢ γεν. τοῦ δέοντος) ἐπιβάλλοντας (ἐναντιωμ. μτχ.—εἰ καὶ ἐπέβαλλον), τοῦ χῶματος (ὑποκ.) ὑπαγομένου (αἰτιολ. μτχ. κατὰ γεν. ἀπόλ.—ἐπεὶ ὑπήγετο) αὐτοῖς (δοτ. ἡθικ. ἢ ἀντιχαρ.) κάτωθεν (ἐμπρ. προσδ. τοπ.) καὶ ἰζάνοντες (ὑποκ. πάλιν τοῦ χῶματος· καὶ αὐτὴ αἰτιολ. μτχ. κατὰ γεν. ἀπόλ.—καὶ ἐπεὶ ἰζᾶνε=κατεκάλιζε). Δεδιότες (αἰτιολ. μτχ.—ἐπεὶ ἐδέδισαν, ἔνν. οἱ Πλατ. ὑποκ.) δὲ μὴ (εἰσάγ. ἐνδοιαστ. πρότ.) οὐδ' οὕτω (ἐμπρ. προσδ. τροπ.) δύνανται ἀντέχειν (τελ. ἀπαρ., ταυτοπροσ.) ὀλίγοι (κατηγορ.) ἐννοουμένης τῆς μτχ. ὄντες ὡς αἰτιολ.) πρὸς πολλοὺς (ἐμπρ. προσδ. δηλῶν ἔχθρ. κίνησιν) (δεδιότες...) προσπεζύδρον (ἐνεργ. ἀορ. β'. τοῦ προσ-επ-εξ-ευρισκω=πρὸς τοῦτοῖς (πρὸς) ἐναντίον τῶν ἔχθρῶν (ἐπὶ) ἐξεδρον) τότε (ἀντικ., ἐπεξηγηταὶ δὲ τὸ τότε διὰ τῶν ἐπομένων)· ἐπαύσαντο μὲν ἐργαζόμενοι (κατηγορ. μτχ.) τὸ μέγα οἰκοδόμημα (ἀντικ., δηλ. τὸ ξυλίνον τεῖχος) τὸ κατὰ τὸ χῶμα (ἐπιθετ. προσδ. ἢ ἐπεξηγησις ἢ καὶ παράθεσις), ἐσφοκοδόμενον δὲ μνησείδες (ἀντικ., κυρ. δὲ ἐπιθετ. προσδ. ἐννοουμένου τοῦ οὐστ. τεῖχος) ἐκ τοῦ ἐντὸς (ἐμπρ. προσδ. τοπ. ἐμπρ. φράσις=πρὸς τὰ ἔσω) ἐς τὴν πόλιν (ἐμπρ. προσδ. τοπ.) (ἐσφοκοδόμενον) ἔνθεν καὶ ἔνθεν (ἐμπρ. προσδ. τοπ.)

αὐτοῦ (δηλ. τοῦ μεγάλου οἰκοδομήματος· εἶδος γεν. διαορ.) ἀρξάμενοι (τροπ. μτχ. ἢ χρον.) ἀπὸ τοῦ βραχέος τείχους (ἐμπρ. προσδ. τοπ.), ὅπως (εἰσαγ. τελ. πρότ.) τοῦτο (ὑποκ., δηλ. τὸ μνησιεῖδες τείχος) ἀντέχει (εὐκτ. τοῦ πλαιγίου λόγου ἀντι ὑποτακτ. ἀντέχει, διότι ἐξαρτάται ἐκ ῥήμ. ἴσθρ. χρόν. : ἐσσοδομένου), εἰ (εἰσαγ. ὑποθ. πρότ.) τὸ μέγα τείχος (ὑποκ.) ἀλίσκοιτο (εὐκτ. ἐν. τοῦ ἀλίσκομαι, ἠλισκόμην, ἀλώσομαι, ἔαλον, ἔαλακα, ἠλώκειν = κυριεύομαι), καὶ (ὀπωκ.) δέοι (δοτ. καὶ τὸ ἀντέχει· ὡς ἀπρόσ. ἔχει ὑποκ. ἀπαρ. : χούν... ἔχειν... γίγνεσθαι) τοὺς ἐναντίους (ὑποκ. τῶν ἐπομ. ἀπαρ., κατ' αὐτ. δὲ λόγῳ τῆς ἐτεροποροσ.) χούν (ὑποκ. τοῦ ἀπρόσ. δέοι· ἀπαρ. τοῦ χώ-χωῶ ἐτέρου τύπου τοῦ χέω) αὐθις (ἐπιρρ. προσδ. χρον.) πρὸς αὐτὸ (ἐμπρ. προσδ. τοπ.) καὶ ἔχειν (β'. ὑποκ. τοῦ ἀπρόσ. δέοι· ὑποκ. πάλιν τοὺς ἐναντίους) διπλάσιον (ἐπιθ. προσδ.) πόνον (ἀντικ. τοῦ ἔχειν) προχωροῦντας (τροπ. ἢ χρον. μτχ. συμφωνοῦσα πρὸς τὸ ὑποκ. τοὺς ἐναντίους) ἔσω (ἐπιρρ. προσδ. τοπ.) καὶ γίνεσθαι (γ'. ὑποκ. τοῦ ἀπρόσ. δέοι· ὑποκ. πάλιν τοὺς ἐναντίους) ἐν ἀμφιβόλῳ (ἐμπρ. προσδ. τροπ. ἀμφιβόλος = ὁ πῦρξ βαλλόμενος· ἐν ἀμφιβόλῳ γίνομαι = βάλλουμαι ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη γύρω) μᾶλλον (ἐπιρρ. προσδ. ποσ.).

οἱ δὲ Πελοπ. (ὑποκ.) προσῆγον καὶ μηχανὰς (ἄμσε. ἀντικ., κυρ. κρι-ούς) τῇ πόλει (ἐμμεσ. ἀντικ.) ἄμα (ἐπιρρ. προσδ. χρον.) τῇ χώσει (δοτ. ἀντικειμ.), μίαν μὲν, ἢ (εἰσαγ. ἀναφ. πρότ.) κατέσειον ἐπὶ μέγα (ἐμπρ. προσδ. τοπ. ἐπέχον θεσιν ἀντικ.) τοῦ μεγάλου (ἐπιθ. προσδ.) οἰκοδομήματος (γεν. διαορ. εἰς τὸ ἐπὶ μέγα) προαχθεῖσιν (τροπ. ἢ χρον. μτχ. = ἐπεὶ προσήχθη τοῦ προσάγομαι παθ. ἄορ. α'.) κατὰ τὸ χῶμα (ἐμπρ. προσδ. τοπ.), καὶ (ἐνν. ἢ) ἐφόβησε (τοῦ φοβέω-ω) τοὺς Πλαταιᾶς; (ἀντικ.), ἕλλας (ἀντικ.) δὲ (ἐνν. προσῆγον) ἄλλη (ἐπιρρ. προσδ. τοπ.) τοῦ τείχους (γεν. διαορ. ἐκ τοῦ τοπ. ἐπιρρ.), ὅς (εἰσαγ. ἀναφ. πρότ.· εἶναι δὲ ἀντικ. ἀνήκον ἀπὸ κοινοῦ εἰς τὸ ῥ. ἀνέκλων καὶ εἰς τὴν μτχ. περιβάλλοντες) ἀνέκλων τε (τοῦ ἀνακλώ-ω = σύρω πρὸς τὰ ἄνω) οἱ Πλκτ. (ὑποκ.) περιβάλλοντες (τροπ. μτχ. = βάλλοντες περὶ ταύτας· ὅς· συντάσσει. δὲ μετὰ δύο αἰτ. : περιβάλλω τινά τι) βρόχους (ἀντικ.), (ἀνέκλων τε) καὶ (... ἀφίεσαν) ἀρτήσαντες (χρον. μτχ. = ἐπεὶ ἤρτησαν) μεγάλας (ἐπιθ. προσδ.) δοκοῦς; (ἀντικ.) μικραῖς σιδηραῖς (ἐπιθ. προσδιορ.) ἀλύσει (δοτ. ὄργαν.) ἀπὸ τῆς τομῆς (ἐμπρ. προσδ. τοπ., ἀναφερόμενος εἰς τὸ ἀρτήσαντες δοκοῦς) ἐκατέρωθεν (ἐπιρρ. προσδ. τοπ. ἀναφερόμενος εἰς τὸ δοκοῦς ἀρτήσαντες) ἀπὸ δύο κεραίων (ἐμπρ. προσδ. τοπ. συμπληρῶν τὸ ἀρτήσαντες) ἐπιεκκλιμένων (ἐπιθ. μτχ.) καὶ ὑπερτεινουσῶν (ὁμοίως ὡς ἡ προηγ.) ὑπὲρ τοῦ τείχους (ἐμπρ. προσδ. τοπ.), ἀνελευσαντες (χρον. μτχ. τοῦ ἀρτήσαντες ἢ τροπ. ἐνν. τὰς δοκοῦς ὡς ἀντικ.) ἐγκαρσίας (προληπτικὸν· κατηγ. = ὡστε ἐγκαρσίας εἶναι), ἀφίεσαν τὴν δοκὸν (ἀντικ.), ὅπως (εἰσαγ. χρον. πρότ. με χροιάν ὑποθ. δηλοῦσαν πρᾶξιν ἐπαναλαμβανομένην ἐν τῷ παρελθόντι : ὅποτε ἢ μυχ. μέλλου... ἀφίεσαν...) ἢ μηχανὴν (ὑποκ.) μέλλοι προπεσεῖσθαι (τελ. ἀπαρ.) πῃ (ἐπιρρ. προσδ. τοπ.), (ἀφίεσαν τὴν δοκὸν...) ταῖς ἀλύσει (δοτ. τρόπου) χαλαραῖς (κατηγ.) καὶ οὐκ ἔχοντες (τροπ. μτχ.· ἐνν. αὐτὰς ἀντικ.) διὰ χειρὸς (ἐμπρ. προσδ. τροπ.), ἢ δὲ (ἐνν. δοκός, ὑποκ.) ἐμπίπτουσα (τροπ. μτχ.) ῥύμη (δοτ. τροπ.) ἀπεκαύλιζε τὸ προῦχον (= τὸ προέχον, ἀντικ.) τῆς ἐμβολῆς (γεν. διαορ.) | χώσις = ἐλιχώσις, συσσωρευσις χώματος | μηχαναί· τὸ κυριώτερον εἶδος πολιορρηκτικῶν μηχανῶν ἦσαν οἱ κριοὶ | κεραία = κοντάρι (πρβλ. κεραία πλοίου, ἀσφμάτου· ἐπίσης κεραία γεράνου) | ῥύμη = ὄρηθ | ἀποκαυλιζῶ = ἀποκόπτω τὸν καυλὸν (ἦτοι τὸ προεξέχον ἄκρον τοῦ κριοῦ) ἐμβολῆ = ἡ κεφαλὴ τοῦ κριοῦ.

Κεφ. 77.

Περίληψις — Οἱ Πελοποννήσιοι, βλέποντες· ὅτι μετὰ τὸ πρόχωμα καὶ μετὰ τὰς πολιορρηκτικὰς μηχανὰς δὲν ἔκαμον· σχεδὸν τίποτε, ἀπεφάσισαν νὰ περιτειχίσουν τὴν πόλιν. Πρὸ τούτου ὁμοῦς ἐδοκίμασαν νὰ τὴν πυρπολήσουν συσσωρεύσαντες παντὸς εἶδους εὐφλέκτους ὑ-

λας και εις τὸ μεταξύ προχώματος και τείχους διάκενον και εις τὸ ἐσωτερικὸν τῆς πόλεως, ἐφ' ὅσον τοὺς ἦτο δυνατόν. Ἡλιζον μὲ τὴν ἐνδεχομένην βοήθειαν εὐνοϊκοῦ ἀνέμου νὰ κάμουν ὀλόκληρον παρανάλωμα πυρός. Πράγματι δὲ ἐκσφεδονήσαντες ἔπειτα δαυλοὺς ἀναμμένους προεκάλεσαν πυρκαϊὴν ἄνευ προηγουμένου και πολλὰς ζημίας προξένησαν εις τὴν πόλιν, ἡ ὀλοκληρωτικὴ ὁμως καταστροφὴ τῆς δὲν ἐπετεύχθη, διότι και ἄνεμος, καταλληλος πρὸς τοῦτο, δὲν ἔπνευσε και ραγδαία βροχὴ πεσοῦσα κατέσβεσε τὰς φλόγας.

Ἐρμηνεΐα. — Ἐπειτα δὲ ἀπὸ αὐτὸ οἱ Πελοποννήσιοι ἐπειδὴ και αἱ (πολιορκητικαὶ) μηχαναὶ εις οὐδὲν ὠφέλιμον και τὸ ἐναντίον τοῦ προχώματος ἀνεγειρόμενον ἀντιτείχισμα ἐπροχώρει (τῷ χώματι τὸ ἀντιτείχισμα ἐγίγνετο), νομίσαντες ὅτι ἦτο ἀδύνατον (ἄπορον) νὰ κυριεύσουν τὴν πόλιν μετὰ τὰ ὑπάρχοντα μέσα ἐξανασασμοῦ (ἀπὸ τῶν παρόντων δεινῶν), ἠτοιμάζοντο νὰ περιτειχίσουν τὴν πόλιν (νὰ κτίσουν δηλ. γύρω τῆς τείχος). Προηγουμένως ὁμως ἀπεφάσισαν (ἔδοξεν αὐτοῖς) νὰ δοκιμάσουν (πειράσαι), μήπως θὰ ἠμποροῦσαν νὰ πυρπολήσουν (πυρὶ ἐπιφλέξαι), ὅταν θὰ ἐφουσοῦεν (εὐνοϊκὸς) ἄνεμος, τὴν πόλιν, ἡ ὁποία (ἄλλως τε) δὲν ἦτο μεγάλη ἐμηχανεύοντο δηλ. τώρα πλέον τὰ πάντα (πάσαν γὰρ δὴ ιδέαν ἐπενόουν), μήπως και ὑποταχθῆ εἰς αὐτοὺς (προσαχθεῖν σφίσι) ἄνευ δαπάνης και πολιορκίας.

Φέροντες λοιπὸν δεμάτια ἀπὸ χαμόκλαδα (φακέλους ὕλης) ἔρριπτον (συνεχῶς τὸ ἓνα ἐπάνω εις τὸ ἄλλο : παρέβαλλον) ἀπὸ τὸ ὕψος τοῦ προχώματος κατ' ἀρχὰς μὲν κάτω εις τὸ (διάκενον) τὸ μεταξύ τείχους και προχώματος, ὅταν δὲ αὐτὸ ἐγέμισε γογγισα διότι εἰργάζοντο πολλὰ χεῖρες (διὰ πολυχειρίαν), ἐπεσώρεσαν (δεμάτια) και εις τὸ ἐσωτερικὸν τῆς ὑπολοίπου πόλεως, εις ὅσον μεγαλυτέραν ἔκτασιν αὐτῆς ἠδύνατο νὰ φθάσουν νὰ τὰ ἐκσφενδονίσουν (ὅσον ἐδύνατο πλεῖστον ἐπισχεῖν) ἀπὸ τὸ ὕψος ἐκεῖνο (ἀπὸ τοῦ μετεώρου), ρίψαντες δὲ ἐντὸς ἀναμμένους δαυλοὺς (πῦρ) μαζί με θεῖον και πίσσαν ἦψαν (ὄλο αὐτὸ) τὸ ὕλικόν. Καὶ παρήχητ φλόξ τόσον μεγάλη ὅση κανεὶς ἄνθρωπος δὲν εἶχεν ἴδει ἔως τότε τοῦλάχιστον νὰ ἀναφθῆ ἀπὸ ἀνθρωπίνους χεῖρας (χειροποίητον)· διότι ἔως τώρα (εἶναι γνωστὸν ὅτι συμβαίνει καμμίαν φορὰν) ἐπάνω εις τὴ ὄρη ξύλα νὰ προστριβῶνται μεταξύ των (πρὸς αὐτὴν) ἐξ αἰτίας τῶν ἀνέμων και νὰ παίρνουν φωτιὰ μόνα των (αὐτομάτως, ἄνευ ἀνθρωπίνης δηλ. ἐπεμβάσεως ἀπὸ ταῦτομάτου) ἀπὸ τὴν προστριβὴν αὐτῆν (ἀπ' αὐτοῦ) και νὰ ἀναδίδουν (ἀνῆκε) φλόγας. Ἡ πυρκαϊὰ λοιπὸν (δὲ) αὐτῆ τῶν (Πλαταιῶν) ἦτο μεγάλη και ὀλίγον ἔλειψε (ἐλαχίστου ἐδέησε) νὰ καταστρέψῃ τὰς Πλαταιεῖς, ἔπειτα ἀπὸ τὸς ἄλλους κινδύνους πὸν εἶχον διαφύγει (τὰλλα διαφυγόντας)· διότι εις μεγάλην ἔκτασιν τῆς πόλεως ἦτο ἀδύνατον νὰ πλησιάζῃ κανεὶς (οὐκ ἦν πελάσαι), και ἂν ἐσηκωνετο ἄνεμος πνέων πρὸς τὸ μέρος τῆς πόλεως (ἐπίφορον αὐτῆ), πρῶγμα πὸν και (πράγματι) ἠλιζον. οἱ ἀντίπαλοι, δὲν θὰ διέφευγον (δὲν θὰ ἐγλύτωνα ἀπὸ τὴν καταστροφὴν). Τώρα ὁμως και τὸ ἐξῆς λέγεται ὅτι συνέβη,

δοι δηλαδή ραгдаία βροχή από τὸν οὐρανὸν μαζί με βροντὰς κατέσβεσαν τὰς φλόγας καὶ (οὕτω) ἀπεσοβήθη (παυδιῆναι) ὁ κίνδυνος.

Πάρκτηρήσεις: φ. σ. λ.: Οἱ δὲ Πελοπ. (ὑποκ.) μετὰ τοῦτο (ἐμπρ. προσδ. χρον.) (... παρεσκευάζοντο...), ὡς (εἰσαγ. αἰτιολ. πρότ.) αἶ τε μηχαναὶ (ὑποκ.) ὠφέλουν οὐδὲν (σύστοιχ. ἀντικ. τοῦ ὠφέλουν = οὐδεμίαν ὠφέλειαν ὠφέλουν) (καὶ ἐνν. πάλιν τὸ ὡς) τὸ ἀντιτεῖχιμα (ὑποκ., δηλ. τὸ μνησιδὲς ἐκεῖνο τείχος· προβλ. II 76, 3) ἐγένετο τῷ χώματι (ἀντικειμ. εἰς το ἀντιτεῖχιμα δυναμει τῆς προσδ. ἀντί), νομίσαντες (αἰτιολ. μετ. = ἐπεὶ ἐνομίσαν) εἶναι (εἰδ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ νομίσαντες ὑποκ τοῦ εἶναι τὸ ἐπὶ. ἀπαρ.) ἔλαιν (ὑποκ. τοῦ εἶναι) τὴν πόλιν (ἀντικ. τοῦ ἔλαιν) ἄπορον (κατηγορ.· δυνατὴ καὶ ἡ ἐξῆς σύνταξις: ἄπορον εἶναι ἄπορος. ἔκφρασις, ταύτης δὲ ὑποκ. τὸ ἀπαρ. ἔλαιν, δ εἶναι τοῦ ἐνεργ. ἀορ. β'. εἶλον τοῦ αἰρέω-ᾶ=κυριεύω) ἀπὸ τῶν παρόντων δεινῶν (ἐμπρ. προσδ. δηλῶν τὸ ὄργανο, μέσον, τρόπον) τῶν παρόντων (ἐπιθ. προσδ. εἰς τὸ δεινῶν), (οἱ Πελοπ. μετὰ τοῦτο...) παρεσκευάζοντο πρὸς τὴν περιτεῖχιν (ἐμπρ. προσδ. δηλῶν σκοπόν). ἔδοξε δὲ αὐτοῖς (δοτ. προσ. εἰς τὸ ἔδοξε) πειράσαι (ὑποκ. τοῦ ἄπορος. ἔδοξε· ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. πειράσαι νοητέον τὸ αὐτοῦς κατ' αἰ. λόγω ἑτεροπροσ., ἐκ τῆς δοτ. προσ. αὐτοῖς) πρότερον (ἐπιφρ. προσδ. χρον.) πυρὶ (δοτ. ὄργαν. εἰς τὸ πειράσαι), εἰ δύναιντο (πλαγ. ἔρωτ. προσδ. ἐξαρτημένη ἐκ τοῦ πειράσαι· ὑποκ. αὐτοῖ, οἱ Πελοπ.) ἐπιφλέξει (τελ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ δύναιντο· ὑποκ. τὸ αὐτό: οἱ Πελοπ., ταυτοπροσ.) τὴν πόλιν (ἀντικ. τοῦ ἐπιφλέξει) οὖσαν (ἐπιθ. μετ.) οὐ μεγάλην (κατηγορ.· ἡ περίμετρος τῆς ἀρχαίας πόλεως ὑπολογίζεται εἰς 20 σταδία), γενεμένου (χρον. ὑποθετ. μετ. κατὰ γεν. ἀπόλ. = ἐπειδὴν γένηται) πνεύματος (ὑποκ. τῆς μετ.) ἐπενθουν γὰρ (ἐπεξεγήνημ.) δὴ πᾶσαν ἰδέαν (ὑποκ.), εἰ (εἰσαγ. πλαγ. ἔρωτ. πρότ.) πως (ἐπιφρ. ποιεθ. τροπ.) (ἐνν. ἡ πόλις ὡς ὑποκ.) προσαχθεῖ σφίσιν (ἀντικ. ἡ καὶ δοτ. ποιητ. αἰτ.=ὑπὸ σφῶν) ἀνευ δαπάνης καὶ πολιορκίας (ἐμπρ. προσδ. τροπ.).

φ. σ. λ. φοροῦντες (τροπ. μετ., ὑποκ. οἱ Πελοπ.) φακέλους (ἀντικ.) ὕλης (γεν. τῆς ὕλης εἰς τὸ φακέλους) παρέβαλλον (ἐνν. αὐτοῦ; ὡς ἀντικ.) ἀπὸ τοῦ τείχους (ἐμπρ. προσδ. τοπ.) ἐς τὸ μεταξύ τοῦ τείχους καὶ τῆς προσχώσεως (ἐμπρ. προσδ. τοπ.· προβλ. II 75, 6) πρῶτον (ἐπιφρ. προσδ. χρον.), γενόμενον (χρον. μετ. κατὰ γεν. ἀπόλ.=ἐπεὶ ἐγένετο· ὡς ὑποκ. ἐνν. τοῦ μεταξύ τοῦ τείχους καὶ τῆς προσχώσεως) δὲ πλήρους (κατηγορ.) ταχῶ (ἐπιφρ. προσδ. τροπ.=ταχέως-θᾶτογ-τάχιστα τὰ παραθετικά) διὰ πολυχειρίαν (ἐμπρ. προσδ. τῆς αἰτίας) ἐπιπαρένησαν (ἀορ. τοῦ ἐπι-παρ-α-νέω=ἐπισωρεῖω πρὸς τοῦτοίς) καὶ ὅσον πλείστον (αἰτ. δηλοῦσα τοπ. ἔκτασιν συγχρόνως εἰσαγ. καὶ ἀναφορ. πρότ.) τῆς ἄλλης πόλεως (γεν. διαιορ. εἰς τὸ ὅσον) ἐδύναντο ἐπισχεῖν (τελ. ἀπαρ., ὑποκ. τὸ αὐτο μετ. τὸ τοῦ ὁ. ἐδύναντο, δηλ. οἱ Πελοπ.· ἀπαρ τοῦ ἐνεργ. ἀορ. β' ἐπέσχεον τοῦ ἐπέχω) ἀπὸ τοῦ μετώρου (ἐμπρ. προσδ. τοπ.), ἐμβαλόντες (χρον. μετ.=ἐπεὶ ἐνέβαλλον) δὲ πῦρ (ἀντικ.) σὺν θείῳ καὶ πίσση (ἐμπρ. προσδ. δηλῶν τρόπον) ἤψαν (τοῦ ἤπτω, προβλ. ἀνάπτω) τὴν ὕλην (ἀντικ.) καὶ φλόξ (ὑποκ.) ἐγένετο τσσαύτη (κατηγορ.), ὅσῃν (εἰσαγ. ἀναφ. πρότ.· ἀντικ. τοῦ ὁ. εἶδεν) οὐδεὶς (ὑποκ.) πῶ (ἐπιρ. προσδ. χρον.) εἶδε χειροποίητον (κατηγορ.) ἐς γε ἐκείνον τὸν χρόνον (ἐμπρ. προσδ. χρον.) ἦδη (ἐπιρ. προσδ. χρον.) γὰρ (αἰτιολογεῖ τὸ προηγ. οὐδεὶς εἶδε φλόγα τσσαύτην χειροποίητον) ὕλη (ὑποκ.) τριφθεῖσα (ἐπιθ. ἡ αἰτιολ. μετ.=ἐπεὶ ἐτριφθη) πρὸς ἑαυτὴν (ἐμπροσθ. προσδ. τροπ.) ὑπ' ἀνέμων (ποιητ. αἰτιον ἡ ἐμπρ. προσδ. τῆς αἰτίας) ἐν δρανί (ἐμπρ. προσδ. τοπ.) (ὕλη. . .) ἀνήκε (ἐνεργ. ἀορ. β' τοῦ ἀνήμι (ἀν-ἰην, ἀν-ἦσω, ἀν-ἦκα, ἀν-εἶκα· ἐντ. εἶναι γνωμικὸς ἀορ. ἀντί ἐνεστ.: ἀνήσει) πῦρ (ἀντικ.) ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου (ἐμπρ. προσδ. τροπ.· αὐτόματος=ὁ ἀπ' ἑαυτοῦ, ἐξ οικείας βουλήσεως, κινούμενος ἢ πράττων τι) καὶ φλόγα (ἐτερον ἀντικ. τοῦ ἀνήκε) ἀπ' αὐτοῦ (ἐμπρ. προσδ. δηλῶν αἰτιαν· ἀπ' αὐτοῦ δηλ. ἀπὸ τοῦ πυρὸς ἡ ἀπὸ τοῦ τριφθῆναι). τοῦτο δὲ (ὑποκ., ἐνν. τὸ πῦρ) ἦν τε μέγα (κατηγορ.) καὶ ἐδέησε (ὑποκ. πάλιν τοῦτο) ἐλαχίστου (ἀντικ.) διαφθεῖραι

(τελ. άπαρ. ύποκ. τούτο, ταυτοπροσ.) τούς Πλαταιίς (άναικ.) διαφυγόντας (ένδοτ. μη.—εί και διέφυγον) τάλλα (άναικ. του διαφυγόντας) ούκ ήν (άπρός.—ούχ οίόν τ' ήν—δέν ήτο δυνατόν) γάρ (αιτιολογεί τά προηγούμενα: έλαχίστου έδέξεσε... διαφθείραι) πελάσαι (ύποκ. του άπρός. ήν ύποκ. τό γεν. και άόο. τινά) έντός πολλού χωρίου (έμπρ. προσδ. δηλ. το-πικην έκτασιν). εί (είσαγ. ύποθ. πρότ.: εί έπεγένετο... ούκ άν διέφυγον: ύποθετ. λόγος δηλών τό μη πραγματικόν) τε έπεγένετο πνεύμα (ύποκ.) έπιφορον (έπιθ. προσδ. εις τό πνεύμα) αύτῃ (δηλ. τῇ πόλει: δοτικ. άντι-κειμ.), όπερ (ύποκ., είσαγ. άναφορ. πρότ.) και ήλιπζον οι έναντίοι (ύποκ.), ούκ άν διέφυγον (άπόδοσις της ύποθέσεως εί έπεγένετο... ούκ άν διέφυγον: ταιεις). νύν δε λέγεται (άπρός) ξυμβῆναι (ύποκ. του άπρός.) και τότε (ύποκ. του άπαρ. ξυμβῆναι, κατ' αίτιατ. λόγω έτεροπροσ.), σβέσαι (έπεξη-γησις του τότε ξυμβῆναι) ύδωρ πολύ (ένν. γενόμενον) και βροντάς (ύποκ. του άπαρ. σβέσαι, κατ' αίτιατ. λόγω έτεροπροσ.) γενομένας (έπιθ. μη., έκ ταύτης νοητέα εις τό ύδωρ πολύ ή μη. γενόμενον) (σβέσαι) τήν φλόγα (άναικ.) και ούτως (έπιφρ. προσδ. τροπ.) καυθῆναι (δ,τι και τό σβέσαι) τόν κίνδυνον (ύποκ. του καυθῆναι).

Κεφ. 78.

Περίληψις.—Άποτυχόντες και εις τήν άπόπειράν των αύτῃ οι Πελοποννήσιοι κατέληξαν εις τήν περιτείχιαν. Πράγματι δε μέ έν μέρος του στρατού, τό όποιον έκράτησαν, άπολύσαντες τούς άλλους, ήγειραν τείχος γύρω άπό τήν πόλιν, έσω δε και έξω αύτου άνέσκαψαν άπό μίαν τάφρον. Άφήσαντες δε τήν αναλογούσαν διά τό ήμισυ του τείχους φρουράν (διότι τήν φρουρήσιν του άλλου ήμισους είχον αναλάβει οι Θηβαίοι) έστειλαν τούς υπολοίπους εις τάς πόλεις των. Ούτω έπολιορκήθησαν οι έντός των Πλαταιών ευρισκό-μενοι τετρακόσιοι Πλαταιεις, όγδοήκοντα Άθηναίοι και εκατόν δεκα γυναίκες διά τήν παρασκευήν άρτου και φαγητών.

Ερμηνεία.—Οι δε Πελοποννήσιοι, άφ' ού και εις αύτῃ άπέτυ-χον (διήμαρτον), μέρος μέν του στρατού των αφήσαντες επί τόπου, τό δε μεγαλύτερον άπολύσαντες (άφέντες), ήσχισαν να περιτειχίζουν κυκλικώς τήν πόλιν, άφ' ού κατένειμαν (διελόμενοι) τήν (δλην) έκτασιν (του τείχους) μεταξύ των στρατιωτών των διαφόρων πό-λεων (κατά πόλεις) υπήρχε δε τάφρος και άπό τό άπό μέσα και άπο τό απέξω μέρος (του κτιζομένου τείχους: έντός τε και έξω-θεν), άπό τήν όποιαν (έπῃραν τό χώμα και) κατεσκευάσαν πλιν-θους (έπλινθεύσαντο). Και όταν δλη ή εργασία είχε τελειώσει (έξείργαστο) κατά τήν άνατολήν του άρχιούρου, άφ' ού άφήκαν φρουράν διά τό ήμισυ του τείχους—τό δε άλλο ήμισυ έφρουρούν οι Βοιωτοι—, άνεχώρησαν μέ τόν στρατόν των και διελύθησαν (έπιστρέ-ψαντες) ό καθεις εις τήν πόλιν των. Οι δε Πλαταιεις τά μέν τέκνα των και τάς συζύγους των και τούς παρά πολύ ήλικιωμένους μαζί με δλον τό άλλο άχρηστον πλήθος των κατοίκων είχον μεταφέρει (ώς γνωστών) άπό πριν εις τάς Άθήνας, αύτοι δε οι ίδιοι πού είχον άπο-μείνει εις τήν πόλιν και έπολιορκούντο ήσαν τετρακόσιοι μαζί με όγδο-ήκοντα Άθηναίους, (έπί πλέον δε) εκατόν δεκα γυναίκες διά τήν σάρασκευήν άρτου και φαγητών (σιτοποιί). Τόσοι ήσαν όλοι-όλοι, όταν ήσχισεν ή πολιορκία, και κανεις άλλος δέν υπήρχε μέσα εις

τὸ τεῖχος, οὔτε δοῦλος οὔτε ἐλεύθερος. Κατ' αὐτὸν λοιπὸν τὴν τρόπον συνετελέσθη ἡ πολιορκία τῶν Πλαταιῶν.

Παρατηρήσεις : φ. σ. λ. : οἱ δὲ Πελοπ. (ὑποκ.) περιτειχίζον τὴν πόλιν (ἀντικ.), ἐπειδὴ (εἰσαγ. χρον. πρότ.) διήμαρτον καὶ τούτου (ἀντικ. τοῦ ἀορ. β' διήμαρτον τούτου, δηλ. τῆς πυρπολήσεως τῆς πόλεως τῶν Πλαταιῶν), (περιτειχίζον τὴν πόλιν) καταλιπόντες (χρον. μτχ.—ἐπει κατέλιπον) μὲν μέρος τι (ἀντικ.) τοῦ στρατοῦ (γεν. διαιορ.), ἀφέντες (δευτέρα χρον.—ἐπει ἀφῆσαν, τοῦ ἀορ. ἀφ—ἤκα τοῦ ἀφ—ἴημι) δὲ τὸ πλεόν (ἀντικ.) (περιτειχίζον τὴν πόλιν) κύκλω (ἐπιρ. προσδ. τροπ. ἢ τοπ.) διελόμενοι (τροπ. ἢ χρον. μτχ.—ἐπει διείλοντο· τοῦ μέσ. ἀορ. β' διειλόμην τοῦ ἑ. διαιρούμαι) τὸ χωρίον (ἀντικ.) κατὰ πόλεις (ἐμπρ. προσδ. τροπ., δηλῶν διανομήν) τάφρος (ὑποκ.) δὲ ἦν ἐντός τε καὶ ἐξωθεν (ἐπιρ. προσδ. τοπ. ἐπέχοντες θέσιν κατηγορ.). καὶ ἐπειδὴ (εἰσαγ. χρον. πρότ.) πᾶν (ὑποκ.) ἐξείργαστο (ὑπερσ. τοῦ ἐξεργάζομαι) περὶ ἐπιτολάς (ἐμπρ. προσδ. δηλῶν χρόνον κατὰ προσέγγισιν) ἐπιτολή=ἡ ἐμφάνις ἐνός ἀστέρος ἐκ τοῦ ὀριζήσαντος, ἀνατολῆ) ἀρκτούρου (γεν. ὑποκειμ. εἰς τὸ ἐπιτολάς· εἶναι δὲ ὁ ἀρκτούρος ὁ μεγαλύτερος ἀστήρ τοῦ ἀστερισμοῦ τοῦ βοώτου, ὁ ὁποῖος κατὰ μὲν τὸ ἔαρ ἐμφανίζεται τὴν ἑσπέραν, κατὰ δὲ τὸ φθινόπωρον τὴν πρωΐαν ἐνταῦθα νοεῖται ἡ κατὰ τὰ μέσα Σεπτεμβρίου πρωΐνῃ ἐμφάνις του) ἀνεχώρησαν τῷ στρατῷ (δοτ. τῆς συνοδείας) καὶ διελύθησαν κατὰ πόλεις (ἐμπρ. προσδ. δηλῶν διανομήν, τροπ.), καταλιπόντες (χρον. μτχ.—ἐπει κατέλιπον) φυλακὰς (ἀντικ.) τοῦ ἡμίσεος τείχους (γεν. ἀντικειμ.)—τὸ δὲ ἡμισυ (ἀντικ.) ἐφύλασσαν Βοιωτοὶ (ὑποκ.)—Πλατ. (ὑποκ.) δὲ ἐκκεκομισμένοι μὲν ἦσαν (ὑπερσ. τοῦ μέσ. ἐκκεκομίσαι) τινὰ=μεταφέρω τινὰ ἔξω τῆς πόλεως) παίδας καὶ γυναῖκας καὶ τοὺς πρεσβυτάτους (ἀντικείμενα) καὶ τὸ ἀχρεῖον (ἐπιθ. προσδ.) πλῆθος (ἄσ. ἀντικ.) τῶν ἀνθρώπων (γεν. ἀντικ.) ἐς τὰς Ἀθήνας πρότερον (ἐπιρ. προσδ. χρον.), Ἀθηναίων (γεν. διαιορ.) (σιτοποιοί) (κατηγορ. τοῦ γυναικῆς=ἵνα παρασκευάζουν τὰς τροφάς, τὰ φαγητὰ καὶ οὐ μόνον τὸν ἄρτον, διότι σίτος=πᾶσα τροφή, παρ' Ἑλλῆσι δὲ ἡ σιτοποιία ἦτο ἔργον τῶν γυναικῶν κυρίως) | τοιαύτη (κατηγορ. τοῦ ὑποκ. ἢ πολιορκία) ἢ Πλαταιῶν (ἐπιθ. προσδ. τοῦ πολιορκία).

ΠΛΑΤΑΙΩΝ ΕΞΟΔΟΣ

(Βιβλ. Γ'. κεφ. 20—24)

Κεφ. 20.

Περὶ λήψεως.—Οἱ πολιορκούμενοι ἐν Πλαταιαῖς ἀπεφάσισαν νὰ ἐπιχειρήσουν ἔξοδον, διότι τὰ τρόφιμα εἶχον ἐξαντληθῆ καὶ οὐδεμία βοήθεια ἀπ' Ἀθηνῶν ἢ ἄλλοθεν ποθεν ἀνεμένετο. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἦσαν ἅπαντες (Πλαταιεῖς καὶ οἱ συμπολιορκούμενοι Ἀθηναῖοι) σύμφωνοι εἰς τοῦτο, ἔπειτα ὁμως οἱ ἡμίσεις ἀπεδειλάσαν, καὶ μόνον διακόσιοι εἴκοσι περίπου ἔμειναν σταθεροὶ εἰς τὴν ἀπόφασίν των. Οὗτοι κατασκεύασαν κλίμακας ἰσοῦσφεις πρὸς τὸ τεῖχος, τοῦ ὁποῖου τὸ ὕψος ὑπελόγησαν κατὰ συμπερασμὸν ἀπὸ τὰς σειρὰς τῶν πλίνθων, τὰς ὁποίας διέκρινον καθαρὰ εἰς ἓν σημεῖον τοῦ τείχους, ὅπου ἔτυχεν γὰρ μὴ ἔχει ἐπιχρισθῆ τοῦτο.

Ἑρμηνεία.—Κατὰ τὸν ἴδιον δὲ χειμῶνα οἱ Πλαταιεῖς—διότι ἐπολιορκῶντο ἀκόμη ἀπὸ τοὺς Πελοποννησίους καὶ τοὺς Βοιωτοὺς— ἐπειδὴ ἐστενοχωροῦντο (ἐπιέζοντο) ἐκ αἰτίας τῶν τροφίμων τὰ ὀποῖα ἐτελείωναν (τῷ σίτῳ ἐπιλείποντι), καὶ δὲν ὑπῆρχε καμμία ἑλλίς βοηθείας (τιμωρίας) ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων· οὕτε φαίνεται ἄλλος τρόπος σωτηρίας, ἀποφασίζουσι καὶ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι καὶ ὅσοι ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους ἐπολιορκῶντο μαζί τους· κατ' ἀρχὰς μὲν ὅλοι (ἀνεξαιρέτως· σύμπαντες) νὰ ἐπιχειρήσουν ἐξόρμησιν (ἐξελθεῖν) καὶ νὰ ὑπερβοῦν τὰ τεῖχη τῶν ἐχθρῶν, ἂν ἠμπορέσουν νὰ τὰ παραβιάσουν (βιάσασθαι, νὰ τὰ ὑπερβοῦν δηλ. διὰ τῆς βίας), ἐπρότειναν δ' εἰς αὐτοὺς τὴν ἀπόπειραν (ἐσηγησαμένων τὴν πείραν) αὐτὴν ὁ Θεαίνετος, ὁ υἱὸς τοῦ Τολμίδου, ὁ ὀπρίος ἥλιος μάντις, καὶ ὁ Εὐπομπίδης, ὁ υἱὸς τοῦ Δαιμάχου, ὁ ὁποῖος μάλιστα ἦτο καὶ ἕνας ἀπὸ τοὺς στρατηγοὺς τῶν (ἐστρατήγει)· ἐπειτα οἱ μισοὶ μὲν ἀπεδείλσαν κάπως πρὸς τοῦ κινδύνου (ἀπώκνησάν πως τὸν κίνδυνον), διότι τὸν ἐξέωρσαν μέγαν, διακόσιοι εἴκοσιν ὅμως περὶ που ἄνδρες ἔμειναν προσκεκολλημένοι μέχρι τέλους (ἐνέμειναν) ἐθελουσίως εἰς τὴν ἀπόφασιν τῶν περὶ τῆς ἐξορμήσεως (τῇ ἐξόδῳ) (τὴν ὁποίαν καὶ ἐπραγματοποίησαν) κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον.

Κατεσκευάσαν κλιμακας ἰσοῦψεις μὲ τὸ τεῖχος τῶν πολεμίων· ὑπελόγησαν δὲ (τὸ ὕψος τοῦ τεύχους· ξυμεμετρήσαντο) ἀπὸ τῶν σειρᾶς (ταῖς ἐπιβολαῖς) τῶν πλίνθων, εἰς ἕνα μέρος ὄπου (ἧ) ἔτυχε τὸ τεῖχος τῶν ἐχθρῶν νὰ μὴ εἶναι ἐπιχειρησόμενον (ἐξᾠλημιμένον) πρὸς τὸ μέρος τῶν (πρὸς σφᾶς). Ἐμετροῦσαν δὲ τὰς σειρᾶς (τῶν πλίνθων) πολλοὶ μαζί καὶ ἐπόμενον ἦτο (ἔμελλε) μερσι καὶ μὲν νὰ ἀστοχήσονται (ἀμαρτήσεσθαι), οἱ περισσότεροι ὅμως νὰ ἐπιτύχουν (τεύξεσθαι) τὸν πραγματικὸν ἀριθμὸν, ἀφ' οὗ μάλιστα τὰς ἐμετροῦσαν (ἄλλως τε καὶ ἀριθμοῦντες) κατ' ἐναντήσιν καὶ συνάμα τὸ τεῖχος δὲν ἀπέιχε πολὺ ἀλλὰ χωρὶς δυσκολίαν διεκρίνετο καθαρὰ (καθορωμένου) μὲ ὄσην καθαρότητα θὰ ἐπεθύμουν (ἐς ὃ ἐβούλοντο). Λοιπὸν τὸν μὲν ὑπολογισμὸν τοῦ ὕψους τῶν κλιμάκων κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὸν ἔκαμαν, συμπεράναντες δηλ. τὸ μέτρον ἀπὸ τὸ πάχος τῶν πλίνθων.

Παρατηρήσεις: τοῦ χειμῶνος (γεν. χρόν. πρόκειται περὶ τοῦ χειμῶνος τοῦ ἔτους 428 π. Χ.) ἔτι γὰρ ὁ γὰρ αἰτιολογεῖ τὰ ἐπόμενα, ὃ δὲ ἔτι ἀναφέρεται εἰς II 78, 2 | ἐπειδὴ... ἐπιέζοντο καὶ... ἦν... ἐφαίνετο αἰτιολ. προτάσεις, αἰτιολογούσαι τὸ περιεχόμενον τῆς κυρίας: ἐπιβουλεύουσιν... | τῷ σίτῳ δοτ. τῆς αἰτίας ἀναφερομένη εἰς τὸ ἐπιέζοντο | ἐπιλείποντι ἐπιθ. μτχ (ἐπέχουσα θέσιν κατηγορ. καὶ ἔχουσα σημάς, γεν. ἀντικειμ. εἰς τὸ λείψει τοῦ σίτου)=δ' ἐπέλειπεν αὐτοὺς | τιμωρίας γεν. ἀντικειμ. εἰς τὸ ἑλλίς | Ἀθηναίων γεν. διατρ. τοῦ ὑποκ. οἱ ξυμπολιορκούμενοι | πρῶτον ἐπιθ. προσδ. χρόν.—κατ' ἀρχὰς | πάντες κατηγορ. προσδ. τῶν ὑποκ. αὐτοὶ τε καὶ οἱ ξυμποκ. | ἐξελθεῖν καὶ ὑπερβῆναι πлаг. ἐρωτημ. πρότ. βιάσασθαι λέουσιν· ταυτοπροσωπία | ἦν δύνανται πлаг. ἀπαρ. ἐκ τοῦ ἐπιβουτεῖται. ἀπαρ. ἐκ τοῦ δύνωνται ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. τὸ αὐτὸ μὲ τὸ τοῦ ῥήμ. κεί- τετα δ' ἐνταῦθα τὸ βιάσασθαι ἀπολ., ἀνευ δηλ. ἀντικ. καὶ σημ. διὰ τῆς βίας τὰ δ' ἐνταῦθα τὸ ἐσηγησάμενον τρῶπ. μτχ. κατὰ γεν. ἀπόλ. τὴν πείραν ἄμεσ. διέχομαι | ἐσηγησάμενον τρῶπ. μτχ. κατὰ γεν. ἀπόλ. τὴν πείραν ἄμεσ. ἀντικ. τῆς μτχ., αὐτοῖς ἔμμεσ. ἀντικ. τῆς μτχ. ἐσηγησάμενον | ἀνδρῶς μάντιως παράθεσις τῆς γεν. Θεαίνετου (μάντιως ἐπιθ. προσδ. τοῦ ἀν-

δρός)=ὄς ἦν μάντις ἀνὴρ | τὸν κίνδυνον ἀντικ. τοῦ ἀπάνησαν | ἤγησά-
 μνοι αἰτιολ. μτχ.=εμεῖ ἠγήσαντο· μέγαν κατηγορ. τοῦ ἐννοουμένου ἀν-
 τικ. αὐτόν, δηλ. τὸν κίνδυνον | ἐς διακρίσεις καὶ εἰκόσιν ἔμπρ. προσδ.
 ἐπέχον θεσίαν ὑποκ. τοῦ ἐνέμειναν (πρβλ. κερφ. 68, 2) τῇ ἐξόδῳ ἀντικ. τοῦ
 ἐνέμειναν (κατὰ δοτ. θυνάμει τῆς προθ. ἐν) | ἐθελονταί ἐπιρ. κατηγορ. (τοῦ
 ὑποκ. ἐς διακρίσεις...) =ἐθελουσίως | τρόπῳ τειψδε δοτ. τοῦ τρόπου.

ἴσας κατηγορ. τοῦ ἀντικ. κλίμακας (ἐξυπακούεται ἡ αἰτ. τῆς ἀναφο-
 ρῆς τὸ μήκος) τῷ τείχει δοτ. ἀντικειμεν. εἰς τὸ ἴσας· τῶν πολεμίων γεν.
 κτητική εἰς τὸ τῷ τείχει [ξυνομετρήσαντο τοῦ ξυμ-μετροῦμαι· ἐνν. τὸ
 τείχος (τὸ ὕψος τοῦ τείχους) κατ' ἄλλους ὡς ἀντικ. ἐνν. ἡ αἰτ. τὰς κλί-
 μακας, ὡς δεικνύεται κατοιτέρῳ ἐν § 4 ὡς ἀντικ. ἐνν. ἡ αἰτ. τὰς κλί-
 μακας· τῶν πλίνθων γεν. ἀντικ. εἰς τὸ ταῖς ἐπιβολαῖς [ἢ δοτικῶφ. ἐπιρρ.
 προσδ. τοπ. εἰσαγ. ἀναφ. πρότ.] τὸ τείχος (ὑποκ.) αὐτῶν [γεν. κτητ. τοῦ
 τείχος] ἔτυχε οὐκ ἐξῆλεξιμένον (κατηγορ. μτχ. ἐκ τοῦ ἔτυχε ἐξαλή-
 λιμμαι παθητ. παρακ. τοῦ ἐξαλείφωμαι) [ἠριθμοῦντο μέσος παρατ. μετὰ
 ἐνεργ. σημ.=ἠριθμοῦν· τὰς ἐπιβολὰς ἀντικ. τοῦ ἠριθμοῦντο | οἱ μὲν τινες
 (ὑποκ.) ἔμελλον ἀμαρτήσεσθαι (τελ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ ἔμελλον, διὸ καὶ κατὰ
 μέλλ. χρόν. ὑποκ. τὸ αὐτὸ: ταυτοπροσ.· ἐκ τῶν συμφραζομένων νοητέον ὡς
 ἀντικ. τὸ τοῦ ἀληθοῦς λογισμοῦ, ὅπερ ἀνήκει ἀπὸ κοινοῦ εἰς τὸ ἀμαρ-
 τήσεσθαι καὶ εἰς τὸ τεύξεσθαι), οἱ δὲ πλείους (ὑποκ. τοῦ πάλιν ἐννοουμέ-
 νου ἔμελλον) τεύξεσθαι (τελ. ἀπαρ., ἐκ τοῦ ἔμελλον, διὸ καὶ κατὰ χρόν.
 μέλλοντα· σοῦ τυγχάνω ὑποκ. τὸ αὐτὸ: οἱ πλείους) τοῦ ἀληθοῦς λογι-
 σμοῦ (ἀντικειμ. τοῦ τεύξεσθαι) [ἄλλως τε καὶ ἐπιρρ. ἐκφρασις προσελθούσα
 ἐκ τῆς παραλείψεως ῥήμ. νοουμένου ἐκ τῶν συμφραζομένων μετὰ τὰ ἄλλως
 τε· κυρ. ἐρμηνευτέα: καὶ δι' ἄλλους λόγους καὶ (διότι ἠριθμοῦν...) συνήθως =
 καὶ μάλιστα (διότι ἠριθμοῦν...) ἀριθμοῦντες αἰτιολ. μτχ.=επεὶ ἠριθμοῦν
 [ἀπέχοντος αἰτιολ. μτχ. κατὰ γεν. ἀπόλ. (ὑποκ. τοῦ τείχους) | καθορωμέ-
 νου αἰτιολ. μτχ. (ὑποκ. τοῦ τείχους) καθ-ορωμαι=διακρίνομαι καθαρά |
 ἐς ὃ ἐβούλοντο (ἔμπρ. προσδ. δηλῶν τοπικῆν ἔκτασιν· εἰσαγεῖ ἀναφορ. προθ.)
 οὕτως (ἐπιρρ. προσδ. τροπ., ἀναλυόμενος διὰ τοῦ ἀκολουθοῦντος ἔμπρ.
 προσδ.: ἐκ τοῦ πάχους, τῆς πλίνθου, ὃ δὲ ἐν. ἀρ. ἡ πλίνθος κείται ὡς
 ἐκπρόσωπος τοῦ εἶδους, ἀντί αἱ πλίνθοι.

Κερφ. 21.

Περὶ Ἰλην.—Τὸ τείχος, τὸ ὁποῖον ἤγειραν οἱ Πελοποννήσιοι,
 ἀπετελεῖτο ἀπὸ δύο περιβόλους ἀπέχοντας ἀπ' ἀλλήλων 16 περίπου
 πόδας. Ὁ ἐνδιάμεσος αὐτὸς χώρος ἦτο γεμᾶτος ἀπὸ κατοικίας τῶν
 φρουρῶν καὶ ἄλλους· χώρους, τόσον συνεχομένους μεταξύ των, ὥστε
 τὸ ὅλον ἐφαίνετό ὡς τείχος συμπαγές, μεγάλου πάχους καὶ μὲ ἐπάλ-
 ξεις πρὸς τὰ ἑσῶ καὶ πρὸς τὰ ἔξω. Εἰς κάθε δέκα ἐπάλξεις εἶχεν
 οἰκοδομηθῆ καὶ εἰς πύργος ἴσου πλάτους μὲ τὸ ὅλον τείχος, εἰς
 τρόπον ὥστε ἡ διάβασις ἐγένετο διὰ τοῦ ἐσωτερικοῦ τῶν πύργων
 καὶ οὐχὶ ἐκ τῶν πλαγιῶν.

Ἐρμηνεία.—Τὸ δὲ τείχος τῶν Πελοποννησίων ἦτο τοιοῦτον
 κατὰ τὴν τρόπον τῆς οἰκοδομήσεώς του (τῇ οἰκοδομήσει). Εἶχε
 μὲν δύο περιβόλους, ἕνα (ἐσωτερικόν) πρὸς τὸ μέρος τῶν Πλαταιῶν
 καὶ ἕνα (ἔξωτερικόν) διὰ τὴν περιλήπτωσιν πού θὰ ἐπήρατο κα-
 νεις (ἐναντίον των: εἴ τις ἐπίοι) ἐκ τῶν ἔξω, ἀπὸ τὸ μέρος δηλ.
 τῶν Ἀθηνῶν, ἀπεῖχον δὲ οἱ περιβολοὶ αὐτοὶ δέκα ἕξ πόδας περίπου
 ὃ εἰς ἀπὸ τὸν ἄλλον. Ὁ ἐνδιάμεσος λοιπὸν αὐτὸς μεταξύ τῶν δύο
 περιβόλων χώρος τῶν 16 ποδῶν πλάτους (τὸ οὖν μεταξύ ταῦτό,

οι ἐκκαίδεκα πόδες) εἶχεν οἰκοδομηθῆ με κατοικίας, αἱ ὁποῖαι εἶχον μοιρασθῆ (διανενημεμένα) εἰς τοὺς φρουρούς, καὶ ἦσαν συννεχόμεναι (ἢ μία μετὴν ἄλλην: ἦν ξυνοχή), ὥστε τὸ ὄλον νὰ ἐμφανίζεται ὡς ἓν τεῖχος παχὺ με ἐπάλλξεις καὶ εἰς τὰς δύο του πλευρὰς (ἀμφοτέρωθεν). Εἰς κάθε δέκα δὲ ἐπάλλξεις ὑπῆρχον πύργοι μεγάλοι (ὑψηλοὶ δηλ.), οἱ ὅποιοι εἶχον τὸ αὐτὸ πλάτος μετὸ ὄλον τεῖχος, ἐξετείνοντο δηλ. ἀπὸ τὴν ἐσωτερικὴν πρὸς ὅσιν τοῦ ἐσωτερικοῦ τείχους ἕως εἰς τὴν ἐξωτερικὴν τοῦ ἔξω τείχους (διήκοντες ἔς τε τὸ ἔσω μέτωπον αὐτοῦ καὶ οἱ αὐτοὶ καὶ τὸ ἔξω), εἰς τρόπον ὥστε δὲν ὑπῆρχε πέρασμα (πάροδον μὴ εἶναι) ἀπὸ τὰ δύο πλάγια τοῦ πύργου (παρὰ πύργον), ἀλλ' ἐπερνοῦσαν (διῆσαν) διὰ μέσου αὐτῶν. Κατὰ τὰς νύκτας λοιπόν, ὁσάκις ἦτο κακοκαιρία με βροχὴν (χειμῶν νοτερός), ἄφινον τὰς ἐπάλλξεις καὶ ἐφρούρουν (τὴν φυλακὴν ἐποιοῦντο) ἀπὸ τοὺς πύργους, οἱ ὅποιοι εὐρίσκοντο εἰς μικρὰν ἀπόστασιν (ὁ εἰς ἀπὸ τὸν ἄλλον: ὄντων δι' ὀλίγου) καὶ ἦσαν σκεπασμένοι (ἀπ' ἐπάνω: στεγανῶν). Τὸ μὲν τεῖχος λοιπόν, διὰ τοῦ ὁποῖου οἱ Πελοποννήσιοι ἐπολιόρκουν γύρω-γύρω τοὺς Πλαταιεῖς, ἦτο τοιοῦτο (κατὰ τὴν κατασκευὴν)

Παρατηρήσεις: τῶν Πελοποννησίων γεν. κτη. εἰς τὸ ὑποκ. τὸ τεῖχος | τειόνδε κατηγορ. | τῆ οἰκοδομήσει δοτ. τῆς ἀναφορᾶς | δύο κατηγορ. τοῦ ἀντικ. τοὺς περιβόλους (τὸν δευτέρου δι' ἐνδεχομένην ἐπίθεσιν ἐκ τῶν ἔξω) | πρὸς Πλαταιῶν ἔμπρ. προσδ. δηλῶν κατεύθυνσιν πρὸς τινα τόπον (ἢ γεν. ἐκ τοῦ ἐννοουμένου οὗς. μέρος;) | ἐπίοι εὐκτ. ἐν. τοῦ ἐπ-ἐρχομαι (ἐπειμι: ἐπί—εἶμι) | πόδας αἰτ. δηλοῦσα τοπικὴν ἔκτασιν ἦτο δ' ὁ ποὺς μέτρον μήκους=0,30 μ. περίπου: 16 πόδες=4,80 μ. | φ. ο. λ.: τὸ εὖν μεταξὺ τοῦτο (ὑποκ.) οἱ ἐκκαίδεκα πόδες (ἐπεξηγητικὴ παράθεσις τοῦ ὑποκ.) ἀκοδόμητο εἰκήματα (προληπτικὸν κατηγορ. εἰς τὸ τὸ μεταξὺ τοῦτο: ὥστε εἶναι οἰκήματα) διανενημεμένα (ἐπιθ. μτχ.) τοῖς φύλαξι (ἀντικειμ. τῆς μτχ.) | ξυνεχῆ κατηγορ. τοῦ ἐξυπακουμένου ὑποκ. τὰ οἰκήματα (ἀντικ. συνταξίς) | ὥστε... φαίνεσθαι... συμπερ. πρότ. ὑποκ. τοῦ ἄπαρ. ἐνν. ταῦτα (τὰ οἰκήματα) ἐν τείχους παχὺν κατηγορ. τοῦ ὑποκ. | ἔχον ἐπιθετ. μτχ. ἐπάλλξεις ἀντικ. τῆς μτχ. ἔχον | διὰ δέκα ἐπάλλξεων ἔμπρ. προσδ. τοπ. | μεγάλοι καὶ ἰσοπλατεῖς ἐπιθ. προσδ. εἰς τὸ ὑποκ. πύργοι τῷ τείχῳ δοτ. ἀντικειμ. ἐκ τοῦ ἰσοπλατεῖς διήκοντες ἐπιθ. μτχ.=οἱ διήκον | ἔς τε τὸ ἔσω μέτωπον... καὶ (ἔς) τὸ ἔξω ἔμπρ. προσδ. τοπ. | οἱ αὐτοὶ κατηγορ. τὸ ἔσω... τὸ ἔξω ἐπιθ. προσδ. εἰς τὸ μέτωπον | ὥστε (εἰσάγ. συμπερ. πρότ.) μὴ εἶναι πάροδον (ὑποκ. τοῦ ἄπαρ.) παρὰ πύργον (ἔμπρ. προσδ. τοπ. ὁ ἐν. πύργον ἀντι τοῦ πληθ. πύργους), ἀλλὰ διῆσαν (τοῦ διέρχομαι ὑποκ. ἐνν. οἱ φύλακες) δι' αὐτῶν (ἔμπρ. προσδ. τοπ.) μέσων κατηγορ. τοῦ δι' αὐτῶν (διαν ἠθελον δηλ. νὰ περάσουν ἀπὸ τὸ ἐν μεταπύργιον εἰς τὸ ἄλλο) | τὰς νύκτας αἰτ. χρον. | ὅποτε... εἶπ' χρονικοῦποθετ. πρότ. (δηλοῦσα τὸ πολλὰκις ἐπαναλαμβανόμενον) | ὄντων ἐπιθ. μτχ. = οἱ ἦσαν (περιέχουσα καὶ αἰτιολογ. σημασ.) δι' ὀλίγου ἔμπρ. προσδ. (ἐπέχων θέσιν κατηγορ.) δηλῶν ἀποστάσιν | στεγανῶν κατηγορ. | ἐποιοῦντο τὴν φυλακὴν (ἀντικ.)=ἐφύλασσαν | ὃ δοτ ὄργαν. | τοιοῦτον κατηγορ.

Κεφ. 22

Περίληψις.—Οἱ πολιορκούμενοι παρεφύλαξαν καὶ ἐπέτυχον νύκτα σκοτεινὴν καὶ θελλώδη, καὶ ἐπεχείρησαν τὴν ἐξόρμησιν τῶν διέβησαν τὴν τάφρον, ἐτοποθέτησαν τὰς κλίμακας εἰς τὸ μεταξὺ δύο πύργων διάκρον, ἀνῆλθον εἰς τὸ τεῖχος τῶν Πελοποννησίων,

ἐλάχιστοι κατ' ἀρχάς, εἶτα περισσότεροι, χωρίς νὰ τοὺς ἀντιληφθοῦν οἱ φρουροί, καὶ μόνον ὅταν κάποιος ἀπὸ τοὺς ἀνερχομένους ἀπέσπασε, χωρίς νὰ τὸ θέλῃ, μιαν κεραμίδα ἀπὸ τὴν ἐπαλξιν, καὶ αὐτὴ πεσοῦσα κάτω ἔκαμε κρότον, μόνον τότε οἱ ἐπὶ τῶν πύργων φρουροὶ ἐμάντευσαν τί συνέβαινε, καὶ ἔσπευσαν εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἑκαστος. Κανεὶς ὅμως δὲν ἤξευρε, τί ἀκριβῶς συνέβαινε, οἱ ἐν τῇ πόλει μάλιστα Πλαταιεῖς, διὰ νὰ ἀποπλανήσουν τοὺς πολιορκητάς, ἐπεχείρησαν εἰκονικῆν ἐπίθεσιν ἐναντίον τοῦ περιτειχίσματος εἰς σημεῖον ἀντικρυς ἀντίθετον ἐκεῖνου, ὅπου εἶχον ἀνέλθει οἱ ἐξορμῶντες. Οἱ ἴδιοι, διὰ νὰ ἐξουδετερώσουν τὰ διὰ πυρσῶν σήματα, τὰ ὁποῖα οἱ Πελοποννήσιοι ἔδιδον διὰ νὰ τὰ ἀντιληφθοῦν οἱ Θηβαῖοι καὶ σπεύσουν εἰς βοήθειαν, ἤναψαν καὶ αὐτοὶ πυρσούς ἀπὸ πρὶν παρεσκευασμένους, ὥστε οἱ βλέποντες νὰ μὴ δύνανται νὰ ἐννοήσουν τί πράγματι συνέβαινε.

Ἐρμηνεῖα.—Οἱ δὲ Πλαταιεῖς, *διαν συνεπλήρωσαν τὰς προτομασίας τῶν* (ἐπειδὴ παρεσκευάστο αὐτοῖς), *παρεφύλαξαν νὰ ἐπιτύχουν* (τηρήσαντες) *μίαν νύκτα θυελλώδη* (χειμέριον) *μὲ βροχὴν καὶ ἀέρα καὶ συγχρόνως χωρίς φεγγάρι καὶ* (ὅταν τὴν ἐπέτυχον) *ἐπεχείρησαν ἐξόρμησιν* (ἐξῆσαν): προηγοῦντο δ' ἐκεῖνοι ἀκριβῶς ποῦ ἦσαν καὶ οἱ ὑποκινηταὶ (αἴτιοι) τῆς ἀποπείρας. Καὶ κατ' ἀρχάς μὲν διέβησαν τὴν τάφρον, ἣ ὁποία περιέζωνε τὴν πόλιν τῶν, ἔπειτα (δὲ) *ἐπλησίασαν* (προσέμειξαν) πρὸς τὸ τεῖχος τῶν πολεμίων *χωρὶς νὰ γίνουν ἀντιληπτοὶ ἀπὸ τοὺς φρουροὺς* (λαθόντες τοὺς φρουροὺς), οἱ ὅποιοι οὔτε τοὺς εἶδον *ἐμπρὸς τῶν* (προῖδόντων) *λόγῳ τοῦ σκότους* (ἀνὰ τὸ σκοτεινόν), οὔτε τοὺς ἤκουσαν λόγῳ τοῦ ἀνέμου, ὁ ὁποῖος μὲ τὸν πάταγον ποῦ ἔκαμνε *κατέπιγε τὸν θόρυβον* (ἀντιπαταγοῦντος τῷ ψόφῳ), ὁ ὁποῖος *ἐδημιουργεῖτο ἀπὸ τὴν προσέγγισίν τῶν* (τῶ ἐκ τοῦ προσιέναι αὐτοῦς)· συνάμα δὲ καὶ *ἐπροχώρουν* (ἦσαν) *ἀπέχοντες πολὺ ὁ εἰς ἀπὸ τὸν ἄλλον* (διέχοντες πολὺ), διὰ νὰ μὴ συγκρούωνται μεταξὺ τῶν τὰ ὄπλα καὶ τοὺς *προδίδουν* (αἰσθησιν παρέχοι). Ἦσαν δ' *ἐλαφρῶς ὀπλισμένοι* (εὐσταλεῖς τῇ ὀπλίσει) καὶ μόνον εἰς τὸν ἀριστερὸν πόδα ἐφόρουν ὑπόδημα, διὰ νὰ βαδίζουσαν ἀσφαλέστερον ἐπὶ τοῦ λασπώδους ἐδάφους.

Ἐπλησίαζον (προσέμισγον) λοιπὸν εἰς τὰς ἐπάλξεις τῶν μεταξὺ τῶν πύργων διακένων, διὰ τὰς ὁποίας *ἐγνώριζον* (εἰδότες) ὅτι ἦσαν *ἀφρούρητοι* (ἐρημοί), κατ' ἀρχάς μὲν οἱ φέροντες τὰς κλιμακὰς καὶ τὰς ἐτοποθέτησαν· ἔπειτα ἀνέβαινον δώδεκα ἐλαφρῶς ὀπλισμένοι, (ἐφοδιασμένοι) μὲ μικρὸν ἕξιφος καὶ θώρακα μόνον, τῶν ὁποίων ἀρχηγὸς ἦτο, καὶ μάλιστα ἀνέβη πρῶτος, ὁ Ἀμμέας ὁ υἱὸς τοῦ Κοροΐβου· ἔπειτα δὲ ἀπὸ αὐτὸν ἀνέβαινον οἱ ἀκολουθοῦντες αὐτὸν (δώδεκα), (προοριζόμενοι) ἀνὰ ἕξ *διὰ τὴν κατάληψιν ἐκάστου ἐκ τῶν ἐκατέρωθεν τοῦ μεταπυργίου δύο πύργων* (ἐφ' ἐκάτερον τῶν πύργων)· ἔπειτα ἀπὸ αὐτοὺς ἐπροχώρουν ἄλλοι ἐλαφρῶς ὀπλισμένοι, (ἐφοδιασμένοι) μὲ μικρὰ δόρατα, τῶν ὁποίων τὰς ἀσπίδας *ἐβάσταζον* (ἐφέρον) ἄλλοι (ἐρχόμενοι) κατόπιν τῶν, διὰ νὰ προχω-

ρον εύκολώτερον ἐκείνοι (οἱ πρό αὐτῶν), καὶ θὰ τοὺς τὰς παρέδιδον (ἐμειλλον δώσειν), εὐθύς ὡς ἐπλησίαζον τοὺς ἐχθρούς (πρὸς τοῖς πολεμίοις εἶεν).

Ὅταν ὁμως ἀνῆλθον (ἐγένοντο ἄνω) περισσότεροι, τοὺς ἀντελήφθησαν οἱ φρουροὶ ἀπὸ τοὺς πύργους· διότι κάποιος ἀπὸ τοὺς Πλαταιεὺς ἐγκρέμισε (κατέβαλε) μίαν κεραμίδα, καθὼς προσεπάθει νὰ πιασθῇ (ἀντιλαμβανόμενος) π' τὰς ἐπάλλεις, καὶ αὐτὴ πεσοῦσα ἔκιμε κρότον. Καὶ ἀμέσως ἠκούσθησαν (βοή ἦν), οἱ δὲ στρατιῶται (στρατόπεδον) ὤρμησαν πρὸς τὸ τεῖχος (ἀπὸ τοὺς πύργους)· διότι δὲν ἐγνώριζον τί ἦτο ἐκεῖνο πὸν ἐπροξένησε τὸν φόβον (τὸ δεινόν), ἐπειδὴ ἡ νύξ ἦτο σκοτεινὴ καὶ ὁ καιρὸς ἄσχημος (κακοκαιρία: χειμῶνος), καὶ συγχρόνως ὅσοι ἀπὸ τοὺς Πλαταιεὺς εἶχον μείνει ὀπίσω εἰς τὴν πόλιν (οἱ ὑπολειμμένοι) ἐξορμήσαντες προσέβηλαν τὸ τεῖχος τῶν Πελοποννησίων εἰς σημείον ἀντίθετον (ἐκ τοῦμπαλιν) ἀπὸ ἐκεῖ πὸν προσελάθουν νὰ ἀναβῶν οἱ ἰδικοὶ των, διὰ νὰ προσέχουν (τὸν νοῦν ἔχοιεν) οἱ Πελοποννήσιοι πρὸς αὐτοὺς ὅσον τὸ δυνατόν ὀλιγώτερον (ἦκιστα).

Διετέλουν μὲν λοιπὸν ἐν ταραχῇ καὶ ἀνησυχίᾳ (ἐδογυβοῦντο) (οἱ πολιορκηταὶ Πελοποννήσιοι) παραμένοντες εἰς τὰς θέσεις των, οὐδεὶς ὁμως ἐτόλμα νὰ σπεύσῃ εἰς βοήθειαν (τῶν ἰδικῶν του: βοηθεῖν) (ἀπομακρυνόμενος) ἀπὸ τὴν θέσιν πὸν ἐφρουρεῖ ἕκαστος (ἐκ τῆς ἑαυτῶν φυλακῆς), ἀλλ' εὐρίσκοντο ἐν ἀδυναμίᾳ (ἐν ἀπόρῳ ἦσαν) νὰ ἐξηγήσουν κατὰ συμπερασμὸν (εἰκάσαι) αὐτὸ πὸν συνέβαινε. Ἐπὶ πλέον καὶ οἱ τριακόσιοι ἐξ αὐτῶν (τῶν Πελοποννησίων), εἰς τοὺς ὁποίους εἶχε δοθῆ διαταγὴ (ἐτέτακτο) νὰ τρέξουν κατὰ μήκος τοῦ τείχους διὰ νὰ παράσχουν βοήθειαν (παραβοηθεῖν), ἂν ἤθελε παρουσιασθῇ (κάπου) καμμία ἀνάγκη (εἴ τι δεοί), ἐπρωχώρουν καὶ αὐτοὶ ἀπὸ τὸ ἔξω μέρος τοῦ τείχους πρὸς τὸ μέρος, ἀπὸ τὸ ὁποῖον προήρχοντο αἱ κραυγαὶ (πρὸς τὴν βοήν), καὶ πυρροὶ (ἀναμμένοι δαυροὶ) ὑψώνοντο (ἤροντο) πρὸς τὸ μέρος τῶν Θηβῶν δηλοῦντες ἐχθροικὴν ἐπίθεσιν (πολέμιοι)· καὶ οἱ Πλαταιεὺς ὁμως τῆς πόλεως ὕψωνον ἐκ παραλλήλου (παρανίσχον) καὶ αὐτοὶ ἀπὸ τὸ τεῖχος ἐπάνω πολλοὺς πυρροὺς, τοὺς ὁποίους εἶχον παρασκευάσει ἐκ τῶν προτέρων πρὸς αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν σκοπὸν (ἐς αὐτὸ τοῦτο), διὰ νὰ γίνουν δηλ. ἀσαφῆ (δυσδιάκριτα) εἰς τοὺς ἐχθρούς (τοὺς Θηβαίους) τὰ σήματα τῆς διὰ πυρρῶν συνεννοήσεως (τῆς φροκτωρίας), καὶ νὰ μὴ σπεύσουν (ἐπομέγως) εἰς βοήθειαν (μὴ βοηθοῖεν), νομίζοντες διὰ κατὰ ἄλλο συμβαίνει (ἄλλο τι τὸ γιγνόμενον εἶναι) διαφορετικὸν ἀπὸ τὸ πραγματικῶς συμβαῖνον (ἢ τὸ ὄν), αὐτοῦ οἱ ἰδικοὶ των (σφῶν οἱ ἄνδρες) οἱ ἐπιχειρήσαντες τὴν ἐξδρομῆσιν (οἱ ἐξιόντες) διαφύγουν καὶ φθάσουν εἰς ἀσφαλὲς μέρος (τοῦ ἀσφαλοῦς ἀντιλάβοιντο).

Παρατήρησις: ἐπειδὴ παρεσκευάστο χρόν. πρότ., τὸ ὄ. καίτα, ἄπροσ., ὡς ὑποκ. δὲ νοητέα ἢ ἀφηρημένη ἔννοια αὐτοῦ—παρασκευὴ ἐγγενή—αὐτοῖς δοτ. τοῦ ποιητ. αἰτίου—ὑπ' αὐτῶν | τηρήσαντες χρόν. μιχ. κροσδιορ. τὸ ρ. ἐξῆσαν (παρατ. τοῦ ἐξέρχομαι—ἐξ-ἦα—ἐξ-εἰμι—ἐξ-ἦλθον—ἐξ-

ελληλυθα) είναι δ' ὁ παρατ. ἐναρкти. καὶ κατ' ἄλλους ἀποπειρατικός· νύκτα ἀντικ. χειμέριον καὶ ἀσέληνον ἐπιθετ. προσδ. τοῦ ἀντικ. νύκτα· ὕδατι καὶ ἀνέμῳ δοτ. τῆς αἰτ. εἰς τὰ ἐπιθ. χειμέριον καὶ ἀσέληνον | εἶπερ... ἦσαν ἀναφορ. πρότ. ἐπέχουσα θέσιν ὑποκ. τοῦ ἡγούντου αἰτίου κατηγορ. τῆς πείρας γεν. ἀντικειμ. εἰς τὸ αἰτίοι (δηλοῦσα τὴν αἰτίαν) | πρῶτον ἐπιρρ. προσδ. χρον. | τὴν τάφρον ἐνν. τὴν ἐσωτερικὴν τάφρον τοῦ τείχους τῶν Πελοπον. (πρβλ. Β'. 78) | προσέμειξαν ἄορ. τοῦ προσμείγνυμι=προσεγγίζω τι, φθάνω εἰς τι· τῆς αἰτ. εἰς τὸ τελεῖται ἀντικ. ὡς προσεγγίσεως σημαντικῶν) τῶν πολεμίων γεν. κτη. εἰς τὸ τελεῖται | λαθόντες τροπ. μτχ. προσδ. τὸ ὅ. προσέμειξαν (τοῦ ἐνεργ. ἄορ. β'. ἐλαθον τοῦ λαυθάνα=μένω ἀπαρατηρητός· λαυθάνω τινά=διαφύγω τὴν προσοχὴν νινος)· τοὺς φύλακας ἀντικειμ. τῆς μτχ. λαβόντες | οὐ προϊδόντων... οὐ κατακουσάντων αἰτιολ. μτχ. κατὰ γεν. ἀπόλ. ὑποκ. τῶν μτχ. τῶν φυλάκων, δεδομένου δὲ ὅτι τὸ πῦθ ὑποκ. κείται προηγουμένως ὡς ἀντικ. τοῦ λαβόντες κατ' αἰτία. (τοὺς φύλακας), θά ἔπρεπε καὶ αἱ μτχ. νά κείνται ὀρθότερον κατ' αἰτία. προϊδόντας... κατακουσάντας· αὐτῶν (δηλ. τῶν φυλάκων) ὑποκ. τῶν μτχ. ἀνά τὸ σκοτεινὸν ἔμπερ. προσδ. τοπ. (δηλῶν συγχρόνως καὶ τὴν αἰτίαν) | φ. σ. λ.: οὐ κατακουσάντων δὲ τοῦ ἀνέμου (ὑποκ. τῆς ἐπομ. γεν. ἀπόλ.) ἀντικαταγοῦντος (αἰτιολ. μτχ. κατὰ γεν. ἀπόλ.) φόφῳ (ἀντικ. τῆς γεν. ἀπολ.) τῷ (ἐνν. γιγνομένῳ) ἐκ τοῦ προσιέναι (ἔμπερ. προσδ. δηλῶν τὴν αἰτίαν τοῦ φόφου) αὐτοῦς (ὑποκ. τοῦ ἄπαρ. προσιέναι) | ἦσαν παρατ. τοῦ ἐρχομαι (εἶμι)· διέχοντες τροπ. μτχ.· πολὺ ἐπιρρ. προσδ. ποσ. | ὅπως.. μῆ... παρέχοι τελ. πρότ. τῆς ὁποίας τὸ ὅ. κείται κατ' εὐκτ. τοῦ πлаг. λόγου (ἀντι ὑποκ.). διότι ἐξαρτᾶται ἐκ ρήμ. ἴστορ. (ἦσαν)· τὰ ὄπλα ὑποκ. τοῦ παρέχοι (ἀντ. σύνταξις)· αἰσθησὶν ἀνικ.: κρουόμενα τροπ. μτχ. (ἢ καὶ αἰτιολ.) | εὐσταλεῖς (κατηγορ.)· τῇ ὀπλίσει δοτ. τῆς ἀναφορᾶς | ὑποδεδεμένοι κατηγορ. τοῦ ἦσαν (παράλληλον τοῦ εὐσταλεῖς, κυρ. εἶναι μτχ. παρακ. τοῦ ὑποδέσμαι—ὑποδοῦμαι· πόδα αἰτ. τῆς ἀναφορᾶς | ἀσφαλεῖς ἔνεμα ἔμπερ. προσδ. δηλῶν σκοπόν· τῆς πρὸς τὸν κηλὸν ἔμπερ. προσδ. δηλῶν ἀναφορᾶν (μετὰ τοῦ ἄρθρ. τῆς λαμβάνει δύναμιν ἐπιθ. προσδ.)· ὁ ἀνευ υποδήματος (δεξιός) ποὺς πατεῖ ἀσφαλέστερον ἐπὶ τοιοῦτου ἐδάφους, διότι ἐκτός ἄλλων λόγων δύναται καὶ νά ἀνιχνεύη κάπως τὰ διάφορα σημεῖα τοῦ ἐδάφους

κατὰ μεταπύργιον ἔμπερ. προσδ. δηλῶν κατανομήν (τροπ.) | προσέμισγον παρατ. τοῦ προσμίσγω (ἐτέρου τύπου τοῦ προσμείγνυμι)—παρατ. προσέμισγον ἢ προσμείγνυμι—μέλ. προσμείξω—ἄορ. προσμείξα | πρὸς τὰς ἐπάλλξεις ἔμπερ. προσδ. τοπ. | εἰδότες αἰτιολ. μτχ.—ἐπεὶ ἦδεσαν· ὅτι... εἰσιν εἰδ. πρότ. ἐπέχουσα θέσιν ἀντικ. τοῦ εἰδότες· ἐρήμοι κατηγορ. τοῦ ἐννοουμένου *ποκ. αἱ ἐπάλλξεις | τὰς κλίμακας ἀντικ. τῆς ἐπιθ. μτχ. οἱ φέροντες, νοούμενον ὡς ἀντικειμ. ἀπὸ κοινοῦ καὶ εἰς τὸ προσέδεσαν | ἄν (εἰσαγ. ἀναφορ. πρότ.—ἀνικ. τοῦ ἡγεῖται) | πρῶτος ἐπιρρ. κατηγορ.=πρῶτον | ἔξ συναπιέον τῷ ἐχώρων καὶ οὐχὶ τῷ ἐπόμεινοι | ἐφ' ἐκότερον τῶν πύργων ἔμπερ. προσδ. δηλῶν τὸ τέρμα κινήσεως· τῶν πύργων γεν. διαίρ. | μετὰ τεύτους ἔμπερ. προσδ. δηλῶν τὸ κατόπιον (τοπικῶς καὶ χρονικῶς) | ζῦν δορατίοις ἔμπερ. προσδ. δηλῶν τρόπον | οἷς δοτ. χαριστ. | ὅπως... προσβάνειν τελ. πρότ. τῆς ὁποίας τὸ ὅ. τίθεται κατ' εὐκτ. τοῦ πлаг. λόγου (ἀντι ὑποτακτ.) λόγῳ τῶ ἴστορ. χρόν. ἔφερον, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐξαρτᾶται | ῥᾶον ἐπιρρ. προσδ. τροπ. ὡς β'. ὅρος τῆς συγκρίθ. νοητέα τὰ: ἢ φέροντες (ῥαδίως—ῥᾶον—ῥᾶστα) | καὶ ἔμελλον δῶσειν (πλήρες θά ἦτο: καὶ οἱ ἔμελλον δῶσειν αὐτὰς τεύτοις) ὁπότε... εἶεν χρονικο-υποθετ. πρότ. ὑποκ. οἱ ζῦν δορατίοις φίλοι (ἐνῷ ὑποκ. τοῦ ἔμελλον εἶναι οἱ ἔτεροι οἱ φέροντες τὰς ἀσπίδας τῶν πηλῶν) | πρὸς τοὺς πολεμίοις ἔμπερ. προσδ. τοπ

ὡς δὲ... ἐγένοντο χρον. πρότ.· πλείους κατηγορ. | ἦσαντο (μέσ. ἄορ. β'. τοῦ αἰσθάνομαι—ἡσθάνομην—αἰσθήσομαι—ἡσθόμην—ἡσθημαί) | εἰ ἐκ τῶν πύργων βραχυλογία=εἰ ἐν τοῖς πύργοις φύλακες ἦσαντο ἐκ τῶν πύργων | τῶν Πλαταίων γεν. διαίρ. (=τῶν Πλαταίων) εἰς τὸ ὑποκ. τις· κερραμίδα ἀνικ.· ἀντιλαμβανόμενος χρον. μτχ.=ἐν ᾧ ἀντελαμβάνεται ἀπὸ τῶν ἐπάλλξεων συναπιέον τῷ κατέβαλε καὶ οὐχὶ τῷ ἄντιλαμβανόμενος (ἀ

θά ἀπῆιτε ὡς ἀντικ. γεν. τῶν ἐπάλξεων) | πεσοῦσα χρόν. μτχ. = ὅταν ἔπεσε | ὤρμησεν ἐπὶ τὸ τεῖχος = ἕκαστος ἔσπευσε νὰ καταλάβῃ τὴν θέσιν, ἣν εἶχαν ἐπὶ τοῦ τείχους | ἦδει παρὰ τοῦ οἶδα (κυρ. ὕπερο. μετὰ σημασ. παρὰ) ὕποκ. τὸ στρατοπέδον = ὁ στρατός | ὄ,τι τὸ δεινὸν ἦν πλαγ. ἐρωτημ. πρότ. ὄ,τι κατηγορ. τοῦ ὕποκ. τὸ δεινὸν | σκοτεινῆς νυκτὸς (ἐνν. οὐρανόσ) καὶ χειμῶνος ὄντος αἰτιολ. μτχ. κατὰ γεν. ἀπόλ. = ἐπεὶ ἦν σκοτεινὴ νύξ καὶ χειμῶν | οἱ ὑπολελειμμένοι ἐπιθ. μτχ. (παρὰκ. τοῦ ὑπολείτομα : ὑπολέλειμμα) τῶν Πλαταιῶν (= τῶν Πλαταιέων) γεν. διαίρ. εἰς τὸ οἱ ὑπολελειμμένοι | ἐξελθόντες χρόν. μτχ. = ἐπεὶ ἐξῆλθον | τῷ τείχει ἀντικ. τοῦ προσέβαλον | τῶν Πελοπ. γεν. κτητ. εἰς τὸ τείχει | ἐκ τοῦμπαλιν (κατὰ κράσιν = ἐκ τοῦ ἔμπαλιν) ἐμπρ. προσδ. τοπ. (τὸ ἔμπαλιν καὶ κατὰ κράσιν τοῦμπαλιν = τὸ ἀντίθετον μέρος) ἢ... ὑπερέβαινον β'. ὄρος τῆς συγκρίσεως λόγῳ τοῦ μεσολαβοῦντος ἐκ τοῦμπαλιν | ὅπως... ἔχοισιν τελ. πρότ. κατ' εὐκτ. τοῦ πλαγ. λόγου (ἀντι ὑποτ.), διότι ἔφαρτῆται ἐκ ρήμ. ἴστρο. χρόνον προσέβαλλον | ἦκιστα ἐπιρρ. προσδ. τοπ. (ὀλίγον — ἦσον — ἦκιστα).

μένοντες τροπ. μτχ. κατὰ χώραν ἐμπρ. προσδ. τοπ. | βοηθεῖν τελ. ἀπαρ. | ἐν ἀπόρω ἦσαν = ἠπόρουν = οὐκ ἠδύναντο εἰκάσαι τελ. ἀπαρ. ἐξαριθμῶμεν ἐκ τοῦ ἐν ἀπόρω ἦσαν τὸ γιγνόμενον ἀντικ. τοῦ εἰκάσαι | αὐτῶν γεν. διαίρ. (δηλ. τῶν Πελοπον.) | οἷς ἀντικ. τοῦ ἐτέτακτο, τοῦ ὁποῖου ὕποκ. δύναται νὰ ληφθῆ τὸ ἄπαρ. παραβηθεῖν (χαρεῖ δὲ καὶ ἄλλη σύνταξις : ἐτέτακτο ἀπρόσ. οἷς δοτ. προσ. τοῦ ἀπρόσ.) | εἰ τι δέοι ὑποθ. πρότ. ὕποκ. τοῦ ἀπρόσ. δέοι (εὐκτ. τοῦ δεῖ) τὸ ἄπαρ. παραβηθεῖν, ἐννοούμενον καὶ πάλιν· τι αἰτιατ. τῆς ἀναφορᾶς | πολέμιοι (κατηγορ.) | ἦροντο παρὰ τοῦ αἵρομαι — ἠρόμην — ἀροῦμαι — ἠράμην — ἠρόην — ἦραια) | ἐς τὰς Θήβας ἐμπρ. προσδ. δηλ. κατεύθυνσιν | παρανίσχον παρὰ τοῦ παρανίσχω (παρά + ἀνά + ἰσχω' πρβ. ἔχω — ἰσχω) = ἐκ παραλλήλου ὑψάνω | οἱ ἐκ τῆς πόλεως κατὰ βραχυλογίαν : οἱ ἐν τῇ πόλει Πλαταιῆς παρανίσχον ἐκ τῆς πόλεως | φρυκτώεις ἀντικ. παρεσκευασμένους ἐπιθ. μτχ. = οἱ παρεσκευασμένοι ἦσαν | πρότερον ἐπιρρ. προσδ. χρόν. | ἐς αὐτὸ τοῦτο ἐμπρ. προσδ. δηλῶν σκοπὸν | ὅπως... ἦ καὶ μὴ βοηθοῖεν τελ. πρότ., τῆς δευτέρας μόνον τὸ ἔ. κατ' εὐκτ. τοῦ πλαγ. λόγου, λόγῳ τοῦ ἴστρο. χρόν. παρανίσχον τὰ σημεῖα ὕποκ. τοῦ ἦ (ἀττ. σύνταξις) τῆς φρυκτωρίας γενικ. ὕποκ. εἰς τὸ σημεῖα ἀσαφῆ κατηγορ. βοηθοῖεν ἐνν. οἱ Θηβαῖοι ὕποκ. κατὰ τὸν Σχολ. «οἱ μὲν φίλοι φρυκτοὶ ἀνετίειντο καίόμενοι μὲν, ἰσάμενοι δέ· οἱ δὲ πολέμοι καίόμενοι μὲν καὶ αὐτοί, σεῖόμενοι δὲ ὑπὸ τῶν ἀνατεινόντων» | νομίσαντες αἰτιολ. μτχ. | εἶναι εἰδ. ἀπαρ. ἐκ τῆς μτχ. νομίσαντες τὸ γιγνόμενον ὕποκ. τοῦ ἀπαρ. εἶναι ἄλλο τι κατηγορ. | ἦ τὸ ὄν β'. ὄρος τῆς συγκρίσεως ἐκ τοῦ ἄλλο (ἐξένουχτος δύναμιν συγκριτ.) | πρίν... διαφύγοισιν καί... ἀντιλάβοντο χρόν. προτάσεις· οἱ ἄνδρες ὕποκ. σφῶν γεν. κτητ. οἱ ἐξίόντες ἐπιθ. μτχ. = οἱ ἐξῆσαν· τοῦ ἀσφαλεῦς ἀντικ. τοῦ ἀντιλάβοντο (εὐκτ. μέσ. ἀορ. β'. ἀντελαβόμεν τοῦ ἀντιλαμβάνομαι) ἀντιλαμβάνομαι τοῦ ἀσφαλεῦς = πατῶ εἰς ἀσφαλῆς ἔδαφος.

Κεφ. 23.

Περὶ ληψις.—Πρώτη ἐνέργεια τῶν ἀνελθόντων εἰς τὸ τεῖχος ἦτο νὰ καταλάβουν τὰς διόδους τῶν πύργων, διὰ νὰ ἐμποδίσουν πᾶσαν ἐνδεχομένην βοήθειαν ἐκ τῶν ἄλλων πύργων, καὶ ἀκολούθως νὰ καταλάβουν καὶ τοὺς πύργους ἐπάνω, ὥστε ἀπ' ἐκεῖ καὶ ἀπὸ τὰ τεῖχη κάτω νὰ μὴ ἀφήνουν νὰ πλησιάσῃ ἐχθρική δύναμις ἔξωθεν. Τοιοῦτοτρόπως κατάρθωσαν νὰ ἀναβοῦν εἰς τὸ τεῖχος καὶ νὰ πηδήσουν εἰς τὴν ἐξωτερικὴν τάφρον ὅλοι οἱ ἐξορμῶντες, ὁπότε τοὺς κατέφθασαν οἱ ἔξω τοῦ τεύχους περιπολοῦντες τριακόσιοι Πελοποννήσιοι κρατοῦντες ἀναμμένας δαῖδας. Καὶ αὐτοὺς ὁμῶς κατάρθωσαν νὰ τοὺς ἀποκρούσουν, εἰς τὰ σκοτεινὰ ὅπως ἦσαν αὐτοὶ καὶ μέσα

εις ἀπλετον φῶς οἱ Πελοποννήσιοι, καὶ διέβησαν τὴν τάφρον κατόπιν σκληροῦ ἀγῶνος καὶ μεγίστων δυσχερειῶν, προερχομένων ἀφ' ἑνὸς ἐκ τοῦ ὅτι τὰ νερὰ τῆς τάφρου εἶχον παγῶσει, ἀλλ' ὁ κρύσταλλος τῆς ἐπιφανείας των ἦτο νερούλος μᾶλλον καὶ ἐβούλιαζαν, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἐκ τοῦ ὅτι τὰ νερὰ αὐτὰ εἶχον ἀξήθη λόγῳ τῶν βροχῶν καὶ τῆς χιόνος καὶ μετὰ μεγάλης δυσκολίας κατώρθωνον νὰ κρατοῦν ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας των τὴν κεφαλὴν των. Πάντως ἡ μεγάλη κακοκαιρία τοὺς ἐβοήθησε νὰ διαφύγουν.

Ἐρμηνεία.—Ἐκεῖνοι δὲ ἐκ τῶν Πλαταιέων, οἱ ὁποῖοι προσεπάθουν εἰς τὸ μεταξὺ νὰ ἀνέλθουν (εἰς τὸ τεῖχος: οἱ ὑπερβαίνοντες ἐν τούτῳ), μόλις οἱ πρῶτοι ἐξ αὐτῶν εἶχον ἀνέλθει καὶ φονεύσαντες (διαφθεύραντες) τοὺς φρουροὺς εἶχον γίνεαι κύριοι (ἐκεκρατήρεσαν) καὶ τῶν δύο πύργων, ἐφρούρουν τὰς διὰ μέσου τῶν πύργων διαβάσεις, σταθέντες αὐτοὶ (εἰς τὰς θέσεις τῶν φονευθέντων φρουρῶν), διὰ νὰ μὴ ἔλθῃ κανεὶς εἰς βοήθειαν (μηδένά ἐπιβοηθεῖν) διὰ μέσου αὐτῶν, καὶ ἀφ' οὗ ἐτοποθέτησαν κλίμακας ἀπὸ τὸ τεῖχος ἐπάνω εἰς τοὺς πύργους καὶ ἀνεβίβασαν ἐπάνω σημαντικὸν ἀριθμὸν ἀνδρῶν (ἄνδρας πλείους), αὐτοὶ μὲν ἐκράτουν μακρὰν (εἰρηγόν) τῶν πύργων τοὺς (Πελοποννησίους τοὺς) σπεύδοντας εἰς βοήθειαν (τῶν ἰδικῶν των: τοὺς ἐπιβοηθοῦντας) τοξεύοντες (αὐτοὺς: βάλλοντες) καὶ ἀπὸ κάτω (ἀπὸ τὰς ἐπάλξεις τῶν τειχῶν) καὶ ἀπ' ἐπάνω (ἀπὸ τὰς κορυφὰς τῶν πύργων), οἱ δὲ ὑπόλοιποι, οἱ καὶ περισσότεροι (πὺν εὐρίσκοντο ἀκόμη κάτω ἀπὸ τὸ τεῖχος), ἀφ' οὗ ἐν τῷ μεταξὺ (ἐν τούτῳ) ἐτοποθέτησαν πολλὰς κλίμακας καὶ συνάμα ἐκρήμνισαν (ἀπώσαντες) καὶ τὰς ἐπάλξεις (τοῦ τείχους). ἤρχισαν νὰ ὑπερβῆνουν τὸ τεῖχος (νὰ ἀναβαίνουν δηλ. καὶ νὰ πηδοῦν πρὸς τὰ ἔξω), διὰ τοῦ μεταξὺ τῶν δύο πύργων τμήματος τοῦ τείχους (διὰ τοῦ μεταπυργίου). Ὁ ἐκάστοτε δὲ (κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον) φθάνων ἔξω ἀπὸ τὸ τεῖχος (διακομιζόμενος) ἐστέκετο εἰς τὸ χεῖλος τῆς ἐσωτερικῆς τάφρου καὶ ἀπ' ἐκεῖ (ὅλοι μαζί) ἐκτύπων μὲ τόξα καὶ μὲ ἀκόντια, ἂν κανεὶς (εἶ τις, καθένας πὺν) σπεύδων εἰς βοήθειαν (τῶν ἰδικῶν των) κάτω ἀπὸ τὸ τεῖχος καὶ κατὰ μῆκος αὐτοῦ (παραβοηθῶν παρὰ τὸ τεῖχος) προσεπάθει νὰ ἐμποδίσῃ τὴν διάβασίν των (κωλυτὴς γίνοιτο τῆς διαβάσεως)

Ἀφ' οὗ δὲ εἶχον διαπεραιωθῆ (διεπεπεραιώντο) ὅλοι (οἱ ἄλλοι), οἱ εὐρισκόμενοι ἐπάνω εἰς τοὺς πύργους, οἱ τελευταῖοι μάλιστα ἀπὸ αὐτοὺς μετὰ δυσκολίας (χαλεπῶς), καταβαίνοντες (ἀπὸ τοὺς πύργους) ἐπροχώρουν πρὸς τὴν τάφρον, καὶ ἐν τῷ μεταξὺ (ἐν τούτῳ) ἤρχοντο κατ' ἐπάνω των (ἐπεφέροντο αὐτοῖς) οἱ τριακόσιοι κρατοῦντες δῆδας ἀναμμένας (λαμπάδας). Οἱ Πλαταιεῖς λοιπὸν ἀπὸ τὰ σκοτεινὰ (ἐκ τοῦ σκότους) τοὺς ἔβλεπον ἐκείνους καλῶτερα (μᾶλλον), ἰστάμενοι ἐπάνω εἰς τὸ χεῖλος τῆς τάφρου, καὶ τοὺς ἐκτύπων μὲ τὰ τόξα των καὶ μὲ τὰ ἀκόντια των εἰς τὰ ἀπρωφύλακτα μέρη τοῦ σώματος των (εἰς τὰ γυνῶν), ἐν ᾧ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἐθρισκόμενοι εἰς μέρος σκοτεινὸν (ἐν τῷ ἀφανεῖ ὄντες) ἔσαν

δλιγώτερον δερατοί (ἦσπον καθεωρώντο) ἐξ αἰτίας τῶν λαμπάδων, ὥστε καὶ οἱ ὄλως διόλου τελευταῖοι ἀπὸ τούδ Πλαταιεῖς ἐπρόφρασαν καὶ διέβησαν τὴν τάφρον, **μετὰ μεγάλης ὁμως δυσκολίας** (χαλεπῶς) καὶ **ἔπειτα ἀπὸ σκληρὸν ἀγῶνα** (βιαίως) διότι καὶ κρύσταλλος **εἶχε σχηματισθῆ** (ἀπὸ τὰ παγωμένα νερά: ἐπεπήγει) μέσα εἰς αὐτὴν (τὴν τάφρον) οὐχὶ σιτερεὸς (βέβαιος), **ὥστε νὰ πατήση κανεὶς ἐπάνω καὶ νὰ περάσῃ** (ὥστε ἐπελθεῖν), ἀλλὰ μᾶλλον ὑδατώδης (νερούλος), **ὅπως** (ὅτιν πνέη) **ἀνεμος ἀνατολικὸς** (μᾶλλον **παρὰ βορρᾶς** (οἷος ἀπηνλιώτου ἢ βορρέου), καὶ ἐπὶ πλέον ἡ νύξ, κατὰ τὴν ὁποῖαν **ἔπιπτε χιῶν** (ὑπονιφρμένη) ἐξ αἰτίας τοῦ τοιούτου ἀνέμου εἶχε καταστήσει **ἄφθονον** (πολὺ) τὸ ὕδωρ ἐντὸς τῆς τάφρου, μόλις δὲ καὶ μετὰ βίας **κρατοῦντες τὴν κερῶλην ὑπεράν** αὐτοῦ (ὑπερέχοντες) ἐπέρασαν εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος. **Ἐξ ἄλλου ὁμως** (δὲ) καὶ ἡ διαφυγὴ τῶν **κατέστη δυνατῆ** (ἐγένετο) μᾶλλον χάρις εἰς τὴν δριμύτητα τῆς **κακοκαιρίας** (χειμῶνος)

Παρατηρήσεις: τῶν Πλαταιῶν γεν. διαφρ. εἰς τὸ ὑποκ. οἱ ὑπερβαίνοντες, ὅπερ εἶναι τὸ γενικὸν ὑποκείμεν. τοῦ τῆς διόδου ἐφύλασσον, ὅπερ ὕστερον μερίζεται εἰς τὸ καὶ οἱ μὲν εἶργον, οἱ δὲ ὑπερέβαινον | ἐν τούτῳ ἔμπρ. προσδ. χρον. | ὡς... ἀνεβεβήκασαν κκι... ἐκεκράτηκασαν χρον. πρότ. αὐτῶν γεν. διαφρ. εἰς τὸ ὑποκ. οἱ πρώτοι τοῦ πύργου ἐκ. ἀντικ. τοῦ ἐκεκράτηκασαν | διαφθεύραντες χρον. ἢ τροπ. μη. εἰς τὸ ἐκεκράτ. τοὺς φύλακας ἀντικ. τοῦ διαφθεύραντες | τὰς διόδους ἀντικ. τοῦ ἐφύλασσον ἐνστάνας τροπ. μη. = σιάντες ἐν τοῖς πύργοις πρὸς ἄμυναν (τοῦ ἄορ. β' ἐνέστην τοῦ ἐν-ίσταται) αὐτοὶ κατηγορ. τοῦ οἱ ὑπερβαίνοντες (ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς διαφθευρέντας φύλακας) | ἐπιβηθεῖν καθαρῶς ἀπαρ. τοῦ σκοποῦ μηδένα ὑποκ. τοῦ ἀπαρ., κατ' αἰτ. λόγῳ τῆς ἑτεροπροσ. δι' αὐτῶν ἔμπρ. προσδ. δηλῶν τὸ διὰ μέσου | προσθέντες... καὶ ἐπαναβιάσαντες χρον. μη. τοῖς πύργοις ἔμμεσ. ἀντικ. εἰς τὸ προσθέντες κλιμακας ἄμεσ. ἀντικ. τῆς αὐτῆς μη. | φ. σ. λ. : οἱ μὲν (ὑποκ.. δηλ. οἱ πρώτοι ἀναβά. τες καὶ κρατήσαντες τῶν δίδων τῶν πύργων καὶ ἀν. βάντες ἐπὶ τῶν πύργων) εἶργον τοὺς ἐπιβηθεύοντας (ἀντικ.) ἀπὸ τῶν πύργων (ἔμπρ. προσδ. τοπ. προσδιορίζων τὸ εἶργον)· βάλλοντες (τροπ. μη. ἐνν. αὐτούς, δηλ. τοὺς ἐπιβηθεύοντας; ὡς ἀντικ.) κάτωθεν καὶ ἄνωθεν ἔπιρρ. προσδ. τοπ. εἰς τὸ βάλλοντες; καὶ τὸ μὲν κάτωθεν ἀφορᾷ τοῦ; τὰς διόδους τῶν πύργων φυλάσσοντας, τὸ δὲ ἄνωθεν τοὺς ἐπαναβιάσαντες [δυνατῆ ὁμως καὶ ἄλλοια σύνταξις: οἱ μὲν εἶργον τοὺς ἐπιβηθεύοντας βάλλοντες ἄνωθεν ἀπὸ τῶν πύργων καὶ κάτωθεν (ἐνν. ἀπο κοινοῦ τὸ: ἀπὸ τῶν πύργων), ὁπότε δηλ. ὁ ἔμπρ. προσδ. ἀπὸ τῶν πύργων ἐξαρτᾶται ἐκ τῶν τοπ. ἔπιρρ. ἄνωθεν καὶ κάτωθεν. Δυνατὸν δὲ ἀκόμη καὶ τοῦτο· ὁ ἔμπρ. προσδ. ἀπὸ τῶν πύργων νὰ συναφθῆ μετὰ τοῦ ὑποκ. κατὰ βραχυλογίαν = οἱ μὲν ἐν τοῖς πύργοις ὄντες εἶργον ἀπὸ τῶν πύργων . . . | οἱ δὲ ὑποκ. τοὺς ὑπερέβαινον (τὰ οἱ μὲν . . . εἰ δὲ ἀποτελοῦν ἐπιμερισμὸν τοῦ ἐν ἀρχῇ τοῦ κεφαλ. τοῦτου οἱ δ' ὑπερβαίνοντες τῶν Πλατ.)· ὑπερέβαινον οὐ μόνον τὸ τεῖχος ἀλλὰ καὶ τὴν ἔξωτερ. τάφρον· οἱ πλείους; παράθεσις τοῦ ὑποκ. οἱ δὲ· ἐν τούτῳ ἔμπρ. προσδ. χρον. | προσθέντες . . . (ἐνν. τῷ τείχει) καὶ . . . ἀπόσαντες . . . χρον. μη. κλιμακας ἀντικ. τοῦ προσθέντες· τὰς ἐπάλλεξις ἀντικ. τοῦ ἀπόσαντες διὰ τοῦ μεταπυργίου ἔμπρ. προσδ. τοπ. | τῆς τάφρου· τῆς ἑξωτερικῆς δηλ. τῆς ἔξω τοῦ τείχους τῶν Πελοπον. (πρβλ. Β' 78) | ὁ διακομιζόμενος = ὅτε δὲ τῆς διακομιζοίτο . . . ἵστατο (τὸ ἐπαναλαμβανόμενον σημ.) αἰεὶ = ἐκάστοτε | εἴ τί γίνοντο ὑπόθετ. πρότ. (ὑπόθεσις ἔχουσα ὡς ἀπόδοσιν τὴν κυρ. πρότ. ἐντεῦθε· ἐτόξευόν τε καὶ ἠκούοντιζον· δηλοῦται τὸ ἐπαναλαμβανόμενον ἐν τῷ παρελθόντι | καλωτῆς κατηγ. τοῦ ὑποκ. τῆς.

τῆς διαβάσεως γεν. ἀντιειμεν. εἰς τὸ καλυτῆς παραβοθῶν τροπ. μτχ. παρὰ τὸ τεῖχος ἔμπρ. προσδ. τοπ.

ἐπει . . . χρόν. πρότ. πάντες κατηγορ. τοῦ ἐνν. ὑποκ. οἱ ἔξι ἐντ. | οἱ ἀπὸ τῶν πύργων. . . καταβαίνοντες κατὰ βραχυλογίαν = οἱ ἐν εἰς πύργους ὄντες καταβαίνοντες ἀπὸ τῶν πύργων' οἱ τελευταῖοι παράθεσις εἰς τὸ εἰ ἀπὸ τῶν πύργων χαλεπῶς ἔπιρρ. προσδ. τροπ. τῆς μτχ. καταβαίνοντες | αὐτοῖς ἀντικ. τοῦ ἐπεφέροντο' ἔχοντες τροπ. μτχ. | μάλλον ἔπιρρ. προσδ. ποσ. εἰς τὸ εἴρων (ὡς β' ὄρον συγκρίσις νοητόν: ἡ εἰρωνόωντο ὑπ' ἐκείνων) | ἐκ τοῦ σκότους ἔμπρ. προσδ. δηλῶν τόπον (ἢ καὶ αἰτίαν συνάμα) καὶ ἀναφερόμενος εἰς τὸ εἴρων μάλλον | ἐστῶτες ἐπιθ. (ἢ τροπ.) μτχ. (τοῦ παρακ. ἔστηκα τοῦ ἴσταμαι) ὄντες αιτιολ. μτχ. = ἐπει ἦσαν (προσδιορίζει τὸ ἦσσαν καθεωρώντο) ἐν τῷ ἀφανεῖ ἔμπρ. προσδ. τοπ. ἔπεχον θέσιν κατηγορ. = ὄντες ἀφανεῖς | ἦσσαν ἔπιρρ. προσδ. ποσ. εἰς τὸ καθεωρώντο (ὀλίγον-ἦσσαν-ἦκισια) ὡς β' ὄρον συγκρίσεως νοητόν τὸ: ἡ ἐκίνοι (ἢ κατὰ γεν.: ἐκίνοι) | διὰ τὰς λαμπάδας ἔμπρ. προσδ. δηλῶν τὴν αἰτίαν καὶ ἀναφερόμενος εἰς τὸ ἦσσαν καθεωρώντο ὄντες ἐν τῷ ἀφανεῖ' διότι οἱ κρατοῦντες τοιαύτας λαμπάδας μόνον τὰ ἐγγὺς βλέπουν διὰ τὰ μακρὰν ἢ λαμπὰς δὲν ὄφειλε, ἀντιθέτως μάλιστα θαμβῶνει τὴν ὄρασιν τοῦ κρατοῦντος αὐτήν, ἐν ᾧ ἔξ ἄλλου τὸν ἐκθῆτει πολὺ εἰς τὸν ἐν τῷ σκότει παραμένοντα ἐχθρὸν | ὥστε φθάνουσι . . . συμπερασμ. πρότ. (ιστορ. ἐνεσις) | τῶν Πλαταιῶν γεν. διαιρ. εἰς τὸ ὑποκ. οἱ ὕστατοι | διαβάντες κατηγορ. μτχ. ἐκ τοῦ φθάνουσι (ἐνν. πρὶν ἔλθειν τοὺς πολεμίους) | χαλεπῶς καὶ βιαίως ἔπιρρ. προσδ. τροπ. τῆς μτχ. διαβάντες (βιαίως = ὑπὸ τῶν πολεμίων πιεζόμενοι) | ἐπεπήγει ὑπερσ. τοῦ πήγνυμαι (ἐπιγγυμένη-καγήσομαι-ἐπάγην-παρακ. β' πέπηγα-ὑπερσ. ἐπεπήγειν) οὐ βέβαιος κατηγορ. εἰς τὸ ὑποκ. κρύσταλλος | ὥστε ἐπελθεῖν συμπερ. πρότ. ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. νοητόν τὸ τινά | ὑδατώδης κατηγορ. μάλλον ὡς β' ὄρον συγκρίσις νοητέα τὰ: ἡ βέβαιος, νοητόν δὲ τὸ μάλλον ἀπὸ κοινοῦ καὶ εἰς τὰ: ἀπηλιώτου (μᾶλλον) ἢ βορέου | οἶος κατηγορ. τοῦ ἐνν. ὑποκ. κρύσταλλος (πήγνυται) ἀπηλιώτου ἢ βορέου γεν. χρόν. (κατὰ τὰ: νυκτός, ἡμέρας· δύναται να νοσηῖ καὶ ἡ μτχ. πνέοντος κατὰ γεν. ἀπόλ.) ἀπηλιώτης (άνεμος) ἐκαλεῖτο ὁ ἀνατολικὸς άνεμος | φ. σ. λ. καὶ ἡ νύξ (ὑποκ.) ὑπονηθεμένη (αιτιολ. ἢ ἐπιθ. μτχ.) τοιοῦτω άνέμῳ (δοτικ. τῆς αἰτίας) ἐπεποιήκει τὸ ὕδωρ (άντικ.) πολὺ (κατηγορ.) | ὃ (ὕδωρ) αἰτ. τῆς ἀναφορᾶς ἢ τῆς αἰτίας (κατ' ἄλλους εἶναι άντικ. τοῦ ὑπερέχοντες, συνιασομένου ἐνίοτε αἰτιατικῆ) ὑπερέχοντες τροπ. μτχ. ἐνν. αὐτοῦ (τοῦ ὕδατος) άντικ. | αὐτοῖς δοτ. κτη. εἰς τὸ ἡ διαφευξίς ἐγένετο | διὰ τὸ μέγεθος ἔμπρ. προσδ. δηλῶν τὴν αἰτίαν | μάλλον ὡς β' ὄρος συγκρίσεως νοητόν τὸ: ἡ δι' ἄλλο τι.

Κεφ. 24

Περὶληψις.— Ἀφ' οὗ διεβησαν καὶ τὴν τάφρον, ἐξεκίνησαν διὰ τὰς Ἀθήνας. Βέβαιοι ὄντες ὅμως, ὅτι οἱ Πελοπον. θὰ ἐτρέποντο εἰς καταδίωξιν τῶν (ὅπερ καὶ συνέβη πράγματι) ἐπὶ τῆς θῆς Ἀθήνας ἀγούσης ὁδοῦ, ἠκολούθησαν. κατ' ἀρχὰς τὴν πρὸς τὰς Θήβας ἀγούσαν, μετὰ 6 ὁμῶς ἢ 7 στάδια ἠλλαξάν πορείαν καὶ διὰ τῶν ὁρέων ἔφθασαν εἰς Ἀθήνας 212 τὸν ἀριθμὸν (διότι ὀλίγοι τινὲς ἐλιποψύχησαν τὴν τελευταίαν στιγμὴν καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν πόλιν χωρὶς νὰ ἀναβοῦν κἄν εἰς τὸ τεῖχος τῶν Πελοποννησίων). Ἀπὸ αὐτοῦς τοὺς λιποψυχήσαντας ἤκουσαν οἱ ἐν τῇ πόλει Πλαταιεῖς, ὅτι οὐδεὶς ἐκ τῶν ἐπιχειρησάντων τὴν ἐξοδὸν εἶχε διασωθῆ, καὶ ἀμέσως τὴν ἐπομένην ἐστεῖλαν κήρυκα πρὸς τοὺς Πελοπον. ζητοῦντες ἀνακωχὴν πρὸς ταφὴν τῶν νεκρῶν. Ἐμαθὸν τότε τὴν πραγματικὴν ἀλήθειαν καὶ ἠσύχησαν.

Ἐρμηνεῖα. — Ἐκκινήσαντες λοιπὸν ἀπὸ τὴν τάφρον οἱ Πλαταιεῖς ἐπροχώρουν ὅλοι μαζί (ἀκολουθοῦντες) τὴν ὁδὸν τὴν ἀγούσαν εἰς Θήβας, ἔχοντες πρὸς τὰ δεξιά των τὸ Ἥρωον τοῦ Ἀνδροκράτους (τὸ ἱερόν, τὸν ναόν, τοῦ ἥρωος Ἀνδρ.), διότι ἐνόμιζον *ὅτι αὐτοὶ* (οἱ Πελοπ.) *σὺδδῶλως θὰ ὑπώπιτευνον* (αὐτοὺς ἤμιστ' ἂν ὑποτοπήσαι) *πῶς αὐτοὶ ἐτράπησαν* (σφᾶς τραπέσθαι) ταύτην τὴν ὁδὸν τὴν πρὸς τὴν χώραν τῶν ἐχθρῶν των· καὶ συγχρόνως ἔβλεπον τοὺς Πελοποννησίους *νὰ ὁρμῶν πρὸς καταδίωξίν των* (διώκοντας) μὲ δῆδας ἀναμμένας ἀκολουθοῦντες τὴν ὁδὸν τὴν πρὸς τὸν Κιθαιρῶνα καὶ τὰς Δρυὸς κεφαλᾶς, ἡ ὁποία ὁδηγεῖ *πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῶν Ἀθηνῶν* (ἐπ' Ἀθηνῶν). Καὶ ἐπὶ ἕξ μὲν ἢ ἐπτὰ στάδια οἱ Πλαταιεῖς ἐπροχώρησαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ αὐτῆς πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῶν Θηβῶν, ἔπειτα ὁμῶς στρέψαντες *ἐπῆραν τὸν ὁρμῶν* (ἦσαν) ποῦ φέρεται πρὸς τὸν Κιθαιρῶνα εἰς τὰς Ἐρυθρὰς καὶ τὰς Ὑσιᾶς, καὶ ἀπ' ἐκεῖ *ἀφ' οὗ «ἐπῆραν τὰ βουνά»* (λαβόμενοι τῶν ὄρων) *διεσώθησαν καταφυγόντες* (διαφεύγοντες) εἰς τὰς Ἀθήνας διακόσιοι δώδεκα ἄνδρες ἀπὸ περισσότεροι (ποῦ ἦσαν ἀρχικῶς: ἐκ πλειόνων)· διότι *μερικοὶ ἀπὸ αὐτῶν* (εἰσὶ τινες αὐτῶν... οἱ) *ἐγύρισαν ὀπίσω* (ἀπετρέποντο) εἰς τὴν πόλιν *προτοῦ ἐπιχειρήσουν νὰ ὑπερβοῦν* (τὸ τεῖχος: πρὶν ὑπερβαίνειν), ἕνας δὲ τοξότης συνελήφθη (αἰχμάλωτος) εἰς τὴν ἑξατερικὴν τάφρον.

Οἱ μὲν Πελοποννήσιοι λοιπὸν *ἐπανήλθον εἰς τὰς θέσεις των* (κατὰ χώραν ἐγένοντο) *σταματήσαντες τὴν καταδίωξίν* (παυσάμενοι τῆς βοηθείας)· οἱ Πλαταιεῖς ὁμῶς, ποῦ εἶχον μείνει εἰς τὴν πόλιν, ἐπειδὴ ἀπὸ ὅσα μὲν εἶχον συμβῆτε δὲν ἐγνώριζον, ἐκεῖνοι δὲ *ποῦ εἶχον γυρίσει ὀπίσω* (τῶν ἀποτραπομένων) *τοὺς ἀνήγγειλαν* (ἀπαγγειλάντων σφίσι), *ὅτι δὲν ἐγλύτωσε κανεὶς* (ὡς οὐδεὶς περίεστι) (ἀπὸ τοὺς ἐπιχειρήσαντας δηλ. τὴν ἔξοδον), ἀποστείλαντες κήρυκα, *ὅταν ἐξημέρωσεν, ἐζήτουν νὰ κάμουν ἀνακωχὴν διὰ νὰ σηκώσουν καὶ θάγουν τοὺς νεκροὺς* (ἐσπένδοντο ἀναίρεσιν τοῖς νεκροῖς), *ὅταν ὁμῶς ἔμαθον τὴν ἀλήθειαν ἔσταμάτησαν* (νὰ ζητοῦν· τοῦτο: ἐπαύσαντο). Οἱ μὲν Πλαταιεῖς λοιπὸν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὑπερέβησαν τὸ τεῖχος καὶ ἐσώθησαν.

Παρατηρήσεις: ὁρμήσαντες χρόν. μετ.—ἐπεὶ ὄρμησαν | ἀδρόρει ἐπιρρ. κατηγορ.—ἀδρόως | τὴν ὁδὸν σύστοιχ. ἄντικ. τοῦ ἐχώρουν | ἔχοντες τροπ. μετ. | ἐν δεξιᾷ (ἐνν. χειρὶ) ἐμπρ. προσδ. τροπ. (κυρ. τοπ.) | Ἀνδροκράτης ἥρωος τῶν Πλαταιῶν | φ. σ. λ. νομίζοντες (αἰτιολ. μετ.—ἐπεὶ ἐνόμιζον) αὐτοῦς (δηλ. τοὺς Πελοπον. ὑποκ. τοῦ ἐπομ. ἀπαρ., κατ' αἰτιατ. δὲ λόγω τῆς ἑτεροπροσ.) ἤμιστα ἂν ὑποτοπήσαι. (εἰδ. ἀπαρ. δυνατικὸν ἐκ τοῦ νομίζοντες—ὅτι ἤμιστα ἂν ὑποτοπήσειαν αὐτοί, δηλ. οἱ Πελοπον.) σφᾶς (δηλ. τοὺς Πλατ. ὑποκ. τοῦ ἐπομ. ἀπαρ., κατ' αἰτ. λόγω ἑτεροπροσ.) ταύτην (ἄντικ. τοῦ τραπέσθαι) τὴν ἐς τοὺς πολεμίους. (ἐπεξήγησις τοῦ ἄντικ. ταύτην) | φ. σ. λ.: καὶ ἄμα ἔφρων τοὺς Πελοπον. (ἄντικ. τῶν διώκοντα) (κατηγορ. μετ. ἐκ τοῦ ἔφρων) μετὰ λαμβάνων (ἐμπρ. προσδ. δηλῶν τρόπον) τὴν πρὸς Κιθαιρ. καὶ Δρυὸς κεφαλᾶς (ἐνν. ὁδὸν) (σύστοιχ. ἄντικ. τοῦ διώκοντα) κατ' ἄλλους εἶναι αἰτ. δηλοῦσα κατεύθυνσιν) τὴν φέρουσαν (ἐπιθ. μετ.) ἐπ' Ἀθηνῶν (ἐμπρ. προσδ. δηλῶν κατεύθυνσιν) | Δρυὸς κεφαλᾶι (παρὰ Βοιωτοῖς ὀνομάζετο τρεῖς κεφαλᾶι)· οὗτος ὀνομάζετο ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἢ κυριώτερα διάβασις διὰ τοῦ ὄρους Κιθαιρῶνος πρὸς Ἀθήνας |

ἐπὶ . . . σταδίους ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν διάστημα τόπου | τὴν ἐπὶ τῶν Θη-
βῶν (ἐνν. ὁδὸν) σύστ. ἀντικ. τοῦ ἐχώρησαν ἢ αἰτ. δηλοῦσα κατεύθυνσιν |
ὑποστρέψαντες χρόν. μετχ.—ἐπει ὑπέστρεψαν | τῆσιν (παρ. τοῦ ἐρχομαι
—ἦα καὶ ἦειν—εἶμι—ἦλθον—ἐλήλυθα) τὴν. . . ὁδὸν (σύστ. ἀντικ.) τὴν φέ-
ρουσαν (ἐπιθ. μετχ.) πρὸς τὸ ὄρος (ἐμπρ. προσδ. δηλῶν κατεύθυνσιν) ἐς
Ἐρύθρας καὶ Ὑγίαι ἐμπρ. προσδ. περιέχων ἐπεξηγησὶν τοῦ πρὸς τὸ ὄρος
(ἦσαν δ' ἀμφοτέραι πόλεις τῆς Βοιωτίας παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Κιθαίρω-
νος, ἡ πρώτη ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὀχθῆς τοῦ Ἄσωπου, νῦν Πηγὰδια, κλησίου
τοῦ χωρίου Κατσούλας αἱ δὲ Ὑγίαι εὐρίσχοιντο καὶ αὐταὶ παρὰ τὸν Ἄσω-
πὸν | λαβόμενοι χρόν. μετχ.—ἐπει ἐλάβοντο τῶν ὄρων ἀντικ. τοῦ λαβό-
μενοι | ἀπὸ πλείονων ἐν κεφ. 20 λέγεται ὅτι οὗτοι ἦσαν περίπου 220 | αὐ-
τῶν γεν. διαφ. εἰς τὸ τινὲς | ἀπετράχοντο—ἀπέτρεψαν ἑαυτοὺς—ἐστράφη-
σαν ὀπίσω

παυσάμενοι χρόν. μετχ.—ἐπει ἐπαύσαντο τῆς βοηθείας (ἀντικ. τοῦ
παυσάμενοι) | οἱ ἐκ τῆς πόλεως Πλαταιῆς κατὰ βραχυλογίαν—οἱ ἐν τῇ
πόλει (ὄντες) Πλαταιῆς ἐκ τῆς πόλεως. . . ἐκπέμψαντες κήρυκα. . . | εἰ-
δοτες αἰτιολ. μετχ.—ἐπει ἦδσαν—οὐδὲν ἀντικ. τοῦ εἰδοτες τῶν γεγενη-
μένων γεν. διαφ. εἰς τὸ οὐδὲν | ἀπαγγειλάντων αἰτιολ. μετχ. κατὰ γεν. ἀπόλ.
—ἐπει ἀπήγγειλαν τῶν ἀποτραπομένων ὑποκ. τῆς μετχ. ἀπαγγειλάντων
σφίσι ἀντικ. τῆς μετχ. | ὡς. . . περισσι | εἰδ. πρότ. ἐπέχουσα θέσιν ἀρέσ. ἀν-
τικ. τῆς μετχ. ἀπαγγειλάντων—οὐδεὶς ὑποκ. τοῦ περισσι | ἐκπέμψαντες
χρόν. μετχ. | ἐπει. . . ἐγένετο χρόν. πρότ. | ἐσπένδοντο (εἶδος ἐναρκτ. ἢ ἀπο-
πειρατ. παρ. α.) ἀναίρεσιν (σύστοιχ. ἀντικ.—σπενδαὶ ἀναίρεσεως) τοῖς νε-
κροῖς (δοτ. χαρισι.) | μαθόντες χρόν. μετχ. | ἐπαύσαντο (ἐνν. σπενδόμενοι
κατῆ. μετχ.) | ὑπερβάντες χρόν. μετχ. (ἐνν. τὸ τίχος ὡς ἀντικειμ.)

ΠΛΑΤΑΙΕΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ

(Βιβλ. Γ'. κεφ. 52)

Κεφ. 52.

Περίληψις.—Οἱ Πλαταιεῖς δὲν ἠδύναντο νὰ παρατείνουν τὴν
ἀμυναν τῶν ἐπὶ περισσότερον χρόνον λόγῳ ἐλλείψεως τροφίμων.
Ἀντιληφθεὶς τὴν κατάστασιν αὐτὴν ὁ Λακεδαιμόνιος ἀρχηγὸς τῶν
πολιορκητῶν ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς κήρυκα καὶ τοὺς ἐκάλεσε νὰ
παραδώσουν τὴν πόλιν εἰς τοὺς Λακεδαιμονίους ὑπὸ τὸν ὄρον νὰ
δικασθοῦν ὑπ' αὐτῶν καὶ νὰ τιμωρηθοῦν ὅσοι ἀποδειχθοῦν ἔνοχοι.
Δὲν ἠθέλησε δὲ ὁ Λακεδ. ἀρχηγὸς νὰ καταλάβῃ τὰς Πλαταιὰς ἐξ
ἐφόδου—καίτοι θὰ τοῦ ἦτο εὐκολώτατον—, διότι εἶχε ρητὰς ὡς
πρὸς τοῦτο διαταγὰς ἐκ ἡρώους τῆς Σπάρτης, ὥστε ἂν ποτε ἐσυν-
θηκολόγουν μὲ τοὺς Ἀθηναίους ὑπὸ τὸν ὄρον νὰ ἐπιστρέψουν ἀμφο-
τεροὶ ὅ,τι διὰ τῆς βίας εἶχον καταλάβει κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
πολέμου, νὰ ἐξαιρεθῇ ἡ πόλις τῶν Πλαταιῶν ὡς ἐκουσίως παραδο-
θεῖσα. Οἱ Πλαταιεῖς ἐδέχθησαν τοὺς ὅρους, διότι εἶχον φθάσει εἰς
τὸν ἔσχατον βαθμὸν ἐξαντλήσεως. "Ὅταν ἐφθασαν ἀπὸ τῆν Σπάρτην
πέντε δικασταί, δὲν ἀπήγγειλαν καμμίαν κατηγορίαν κατὰ τῶν
Πλαταιῶν, ἀλλ' ἐκάλεσαν καὶ ἠρώτησαν ἕνα-ἕνα ἂν κατὰ τὸ διά-
στημα τοῦ πολέμου εἶχε προσφέρει καμμίαν ὑπηρεσίαν εἰς τοὺς Λα-
κεδαιμονίους ἢ τοὺς συμμαχοὺς των. Ἐκεῖνοι ἐζήτησαν τὴν ἀδειαν

νά ἀπαντήσουν δι' ἀντιπροσώπων ὡς σύνολον, καὶ ὤρισαν ὡς τοιούτους δύο, ἐκ τῶν ὁποίων μάλιστα ὁ εἷς ἦτο πρόξενος τῶν Λακεδαιμονίων ἐν Πλαταιαῖς

Ἐρμηνεία.—Κατὰ τὴν ἰδίαν δὲ περίου ἐποχὴν τοῦ θέρους τοῦτου καὶ οἱ Πλαταιεῖς, ἐπειδὴ δὲν εἶχον πλέον *τρόφιμα* (σίτον) καὶ δὲν ἠδύναντο *νά ὑποφέρουν τὴν κατάστασιν τῆς πολιορκίας* (πολιορκεῖσθαι), *ἐσυνθηκολόγησαν* (ξυνέβησαν) με τοὺς Πελοποννησίους κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον (ὑπὸ τὰς ἀκολούθους συνθήκας). Προσέβαλλον συνεχῶς τὰ τεῖχη τῶν Πλαταιῶν, αὐτοὶ δὲ δὲν ἠδύναντο (πλέον) *νά παρατείνου τὴν ἄμυνάν των* (ἀμύνεσθαι). Ἀντιληφθεῖς δὲ ὁ Λακεδαιμόνιος ἀρχηγὸς τὴν ἀδυναμίαν των, *ἐξ ἐφόδου* (βία) μὲν δὲν ἐπεθύμει *νά τὴν κυριεύσῃ* (ἐλεῖν) — *διότι τοῦ εἶχε δοθῆ* (τοιαύτη) *διαταγῆ* (εἰρημένον ἦν αὐτῷ) ἀπὸ τὴν Λακεδαιμόνα, με τὸν σκοπὸν ἵνα, ἂν κάποτε *συνθηκολογήσου* (σπονδαὶ γίνοντι) με τοὺς Ἀθηναίους καὶ *συμφωνήσου* (ξυγχωροῖεν) *νά δοθοῦν ὀπίσω* (ἀποδίδοσθαι) ὅσα μέρη εἶχον καταπατήσει διὰ τοῦ πολέμου *καὶ εἰ μὲν καὶ οἱ δὲ* (ἐκάτεροι), *μὴ δοθοῦν ὀπίσω αἱ Πλαταιαὶ* (μὴ ἀνάδοτος εἶη ἡ Πλ.), *διότι* δηθεν αὐτοὶ (οἱ Πλ.) εἶχον προσχωρήσει (παραδοθῆ) με τὴν θέλησιν των—ἀπέστειλεν ὅμως πρὸς αὐτοὺς κῆρυκα, ὁ ὁποῖος τοὺς εἶπεν ὅτι, ἂν θέλουσιν ἀνὰ παράδωσον τὴν πόλιν ἑκουσίως εἰς τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ *νά τοὺς ἀναγνωρίσου* ὡς δικαστὰς των (κυρ. *νά τοὺς κάμουν: χρήσασθαι*). αὐτοὶ (οἱ Λακεδ.) θὰ τιμωρήσου τοὺς *ἐνόχους* (ἀδίκους), ἀδίκως ὅμως κανένα. Τόσα μὲν ὁ κῆρυξ εἶπεν· οἱ δὲ Πλαταιεῖς—διότι εὐρίσκοντο πλέον *εἰς τὴν ἐσχάτην ἀδυναμίαν* (ἐν τῷ ἀσθενεστάτῳ)—παρέδωσαν τὴν πόλιν. Καὶ ἐπὶ μερικὰς ἡμέρας τοὺς διέτρεφον τοὺς Πλαταιεῖς οἱ Πελοποννήσιοι, *ἕως ὅτου* (ἐν ὄσῳ) ἐφθασαν ἀπὸ τὴν Λακεδαιμόνα οἱ δικασταί, πέντε τὸν ἀριθμὸν.

Ὅταν δ' ἦλθον αὐτοί, κατηγορία μὲν οὐδεμία *διετυπώθη* (κατὰ τῶν Πλαταιέων: προυτέθη), ἀλλὰ *καλέσαντες* (αὐτούς: ἐπικαλεσάμενοι) τοὺς ἠρώτων τόσον μόνον, ἂν δηλ. *κατὰ τὸν παρόντα πόλεμον* (ἐν τῷ πολέμῳ τῷ καθεστῶτι) *εἶχον κάμει κανένα καλὸν* (ἀγαθὸν τι εἰργασμένοι εἰσὶν) εἰς τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς συμμάχους των. Ἀλλ' ἐκεῖνοι ἀπήντησαν (διὰ μακρῶν) *ἀφ' οὗ ἐξήγησαν* (καὶ ἔλαβον) *τὴν ἄδειαν* (αἰτησάμενοι) *νά ἀπαντήσου* διὰ *μακρῶν* (μακρότερα εἰπεῖν) καὶ *ὤρισαν ὡς ἀντιπροσώπους των* (προτάξαντες σφῶν αὐτῶν) τὸν Ἀστυμαχον, τὸν υἱὸν τοῦ Ἀστυκόλου, καὶ τὸν Λάκωνα, τὸν υἱὸν τοῦ Ἀειμνήστου, ὁ ὁποῖος ἦτο πρόξενος τῶν Λακεδαιμονίων· καὶ *προσελθόντες* (οὔτοι) *ἐνώπιον τῶν δικαστῶν* (ἐπελθόντες) ἔλεγον τὰ ἐξῆς περίου

Παρατηρήσεις: ὑπὸ τοὺς χρόνους ἐμπρ. προσδ. δηλῶν χρόνον τοῦ θέρους γεν. διαρ. | καὶ οἱ Πλατ. (ὅπως δηλ. καὶ οἱ Μυτλ., περὶ τῶν ὁποίων ἐν τοῖς προηγουμένοις κεφαλαίοις ἐγένετο λόγος. πρβλ. κεφ. 24, 3, 27, 28 | οὐκ ἔχοντες., οὐδὲ δυνάμενοι αἰτιολ. μετοχαί=ἐπεὶ οὐκ εἶχον οὐδὲ ἠδύναντο | πολιορκεῖσθαι τελ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ δυνάμενοι ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. οἱ Πλατ. (ταυτοποιοῦσιν) πολιορκεῖσθαι=ὑποκείναι τὴν πολιορκίαν | τοῖς

Πελοπον. άντικ. τοῦ ξυνέβησαν | τοιῶδε τρόπῳ δοτικῇ τοῦ τρόπου | τῷ τείχει άντικ. αὐτῶν γεν. κητ. | οἱ δὲ (ένν. Πλατ.) | ἀμύνεσθαι τελ. άπαρ. (ύποκ. πάλιν οἱ δὲ, δηλ. οἱ Πλατ. ταυτοπροσ.) | γνευθς χρόν. μηχ = ὅτε ἔγνον (μηχ. ένεργ. άορ. β'. τοῦ γινώσκω) | βία δοτ. τροπ. | ἔλειν τελ. άπαρ. εκ τοῦ ἐβούλετο (τοῦ ένεργ. άορ. β'. εἶλον τοῦ αἰρέω—αἰρῶ)—εἰρημένον γάρ (αἰτιολ. τὸ οὐκ ἐβούλετο ἔλειν) ἦν αὐτῷ (δοτ. προσ. διότι εἰρημένον ἦν = εἶρητο άπρσ. ὡς ύποκ. νοητέον τὸ άπαρ. μὴ ἔλειν βία | ὅπως... μὴ ἄνδoτες εἴη ἡ Πλάτ. τελ. πρότ. κατ' εὐκτ. τοῦ πλαγ. λόγον λόγῳ τοῦ ἴσου. χρόν. εἰρημένον ἦν | εἰ σπονδαί (ύποκ.) γίνονιντο πρὸς Λακεδαιμονίους (έμπρ. προσδ. δηλῶν φιλικὴν ένεργεσιαν) καὶ (εἰ) ξυγχαροῖσιν (ύποκ. ἀμφοτέροισι: Ἄθην. καὶ Πελοπ.) ἀποδίδεσθαι (τελ. άπαρ. έξαρτώμενον εκ τοῦ ξυγχαρ. κείται ὡς παθητ., τὸ ύποκ. δέον κατ' αἰματ. : πάντα ὅσα χωρία ἔχουσιν ἑκάτεροι πολέμῳ (δοτ. ὄργαν.) | ἀνάδοτος κατηγορ. | ὡς προσχαρησάντων αἰτιολ. μηχ. κατὰ γεν. ἀπόλ. ένισχυμένη διὰ τοῦ αἰτιολ. ὡς αὐτῶν ύποκ. (δηλ. τῶν Πλαταιέων)· ἐκόντων έπιρρ. κατηγορ. = ἐκουσίως | αὐτοῖς (έμμεσ. άντικ.) κήρυκα (άμσε. άντικ.) τοῦ προσπέμπει | φ. σ. λ. : λέγοντα (έπιθ. μηχ.) κολάσειν (εἰδ. άπαρ. εκ τοῦ λέγοντα· ύποκ. ένν. τοὺς Λακεδ.) τεὺς ἀδίκους (άντικ.), οὐδένα (άντικ.) δὲ παρὰ δίκην (έμπρ. προσδ. δηλῶν τρόπων=ἀδίκως, ὅπως κατὰ δίκην=δικαιῶς), εἰ βούλονται (ύποδ. πρότ. ύποκ. οἱ Πλατ.) παραδοῦναι (τελ. άπαρ. ύποκ. πάλιν οἱ Πλατ.) τὴν πόλιν (άμσε. άντικ.) ἐκόντες (έπιρρ. κατηγορ. = ἐκουσίως) τοῖς Λακεδ. (έμμεσ. άντικ. τοῦ παραδοῦναι) καὶ χρῆσασθαι (β' τελ. άπαρ. εκ τοῦ βούλονται· ύποκ. πάλιν οἱ Πλατ.) ἐκείνοις (άντικ.) δικασταῖς (κατηγορ.) | ἡμέρας τινὰς αἰτ. τοῦ χρόνου (χρον. διαρκ. | έν ὅσῳ ένν. χρόνῳ=έως | οἱ εκ τῆς Λακεδ. έπιθ. προσδ. εἰς τὸ δικασταί | πέντε άνδρες παράθεσις εἰς τὸ δικασταί.

ἐλθόντων χρόν. μηχ. κατὰ γεν. ἀπόλ.=ἐπει ἤλθον· αὐτῶν ύποκ. | ἐπικαλεσάμενοι χρόν. μηχ. | εἰ τι.... εἰργασμένοι εἰσὶν πλαγ. έρωτημ. πρότασις: τι...γαθὸν άντικειμ. Λακεδ. καὶ τεὺς ξυμμ. επίσης άντικ. τοῦ εἰργασμένοι εἰσὶν | έν τῷ πολέμῳ έμπρ. προσδ. δηλῶν χρόν. διάρκειαν | τῷ καθεστῶτι έπιθ. προσδ. εἰς τὴν δοτ. τῷ πολέμῳ | αἰτησάμενοι χρόν. μηχ. εἰπεῖν τελ. άπαρ. μακρότερον οὐστ. άντικ. άνηκον ἀπὸ κοινοῦ εἰς τὸ ἔλεγον καὶ εἰπεῖν, κατ' ἄλλους μόνον εἰς τὸ δεύτερον | προτάξαντες χρόν. μηχ. | σφῶν αὐτῶν γεν. διαρκ. εἰς τὰ Ἄστυμ. καὶ Λάκωνα επίσης άντικ. τῆς μηχ. προτάξαντες | ὄντα έπιθ. μηχ. πρόξενον κατηγορ. | ἐπελθόντες χρόν. μηχ.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΠΛΑΤΑΙΕΩΝ

(Βιβλ. Γ'. κεφ. 53—59)

Περὶληψις.—«Ποῦδ φοβούμεθα, ὅτι δὲν ἐκάμαμεν καθόλου καλά νὰ σὰς ἐμπιστευθῶμεν καὶ σὰς παραδώσωμεν τὴν πόλιν μας, διότι σεῖς φαίνεσθε νὰ ἔχετε λάβει εκ τῶν προτέρων τὴν ἀπόφασιν ὡς διὰ τὴν τύχην μας. Τοῦτο τὸ συμπεραίνουμεν εκ τοῦ ὅτι δὲν μᾶς ἀπηγγέλοθι καμμία κατηγορία, ἀλλ' ἀπεναντίας μᾶς ἐδόθη τὸ ὀλέθριον αὐτὸ ὀλιγόλογον ἐρώτημα. Ἐν πάσῃ περιπτώσει πρέπει νὰ ἀπολογηθῶμεν κάτι, διὰ νὰ μὴ αἰτιώμεθα τοὺς ἑαυτοὺς μας. Ἐκεῖνο ποὺ φοβούμεθα δὲν εἶναι μήπως αἱ ὑπηρεσίαι μας κατὰ τοὺς Περσικοὺς πολέμους ἦσαν κατώτεραι ἀπὸ τὰς ἰδικὰς σας καὶ μᾶς κατηγορεῖτε δι' αὐτὸ, ἀλλὰ μήπως ἔχομεν εἰσαχθῆ εἰς μίαν δίκην τῆς ὁποίας ἡ ἀπόφασις εἶναι εκ τῶν προτέρων εἰλημμένη ἐναντίον μας,

μόνον και μόνον διά νά παράσχωμεν τήν εὐκαιρίαν νά χαροῦν οἱ Θηβαῖοι (Κεφ. 53).

» Ἀπαντῶντες λοιπὸν εἰς τὸ ἐρώτημά σας σᾶς λέγομεν, ὅτι, ἂν μὲν μᾶς θεωρεῖτε ἐχθρούς, δὲν σᾶς ἔχομεν βλάψει μὲ τὸ νά μὴ σᾶς εὐεργετήσωμεν, ἂν δὲ φίλους, τότε μᾶλλον σεῖς μᾶς ἔχετε βλάψει, οἱ ὁποῖοι ἐξεστρατεύσατε ἐναντίον μας. Μὴ λησμονεῖτε ὅμως ὅτι κατὰ τοὺς Περσικοὺς πολέμους μόνοι ἡμεῖς ἐξ ὄλων τῶν Βοιωτῶν σᾶς ἐβοήθησαμεν : ἐναυμαχήσαμεν εἰς τὸ Ἀρτεαίσιον, ἐβοήθησαμεν τὸν Πausανίαν κατὰ τὴν ἐδῶ γενομένην μάχην, και γενικῶς δὲν ἐλείψαμεν ἀπὸ κανένα κίνδυνον. Σεῖς δὲ εἰδικώτερον μᾶς ὀφείλετε εὐγνωμοσύνην, διότι κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τῶν εἰλώτων μετὰ τὸν σεισμὸν ἡμεῖς σᾶς ἐστείλαμεν βοήθειαν (Κεφ. 54).

» Ἄν ἀργότερα ἐγίναμεν σύμμαχοι τῶν Ἀθηναίων και ἰδιῶν σας, συνεπῶς, ἀντίπαλοι, αἴτιοι εἴσθε σεῖς και ὄχι ἡμεῖς· διότι ὅταν μᾶς ἐπετέθησαν οἱ Θηβαῖοι και ἐζητήσαμεν τὴν βοήθειάν σας, σείς μᾶς τὴν ἠρήθητε και μᾶς συνεστήσατε νά ἀποταθῶμεν πρὸς τοὺς γείτονάς μας τοὺς Ἀθηναίους. Αὐτὸ και ἐκάμαμεν. Και οἱ Ἀθην. ὄχι μόνον μᾶς ἐβοήθησαν κατὰ τῶν Θηβαίων ἀλλὰ και πολιτικὰ δικαιοῦματα μᾶς παρεχώρησαν. Θά ἦτο ἐπομένως ἀτιμία ἐκ μέρους μας νά τοὺς ἐγκαταλείψωμεν, ὅταν σεῖς ἤξιώσατε τοῦτο. Ἄν τώρα ἐγινε και τίποτε πού δὲν ἔπρεπε νά γίνῃ, αἴτιοι δὲν εἴμεθα αἱ μικραὶ πόλεις πού ἀκρολουθοῦμεν, ἀλλ' αἱ μεγάλαι πού μᾶς ὀδηγεῖτε. (Κεφ. 55).

» Δὲν θά εἶναι δὲ καθόλου δίκαιον νά πάθωμεν κακὸν χάριν τῶν Θηβαίων, διότι ἡμεῖς τοὺς Θηβαίους δὲν τοὺς ἐβλάψαμεν, ἀλλὰ τοὺς ἐτιμωρήσαμεν ἀπλῶς, διότι, ἔπειτα ἀπὸ τόσα ἄλλα πού μᾶς ἔχουν κάμει, ἐπεχείρησαν εἰς τὸ τέλος νά καταλάβουν και τὴν πόλιν μας ἐν πλήρει εἰρήνῃ. Μὴ λησμονεῖτε δὲ ὅτι, ἂν οἱ Θηβ. σᾶς εἶναι χρήσιμοι τ ὄ ρ α, ἡμεῖς ὑπῆρξαμεν πολὺ περισσότερον χρήσιμοι δι' ὑμᾶς τ ὅ τ ε πού ἐκινδύνευεν αὐτὴ αὐτὴ ἡ ἐλευθερία σας και ἡ ἐλευθερία ὄλων τῶν Ἑλλήνων· τότε πού αὐτοί, διὰ τοὺς ὁποίους τώρα κόπτεσθε, εἶχον συμμαχήσει μὲ τοὺς Πέρσας. Ὡστε και ἂν ὑποτεθῇ ὅτι ἔχομεν διαπράξει κανὲν σφάλμα, πάλιν διὰ τὴν τότε διαγωγὴν μας πρέπει νά τύχωμεν συγγνώμης (Κεφ. 56).

» Προσέξατε καλά, διότι τὴν δίκην αὐτὴν τὴν παρακολουθεῖ ὄλη ἡ Ἑλλάς, και ἀπὸ τὴν ἀπόφασιν πού θά πάρετε, δὲν κρίνεται μόνον ἡ ἰδικὴ μας τύχη ἀλλὰ και ἡ ὑπόληψις πού σᾶς ἔχουν οἱ ἄλλοι Ἑλληνας. Μὴ ἀμφιβάλλετε καθόλου, ὅτι θά θεωρηθῇ φρικτὸν, οἱ μὲν πατέρες σας νά ἀναγράψουν εἰς τὸν ἐν Δελφοῖς εὐρισκόμενον τρίποδα τὸ ὄνομα τῆς πόλεως μας διὰ τὴν ἀνδρείαν μας, σεῖς δὲ, τὰ τέκνα των, νά θέλετε νά ἐξαλείψετε τὰ ἴχνη τῆς ἀπὸ τὸ πρόσωπον τῆς γῆς· και αὐτὰ χάριν τίνων; χάριν Θηβαίων ἀνθρώπων (Κεφ. 57).

» Ἄν λοιπὸν εἴσθε προκατελιγμένοι ἐναντίον μας· χάριν τῶν Θηβαίων, σᾶς ἐξορκίζομεν ἐν ὀνόματι τῶν θεῶν, πού κάποτε ἦσαν οἱ προστάται τῆς συμμαχίας μας, και ἐν ὀνόματι τῆς ἀνδρείας, τὴν ὁποίαν ἐπεδείξαμεν κατὰ τὸν κοινὸν ἀγῶνα ἐναντίον τῶν βαρβάρων, νά ἀλλάξετε γνώμην, και νά προτιμήσητε τὴν ἰδικὴν μας εὐγνωμοσύνην

πού σᾶς περιποιεῖ τιμὴν, παρὰ τὴν χαροποίησιν τῶν Θηβαίων πού σᾶς προσάπτει καταισχύνην. Ἄν εἴσθε δίκαιοι δικασταί, θὰ συλλογισθῆτε ὅτι ἀνεκαθεν σᾶς ἐξυπηρετήσαμεν καὶ ὅτι παρεδόθημεν εἰς τὴν κρίσιν σας μὲ τὸ ἐλεημά μας (ὑπάρχει δὲ ἄγραφος νόμος εἰς τὴν Ἑλλάδα να μὴ θανατώνωνται οἱ τοιοῦτοι). Σκεφθῆτε τοὺς εἰς τὴν γῆν αὐτὴν εὐρισκομένους τάφους τῶν πατέρων σας, τοὺς ὁποίους ἡμεῖς πάντοτε ἐτιμήσαμεν μὲ παντοίας τιμὰς ὡς τάφους φίλων καὶ συμμαχῶν· ὁ Πausanias τοὺς ἐθαψεν ἐδῶ μὲ τὴν πεποιθήσιν ὅτι τοὺς θάπτει εἰς χάραν φιλικὴν· ἂν σεῖς τώρα μᾶς καταδικάσητε εἰς θάνατον καὶ καταστήσητε τὴν χάραν μας Θηβαϊκὴν, θὰ παραδώσθε τοὺς τάφους τῶν εἰς τοὺς δολοφόνους τῶν· θὰ καταδικάσητε εἰς δουλείαν τὴν γῆν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐκέρδισαν τὴν ἐλευθερίαν τῶν οἱ Ἕλληνας· θὰ ἐρημώσητε τοὺς ναοὺς τῶν θεῶν, εἰς τοὺς ὁποίους ἠυχῆθησαν ἐκεῖνοι τότε καὶ ἐνίκησάν τοὺς Μήδους· θὰ καταργήσητε τέλος τὰς πατροπαραδότους ἑορτὰς καὶ πανηγύρεις, τὰς ἕκτοτε καθιερωθείσας (Κεφ. 58).

» Καὶ δὲν ἀρμόζει εἰς σᾶς ἡ διάπραξις ὅλων αὐτῶν τῶν ἐγκλημάτων. Ἀντιθέτως θὰ εἶναι πρὸς τιμὴν σας νὰ τεῖνετε εὐήκοον οὐδὲ εἰς τὰς ἐπιλήσεις μας. Ἐπικαλούμεθα τοὺς κοινούς θεοὺς ὅλων τῶν Ἑλλήνων, τῶν ὁποίων βωμοὶ ὑπάρχουν καὶ ἐνταῦθα, ἐπικαλούμεθα τοὺς τότε δοθέντας κοινούς ὅρκους, ἐπικαλούμεθα τοὺς τάφους τῶν πατέρων σας, ἐπικαλούμεθα τοὺς νεκροὺς τῆς μάχης ἐκεῖνης, ἀπὸ τοὺς ὅπριους ζητοῦμεν νὰ μὴ ἀφήσουν νὰ περιέλθωμεν ἡμεῖς οἱ προσφιλέστατοὶ τῶν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν χειροτέρων ἔχθρῶν τῶν, τῶν Θηβαίων. Σᾶς ὑπεθυμίζομεν τέλος, ὅτι ἡμεῖς τὴν πόλιν μας δὲν τῆν παρεδώσαμεν εἰς τοὺς Θηβαίους (ἀντὶ αὐτοῦ θὰ προετιμῶμεν χιλιάκις τὸν ἐκ πείνης θάνατον, πού εἶναι ὁ χειρότερος), ἀλλὰ εἰς σᾶς, διὰ νὰ μᾶς δικάσητε· εἶναι ἐπομένως δίκαιον, ἂν δὲν πεισθῆτε ὅτι ἔχομεν δίκαιον, νὰ μᾶς ἀφήσητε νὰ ἐκλέξωμεν μόνρι μας τὸ εἶδος τοῦ θανάτου μας» (Κεφ. 59) *δὲν εἶναι ἀποκρίσει ἐξ ἑαυτῶν ἐλευθεροῦν, ἀλλὰ ἐξ ἑαυτῶν καὶ κατασφύσει.*

Περὶ ληψίς. Ὑπορυθηθέντες οἱ Θηβαῖοι ἀπὸ τὰ ἐπιχειρήματα τῶν Πλαταιέων, ἰδίᾳ δὲ ἀπὸ τὰς καθ' ἑαυτῶν κατηγορίας τῶν. ἐζήτησαν καὶ ἔλαβον τὴν ἄδειαν νὰ ἀπαντήσουν

Ἐρμηνεία.— Τοιαῦτα μὲν οἱ Πλαταιεῖς εἶπον. Οἱ δὲ Θηβαῖοι, ἐπειδὴ ἐφοβήθησαν (δείσαντες), μήπως οἱ Λακεδαιμόνιοι κάμουν (δείξουν) καμμίαν ὑποχώρησιν (ἐνδῶσι τι) ἐπηρεαζόμενοι ἀπὸ τοὺς λόγους τῶν Πλαταιέων (πρὸς τὸν λόγον αὐτῶν), προσελθόντες εἶπον ὅτι ἠθέλον νὰ ὁμιλήσουν καὶ αὐτοί, ἀφ' οὗ ἐπετρέπη (ἐδόθη) καὶ εἰς ἐκείνους (τοὺς Πλαταιεῖς δηλ.), πρῶγμα πού αὐτοὶ δὲν τὸν περιέμενον (παρὰ γνώμην τὴν αὐτῶν), νὰ ὁμιλήσουν διὰ μακροτέρων (μακρότερος λόγος) ἀπὸ δ, τι ἀπῆγει ἡ ἀπάντησις πρὸς τὸ (ὑποβληθὲν) ἐρώτημα (τῆς πρὸς τὸ ἐρώτημα ἀποκρίσεως). Ὅταν δὲ (οἱ Λακεδαιμόνιοι δικασταί) ἐπέτρεψαν εἰς αὐτοὺς τοῦτο. εἶπον τὰ ἑξῆς περὶ αὐτοῦ.

Παρατηρήσεις : δεισαντες αιτιολ. μη. (του άορ. εδεισα του δέδοικα η δεδια=φοβοῦμαι κυρ. ειναι παρακ. με σημασ. ενεστ.) | προς τον λογον εμπρ. προσδ. δηλων αναφοραν και αναφερομενος απο κοινου εις το δεισαντες και ενδωσι | μη..ενδωσι ενδοιαστικη προτ. (υποτ. του άορ. εν-εδωκα του εν-διδωμι) τι. αλτ. της αναφορας | προσελθοντες χρν. μη.=επει προσηλθον | φ.σ.λ. εφασαν (οι Θηβ. υποκ.) βουλεσθαι (ειδ. άπρ. εκ του εφασαν υποκ. το αυτο, ει Θηβ. : ταυτοπροσ.) ειπειν (τελ. άπαρ. εκ του βουλεσθαι υποκ. παλιν οι Θηβ., ταυτοπροσ.) και αυτοι (επιρρ. κατηγορ. =και αυτοπροσωπως) | επειδη...εδόθη αιτιολ. προτ. | εκεινοις ανικ. του εδόθη | λογος υποκ. του εδόθη | της αποκρισεως β' ορος της συγκρισεως (του απαιτουμενου δια την αποκρισιν | προς το ερωτημα εμπρ. προσδ. δηλων σχεσιν, αναφοραν (της προς το ερωτημα επιθ. προσδ. εις το αποκρισεως) | πκρ. γνώμη εμπρ. προσδ. δηλων εναντιότητα | την αυτων επιθ. προσδ. του γνώμη. !

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΘΗΒΑΙΩΝ

(Βιβλ. Γ'. Κεφ. 61—67)

Κεφ. 61—67.

Περίληψις.—'Επειδή οι Πλάτ. δέν περιώρισαν την άπολογίαν των επί του τεθέντος ερωτήματος, άλλ' εξέτάθησαν εις κατηγορίας εναντίον μας και εις αυτοθαυμασμούς, εϊμεθα υποχρεωμένοι να άπαντήσωμεν δια να βάλωμεν τα πράγματα εις την θέσιν των. 'Η εναντίον των έχθρότης μας αρχικώς ώφειλετο εις τὸ, ὅτι, ἐνώ ἦσαν ἄποικοί μας, δέν μάς ἀνεγνώριζον ὡς ἡγεμόνας των, ὅπως οἱ Βοιωτοί, ὅταν δὲ ἡμεῖς ἠθελήσαμεν νά τοὺς τὸ ἐπιβάλωμεν, αὐτοὶ κατέφυγον εἰς τὴν συμμαχίαν τῶν Ἀθηναίων. (Κεφ. 61).

•'Αν δὲ δέν ἐμήδισαν αὐτοί, ὅπως καυχῶνται, αὐτὸ ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι οὔτε οἱ Ἀθηναῖοι ἐμήδισαν. "Ὅταν ὅμως ἔπειτα ἐπεδιώχθη ἡ ὑποδούλωσις τῶν Ἑλλήνων ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους, ὅπως ἀκριβῶς εἶχεν ἐπιδιωχθῆ αὐτὴ ἀπὸ τοὺς Πέρσας, αὐτοὶ πάλιν ἦσαν οἱ μόνοι ἐκ τῶν Βοιωτῶν ποὺ ἐτάχθησαν μὲ τὸ μέρος τῶν κατακτητῶν Ἀθηναίων. "Ὡστε δέν βλέπομεν κανένα λόγον τῶν καυχησιολογιῶν τῶν. "Αν δὲ ἡμεῖς ἐμηδίσαμεν, διὰ τὸ ὅποιον τόσον μάς κατηγοροῦν, αὐτὸ ὀφείλεται ὅχι εἰς τὸν λαὸν τῶν Θηβῶν ἀλλὰ εἰς τὴν ὀλιγαρχικὴν μερίδα, ἡ ὅποια ἐκυβέρνα τότε τὴν πόλιν τυραννικῶς. "Αφ' ὅτου ὅμως ἀπῆλλάγημεν τῆς τυραννίδος ἐκείνης, καὶ εἰς τὴν Κορώνειαν ἐπολεμήσαμεν ἐναντίον τῶν Ἀθηναίων ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεως τῶν Ἑλλήνων ἀπὸ τὸν Ἀθηναϊκὸν ζυγόν, καὶ εἰς κάθε διδομένην εὐκαιρίαν εἶμεθα ἐκ τῶν πρώτων παρὰ τὸ πλευρόν σας. (Κεφ. 62).

•'Ἡθελήσατε, Πλαταιεῖς, νά δικαιολογήσατε τὴν μετὰ τῶν Ἀθηναίων συμμαχίαν σας λέγοντες ὅτι τὴν ἐζητήσατε διὰ νά προφυλαχθῆτε ἀπὸ ἡμᾶς. Διατί τότε νά ἐνωθῆτε μαζί των ἐναντίον ὄλων

τῶν ἄλλων Ἑλλήνων; Διότι σεῖς δὲν περιορίσθητε εἰς τὸ νὰ ἐκδικηθῆτε ἡμᾶς βοηθούμενοι ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους. Θὰ ἰσχυρισθῆτε ὅτι σᾶς ἠνάγκασαν; Ἄλλ' ἂν σεῖς δὲν ἠθέλατε νὰ μετᾶσχετε εἰς τὴν ὑποδούλωσιν τῶν Ἑλλήνων, ἠμπορούσατε νὰ ἀποσπασθῆτε ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους καὶ νὰ προσχωρήσετε εἰς τὴν συμμαχίαν τῶν Λακεδαιμονίων, ἣ ὅποια σᾶς παρεῖχε κάθε ἐγγύησιν καὶ ἐναντι ἡμῶν ἀκόμη. Ὡστε μὲ τὴν θέλησίν σας συνεργήσατε εἰς τὴν ὑποδούλωσιν τῶν Ἑλλήνων, καὶ εἶναι μεγαλύτερον αἶσχος νὰ προδίδη κανεὶς ὅλους τοὺς Ἕλληνας παρὰ ἓνα μόνον, τοὺς Ἀθηναίους, ὅσον καὶ ἂν ἦσαν εὐεργέται σας, ὅπως θέλετε νὰ τοὺς παραστήσετε. Τὴν ἀνταπόδοσιν δὲ αὐτὴν τῆς δῆθεν εὐεργεσίας τὴν καθιστᾷ ἀκόμη περισσότερον ἐπονεϊδιστον τὸ γεγονός ὅτι, ἐνῶ ἐζητήσατε τὴν βοήθειάν των ἀδικούμενοι, ὅπως ἰσχυρίζεσθε, ἀπὸ ἡμᾶς, σεῖς ἔπειτα τοὺς ἐβοηθεῖτε, ὅταν αὐτοὶ ἐπετίθεντο ἐναντίον τῶν ἄλλων Ἑλλήνων (Κεφ. 63).

» Ὡστε ἂν δὲν ἐμηδίατε τότε, μόνον σεῖς ἀπὸ ὅλους τοὺς Βοιωτοὺς, δὲν τὸ ἐκάματε ὄχι χάριν τῶν Ἑλλήνων, ὅπως λέγετε, ἀλλὰ χάριν τῶν Ἀθηναίων. Δὲν εἶναι δίκαιον λοιπὸν νὰ ζητῆτε τῶρα ἀπὸ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας ἀνταμοιβὴν διὰ τὴν πρᾶξιν σας ἐκείνην. Μὴ ἐπικαλεῖσθε δὲ τὴν συμμαχίαν ἐκείνην, ἔπειτα ἀπὸ τὴν ἱστορικὴν μάχην ποὺ συνήφθη εἰς τὴν γῆν αὐτὴν, διότι μόνον σας τὴν παρεβιάσατε συνεργήσαντες εἰς τὴν ὑποδούλωσιν τῶν Αἰγυνητῶν καὶ τῶν ἄλλων. Ὡστε μὴ ζητεῖτε ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας συμπάθειαν ἀντὶ τοῦ μίσους ποὺ σᾶς ἀξίζει. Αὐτὰ ὡς πρὸς τὸν ἰδικόν μας ἀκούσιον μηδισμὸν καὶ τὸν ἰδικόν σας ἀκούσιον ἀπτικισμὸν. (Κεφ. 64).

» Ὡς πρὸς τὰ τελευταῖα δὲ γεγονότα πάλιν οἱ ἰσχυρισμοὶ σας εἶναι ψευδεῖς· διότι ἡμεῖς δὲν ἤλθομεν αὐθαίρετως, ἀπρόσκλητοι, ἀλλὰ προσκληθέντες ἀπὸ ἰδικούς σας ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι μᾶς ἠνοιξαν τὰς πύλας τῆς πόλεως. Τὸ ἔκαμαν δὲ αὐτὸ ὄχι προδίδοντες τὰ συμφέροντα τῆς πόλεως, ἀλλ' ἀντιθέτως πρὸς τὸ καλὸν τῆς διὰ νὰ ἐπαναφέρουν τὴν πόλιν καὶ τοὺς πολίτας εἰς τοὺς κόλπους τῶν φυσικῶν συγγενῶν των, τῶν λοιπῶν Βοιωτῶν (Κεφ. 65).

» Ἀπόδειξις δὲ τοῦ ὅτι δὲν ἐνεργήσαμεν ὡς ἐχθροὶ, εἶναι ὅτι δὲν προέβημεν εἰς καμίαν βιαιοπραγίαν, ἀντιθέτως μάλιστα ἐκαλέσαμεν νὰ ταχθῶν μετὰ τὸ μέρος μας ὅσοι πρεσβεύουν τὰ πατροπαράδοτα ἔθιμα τῶν Βοιωτῶν. Καὶ σεῖς κατ' ἀρχὰς μὲν ἐδέχθητε εὐχαρίστως τὴν διακήρυξιν καὶ ἐκλείσατε συμφωνίαν μαζί μας, ὅταν ὅμως ἀντελήφθητε ὅτι εἰμεθα ὀλίγοι, ἀντὶ νὰ προσπαθῆσατε νὰ μᾶς πείσατε νὰ ἀποσυρθῶμεν, σεῖς μᾶς ἐπετέθητε παρὰ τὴν συμφωνίαν ποὺ εἴχομεν κλείσει. Καὶ δι' ὅσους μὲν ἐφρονεῖσατε κατὰ τὴν σύρραξιν δὲν παραπονούμεθα καὶ τόσον, διὰ τὴν σφαγὴν ὅμως τῶν αἰχμαλώτων παρὰ τὴν ρητὴν ὑπόσχεσίν σας, ὅτι δὲν θὰ τοὺς περάξετε, ἀρκεῖ καὶ ἡμεῖς νὰ μὴ βλάψωμεν τὴν ὑπαιθρον χώραν σας, ποία δικαιολογία ὑπάρχει; Καὶ ἔπειτα ἀπὸ τὴν ἄλυσιν αὐτὴν τῶν ἐγκλημάτων σας τολμάτε νὰ ἔχετε τὴν ἀξίωσιν νὰ μὴ τιμωρηθῆτε;

Και τολμᾶτε νὰ ἰσχυρίζεσθε ὅτι παρενομήσαμεν ἡμεῖς; Ἐἴθε! θὰ τιμωρηθῆτε δι' ὅλα σας αὐτὰ τὰ ἐγκλήματα. (Κεφ. 66).

»Δικαίως λοιπόν, ὦ Λακεδαιμόνιοι, καὶ ἡμεῖς τοὺς ἐξειδικήθη-
μεν καὶ σεῖς θὰ τοὺς τιμωρήσετε, Καὶ μὴ καμφθῆτε ἀπὸ τὰς ἀφη-
γήσεις παλαιῶν ἀρετῶν τῶν· διότι ἂν πράγματι ἦσαν ἐνάρετοι τότε,
τόσον τὸ χειρότερον δι' αὐτοὺς ποῦ τώρα ἀποδεικνύονται κακοί.
Οὕτε οἱ ὀλοφυρμοὶ τῶν καὶ αἱ ἐπικλήσεις τῶν πατέρων τῶν νὰ σᾶς
συγκινήσουν· διότι καὶ τῶν ἰδικῶν μας ἀδικוסφαγόντων οἱ πατέρες
ἔπесαν εἰς τὴν Κορώνειαν πολεμοῦντες εἰς τὸ πλευρὸν σας ἢ ὑπέρ-
γῃροι περιμένον ἀκόμη νὰ γυρίσουν τὰ παλληκάρια τοὺς, τὰ μόνια
στηρίγματα τοῦ γῆρατός τῶν· ὅλοι δὲ αὐτοὶ σᾶς ἱκετεύουν νὰ τιμώ-
ρησετε τοὺς σφαγεῖς. Οἰκτὸν πρέπει νὰ αἰσθάνεται κανεὶς διὰ τοὺς
πάσχοντας παρ' ἀξίαν καὶ οὐχὶ διὰ τοὺς δικαίως πάσχοντας, ὅπως
αὐτοὶ ἐδῶ. Δεῖξατε με τὴν ἀπόφασίν σας καὶ εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς
τοὺς ἄλλους Ἕλληνας, ὅτι ἀξίαν ἔχουν αἱ πράξεις καὶ οὐχὶ οἱ λό-
γοι. Καλαὶ πράξεις δὲν χρειάζονται παρὰ μίαν σύντομον μόνον ἐκθε-
σιν, τὰς δὲ κακὰς δὲν δύνανται νὰ συγκαλύψουν αἱ ὠραῖαι λέξεις
καὶ αἱ τρηνευμένα ἐκφράσεις» (Κεφ. 67).

ΠΛΑΤΑΙΕΩΝ ΚΑΤΑΔΙΚΗ

(Βιβλ. Γ'. Κεφ. 68)

Κεφ. 68

Περίληψις.—Οἱ Λακεδ. ἐξακολουθοῦν νὰ ἐπιμένουν εἰς τὸ τε-
θὲν ἐρώτημα, διότι ἐφρόνουν, ὅτι οἱ Πλαταιεῖς τοὺς εἶχον βλάψει
καὶ ὅτι αὐτοὶ δὲν ἐδεσμεύοντο πλέον ἀπὸ τὰς συνθήκας ἐκείνας τοῦ
Παυσανίου. Καὶ τοῦτο διότι, κατὰ τοὺς Λακεδ., οἱ Πλατ. πρῶτοι παρε-
βίασαν τὰς συνθήκας ἐκείνας, ἀφ' οὗ ἔκλιναν πρὸς τὸ μέρος τῶν
Ἀθηναίων καὶ δὲν ἔμειναν κοινοὶ δι' ὅλους· ὅταν δὲ ἐξ ἄλλου ὀλί-
γον πρὸ τῆς πολιορκίας τοὺς προσεκάλεσαν νὰ μείνουν οὐδέτεροι,
πάλιν οἱ Πλατ. δὲν τοὺς ἤκουσαν. Διὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς ἐκάλε-
σαν ἕνα-ἕνα τοὺς πολιορκουμένους καὶ ἐζήτησαν ἀπάντησιν ἐπὶ τοῦ
τεθέντος ἐρωτήματος. Ἐκεῖνοι φυσικὰ ἀπήντησαν ἀρνητικῶς καὶ
κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν ἐφευρέθησαν 200 περίπου Πλαταιεῖς καὶ 25
συμπολιορκούμενοι Ἀθηναῖοι, αἱ δὲ γυναῖκες ἐξηνδραποδίσθησαν.
Τὴν δὲ πόλιν κατ' ἀρχὰς μὲν τὴν παρεχώρησαν εἰς μερικὸς ἐξορί-
στους Μεγαρεῖς καὶ εἰς τοὺς διασωθέντας ἐκ τῶν ὁμοφρόνων τῶν
Πλαταιέων, διὰ νὰ κατοικοῦν εἰς αὐτήν, ἔπειτα ὅμως τὴν κατηδά-
φισαν, πλὴν τῶν καῶν, καὶ ἔκτισαν πλησίον τοῦ Ἡραίου εὐρύχωρον
ξενῶνα· ἔκτισαν δὲ καὶ δεύτερον μέγαν ναὸν λίθινον πρὸς τιμὴν τῆς
Ἡράς.

Ἑρμηνεία.—Τοιαῦτα λοιπὸν εἶπον καὶ οἱ Θηβαῖοι. Οἱ Λακεδαιμόνιοι ὄμως δικασταὶ νομίζοντες ὅτι τὸ τεθὲν ἐρώτημα, ἂν δηλ. κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου ἔχουν λάβει (κωφ. ἔχουν πάθει: πεπόνθασι) κανένα καλὸν ἀπὸ αὐτοὺς (τοὺς Πλαταιεῖς δηλ.), *ὄρθως ἔχει καὶ πάντοτε θὰ θεωρητῆται ὡς ὄρθως ἔχον* (ὄρθως ἔξειν), διότι καὶ εἰς τὸ παρελθὸν (τὸν ἄλλον χρόνον) εἶχον δῆθεν ἀξιώσει ἀπὸ αὐτοὺς *νὰ παραμένουν οὐδέτεροι* (ἡσυχάζειν) σύμφωνα μετὰ τὰς παλαιὰς ἐκείνας συνθήκας; τοῦ Πausανίου, *μετὰ τοὺς Μηδικοὺς πολέμους* (μετὰ τὸν Μῆδον); καὶ ὅτε ἀργότερα τοὺς ἐπρότειναν (τὰ γνωστὰ ἐκεῖνα) πρὸ τοῦ περιτειχισμοῦ (πρὸ τῆς πολιορκίας), *νὰ μείνουν δηλ. οὐδέτεροι* (κοινοὺς εἶναι) σύμφωνα μετὰ τὰς συνθήκας ἐκείνας (τοῦ Πausανίου), αὐτοὶ δὲν ἐδέχθησαν, νομίζοντες (οἱ Λακεδ.) ὅτι κατόπιν τῆς δικαίας ἀξιώσεώς τὼν ἐκείνης (τῆς μὴ ἐκκληρωθείσης ὑπὸ τῶν Πλαταιέων) *ἀποκεχλεισμένοι πλέον* (οἱ Πελοπ.) ἀπὸ τὰς (παλαιὰς ἐκείνας) *συνθήκας* (ἔκσπονδοι ἤδη) *εἶχον τύχει ἐχθρικῆς μεταχειρίσεως ἐκ μέρους τῶν Πλαταιέων* (κακῶς πεπόνθασιν ὑπ' αὐτῶν), *καλέσαντες πάλιν ἕνα-ἕνα μετὰ τὴν σειρὰν* (αὐθις παραγαγόντες ἕνα ἕκαστον) καὶ ὑποβάλλοντες τὸ ἴδιον ἐρώτημα, ἂν δηλ. κατὰ τὸν πόλεμον ἔχουν κάμει κανένα κακὸν εἰς τοὺς Λακεδαιμόνιους καὶ τοὺς συμμάχους των, *ὅσαῦτις ἐδίδον ἀρνητικὴν ἀπάντησιν* (ὁπότε μὴ φραῖεν), τοὺς *ἐπαιρναν μακρὰ ἀπ' ἐκεῖ* (ἀπάγογτες) καὶ τοὺς ἐφόνευον ὅλους καὶ *κανένα δὲν ἐξῆρσαν* (ἐξαιρετον ἐποίησαντο οὐδένα). Ἐφόνευσαν δὲ ἀπὸ τοῦς ἰδίους μὲν τοὺς Πλαταιεῖς οὐχὶ ὀλιγωτέρους τῶν διακοσίων, ἀπὸ τοῦς Ἀθηναίους δὲ εἴκοσι πέντε, οἱ ὅποιοι ἐπολιορκούντο μαζί των, τὰς δὲ γυναῖκας τὰς *ἐπώλησαν ὡς δούλας* (ἠνδραπόδισαν).

Τὴν δὲ πόλιν ἐπὶ ἕν μὲν ἔτος περίπου (ἐνιαυτὸν μὲν τινα) οἱ Θηβαῖοι *παρεχώρησαν πρὸς κατοικίαν* (ἔδοσαν ἐνοικεῖν) εἰς μερικὸς ἐκ τῶν Μεγαρέων, *οἱ ὅποιοι εἶχον ἐξορισθῆ* (ἀπὸ τὰ Μέγαρα) *διὰ κομματικὸς λόγους* (ἐκπεπτωκόσι κατὰ στάσιν), καὶ εἰς ἐκείνους ἐκ τῶν Πλαταιέων, *οἱ ὅποιοι διέκειντο φιλικῶς πρὸς αὐτοὺς* (τοὺς Θηβ.: φρονούντες τὰ σφέτερα) καὶ *εἶχον διασωθῆ* (περιῆσαν): βραδύτερον ὅμως, *ἀπ' οὗ τὴν κατηδάρισαν* (καθελόντες αὐτὴν ἐς ἔδαφος) ὀλόκληρον, ἀπὸ τὰ ὕλικὰ τῶν δεμελίων ἔκτισαν πλῆσιον τοῦ ναοῦ τῆς Ἥρας *ξενῶνα* (κατάλυμα τετραγώνου: καταγώνιον) μετὰ ἑκάστην πλευρὰν μήκους διακοσίων μέτρων, μετὰ *δωμάτια* (οἰκήματα) παντοῦ γύρω-γύρω, ἐπάνω καὶ κάτω (διώροφον), καὶ ὡς ὕλικὰ διὰ τὰς στέγας καὶ τὰ παραθυρόφυλλα *μετεχειρίσθησαν* (ἐχρήσαντο) τὰ τῶν Πλαταιέων, καὶ ἀπ' οὗ κατεσκεύασαν κλίνας ἀπὸ τὰ ἄλλα ἐκ χαλκοῦ καὶ σιδήρου *σπεύη* (ἐπιπλα), τὰ ὅποια ἐυρίσκοντο *μέσα εἰς τὴν πόλιν* (ἐν τῷ τείχει), τὸν ἀφίερωσαν εἰς τὴν Ἥραν καὶ (ἐπὶ πλέον) ἔκτισαν *πρὸς τιμὴν τῆς* (αὐτῆ) λίθινον ναὸν μήκους ἑκατὸν ποδῶν. Δημεύσαντες δὲ τὴν γῆν τὴν ἐξευίσθωσαν διὰ δέκα ἔτη, καὶ (οὕτω) *ἐκαρποῦντο τὰ μισθώματα* (ἐνέμοντο) οἱ Θηβαῖοι.

Και σχεδόν εις δλην τήν υπόθεσιν αὐτήν (σχεδόν δέ τι καί τὸ ξύμπαν) σχετικὰ μὲ τοὺς Πλαταιεῖς οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐφάνησαν (ἐγένοντο) ἴσων δυσμενεῖς (πρὸς αὐτοὺς: οὕτως ἀποτετραμμένοι) χάριν τῶν Θηβαίων, διότι ἐνόμιζον ὅτι οἱ Θηβαῖοι τοὺς ἦσαν χρήσιμοι διὰ τὸν πόλεμον, ὁ ὁποῖος μόλις τότε ἤρχιζε (ἄρτι τότε καθιστάμενον). Καὶ ἡ μὲν υπόθεσις τῶν Πλαταιῶν τοιουτοτρόπως ἐτελείωσε κατὰ τὸ ἐνενηκοστὸν τρίτον ἔτος, ἀφ' οὗ οἱ Πλαταιεῖς ἔγιναν σύμμαχοι τῶν Ἀθηναίων.

φ. σ. λ. : Οἱ δὲ Λακεδ. δικασταὶ (ὑποκ.) . . . ἀπέκτεινον καὶ οὐδένα ἐποίησαντο ἔξαρετον (ἢ κύρια πρὸτ. τῆς ὁποίας συμπληρώματα εἶναι ὅλα τὰ μεταξύ) νομιζοντες (αἰτιολ. μηχ. — ἐπεὶ ἐνόμιζον) τὸ ἐπερώτημα (ὑποκ. τοῦ ἀπαρ.) ἔξουν (εἰδ. ἀπαρ. ἐξαρετόμενον ἐκ τοῦ νομιζοντες) ὄρθως (ἐπιρρ. προσδ. τρώ.) σφίσι τῶν Λακεδ. (δοτ. τῆς ἀναφορᾶς), εἰ τι πεπόνθασι (πλαγ. ἐρωτ. πρὸτ. ἀποτελοῦσα ἐπεξήγησιν τῆς λ. ἐπερώτημα· ὡς ὑποκ. ἐνν. οἱ Λακεδ. καὶ οἱ ξύμμαχοι) ἄγαθόν τι (ἀντικ.) ὑπ' αὐτῶν (ποιητ. αἰτιον) ἐν τῷ πολέμῳ (ἐμπρ. προσδ. δηλῶν χρόν.) διότι (εἰσάγει αἰτιολ. πρὸτ.) τὸν τε ἄλλον χρόνον (αἰτ. χρόν. διαρκείας) ἤξιον (ἐνν. οἱ Λακεδ. ὑποκ.) ἤθην διὰ τοῦτου ὁ Θεουκυδ. παριστᾷ τὸ λεγόμενον ἐνταῦθα ὑπὸ τῶν Λακεδ. ὡς προσποιητὸν καὶ οὐχὶ ἀληθές | ἡσυχάζειν (τελ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ ἤξιον) αὐτοὺς (δηλ. τοὺς Πλατ., ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. ἡσυχάζειν) κατὰ τὰς σπονδὰς (ἐμπρ. προσδ. δηλῶν συμφωνίας) Πausανίου (γεν. ὑποκειμεν. εἰς τὸ σπονδᾶς) μετὰ τὸν Μῆδον (ἐμπρ. προσδ. χρόν.) καὶ . . . ὡς οὐκ ἐδέξαντο (ἀλλη αἰτιολ. πρὸτ., ὑποκ. οἱ Πλατ.), ἀ (ἀντικ. τοῦ ἐπομ. ε., εἰσάγει δὲ ἀναφορ. πρὸτ. ἐπέχουσαν θέσιν ἀντικειμ. τοῦ ἐδέξαντο) προεχόντο (ὑποκ. οἱ Λακεδ.) αὐτοῖς (ἀντικ.) πρὸ τοῦ περιτελιχίσεσθαι (ἐμπρ. προσδ. χρόν.), εἶναι κινεοὺς (=ἀμερολήπτους, δικαίους) κατ' ἐκείνας (ἐμπρ. προσδ. χρόν.), εἶναι κινεοὺς (=ἀμερολήπτους, δικαίους) κατ' ἐκείνας (καπηγορ.) ἠγούμενοι (αἰτιολ. μηχ., οἱ Λακεδ. ὑποκ.) καὶ τῶν Πλατ. κινεοὺς (καπηγορ.) τῆ . . . βουλήσει (δοτ. τῆς αἰτίας), παραγόντες (χρον. μηχ.) ἕνα ἕκαστον (ἀντικ.) καὶ ἐρωτῶντες (χρον. μηχ.) τὸ αὐτὸ (οὐστ. ἀντικ. τοῦ ἐρωτῶντος) ἀντικ. δ' εἰς τοῦτο ἀπὸ κοινοῦ ὡς δεῦτερον ἀντικ. τὸ ἕνα ἕκαστον), εἰ . . . δεδρακότες εἰσίν (πλαγ. ἐρωτημ. πρὸτ., χρησιμεύουσα ὡς ἐπεξήγησις εἰς τὸ αὐτὸ) Λακεδ. καὶ τοὺς συμμάχους (ἀντικειμ. τοῦ δεδρακ. εἰσίν) ἄγαθόν τι (ἕτερον ἀντικειμ.) ἐν τῷ πολέμῳ (ἐμπρ. προσδ. δηλῶν χρόνον), ὅποτε (εἰσάγει πρὸτ. χρόν. — ὑποθ., κατ' εὐχτ. δηλοῦσαν ἐπανάληψιν, ἀπόδοσις: ἀπέκτεινον καὶ . . .) μὴ φαιεν (ὑποκ. οἱ ἐρωτῶμενοι Πλατ.), ἀπέκτεινον (τὸ ρ. τῆς κυρίας πρὸτ.: οἱ δὲ Λακεδ. νομιζοντες . . . καὶ ἠγούμενο . . .) καὶ οὐδένα (ἀντικ.) ἐποίησαντο ἔξαρετον (κατηγορ.) | Πλαταιῶν . . . αὐτῶν γεν. διατρ. | δικαστῶν β'. ὄρος συγχρῆσι. Εἰς τὴν πόλιν εἰχον ὑπολειπόμεναι 267 (ἦσαν ἀρχικῶς 400 Πλατ. καὶ 80 Ἀθ.) Ἐξ αὐτῶν 220 ἀπεφάσισαν νὰ φθῆ 267 (ἦσαν ἀρχικῶς 400 Πλατ. καὶ 80 Ἀθ.) Ἐξ αὐτῶν 220 ἀπεφάσισαν νὰ ἐξορηθῶσιν, ἀλλὰ τελικῶς μόνον 212 ἐπεχείρησαν καὶ διεσώθησαν εἰς Ἀθήνας, 1 δὲ συνελήφθη | οἱ ἄλλοι ἀποδειλιάσαντες ἐπανήλθον εἰς τὴν πόλιν (ὑποκ. τοῦ περιήσαν) Πλαταιῶν (γεν. διατρ. εἰς τὸ ὄρος) φρονούντες τὰ σφέτερα (ἀντικ. τοῦ φρονούντες) (ἔδωσαν) ἐνοικεῖν (ἀπαρ. καθαρῶς τοῦ σκοποῦ, ἐκ τοῦ ἔδωσαν: διὰ νὰ κατοικοῦν ἐντὸς) | καθελόντες χρόν. μηχ.

φ. σ. λ. τὴν δὲ πόλιν (ἀντικ. τοῦ ἔδωσαν) Θηβαῖοι (ὑποκ.) ἔδωσαν ἀνδράσι (ἐμφεσ. ἀντικ.) Μεγαρέων (γεν. διατρ.) ἐκπεπαικόσι (ἐπιθ. μηχ.) κατὰ στάσι (ἐμπρ. προσδ. δηλῶν αἰτίας) καὶ ὅσοι . . . περιήσαν (ἀντι μηχ. κατὰ δοτ., παραλλήλου πρὸς τὴν μηχ. ἐκπεπαικόσι: τοῖς περὶ οὗτοι . . .) ὅσοι (ὑποκ. τοῦ περιήσαν) Πλαταιῶν (γεν. διατρ. εἰς τὸ ὄρος) φρονούντες τὰ σφέτερα (ἀντικ. τοῦ φρονούντες) (ἔδωσαν) ἐνοικεῖν (ἀπαρ. καθαρῶς τοῦ σκοποῦ, ἐκ τοῦ ἔδωσαν: διὰ νὰ κατοικοῦν ἐντὸς) | καθελόντες χρόν. μηχ.

(μτχ. τοῦ ἐνεργ. ἀορ. β' καθείλον τοῦ καθαιρῶ: κατα—αἰρῶ=κατεδαφίζω) | αὐτὴν ἀντικ. τοῦ καθελόντες | πᾶσαν κατηγορ. | ἐκ τῶν θεμελίων ἐμπερ. προσδ. δηλῶν τὸ ὄργανον, συναπτὸς τῷ φκοδόμησαν' δηλ. ἀπὸ τοὺς λίθους τῶν θεμελίων φκοδόμησαν τὸν λίθινον ξενῶνα (διότι ἐκτός τῶν θεμελίων ὀλόκληρος ἢ ὑπόλοιπος οἰκία ἦτο κατεσκευασμένη ἐκ πλίνθων) | πρὸς τῷ Ἑραίῳ ἐμπερ. προσδ. δηλῶν τὸ πλησίον' τὸ δὲ Ἑραῖον ἦτο ναὸς τῆς Ἥρας πλησίον τῶν Πλαταιῶν' ἐπειδὴ δὲ ἦτο μικρὸς—καὶ ἴσως πλίνθινος—, οἱ Θηβ. ἐκτίσαν τὸν κατωτέρω ἀναφερόμενον λίθινον ἑκατόμπεδον | διακοσίων ποδῶν γεν. τῆς ἰδιότητος | ἔχον ἐπιθετ. μτχ.: οἰκήματα ἀντικ. | πενταχῆ... κύκλω... κάτωθεν καὶ ἄνωθεν ἐπιρορ. προσδ. τόπου, τὸ πενταχῆ ἄλλοι μὲν συνάπτουν τῷ διακοσίων ποδῶν, ἦτοι τὸ καταγώγιον ἦτο τετράγωνον, ἄλλοι δὲ τῷ κύκλω. | ὄροφαῖς καὶ θυρώμασι ἀντικειμ. τοῦ ἐχρήσαντο τοῖς τῶν Πλατ.: ἐπιθετ. προσδ. εἰς τὸ ὄροφαῖς καὶ θυρώμασι | τοῖς ἄλλοις δοτ. ὄργαν. εἰς τὸ κατασκευάσαντες (χρον. μτχ.) | ἃ ἦν ἐπιπλα ἀναφορ. πρὸτ. ἀναλύουσα τὴν δοτ. τοῖς ἄλλοις | χαλκὸς καὶ σίδηρος ἐπεξήγ. τοῦ ἃ... ἐπιπλα | κλίνας ἀντικ. | τῆ Ἥρα ἀντικ. τοῦ ἀνέθεσαν | αὐτῇ δοτ. χαριστ. | δημοσιώσαντες χρον. μτχ. ἀορ. τοῦ δημοσιῶ=δημεύω.

σχεδὸν δὲ καὶ τὸ ζῦμπαν ἐπιρορ. προσδ. τοῦ τρόπου | περὶ Πλαταιῶν ἐμπερ. προσδ. δηλῶν ἀναφορᾶν | Θηβαίων ἐνεκα ἐμπερ. προσδ. δηλῶν αἰτίαν | νομίζοντες αἰτιολ. μτχ. εἶναι εἰδ. ἀπαρ. αὐτοὺς δηλ. τοὺς Θηβ. ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. εἶναι ὠφελίμους κατηγορ. | ἐς τὸν πόλεμον ἐμπερ. προσδ. δηλῶν ἀναφορᾶν | καθιστάμενον ἐπιθετ. μτχ. | τὰ κατὰ Πλάταιαν ὑποκ. τοῦ ἐτελεύτησεν (αἰτική σύνταξις) | ἔτει τρίτῳ... δοτ. χρον. | ἐπειδὴ... ἐγένοντο χρον. πρὸτ. (ἐνν. οἱ Πλατ. ὑποκ.) ζῦμμαχοι κατηγορ.: Ἀθηναίων ἀντικειμεν. εἰς τὸ ζῦμμαχοι. (*Ἐγινε δ' ἢ συμμαχία αὕτη τῷ 520—519, ἢ δὲ κατεδάφισε τῶν Πλαταιῶν τῷ 427).

II. ΛΕΣΒΙΑΚΑ

ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΩΝ ΑΠΟΣΤΑΣΙΑ

(Βιβλ. Γ' 1—18)

Κεφ. I.

Περίληψις — Κατὰ τὸ θέρος τοῦ τετάρτου ἔτους τοῦ πολέμου (428) οἱ Πελοποννήσιοι καὶ οἱ σύμμαχοί των εἰσέβαλον καὶ πάλιν εἰς τὴν Ἀττικὴν ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ βασιλέως τῆς Σπάρτης Ἀρχιδάμου. Οἱ ἰππεῖς τῶν Ἀθηναίων κατώρθωσαν νὰ τοὺς παρενοχλοῦν διαρκῶς καὶ νὰ μεταιώνουν τὴν εἰς εὐρεῖαν κλίμακα λεηλασίαν τῆς ὑπαίθρου. Οἱ Πελοποννήσιοι παρέμειναν ἄσον χρόνον ἐκράτησαν τὰ τρόφιμα καὶ ἔπειτα ἐπανῆλθον εἰς τὰ ἴδια.

Ἐρμηνεία.—Ἐντὸς δὲ τοῦ ἐπομένου θέρους, μόλις ἤραξαν νὰ μεσιῶνουν τὰ στάχνα (ἅμα τῷ σίτῳ ἀκμάζοντι), οἱ Πελοποννήσιοι καὶ οἱ σύμμαχοι ἐξεστράτευσαν (εἰσέβαλον) εἰς τὴν Ἀττικὴν—ἀρχηγὸς δ' αὐτῶν ἦτο (ἠγεῖτο δ' αὐτῶν) ὁ Ἀρχίδαμος, ὁ υἱὸς τοῦ

Ζευξιδάμου, ὁ βασιλεὺς τῶν Λακεδαιμονίων—, καὶ στρατοπεδεύσαντες εἰς τὴν Ἀττικὴν (ἐγκαθεζόμενοι) ἐλεηλάτουν (ἐδῆον) τὴν (ὑπαιθρον) χώραν καὶ ἐγίνοντο ἐπιθέσεις (προσβολαί) (ἐκ μέρους) τῶν Ἀθηναίων ἰππέων, ὅπως συνήθως (ώσπερ εἰώθεσαν), ὅπου καὶ ὁσάκις παρείχετο εὐκαιρία (ὄπη παρείκοι) καὶ ἠμποδίζον (εἶργον) τὸ μεγαλύτερον μέρος (τὸν πλείστον ὄμιλον) τῶν ελαφρῶς ὠπλισμένων ἀπὸ τοῦ νὰ βλάβουν (τὸ μὴ κακουργεῖν) τὰ κτήματα τὰ εὐρισκόμενα) πλησίον τῆς πόλεως προχωροῦντες (πολύ) πέραν τοῦ στρατοπέδου (προεξιόντας τῶν ὄπλων). Ἄφ' οὗ δὲ ἔμειναν (εἰς τὴν Ἀττικὴν : ἐμμείναντες) ὅσον χρόνον ἐκράτησαν (εἶχον) τὰ τρόφιμά (των) : τὰ σιτία, ἐπέστρεψαν (εἰς τὴν Πελοπόννησον : ἀνεχώρησαν) καὶ διελύθησαν μεταβάτες ὁ καθείς εἰς τὴν πατρίδα του (κατὰ πόλεις).

Παρατηρήσεις: τοῦ... θέρους γεν. χρον. (πρόκειται περὶ τοῦ θέρους τοῦ τετάρτου ἔτους τοῦ πολέμου, τοῦ 428 π. Χ. | τῷ σίτῳ δοτ. ἀντικείμεν. ἐκ τοῦ ἄμα (ὡς ἀκολουθίας σημαντικοῦ) | ἀκμάζοντι μτχ. ἐπέχουσα θέσιν κατηγορ. | αὐτῶν ἀντικείμ. τοῦ ἠγεῖτο | βασιλεὺς παράθεσις εἰς τὸ Ἄρχιδαμος | ἐγκαθεζόμενοι χρον. μτχ. | εἰώθεσαν (ἐνν. γίνεσθαι) ὄπερ. τοῦ εἰώθα (παρὰκ. μετὰ σημασ. ἐνεστ.) | τῶν Ἀθην. ἰππέων γεν. ὑποκειμεν εἰς τὸ προσβελαι || ὄπη παρείκοι ἀναφορικοῦποθετ. πρότ.—εἰ ποὶ πρρείκοι = ὅπου ἐνεδέχτο καὶ ἐνεχώρει (δηλοῦσα τὸ ἐπαναλαμβανόμενον ἐν τῷ παρελθόντι ἀπόδοσις : ἐγίνοντο, προσβελαι) ὡς ὑποκ. τοῦ ἄπροσ. παρείκοι νοητέον τὸ ἄπροσ. προσβελαι γίνεσθαι | τὸν ὄμιλον ἀντικείμ. τοῦ εἶργον | τῶν ψιλῶν γεν. διαορ. εἰς τὸ ὄμιλον | τὸ μὴ κακουργεῖν δευτέρον ἀντικείμ. τοῦ εἶργον (εἶργω τινὰ τι)—τὰ ἐγγὺς τῆς πόλεως ἀντικ. τοῦ ἄπροσ. κακουργεῖν | προεξιόντας τροπ. μτχ. (κατὰ σχῆμα κατὰ σύνεσιν ὡσεὶ προσηγεῖτο : τοῦ; φιλοῦς διότι ἄλλως θὰ εἶδει νὰ κεῖται : προεξιόντα | τῶν ὄπλων ἀντικείμ. τῆς μτχ. προεξιόντας (ὄπλαξ ἐνταῦθα = στρατόπεδον) | ἐμμείναντες χρον. μτχ. | χρόνον αἰτ. τοῦ χρόνου | οὗ γεν. δηλοῦσα ἔκτασιν χρόνου ἐξαρτωμένη ἐκ τοῦ σιτία.

Κεφ. 2.

Περὶλήψις.—Τότε ἀπεστάτησεν ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους καὶ ἡ Λέσβος πλὴν τῆς Μυθῆμνης. Οἱ Λέσβιοι ἐσχεδιάζον νὰ ἀποστατήσουν καὶ πρὸ τοῦ πολέμου, ἀλλὰ τότε δὲν τοὺς εἶχον δεχθῆ οἱ Λακεδαιμόνιοι. Τώρα δὲ ἐξηναγκάσθησαν νὰ ἐπισπεύσουν τὴν ἀποστασίαν των καὶ νὰ μὴ περιμένουν νὰ συντελεσθῇ τὸ κλεισίμον τῶν λιμένων, ἡ ἀνοικοδόμησις τειχῶν κ.λ.π., διότι ἐπρόδωσαν τὰ σχέδιά των εἰς τοὺς Ἀθηναίους οἱ Τενέδιοι, οἱ Μηθυμναῖοι καὶ μερικοὶ ἀττικίζοντες Μυτιληναῖοι.

Ἐρμηνεία.—Μετὰ τὴν εἰσβολὴν δὲ τῶν Πελοποννησίων εὐθὺς ἀπεστάτησαν (ἀπέστη) ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους οἱ Λέσβιοι ἐκτὸς τῶν Μηθυμναίων, οἱ ὅποιοι Λέσβιοι εἶχον μὲν ἐπιδιώξει (βουληθέντες) καὶ πρὸ (τῆς ἐνάργεως) τοῦ πολέμου—ἀλλὰ δὲν τοὺς ἐδέχθησαν (τότε) οἱ Λακεδαιμόνιοι—, ἠναγκάσθησαν δὲ καὶ τὴν ἀποστασίαν των αὐτὴν νὰ τὴν κάμουν ἐνωρίτερον ἀπὸ ὅ,τι ἐσχεδιάζον (πρότερον ἢ διεννοοῦντο). Διότι ἐπερίμεναν νὰ τελειώσῃ (ἐπέμενον τελεσθῆναι) ἡ ἐπίχωσις (τῶν στοιμίων) τῶν λιμένων καὶ ἡ ἀνοικοδόμησις

τῶν τειχῶν καὶ ἡ ναυπήγησις πλοίων, καὶ νὰ φθάσουν (ἀφικέσθαι) ὅσα ἐπρόκειτο (ἔδει) νὰ ἔλθουν ἀπὸ τὸν Πόντιον, τοῖσιν δηλ. καὶ τιτηρὰ καὶ ὅ,τι ἄλλο εἶχον παραγγέλλει νὰ τοὺς ἔλθῃ (ἀπ' ἐκεῖ: μεταπεμπόμενοι ἦσαν). (Ἐπέπευσαν ὄμως τῶν ἀποστασίων τῶν) διότι οἱ Τενέδιοι, οἱ ὅποιοι διέκριντο ἐχθρῶς πρὸς αὐτοὺς (διάφοροι ὄντες αὐτοῖς) καὶ οἱ Μηθυναῖοι καὶ (ἀκόμη καὶ) μερικοὶ ἐκ τῶν ἰδίων (αὐτῶν) τῶν Μυτιληναίων διὰ κομματικῶν λόγων (κατὰ στάσιμ), (ὡς) πρόξενοι τῶν Ἀθηναίων (ποῦ ἦσαν), διεμήνυσαν (μηνυταὶ γίνονται) εἰς τοὺς Ἀθηναίους μυσιὰ (ἰδίᾳ) ὅτι (οἱ Μυτ.) ἀναγκάζουν διὰ τῆς βίας τοὺς κατοικοῦς τῆς Λέσβου νὰ κατοικήσουν εἰς τὴν Μυτιλήνην (βία ξυνοικήσουσι τὴν Λέσβον εἰς τὴν Μυτιλήνην) καὶ ὅλας τῶν τὰς προπαρασκευὰς πρὸς ἀποστασίαν (ἐπὶ ἀποστάσει) τὰς κάμνουν ἐπειγόντως (ἐπειγόνται) ἐν συνεννοήσει μὲ τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς Βοιωτοὺς, οἱ ὅποιοι ἦσαν ὁμόφυλοι τῶν (ξυγγενῶν ὄντων) καὶ ὅ,τι, ἂν δὲν σκεύησιν κενεῖς (οἱ Ἀθ. δηλ.) νὰ τοὺς προλάβῃ (εἰ μὴ τις ἤδη προκαταλήψεται), θὰ χάσουν αὐτοῖ (οἱ Ἀθ.) τὴν Λέσβον.

Παρατηρήσεις: Μετὰ τὴν ἐσβολὴν ἐμπρ. προσδ. δηλῶν χρόν. | τῶν Πελοπον. γεν. ὑποκειμεν. εἰς τὴν ἐσβολὴν | Λέσβος· δηλ. ἡ πρωτ. τῆς νήσου Μυτιλήνη· αὕτη καὶ αἱ ὑπὸ τὴν ἐπιτροπὴν τῆς τελουσῆς μικρότερα πόλεις Ἄντισσα, Πύρρα καὶ Ἐρῆσος διείπνοντο ἀπὸ ὀλιγαρχικὰ πολιτεύματα καὶ διέκριντο φιλικῶς πρὸς τοὺς Λακεδ. ἀντιθέτως ἢ δευτέρα μετὰ τὴν Μυτιλήνην πόλεις τῆς Λέσβου, ἡ Μύθημα, εἶχε δημοκρατικὸν πολιτεύμα καὶ ἦτο πιστὴ σύμμαχος τῶν Ἀθηναίων | βουληθέντες (ἐνν. ἀποστῆναι) μὲν... ἀναγκασθέντες δὲ ἐπιθ. μχ. ὑποκ. οἱ Λέσβιοι (ἐκ τοῦ: ἡ Λέσβος, σῆμα κατὰ τὸ νοούμενον) ἀλλ' οἱ Λακεδ. οὐ προσεδέξαντο κατὰ βραχυλογίαν ἀντι τοῦ: ἀλλ' οὐκ ἀπέστησαν· οἱ γὰρ Λακεδ. οὐ προσεδέξαντο αὐτοὺς | ποιήσασθαι τελ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ ἀναγκασθέντες· ὑποκ. τὸ αὐτὸ (ταυτοπροσ.) | τὴν ἀπόστασιν ἀντικ. τοῦ ποιήσασθαι | πρότερον (ἐπιθρ. προσδ. χρόν.) ἢ διεννοοῦντο (β' ὄρος συγκρίσεως), ἐνν. καὶ πάλιν τὸ ποιήσασθαι τὴν ἀπόστασιν | γὰρ εἰσάγει αἰτιολογίαν τοῦ πρότερον ἢ διεννοοῦντο | φ. σ. λ. ἐπέμενον γὰρ (ὑποκ. οἱ Λέσβιοι) τὴν χῶσιν (ἀντικ.) τῶν λιμένων (γενικ. ἀντικειμ. εἰς τὸ οἰκοδόμησιν) καὶ οἰκοδόμησιν (ἔτερον ἀντικειμ.) τειχῶν (γεν. ἀντικειμ. εἰς τὸ οἰκοδόμησιν) καὶ ποίησιν (τρίτον ἀντικ.) νεῶν (γεν. ἀντικ. εἰς τὸ ποίησιν) τελεσθῆναι (τελ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ ἐπέμενον· ὑποκειμενα δὲ τοῦ ἀπαρ. τούτου εἶναι τὰ ἀνωτέρω τρία ἀντικειμ. τοῦ ἐπέμενον) ἢ χῶσις τῶν λιμένων συνίστατο εἰς προσχώσεις, διὰ τῶν ὁποίων ἐπετυγχάνετο ἡ σμίκρυνσις τοῦ στομίου τοῦ λιμένος, τὸ ὅποιον ἐν ἀνάγκῃ ἐκλείετο δι' ἄλυσαν | καὶ ὅσα ἔδει ἀφικέσθαι ἀναφορ. πρότ. χρησιμεύουσα ὡς τέταρτον ἀντικ. τοῦ ἐπέμενον· ἔδει ἀπρόσ. ρ. ἀφικέσθαι ὑποκ. τοῦ ἔδει καὶ συγχρόνως τελ. ἀπαρ. ἐξαφῶμενον ἐκ τοῦ ἐπέμενον· ὅσα ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. ἀφικέσθαι (κατ' αἰτίαν.) | τοῖσιν καὶ οἶτον καὶ ἄ μεταπεμπόμενοι ἦσαν ἐπεξηγήσας τοῦ ὅσα | ἃ ἀντικ. τοῦ ἦσαν μεταπεμπόμενοι | τοῖσιν ἐνν. Σκύθαι τοῖσιν μαθηφόροι τῶν ὀλιγαρχικῶν | Τενέδιοι γὰρ... αἰτιολογεῖ τὸ ἀναγκασθέντες. Ἡ (κοιν.) Τένεδος ἦτο σύμμαχος τῶν Ἀθηναίων (VII 57, 5) οἱ Τενέδιοι ἀνησυχῶν διὰ τὴν αὐξοῦσαν δύναμιν τῆς Μυτιλ. καὶ τὴν ἐπιτροπὴν τῆς ἐπὶ τῶν αἰολικῶν παραλίων | ὄντες ἐπιθ. μχ. | διάφοροι κατηγορ. | αὐτοῖσιν δοτ. ἀντικειμενικὴ ἐκ τοῦ διάφοροι | αὐτῶν Μυτιληναίων γεν. διαφρ. εἰς τὸ ἀνδρῶν· ἰδίᾳ ἐπιθρ. προσδ. τροπ. (καὶ οὐχὶ δημοσίᾳ, ὅπως οἱ Μηθυμν., κατ' ἄλλους συναπτόεν ὀρθότερον τῶ μηνυταὶ γίνονται | κατὰ στάσιμ ἐμπρ. προσδ. δηλῶν αἰτίαν | πρόξενοι καθάδεις (οἱ ἦσαν πρόξενοι τῶν Ἀθην. ἐν Μυτιλήνῃ) κατὰ ἀνάλογον μὲ τοὺς σημερινούς προξένους καὶ προξενταῖς) | μηνυταὶ (κατηγορ.) τοῖς Ἀθην. δοτ. ἀντικειμεν. ἐκ τοῦ μη-

νυται | ὅτι ξυνοικίζουσι... και (ὅτι) ἐπείγονται τὴν παρασκευὴν... εἰδικαί προτάσεις χρησιμεύουσαι ὡς ἀντικείμενα τοῦ μηνυταί γίνονται=μηνύουσαι | τὴν Λέσβον ἄντικ. τοῦ ξυνοικίζουσι· βία ἐπερο. προσδ. τροπ. | τὴν παρασκευὴν ἄντικ. τοῦ ἐπείγονται | ὄντων ἐπιθ. μτχ.· ξυγγενῶν κατηγορ. συναπτόεν τῷ Βοιωτῶν μόνον (πρβλ. VIII 100, 3. III 5, 4) ἐπὶ ἀποστάσει ἐμρο. προσδ. δηλῶν σκοπὸν | φ. σ. λ. και (ἐνν. μηνυταί γίνονται αὐτοῖς) στερήσεσθαι (ὑποκ. αὐτοῦς, ἑτεροπροσ.) Λέσβου ἄντικ. τοῦ στερήσεσθαι, εἰ μὴ τις (ὑποκ.) προκταλήφεται (ὑπόθεσις, τῆς ὁποίας ἀποίας ἀπόδοσις εἶναι τὸ ἀπαρ. στερήσεσθαι... (ὑποθ. λόγος α'. εἶδους δηλῶν τὸ πραγματικόν).

Κεφ. 3.

Περίληψις.—Οἱ Ἀθηναῖοι δὲν εἶχον καμμίαν ὀρεξίν νά προσθέσουν εἰς τοὺς ἐχθρούς των και τὴν Λέσβον, και δι' αὐτὸ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐδυσπίστου εἰς τὰ καταγγελλόμενα, βραδύτερον δὲ προσεπάθησαν διὰ πρέσβειων νά πείσουν τοὺς Μυτιληναίους νά σταματήσουν τὰς πρὸς ἀποστασίαν προπαρασκευάς. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν εἰσηκούοντο, ἀπεφάσισαν νά στείλουν ἐν πάσῃ μυστικότητι στόλον, ὁ ὁποῖος νά καταλάβῃ τὴν Μυτιλήνην αἰφνιδιαστικῶς, ἀν δὲ δὲν κατορθώσῃ τοῦτο, νά κηρύξῃ τὸν πόλεμον. Πράγματι ἀπεστάλησαν πρὸς τοῦτο 40 πλοῖα, οἱ Μυτιληναῖοι ὅμως ἐπλήροφόρηθησαν ἐγκαίρως τὰ σχέδια τῶν Ἀθηναίων, και οὐ μόνον δὲν αἰφνιδιάσθησαν ἀλλὰ και συνεπλήρωσαν τὰ ἀμυντικά των ἔργα ἐν πάσῃ σπουδῇ και ἀνέμενον ἐν ἐπιφυλακῇ.

Ἑρμηνεία.—Ἄλλ' οἱ Ἀθηναῖοι—ἐπειδὴ εἶχον ταλαιπωρηθῆναι και ἀπὸ τὴν νόσον (τὸν λοιμὸν) και ἀπὸ τὸν πόλεμον, ὁ ὁποῖος πρὸ ὀλίγου εἶχεν ἐκραγῆ (ἄρτι καθισταμένου) και εὐρίσκειτο εἰς τὴν ἀκμὴν του—ἐθεώρουσαν βεβαίως ὡς ἐπικίνδυνον πρᾶγμα (μέγα ἔργον) τὸ νά καταστήσουν ἐχθρὰν των (προσπολεμώσασθαι) τὴν Λέσβον, ἣ ὁποία εἶχε (σημαντικὸν) ναυτικὸν και τὰς (ἄλλας) δυνάμεις τῆς ἀθίκτους, και δὲν παρεδέχοντο κατ' ἀρχὰς τὰς (εἰς βάρος των Λεσβίων) κατηγορίας, ἐπηραζόμενοι παρὰ πολὺ (μεῖζον μέρος νέμοντες, κυρ. = ἀποδίδοντες μεγαλυτέραν σημασίαν) ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν των (τῷ βούλεσθαι) νά μὴ εἶναι ἀλήθῃ (τὰ καταγγελλόμενα)· ὅταν ὅμως δὲν κατώρθωσαν, μελονόντι και πρέσβεις ἀκόμη ἀπέστειλαν (πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον: και πρέσβεις πέμψαντες) (δὲν κατώρθωσαν) νά πείσουν (οὐκ ἐπειθον) τοὺς Μυτιληναίους νά σταματήσουν (τὰς ἐνεργείας των: διαλύειν) διὰ τὴν συγκέντρωσιν (ὄλων τῶν Λεσβίων εἰς τὴν Μυτιλήνην: τὴν συνοίκησιν) και τὰς (ἄλλας των) προπαρασκευάς, φοβηθέντες ἤθελον νά τοὺς προλάβουν (προκαταλαβεῖν, νά ἐπέλθουν κατ' αὐτὸν αἰφνιδιαστικῶς). Και ἀποστέλλουν ἐναντίον των) ἐξαφνικά (ἐξαπιναιῶς) τεσσαράκοντα πλοῖα, τὰ ὁποῖα ἔτυχε νά εἶναι εἶσιμα (παρεσκευασμένοι) διὰ νά περιπλεύσουν τὰ παράλια τῆς Πελοποννήσου· ὁ Κλειπίδης δὲ, ὁ υἱὸς τοῦ Δεινίου, ἦτο ναύαρχός των (ἐστρατήγει) μαζί με δύο ἄλλους (τρίτος αὐτὸς, δηλ. αὐτὸς κυρίως ἦτο ἐπὶ κεφαλῆς μαζί με δύο ἄλλους). Διότι ἀνηγγέλθη εἰς αὐτοὺς, ὅτι ὑπῆρχε μία πα-

νήγυρις τοῦ Μαλόεντος Ἀπόλλωνος, ἔξω τῶν τειχῶν τῆς πόλεως, εἰς τὴν ὁποίαν λαμβάνουν μέρος ὅλοι οἱ Μυτιληναῖοι «ὄν γυναιξὶ καὶ τέκνοις» (πανδημει), καὶ οὐ ὑπῆρχεν (ἐπομένως) ἑλπίς, ἂν σπεύσουσιν (ἐπειχθέντας), (ὑπῆρχεν ἑλπίς) νὰ ἐπιπέσουν (κατ' αὐτῶν) αἰφνιδιαστικῶς (ἄφνω)· καὶ ἂν μὲν ἐπιτύχη (ξυμβῆ) ἡ ἀπόπειρα, (ἔχει καλῶς)· ἂν ὁμως ὄχι (εἰ δὲ μὴ, ἂν δηλ. ἀποτύχη), (εἶχον ἐντολήν) νὰ εἰπουν εἰς τοὺς Μυτιληναίους (νὰ ἀξιώσουν δηλ. ἀπὸ αὐτοὺς) νὰ παραδώσουν τὰ πλοῖα των καὶ νὰ κατεδαφίσουν (καθελεῖν) τὰ τεῖχη (των), ἂν δὲ δὲν πεισθοῦν (μὴ πειδομένων, δὲν ὑπακούσουν δηλ.), νὰ ἀρχίσουν τὸν πόλεμον.

Καὶ τὰ μὲν πλοῖα (τῶν Ἀθ.) ἀπέπλευσαν (ῥύοντο)· τὰς δὲ δέκα τριήρεις τῶν Μυτιληναίων, αἱ ὁποῖαι ἔτυχε νὰ παρευρίσκωνται πλησίον των (παροῦσαι παρὰ σφᾶς) πρὸς ἐνίσχυσίν των (ὡς βοηθοὶ) συμφώνως πρὸς τοὺς ὄρους τῆς συμμαχίας (κατὰ τὸ ξυμμαχικόν), τὰς κατέσχον οἱ Ἀθηναῖοι καὶ τὰ πληρώματά των τὰ ἔρριπαν εἰς τὰς φυλακὰς (ἐς φυλακὴν ἐποίησαν). Εἰς δὲ τοὺς Μυτιληναίους κάποιος, ποῦ ἀπὸ τὰς Ἀθήνας ἐπέρασαν (διαβὰς) εἰς τὴν Εὐβοίαν καὶ ἐπῆγε περὶ εἰς τὴν Γερασίον, εὐρῶν (ἐπιτυχῶν) δὲ ἐκεῖ ἕνα ἐμπορικὸν πλοῖον (ὀλκάδος) ἐτοιμον νὰ ἀποπλεύσῃ (ἀναγομένης) (ἐπεβιβάσθη εἰς αὐτὸ) καὶ πλεύσας με οὖριον ἄνεμον (πλῶ χρησάμενος) ἔφθασεν εἰς Μυτιλήνην κατὰ τὴν τρίτην ἡμέραν (ἀπο τῆς ἀναχωρήσεώς του· τριταῖος ἀφικόμενος) τοὺς ἀνήγγειλε τὸν ἐναντίον των πλοῦν (τῶν Ἀθηναίων· τὸν ἐπίπλουν). Οἱ δὲ Μυτιληναῖοι δὲν μετέβησαν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Μαλόεντος ἔξω τῆς πόλεως, κατὰ τὰ ἄλλα δέ, ἀφ' οὗ ἔφραξαν (φραξάμενοι) τὰ τεῖχη καὶ τοὺς ἰμμένας εἰς ὄσα σημεῖα εἶχον μείνει μισοτελειωμένα (περὶ τὰ ἡμιτέλεστα), ἦσαν ἐν ἐπιφυλακῇ (ἐφύλασσον).

Παρατηρήσεις: ἦσαν γὰρ... αἰτιολογοῦνται προληπτικῶς τὰ ἐκόμμενα: ἠγοῦντο μέγα ἔργον εἶναι... | ὑπὸ τῆς νόσου ἐμπρ. προσδ. δηλῶν αἰτιῶν (ἠ καὶ ποιητ. αἷτιον), ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ: καὶ (ὑπὸ) τοῦ πολέμου | καθιστάμ. καὶ ἀκμάς, ἐπιθ. μτχ. εἰς τὸ πολέμου· ἄρτι ἐπιρρ. προσδ. χρον. | φ. ο. λ.: ἠγοῦντο εἶναι (εἰδ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ ἠγοῦντο) ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. εἶναι τὸ ἄλλο ἀπαρ. (τὸ) προσπολεμώσασθαι· αὐτοὺς ἔνν. ὡς ὑποκ. τοῦ προσπολεμώσασθαι· Ἀέσον ἄντικ. (ἠγοῦντο τοῦτο, δηλ. τὸ προσπολεμ. εἶναι) μέγξ ἔργον (κατηγορ.), (Ἀέσον) ἔχουσιν ἐπιθ. μτχ. (ἢ αἰτιολ.) ναυτικὸν καὶ δύναμιν ἀντικείμενα | τὸ πρῶτον ἐπιρρ. προσδ. χρον. τὰς κατηγορίας ἀντικειμ. τοῦ ἀπεδέχοντο | νέμοντες αἰτιολ. μτχ. μέρος (ἀντικ. τοῦ νέμοντες) μείζον μέρος τῷ μὴ βούλεσθαι (ἔνν. ἢ ταῖς κατηγορίαις, β'. ὅρος συγκρίσι.) τῷ μὴ βούλεσθαι (ἔμμεσ. ἀντικ. εἰς τὸ νέμοντες) εἶναι (τελ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ βούλεσθαι· ὡς ὑποκ. νοητέα ἢ αἰτία. τὰ καταγγελλόμενα) ἀληθῆ (κατηγορ.) | καὶ (=καίπερ) πέμφαντες (ἐναντιωμ. μτχ.) πρέσβεις (ἀντικ.) | διαλύειν τελ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ ἐπειθον· τὴν ζυνοῖσιον καὶ τὴν παρασκευὴν (ἀντικειμ. τοῦ διαλύειν | δέσαντες αἰτιολ. μτχ. =εἰς ἔδεισαν | προκαταλαβεῖν (τελ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ ἐβούλοντο· ταυτοπροσωπία) | παρσκευασμένα (κατηγορ. μτχ. ἐκ τοῦ ἔτυχον· πλείν τελ. ἀπαρ. ἐκ τῆς μτχ. ἑξαρτήσανον· περὶ Πελοπόννησον ἐπιρρ. προσδ. τοπ. | τρίτος αὐτὸς κατηγορ. τοῦ ὑποκ. Κλεῖπιδης· ἡ δύναμις τῆς αὐτῆς κειμένης μετὰ τακτικῶν ἀριθμ. εἶναι αὕτη: Ὁ Κλεῖπ. ἦτο κυρίως ὁ στρατηγὸς κατὰ μὲ δύο ἄλλους, οἵονοι βοηθοὺς του· ἀξία σημειώσεως ἢ συντομία τῆς

ἐκφράσεως | γὰρ αἰτιολογεῖ τὸ πέμπουσιν ἐξακινάως αὐτοῖς ἀντικεῖμ. τοῦ ἐσηγγέλη, ὡς ὑποκεῖμ. δὲ λαμβάνεται ἡ εἰδικὴ πρότ. ὀλόκληρος: ὡς εἶπῃ ἐορτῇ (ὑποκ. τοῦ εἶν) | ἔξω ἐπιρρ. προσδ. τοπ. | τῆς πόλεως ἀντικείμεν. εἰς τὸ ἔξω | εἶναι εἰδ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ ἐσηγγέλη | ἐλπίδα ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. | ἐπιπεσῶν τελ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ ἐλπίδα εἶναι ὡς ὑποκ. νοητέα ἢ αἰτ. αὐτοῦς | ἄφνω ἐπιρρ. προσδ. τροπ. | ἐπειχθέντας ὑποθ. μτχ. συμφωνοῦσα πρὸς τὸ ὑποκ. αὐτοῦς—ἐάν ἐπειχθῶσιν. | ἦν μὲν ξυμβῆ ἢ πείρα ὑπόθεσις, τῆς ὁποίας ἡ ἀπόδοσις ἔλλειπει (ὡς τοιαύτη νοητέα ἢ: καλῶς ἔσται ἢ εὐ ἔξει, ταῦτα ἀρίστα ἔσται (σχήμα ἀνανταπόδοτον) ὑποθετ. λόγος δηλῶν τὸ προσδοκώμενον | εἰ δὲ μὴ (ἐνν. ξυμβήσεται)· ἐπιρρ. ἐκφρασις—ἄλλως, ἐν ἐναντίῳ περιπτώσει | εἰπεῖν... πολεμεῖν τελ. ἀπαρ. ἐξαρτώμενα ἐκ τοῦ πέμπουσιν ἐννοουμένου ῥήμ. κελεύουσιν (οἱ Ἄθην. δηλ.) ὑποκ. δὲ τοῦ ἀπαρ. νοητέα ἢ αἰτ. τοῦς Ἀθηναίους | Μυτιληναίοις ἀντικ. τοῦ εἰπεῖν | παραδοῦναι... καθελεῖν κλπ. ἀπαρ. ἐξαρτώμενα ἐκ τοῦ εἰπεῖν ὑποκ. τῶν ἀπαρ. κατ' αἰτ. τοῦς Μυτιληναίους | ναῦς ἀντικ. τοῦ παραδοῦναι τείχη ἀντικ. τοῦ καθελεῖν | μὴ πειθομένων ὑποθετ. μτχ. κατὰ γεν. ἀπόλ. (ὑποκ. τῶν Μυτιλην.).

ᾧχοντο παρατ. τοῦ οἴχομαι—ἔχω ἀπέλθει (συνήθ. συνοδεύεται καὶ ἰπὸ κατηγορ. μτχ.: ᾧχοντο ἀπιούσαι κατὰ τὸ ᾧχετο ἀπίων τὰς... τριήμερις (ἀντικ. τοῦ κατέσχον) | αἶ (ὑποκ.) ἔτυχον παροῦσαι (κατηγορ. μτχ. ἐκ τοῦ ἔτυχον) παρὰ σφᾶς (ἐμπρ. προσδ. δηλῶν τὸ πλησίον) βοηθοί (κατηγορ.) κατὰ τὸ ξυμμαχικόν (ἐμπρ. προσδ. δηλῶν συμφωνίαν ἢ αἰτίαν) | τοῖς δὲ Μυτιληναίοις ἀντικ. τοῦ κατωτέρω ἀγγέλλει | διαβάς... ἐλθὼν... ἐπιτυχῶν... χρῆσάμενος... ἀφικόμενος (ἐπιθετ. μτχ., κατ' ἄλλους χρον.). | Ἑραιστὸς ἀκρωτήριον τῆς Εὐβοίας μετὰ ὁμωνύμου λιμένος | πεσῆ ἐπιρρ. προσδ. τρόπον | ὀλέκδος ἀντικ. τοῦ ἐπιτυχῶν | ἀναγομένης ἐπιθετ. μτχ. | πλῶ ἀντικ. τῆς μτχ. χρῆσάμενος (ἐνταῦθα πλεῦς=εὐπλοία) | τριταῖος ἐπιρρ. κατηγορ. εἰς τὸ ἀφικόμενος σημ. χρόνον—τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ | τὸν ἐπίπλου ἀντικεῖμ. τοῦ ἀγγέλλει (ἐνν. τοῖς Μυτιληναίοις ἔμμεσ. ἀντικ.) | τὰ ἄλλα αἰτ. τῆς ἀναφορᾶς (ἢ ἀντικ. τοῦ ἐφύλασσαν) | φραζόμενοι χρον. μτχ. | τῶν τειχῶν καὶ λιμένων γεν. διαορ. εἰς τὸ περὶ τὰ ἡμιτέλεστα (ἐμπρ. προσδ. τοπ.), ὃν συνάπτουσιν ἄλλοι τῷ ἐφύλασσαν καὶ ἄλλοι τῷ φραζόμενοι ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει νοητέον τὸ ταῦτα ὡς ἀντικ. τοῦ φραζόμενοι.

Κεφ. 4.

Περὶ λήψεως.—Οἱ ναύαρχοι τῶν Ἀθηναίων, ὅταν εἶδον τὰ μέτρα πού εἶχον λάβει οἱ Μυτιληναῖοι, ἠρέκασθησαν νὰ καταστήσουν εἰς αὐτοὺς γνωστὰς τὰς ἐντολάς, μετὰ τὰς ὁποίας εἶχον ἔλθει, ἐπειδὴ δὲ οἱ Μυτιληναῖοι τὰς ἀπέρριψαν, τοὺς ἐκήρυξαν τὸν πόλεμον. Οἱ Μυτιλ. ἀπετόλμησαν νὰ ναυμαχήσουν μετὰ τοὺς Ἀθηναίους εἰς τὰ ἀνοικτὰ, καταδιωχθέντες ὅμως ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς ἐπανήλθον εἰς τὸν λιμένα καὶ ἐπεδίωξαν νὰ διαπραγματευθοῦν μετὰ τοὺς Ἄθην. Ἐκλείσθη πράγματι ὀλιγοχρόνιος ἀνακωχῆ, κατὰ τὴν διάρκειάν τῆς ὁποίας οἱ Μυτιληναῖοι ἀπέστειλαν πρέσβεις εἰς Ἀθήνας διὰ νὰ ἐπιτύχουν πάσῃ θυσίᾳ τὴν ἀνάκλησιν τοῦ στόλου· συγχρόνως ὅμως ἀπέστειλαν κρυφὰ πρέσβεις καὶ εἰς τὴν Λακεδαιμόνα ζητοῦντες τὴν βοήθειαν τῆς Σπάρτης ἐναντίον τῶν Ἀθηναίων.

Ἐρμηνεία.—Καὶ οἱ Ἀθηναῖοι οἱ ὁποῖοι κατέπλευσαν *ἔπειτα ἀπὸ ὀλίγον* (οὐ πολὺ ὕστερον), ὅταν εἶδον (τί ἕκαμνον οἱ Μυτιλ.), ἀνήγγειλαν οἱ ναύαρχοὶ τῶν... *ὅσα εἶχον διαταχθῆ* (τὰ ἐπεσταλμένα), ἐπειδὴ ὅμως οἱ Μυτιληναῖοι δὲν ὑπήκουον, *ἤρρισαν τὰς ἐχθροπραξίας* (ἐς πόλεμον καθίσταντο). Οἱ δὲ Μυτιληναῖοι μολοῦντι ἀπροπαράσκευοι καὶ ἐξαφνικὰ ἐξηναγκάσθησαν εἰς πόλεμον, (ἐν

τούτοις) *επεχειρήσαν* μίαν ἔξοδον τοῦ στόλου των (ἐκπλοῦν τινὰ ἐποίησαντο τῶν νεῶν) *με τὸν σκοπὸν νὰ ναυμαχήσουν* (ὡς ἐπὶ ναυμαχίαν) ὀλίγον πρὸ τοῦ λιμένος, ἔπειτα (ὄμως) καταδιωχθέντες ἀπὸ τὰ αἰνικὰ πλοῖα *ἐκαμναν πλέον προτάσεις* (διαπραγματεύσεις: λόγους ἤδη προσέφερον) εἰς τοὺς ναυάρχους, διότι ἠθέλον *νὰ ἀπομακρύνουν* (ἀποπέμψασθαι, νὰ ἐπιτύχουν δηλ. τὴν ἀπομάκρυνσιν) τὰ πλοῖα πρὸς τὸ παρὸν (τὸ παραντίκα), *ἀν ἡμποροῦσαν* (εἰ δύναιτο), *μὲ κάποιον εὐσχημον συμβιβασμὸν* (ὁμολογίαν τινὴ ἐπιεικεῖ). Καὶ οἱ στρατηγοὶ τῶν Ἀθηναίων ἀπεδέχθησαν (τὰς προτάσεις), διότι ἐφοβοῦντο καὶ αὐτοί, μήπως δὲν εἶναι ἱκανοὶ νὰ πολεμήσουν ἐναντίον ὀλόκληρου τῆς Λέσβου.

Ἄφ' οὗ λοιπὸν οἱ Μυτιληναῖοι ἔκαμαν ἀνακαχήν, ἀπέστειλαν εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ ἓνα ἀπὸ ἐκείνους ποὺ *ἐσυκοφάντου* (συνεχῶς: διέβαλλον) (τὴν πόλιν των), *ὁ ὁποῖος εἶχε μετаноήσει τὴν πλέον* (ᾧ μετέμελεν ἤδη), καὶ (μερικοὺς) ἄλλους, μήπως καὶ πείσουσιν *κατὰ τινὰ τρόπον* (πῶς) (τοὺς Ἀθην.) *ὥστε νὰ ἀποπλεύσουν τὰ πλοῖά των* (ἀπὸ τὴν Μυτιλ.: ἀπελθεῖν τὰς ναῦς); *διότι δῆθεν αὐτοὶ οὐδὲν κακὸν εἶχον κατὰ νοῦν νὰ κάμουν* (εἰς βάρος τῶν Ἀθην.: ὡς σφῶν οὐδὲν νεωτεριούντων). Ἐν τῷ μεταξὺ ὄμως ἀποστέλλουν καὶ εἰς τὴν Λακεδαίμονα πρέσβεις ἐπὶ μίᾳ τριήρους, *διαφυγόντες τὴν προσοχήν τοῦ Ἀθηναϊκοῦ στόλου* (λαθόντες τὸ τῶν Ἀθην. ναυτικόν), ὁ ὁποῖος *ἦτο ἠγκυροβολημένος* (ᾤρμου) εἰς τὸ ἀκριτήριον Μαλέαν, πρὸς βορρᾶν τῆς πόλεως, διότι οἱ Μυτιληναῖοι *δὲν εἶχον πεποιθῆσιν* (οὐκ ἐπίστευον, δὲν ἠπίκτιζον) εἰς τὰς διαπραγματεύσεις των *μὲ τοὺς Ἀθηναίους* διὸ θὰ ἔχουν καλὴν ἔκβασιν (τοῖς ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων προχωρήσειν, διὸ θὰ ἤρχετο δηλ. εὐνοϊκὴ ἀπάντησις ἀπὸ τὰς Ἀθήνας). Καὶ αὐτοὶ μὲν, *ἀφ' οὗ ἔφθασαν* (κομισθέντες) εἰς τὴν Λακεδαίμονα *κατόπιν* (μεγάλων) *ταλαιπωριῶν* (ταλαιπώρως) διὰ μέσου τοῦ ἀνοικτοῦ πελάγους, *ἐνήργουν πλησίον αὐτῶν* (δηλ. τῶν Λακεδ.; ἔπρασσον αὐτοῖς), πῶς νὰ φθάσῃ (εἰς τὴν Μυτ.) καμμία βοήθεια.

Παρατηρήσεις: καταπλεύσαντες χρον. μτχ. | οὗ πολὺ ὕστερον ἐπιρρ. προσδ. χρον. | ὡς ἑῶρων χρον. πρότ. (ὡς ἀντικ. νοητέα τὰ: τὰ ὑπὸ τῶν Μυτιληναίων κρατούμενα) | τὰ ἐπεσταλμένα ἀντικ. τοῦ ἀπὸ ἀγγεῖλαιαν (κυσ. εἶναι ἐπιθ. μτχ.) | οὐκ ἐσκακουμένων αἰτιολ. μτχ. κατὰ γεν. ἀπόλ. | ἀπαράσκευοι (κατηγορ. ἐξυπακουομένης τῆς ἐναντιωμ. μτχ. ὄντες' καὶ τὸ ἀπαράσκευοι καὶ τὸ ἐξαιφνης συναπτεῖα τῷ ἀναγκασθέντες πολεμεῖν' | ἀναγκασθέντες ἐναντιωμ. μτχ. | ἐξαιφνης ἐπιρρ. προσδ. τροπ. | πολεμεῖν τελ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ ἀναγκασθέντες | ἐκπλοῦν ἀντικ. τοῦ ἐποίησαντο | τῶν νεῶν (γεν. ὑποκειμεν. εἰς τὸ ἐκπλοῦν, ἢ καὶ γεν. ἀντικεμ. εἰς τὸ ἐποίησαντο ἐκπλοῦν) | ὡς ἐπὶ ναυμαχίαν ἰσοδυναμεῖ τῷ ὡς ναυμαχήσαντες' περιφρασὶς δηλοῦσα σκοπὸν | καταδιωχθέντες χρον. μτχ. | λόγους ἄμεσ. ἀντικ. τοῦ προσέφερον' τοῖς στρατηγοῖς ἔμμεσ. ἀντικ. τοῦ προσέφερον | φ.σ.λ. βουλόμενοι (αἰτιολ. μτχ.) ἀποπέμψασθαι (τελ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ βουλόμενοι, ὑποκ. τὸ αὐτό: ταυτοπροσ.) τὰς ναῦς (ἀντικ. τοῦ ἀποπέμψασθαι) τὸ παραντίκα (ἐπιρρ. προσδ. χρον.) ὁμολογίαν δοτ. ὄργαν. ἢ τροπ. ἀπεδέξαντο ἔνν. τοὺς λόγους (ἀντικ.) φοβούμενοι αἰτιολ. μτχ. | καὶ αὐτοὶ ἐπέχθαι ἴσθαι κατηγορ. εἰς τὸ ὑποκ. εἰ στρατηγεῖ | μὴ οὐκ ὄσι... ἐνδοιαστ. πρότ. ἐκ τοῦ φοβούμενοι | ἱκανοὶ κατηγορ. | πολεμεῖν τελ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ ἱκανοὶ ὄσι | Λέσβῳ ἀντικ. τοῦ πολεμεῖν' πάση κατηγορ. εἰς τὸ Λέσβῳ.

ποιησόμενοι χρόν. μτχ. | ἕνα ἀντικ. τοῦ πέμπουσιν | τῶν διαβαλ-
 λόντων γεν. διαίρ. εἰς τὸ ἕνα (κυρ. εἶναι ἐπιθ. μτχ.) | ᾧ δοτ. προσ. τοῦ
 ἀπροσ. μετέμελε, οὐ ὑποκ. ἡ ἀφρημένη ἔννοιά του=μεταμέλεια ἢν με-
 ταμέλει μοι=μετανοῶ (παρὰτ. μετέμελε, μέλλ. μεταμελήσει, ἀόρ. μετεμέ-
 λιασε) | καὶ ἄλλους ἀντικ. τοῦ πέμπουσιν | εἰ πως πείσειαν... πλάγ. ἐρωτημ.
 πρότ. ἐκ τοῦ ἔννοουμένου πειρώμενοι | ἀπελθεῖν τελ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ πείσειαν
 (ἐνν. τοὺς Ἀθην. ἀντικ.) τὰς καὶς ὑποκ. τοῦ ἀπελθεῖν (ἐνν. τῆς Μυτλ.)
 ὡς σφῶν οὐδὲν νεωτεριούντων αἰτιολ. μτχ. κατὰ γεν. ἀπόλ. (ἐνισχυμένη
 διατοῦ αἰτιολ. ὡς), χρόν. μέλλ. νεωτεριῶ τοῦ νεωτερίζω | σφῶν ὑποκ. τῆς
 μτχ. | οὐδὲν σύστοιχ. ἀντικ.=οὐδένα νεωτερισμὸν | τριῖρει δοτ. ὄργαν. |
 λαθόντες τροπ. μτχ. (ἀορ. β'. ἐνεργ. τοῦ λανθάνω) τὸ ναυτικὸν ἀντικ.
 τοῦ λαθόντες | οἱ (ἐνν. Ἀθηναῖοι: σχῆμα κατὰ σύνευν' διότι ἡ λ. ναυτι-
 κὸν εἶναι περιληπτικὴ) | πρὸς βορέαν (καὶ βοροῶν) ἐμπρ. προσδ. δηλῶν
 κατεύθυναν | τοῖς ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων ἀντικ. εἰς τὸ ἐπίστευον | προχω-
 ρήσιν εἰδ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ ἐπίστευον ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. νοητόν κατ' αἰτιατ.:
 ταῦτα (δηλ. τὰ ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων) | ταλαιπώρως ἐπιρρ. προσδ. τροπ. | κο-
 μισθέντες χρόν. μτχ. | αὐτοῖς ἀντικ. τοῦ κατωτέρω ἤξει κατ' ἄλλους τὸ
 αὐτοῖς συναπτεόν τῆς ἔπρασσον ὡς ἀντικειμ.: πράσσω τι=διαπραγμα-
 τεύομαι πρὸς τινα | ὅπως... ἤξει πλάγ. ἐρωτ. πρότ. ἐκ τοῦ ἔπρασσον.

Κεφ. 5.

Περίληψις.—Οἱ ἐξ Ἀθηῶν ἀναμενόμενοι ἀπεσταλμένοι τῶν
 Μυτλ. ἐπέστρεψαν ἀπρακτοὶ καὶ αἱ ἐχθροπραξίαι ἐπανεληφθήσαν. Οἱ
 Μυτιληναῖοι ἐπεχείρησαν ἐξόρμησιν καὶ μάλιστα κατὰ τὴν ἐπακο-
 λουθήσασαν μάχην δὲν ἦσαν οἱ ἡττημένοι, ἐγκατέλειψαν ἐν τούτοις
 τὸ πεδίον τῆς μάχης καὶ ἐπανῆλθον εἰς τὴν πόλιν, μὴ διατεθειμέ-
 νοι νὰ ἐπαναλάβουν τὰς ἐχθροπραξίας μόνον των, πρὸ τῆς τυχόν ἀφί-
 ξεως ἐνισχύσεων ἀπὸ ὁπουδήποτε. Διότι ἐν τῷ μεταξύ εἶχον κατα-
 πλεύσει κρυφὰ κάποιος ἀπὸ τὴν Λακεδαίμονα καὶ ἄλλος ἀπὸ τὰς
 Θήβας, οἱ ὁποῖοι τοὺς ἐβαυκάλιζον μὲ ὑποσχέσεις καὶ τοὺς παρε-
 κίνουν νὰ στείλουν νέους πρέσβεις εἰς τὴν Λακεδαίμονα. Καὶ ἔστει-
 λαν πράγματι.

Ἐρμηνεία.—Ὅταν δὲ οἱ (ἄλλοι) πρέσβεις ἐπανῆλθον ἀπὸ τὰς
 Ἀθήνας χωρὶς νὰ ἔχουν κατορθώσει τίποτε (οὐδὲν πράξαντες,
 ἀπρακτοὶ δηλ.), οἱ κάτοικοι τῆς Μυτιλήνης καὶ τῆς ὑπολοίπου Λέσβου
 ἐκτὸς τῶν Μηθυμναίων περιεπλάκησαν εἰς πόλεμον (κατὰ τῶν
 Ἀθηναίων: ἐς πόλεμον καθίσταντο) οὗτοι δὲ (οἱ Μηθ.) εἶχον
 εἰλθεῖ εἰς βοήθειαν (ἐβεβοηθήκεσαν) τῶν Ἀθηναίων, καθὼς καὶ
 οἱ Ἰμβριοὶ καὶ οἱ Λήμνιοι καὶ ὀλίγοι τινὲς ἐκ τῶν ἄλλων συμμαχῶν.
 Καὶ ἐπεχείρησαν μὲν κάποια ἐξόρμησιν (ἐποτήσαντο ἐξοδόν
 τινα) μὲ ὅλας των τὰς δυνάμεις (πανδημεῖ) οἱ Μυτιληναῖοι ἐναν-
 τίον τοῦ στρατοπέδου τῶν Ἀθηναίων, καὶ (μάλιστα) συνήφθη καὶ
 (κάποια) μάχη, μολοντί δὲ κατ' αὐτὴν (ἐν ἧ) δὲν ἠτιήθησαν (οὐκ
 ἔλασσαν ἔχοντες) οἱ Μυτιληναῖοι, (ἐν τούτοις) οὔτε κατὰ τὴν νύ-
 κτα ἐκείνην παρέμειναν εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης (ἐπηυλίσαντο)
 οὔτε εἶχον πεποίθησιν εἰς τὰς δυνάμεις των (οὔτε ἐπίστευσαν
 σφίσιν αὐτοῖς), ἀλλ' ἐπέστρεψαν (εἰς τὴν πόλιν των: ἀνεχώρησαν)
 ἔπειτα αὐτοὶ μὲν ἐκάθηντο ἡσυχοὶ, διότι ἠθελον νὰ ἐκτεθοῦν εἰς
 τοὺς κινδύνους τοῦ πολέμου (βουλόμενοι κινδυνεύειν) μὲ ἐπι-
 προσθέτους δυνάμεις ἀπὸ τὴν Πελοπόννησον καὶ ἀπὸ σπου ἄλ-

λοῦ (ἐκ Πελοπ. καὶ μετ' ἄλλης παρασκευῆς), ἂν τυχόν ἤθελεν ἔλθει κάποια (εἰ προσγένειτό τι) καθόσον μάλιστα (καὶ γὰρ) κατέφθασαν (τώρα) εἰς αὐτοὺς κάποιοις Μελέας ἀπὸ τὴν Λακεδαιμόνα καὶ κάποιοις Ἑρμαιώνδας ἀπὸ τὰς Θήβας, οἱ ὅποιοι εἶχον μὲν ἀποσταλῆ πρὸ τῆς ἀποστασίας τῶν Μυτιληναίων, ἐπειδὴ ὁμοῦ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ προλάβουν (φθάσαι) τὸν ἐπίπλου τῶν Ἀθηναίων, εἰσέπλευσαν (εἰς τὸν λιμένα) ἀργότερα, μετὰ τὴν ναυμαχίαν, κρυφά, ἐπιβαίνοντες τριήρεις (τριήρει), καὶ συνεβούλευον (τοὺς Μυτιλ.) νὰ στείλουν ἄλλην τριήρη καὶ πρέσβεις μαζί τῶν καὶ (πράγματι) ἀπέστειλαν (οἱ Μυτιλ.).

Παρατηρήσεις : οἱ ἐκ τῶν Ἀθην. πρέσβεις κατὰ βραχυλογίαν ἀντί : οἱ ἐν Ἀθήναις πρέσβεις ὡς ἦλθον ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ὡς... ἦλθον χρόν. πρῶτ. | πράξαντες τροπ. μτχ.· οὐδὲν ἀντικ. τοῦ πράξαντες | οὗτοι δέ... δηλ. οἱ Μηθυμναῖοι (ἐκ τοῦ προηγουμένου : πλὴν Μηθύμνης) | τοῖς Ἀθηναίοις ἀντικ. τοῦ ἐβεβροθῆκεσαν | τῶν ἄλλων ξυμμάχων γεν. διαίρει. εἰς τὸ ὄλιγοι τινὲς | τὸ τῶν Ἀθηναίων (ἐπιθ. προσδ. εἰς τὸ στρατόπεδον) | ἐν ἡ δηλ. μάχῃ | οὐκ ἔχοντες ἐναντιωμ. μτχ.=εἰ καὶ οὐκ εἶχον' ἔλασσον ἔχω =ἡττώμαι | σφίσιν αὐτοῖς ἀντικ. τοῦ ἐπίστευσαν | βουλόμενοι αἰτιολ. μτχ. κινδυνεύειν τελ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ βουλόμενοι αὐτοπροσωπία | καὶ μετ' ἄλλης παρασκευῆς ἐμπρ. προσδ. δηλῶν τὸ ὁμοῦ, τὸ ἀπὸ κοινοῦ | εἰ προσγένειτό τι (ὑποκ.) ἐκ Πελοποννήσου (ἐμπροθ. προσδ. τοπ.) | καὶ γὰρ... (αἰτιολογεῖ τὸ προηγουμένον εἰ προσγένειτο· ὃ καὶ ἀνήκει εἰς ὅλην τὴν διὰ τοῦ γὰρ εἰσαγομένην πρότασιν, ὅποτε καὶ γὰρ=καθόσον μάλιστα, ὅταν ὃ καὶ ἀναφέρεται εἰς τὴν μετὰ τὸν γὰρ λέξιν, τότε καὶ γὰρ=διότι καὶ) | αὐτοῖς ἀντικ. (ἡ καὶ δοτ. χαριστ.) τοῦ ἀφικνεῖται | τῆς ἀποστασίας ἀντικ. τοῦ προαπεστάλησαν | φ. σ. λ. : οὐ δυνάμενοι (αἰτιολ. μτχ.) δὲ φθάσαι (τελ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ δυνάμενοι ὑποκ. τὸ αὐτὸ μὲ τῆς μτχ.) τὸν ἐπίπλου (ἀντικ. τοῦ φθάσαι) τῶν Ἀθηναίων (γεν. ὑποκειμεν. εἰς τὸ ἐπίπλου) εἰσπλέουσι τριήρει (δοτ. τῆς συνοδείας ἢ ὄργαν.) ὕστερον μετὰ τὴν μάχην (ἐμπρ. προσδ. χρόν. σημειωτέος ὁ πλεονασμός) κρυφά ἐμπρ. προσδ. τροπ.) καὶ παρήνουν πέμπειν (τελ. ἀπαρ. ὑποκ. τοὺς Μυτιλ., ἕτεροπροσδ.) ἄλλην τριήρη (ἀντικ. τοῦ πέμπειν) καὶ πρέσβεις (ἕτερον ἀντικ. τοῦ πέμπειν) μεθ' ἑκῶν (ἐμπρ. προσδ. δηλῶν τὸ ὁμοῦ)· καὶ ἐκπέμπουσιν (ἐνν. τριήρη καὶ πρέσβεις, ἀντικειμ.).

Κεφ. 6.

Περὶ ληψις.—Οἱ Ἀθηναῖοι ἐνεθαρρύνθησαν ἀπὸ τὴν ἀδράνειαν αὐτῶν τῶν Μυτιληναίων καὶ ἐνισχυθέντες ἀπὸ ἄλλους, συμμαχοῦς ὠργάνωσαν δύο στρατόπεδα ἑκατέρωθεν τῆς πόλεως καὶ ἀπέκλεισαν τοὺς δύο λιμένας τῆς. Ὅλος ὁμοῦ τῆς ἄλλης νήσους κύριοι ἦσαν οἱ Μυτιλην. καὶ οἱ ἄλλοι Λέσβιοι.

Ἑρμηνεῖα.—Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἐνθαρρυνθέντες πολὺ ἀπὸ τὴν ἀδράνειαν (ἡσυχίαν) αὐτῶν τῶν Μυτιληναίων προσεκάλουν συμμαχοῦς, οἱ ὅποιοι πολὺ ταχύτερον (προθυμότερον) προσήρχοντο, διότι δὲν ἔβλεπον καμμία δύναμιν (οὐδὲν ἰσχυρὸν) ἀπὸ τὸ μέρος τῶν Λεσβίων, καὶ ἀφ' οὗ ἠγκυροβόλησαν τὰ πλοιά των (περιόρμισάμενοι) γύρω ἀπὸ τὸ νότιον μέρος τῆς πόλεως, ὡχύρωσαν μὲ τείχος (ἐτείχισαν) δύο στρατόπεδα ἑκατέρωθεν τῆς πόλεως, καὶ ἐνήρχουν τὸν ἀποκλεισμὸν (τοὺς ἐφόρμους ἐποιοῦντο) καὶ τῶν δύο λιμέ-

ων. Καὶ ἀπὸ μὲν τὴν θάλασσαν τοὺς ἠμποδίζον (εἶργον), ὥστε δὲν τὴν μετεχειρίζοντο (μὴ χρῆσθαι) οἱ Μυτιληναῖοι, ἀπὸ τὴν ξηρὰν ὅμως τῆς μὲν ὑπολοίπου ἦσαν κύριοι (ἐκράτουν) οἱ Μυτιληναῖοι καὶ οἱ ἄλλοι Λέσβιοι, οἱ ὁποῖοι εἶχον ἤδη σπεύσει εἰς βοήθειάν των (προσβεβηθηκότες ἤδη), τὸ δὲ μέρος τῆς ξηρᾶς τὸ γύρω ἀπὸ τὰ στρατόπεδα, τὸ ὁποῖον δὲν ἦτο πολὺ, τὸ κατεῖχον οἱ Ἀθηναῖοι, ἢ δὲ Μαλέα (τὸ ἀκρωτήριον) ἦτο δι' αὐτοὺς μᾶλλον τόπος ἀγκυροβολήσεως τῶν πλοίων των (ναύσταθμον) καὶ ἀγορά. Καὶ ὁ μὲν περὶ τὴν Μυτιλήνην πόλεμος τοιουτοτρόπως διεξήγετο.

Παρατηρήσεις: ἐπιρρωσθέντες αἰτιολ. μτχ. (τοῦ παθητ. ἀορ. ἐπερρώσθην τοῦ ἐπι-ρρῶννυμαι παρακ. ἐπέρρωσμαι)=ἐνθαρρυνθέντες | διὰ τὴν ἡσυχίαν (ἐμπρ. προσδ. δηλῶν τὴν αἰτίαν) τῶν Μυτιληναίων γεν. ὑποκειμ. εἰς τὸ ἡσυχίαν | οἱ (εἰσαγ. ἀναφορ. πρότ. ὑποκ. τοῦ ἐπομ. ῥήμ.) παρήσαν (τοῦ πάρ-εἰμι) πολὺ (ἐπιρρ. προσδ. ποσ.) θάσσαν (ἐπιρρ. προσδ. χρον. βαθμ. συγκριτ.: ταχέως ἢ ταχὺ—θάσσαν—τάχιστα) ὡς β' ὄρος συγκρίσι, νοητέα τὰ: ἢ εἰ ἑώρων ἰσχυρόν τι παρὰ τοῖς Λεσβίοις | ὀρῶντες αἰτιολ. μτχ.=ἐπεὶ ἑώρων | οὐδὲν ἰσχυρόν (ἀντικ. τοῦ ἑώρων) | περιορισάμενοι χρον. μτχ. | τὸ πρὸς νότον τῆς πόλεως ἀνικ. | στρατόπεδά ἀνικ. τοῦ εἰτείχισαν | ἑκατέρωθεν ἐπιρρ. προσδ. τοπ. (δηλ. ἀπὸ βορρᾶ καὶ νότου) | τῆς πόλεως γεν. διαορ. εἰς τὸ ἑκατέρωθεν | τοὺς ἐφόρμους ἀντικ. τοῦ ἐποιεῦντο ποι-οῦμαι τοὺς ἐφόρμους ἐπὶ τινι (ἐπ' ἀμφοτέροις τοῖς λιμέσι)=ἐφορμῶ τινι=ἀποκλείω τι' ἐφορμος=ἐφορμησις=ἡ ἀγκυροβολία παρὰ τινι τόπῳ πρὸς ἀποκλεισμόν του | τῆς θαλάσσης ἀνικ. τοῦ εἶργον | μὴ χρῆσθαι (ἐνν. ταύτη, κῆ-θαλάσση δηλ.) ἀπαρ. περιέχον τὸ ἀποτελεσμα τοῦ ῥήμ. ἐξ οὗ ἐξαρτᾶται, δηλ. τοῦ εἶργον | τοὺς Μυτιληναίους καὶ αὐτὸ ἀνικ. τοῦ εἶργον: εἶργον τινὰ τινος' συγχρόνως εἶναι καὶ ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. χρῆσθαι | τῆς δε γῆς γεν. διαορ. δηλοῦσα τὸ ὅλον, οὐκ οὖν τὰ μέρη ἔπεινοι: τῆς μὲν ἄλλης... τὸ δὲ περὶ τὰ στρατόπεδα... (κατ' ἐπιμερισμόν) | τῆς ἄλλης ἀνικ. τοῦ ἐκράτουν | προσβεβηθηκότες ἐπιθετ. μτχ. ὑπερσ.=οἱ προσβεβηθηκέσαν | τὸ περὶ τὰ στρατόπεδα ἀνικεῖμ. τοῦ κατεῖχον | οὐ πολὺ κατηγορ. (ἐννοουμένης τῆς μτχ. ὄν) | ναύσταθμον καὶ ἀγορά (κατηγορούμενα τοῦ ὑποκ. ἢ Μαλέα) | πλοίων γεν. ὑποκειμεν. τοῦ ναύσταθμον (κατ' ἄλλους γεν. τῆς ὕλης) | αὐτοῖς δοτικὴ κτητικὴ: ἦν αὐτοῖς=εἶχον αὐτοὶ | μᾶλλον' ἐκ τούτου νοητέος ὁ β'. ὄρος τῆς συγκρίσεως: ἢ ἄλλο τι (κατ' ἄλλους ἢ τὸ νότιον στρατόπεδον) | τὰ περὶ Μυτιλ. (ὑποκ. τοῦ ἐπολεμεῖτο, κατὰ ἀττ. σύνταξιν' κατ' ἄλλους εἶναι αἰτία. τῆς ἀναφορᾶς, ὁπότε τὸ ἐπολεμεῖτο=πόλεμος ἐγίγνετο).

Κεφ. 8.

Περὶλήψις.—Οἱ μὲ τὸ πρῶτον πλοῖον σταλέντες εἰς Λακεδαιμόνα πρέσβεις τῶν Μυτιληναίων μεταβαίνουν, κατὰ σύστασιν τῶν Λακεδαιμονίων, εἰς Ὀλυμπίαν, ὅπου εἶχον συρρεύσει λόγῳ τῶν ἀγῶνῶν πάντες οἱ σύμμαχοι τῆς Σπάρτης. Παρουσιάσθησαν λοιπὸν ἐνώπιον τῶν συσκευτομένων συμμάχων καὶ ἐξέβηκαν τὴν ὑπόθεσιν των.

Ἐρμηνεῖα.—Οἱ δὲ πρέσβεις τῶν Μυτιληναίων οἱ ἐξαποσταλέντες (εἰς τὴν Λακεδαιμόνα) ἐπὶ τοῦ πρώτου πλοίου, ἐπειδὴ οἱ Λακεδαιμόνιοι εἶπον εἰς αὐτοὺς νὰ μεταβοῦν (παρεῖναι) εἰς τὴν Ὀλυμπίαν, ἵνα καὶ οἱ ὑπόλοιποι σύμμαχοι συσκευθῶν (βουλευσῶνται, ἐκφράσαν καὶ αὐτοὶ τὴν γνώμην των) ἀφ' οὗ τοὺς ἀκούσουν, ἐρχονται

(κινρ. φθάνουν: αφικνοῦνται) εἰς τὴν Ὀλυμπίαν ἦτο δὲ ἡ Ὀλυμπιάς, κατὰ τὴν ὁποίαν (ἦ) ὁ Δωριεὺς ἀπὸ τὴν Ρόδον ἐκέρδιε τὴν δευτέραν του νίκην (τὸ δεῦτερον ἐνίκα, ἀνεκηρύσσεται δηλ. νικητὴς διὰ δευτέραν φοράν). Ὅταν λοιπὸν μετὰ τὴν ἐορτὴν συνῆλθον εἰς σύσκεψιν (κατέστησαν ἐς λόγους), (οἱ Μυτιληναῖοι πρόεβει) εἶπον τὰ ἑξῆς περίπου:

Παρατηρήσεις: οἱ ἐκπεμφθέντες· ἐπιθετ. μετ.· ἐπὶ τῆς πρώτης νεῶς περὶ τῆς ὁποίας ἔκαμε λόγον ὁ ἱστορικὸς ἀνωτέρω ἐν κεφ. 4 | ὡς... αἰτιολογ. πρότ. | παρῆναι (ἀπαρ. ἐν. τοῦ πάρειμι (παρά+εἰμι) τελ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ εἶπον (ἐνταῦθα=ἐκέλευσαν) | αὐτοῖς ἀντικ. (ἔμμεσ.) τοῦ εἶπον | Ὀλυμπιάς ἐπιφρ. προσδ. τῆς εἰς τόπον κινήσεως | ὅπως... βουλευσονται τελικ. πρότ. | ἀκούσαντες χροιν μετ. | Ὀλυμπιάς τὸ μετὰ δύο Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων διάστημα μᾶς τετραετίας· ἀπὸ τοῦ 776 π. Χ. οἱ Ἕλληνες ἔχρονολόγουν βάσει τῶν Ὀλυμπιάδων αὐτῶν· ἐνταῦθα πρόκειται περὶ τῆς 88ης Ὀλυμπιάδος (428 π. Χ.) διότι ὁ Ὀλυμπιονίκης Δωριεὺς, ὁ υἱὸς τοῦ ὀνομαστοῦ Ὀλυμπιονίκου Διαγόρου, εἶχε νικήσει εἰς ἀγῶνα παγκρατίου ἐπὶ τρεῖς συνεχεῖς Ὀλυμπιάδας, 87ην, 88ην καὶ 89ην (ἦτοι 432—428—424 π. Χ.) περὶ τοῦ ἰδίου γνωρίζομεν, ὅτι κατὰ τὸν Δεκελεικὸν πόλεμον ἐπολέμησε κατὰ τῶν Ἀθηναίων ὡς σύμμαχος τῆς Σπάρτης (περὶ. Πausan. VIII 35, 1, Σενοφ. Ἑλλήν. I 1, 2), συλληφθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων αἰχμάλωτος ἀφέθη ἐλεύθερος ἀνευ λύτρων χάρις εἰς τὴν φήμην του (περὶ. Σενοφ. Ἑλλ. I 5, 19—Paus. VI 7, 4, 5) | ἦ ἐπιφρ. προσδ. χροιν | τὸ δεῦτερον ἐπιφρ. προσδ. χροιν | ἐνίκα= νικητὴς ἦν (ὑπερσ.) | ἐπειδὴ... χροιν. πρότ. | μετὰ τὴν ἐορτὴν ἐμφρ. προσδ. χροιν. μετὰ τὴν τέλειον τῶν ἀγώνων) | ἐς λόγους καθίσταται=συσκέπτομαι.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΩΝ

(Βιβλ. Γ': κεφ. 9—14).

Περίληψις.—Ἀδὲν εἶναι δίκαιον νὰ μᾶς βαρῶνῃ ἡ ἀνυποληψία, εἰς τὴν ὁποίαν περιπίπτουν συνήθως οἱ ζητοῦντες νὰ ἀποστάθῃσιν ἀπὸ τοὺς πρότερον συμμαχοῦς των καὶ νὰ προσχωρήσῃν εἰς ἄλλην συμμαχίαν, θεωρούμενοι ὡς προδοταί των, πρώην φίλων των. Διότι δὲν εἴμεθα οἱ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἰσόπαλοί των, ποὺ τοὺς ἐγκαταλείπουν εἰς μίαν ἐπικίνδυνον περιόδον. Ἄν συνέβαιναν αὐτό, θὰ ἦμεθα βεβαίως ἀξιοκαταφρόνητοι. (Κεφ. 9).

»Ἐπειδὴ ἡ συμμαχία σας, τὴν ὁποίαν ἤλθομεν ἐδῶ ζητοῦντες, πρέπει νὰ ἐδράζεται ἐπὶ ἀμοιβαίας ἐκτιμῆσεως καὶ ἐμπιστοσύνης, πρέπει νὰ σας εἴπωμεν μερικὰ περὶ τοῦ πότε καὶ πῶς ἐγίναμεν συμμαχοὶ τῶν Ἀθηναίων, καὶ διατὶ τῶρα τοὺς ἐγκαταλείπομεν. Συνεμαχῆσαμεν μετ' αὐτοῦς, ὅταν ἀνέλαβον τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τῶν Περσῶν, καὶ φυσικὰ οὐχὶ διὰ νὰ τοὺς βοηθήσωμεν εἰς τὴν ὑποδουλώσιν τῶν ἄλλων ἑλλήνων ἀλλὰ ἀντιθέτως πρὸς ἀπελευθέρωσίν των. Δι' αὐτό, ὅταν τοὺς εἶδομεν νὰ χαλαρῶνουν τὰς ἐναντίον τῶν Περσῶν ἐχθροπραξίας των καὶ νὰ ἔχουν διαθέσεις ὑποδουλώσεως τῶν συμμαχῶν, ἤρχισαμε νὰ ἀνησυχοῦμεν. Πράγματι κατὰ μικρὸν εἶχον ὑπο-

δουλωθῆ ὄλοι καὶ μόνον ἡμεῖς καὶ οἱ Χῖοι εἶχομεν παραμένει αὐτόνομοι—δῆθεν—καὶ ψιλῶ ὀνόματι ἐλεύθεροι. (Κεφ. 10).

» Ἀπὸ σκοποῦ δὲ μᾶς ἄφινον τελευταίους· διότι ἀφ' ἐνὸς μᾶς μετεχειρίζοντο ὡς ἐπιχείρημα πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ὅτι εἶχον δίκαιον, λέγοντες ὅτι ἡμεῖς δὲν θὰ ἐδεχόμεθα ποτὲ νὰ ἐκστρατεύσωμεν μαζὶ τῶν ἐναντίον πρώην συμμάχων, ἀν δὲν εἶχομεν τὴν γνώμην, ὅτι εὐρίσκονται ἐν δικαίῳ· καὶ ἀφ' ἐτέρου διότι, ἀν ὑπέτασσον πρώτα ὄλους τοὺς ἄλλους καὶ μᾶς ἄφιναν τελευταίους, ἡμᾶς τοὺς κάπως ἰσχυροὺς, θὰ μᾶς εὐρίσκον ἀπομειονωμένους καὶ φυσικὰ ἀσθενεστέρους ἀπὸ ὅ,τι θὰ μᾶς εὐρίσκον ἀν ἐκήρυσσον τὸν πόλεμον ἐναντίον μας πρῶτον, ὁπότε ὄλοι ἢ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἄλλους συμμάχους θὰ συνεσπειροῦντο γύρω μας. Ἐπειτα τὸ ἐσυλλογίζοντο νὰ τὰ βάλουν μαζὶ μας, διότι τὸ ναυτικὸν μας εἶναι κάπως σημαντικὸν καὶ ἐνούμενον μὲ τὸ ἰδικὸν σας ἢ μὲ τὸ ναυτικὸν ἄλλης πόλεως θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ τοὺς γεννήσῃ, πράγματα. Πάντως ἤξεύραμεν ὅτι ἀργὰ ἢ γρήγορα θὰ ἤρχετο ἡ σειρά μας. (Κεφ. 11).

» Ἀντιλαμβάνεσθε λοιπὸν ποίου εἴδους ἦτο ἡ συμμαχία μας· ἀντὶ νὰ στηρίζεται εἰς τὴν ἀμοιβαίαν ἀγάπην καὶ ἐμπιστοσύνην, ὅπως αἱ συμμαχίαι μεταξὺ ὄλων τῶν ἄλλων, ἐστηρίζετο εἰς τὸν ἀμοιβαῖόν φόβον. Δὲν ὑπελείπετο παρὰ νὰ τὴν παραβιάσῃ ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς δύο, καὶ φυσικὰ ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτὰς οὐδεὶς εἶναι δυνατὸν νὰ μᾶς μεμφθῆ, διότι πρῶτον ἡμεῖς ἀπεσχίσθημεν. Θὰ ἡδυνάμεθα νὰ κερμιένωμεν νὰ κάμουν αὐτοὶ ἀρχὴν ἐχθροπραξιῶν, ἀν εἶχομεν ἴσῃν δύναμιν μὲ αὐτούς, καὶ ἡδυνάμεθα νὰ ἀντιμετωπιζώμεν τὰς ἐπιβουλάς των. Ὅπως ὅμως εἶχον τὰ πράγματα, ἦτο πάντοτε «εἰς τὸ χέρι των» νὰ μᾶς ἐπιτεθοῦν, ὁποτεδήποτε ἤθελον· εἶχομεν ἐπομένως καὶ ἡμεῖς τὸ δικαίωμα νὰ λάβωμεν τὰ μέτρα μας πρὶν μᾶς ἐπιτεθοῦν. (Κεφ. 12).

» Δι' αὐτούς λοιπὸν τοὺς λόγους ἀπεστατήσαμεν τώρα, ὅπως διὰ τοὺς ἰδίους λόγους ἐπεδιώξαμεν νὰ ἀποστατήσωμεν καὶ πρὸ τοῦ πολέμου, ἀλλὰ δὲν μᾶς ἀφίστατε σεῖς. Ἀποστατοῦμεν διὰ δύο λόγους· διὰ νὰ μὴ συντελοῦμεν εἰς τὴν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ὑποδούλωσιν τῶν ἄλλων Ἑλλήνων συνεργαζόμενοι μὲ τοὺς Ἀθηναίους, καὶ διὰ νὰ προλάβωμεν τὴν ἰδικὴν μας ὑποδούλωσιν. Καλυτέρα εὐκαιρία νὰ βλάψετε τοὺς Ἀθηναίους δὲν ἔχει μέχρι σήμερον παρουσιασθῆ· διότι οἱ Ἀθηναῖοι εἶναι ἐξητλημένοι ἀπὸ τὸν λοιμὸν καὶ ἀπὸ τὰς δαπάνας τοῦ πολέμου· τὰ πλοῖα των εἶναι διεσκορπισμένα, ἄλλα εἰς τὰ ἰδικὰ σας παράλια καὶ ἄλλα περὶ τὴν νῆσόν μας. Ἄν εἰσβάλητε εἰς τὴν Ἀττικὴν καὶ συγχρόνως ἐπιτεθῆτε κατ' αὐτῶν ἀπὸ θαλάσσης, ἐν ἀπὸ τὰ δύο θὰ συμβῆ· ἢ δὲν θὰ ἀντισταθοῦν ἢ θὰ ἀνακαλέσουν τὰ πλοῖά των ἀπὸ τὰ περάλια τῆς Λέσβου καὶ τῆς Πελοποννήσου. Ἄν μᾶς βοηθήσετε εἰς τὴν ἀποστασίαν μας, ἢ βλάψετε τὰ μέγιστα τοὺς Ἀθηναίους, διότι θὰ χάσουν τὴν Λέσβον—τὸ ἰσχυρὸν δηλ. ναυτικὸν τῆς καὶ τὰς ἐξ αὐτῆς προσόδους—καὶ συγχρόνως καὶ πολλοὶ ἄλλοι σύμμαχοι τῶν Ἀθηναίων θὰ ἔλθουν πρὸς τὸ μέρος σας, ὅταν ἴδουν ὅτι βοηθεῖτε τοὺς καταδυναστευομένους καὶ τοὺς ἀποστατοῦν.

τας ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους· διότι μὴ λησμονεῖτε ὅτι μία ἐκ τῶν κατηγοριῶν ποῦ σᾶς ἀποδίδουν εἶναι καὶ αὐτή, ὅτι δηλ. ἀδιαφορεῖτε δι' ὅλα αὐτὰ καὶ δὲν ἐνδιαφέρεσθε παρὰ μόνον διὰ τὴν Πελοπόννηγνον. (Κεφ. 13).

»Βοηθήσατέ μας λοιπόν, ἀφ' οὗ τὸ κέρδος θὰ εἶναι ὄλων τῶν Ἑλλήνων, ὅπως ἀντιθέτως καὶ ἡ ζῆμια, ἂν μᾶς ἐγκαταλείψετε, θὰ εἶναι γενικωτέρα, καὶ δειχθῆτε ἀντάξιοι τῶν προσδοκιῶν ποῦ στηρίζομεν εἰς σᾶς ὅλοι οἱ Ἕλληνες». (Κεφ. 14).

Κεφ. 15.

Περίληψις.—Οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ἄλλοι σύμμαχοί των, ὅσοι ἦσαν εἰς τὴν Ὀλυμπίαν, συσκεφθέντες μετὰ τὴν ἀγόρευσιν τῶν Μυτιληναίων πρέσβειων, ἀπεφάσισαν νὰ δεχθοῦν τοὺς Λαεβίους ὡς συμμάχους καὶ νὰ εἰσβάλουν εἰς τὴν Ἀττικὴν· ἔμειναν μάλιστα σύμφωνα καὶ νὰ στείλουν ὅλοι οἱ σύμμαχοι καὶ δύο τρίτα τοῦ στρατοῦ των εἰς τὸν Ἴσθμόν. Καὶ οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι κατέφθασαν ἐκεῖ πρῶτοι καὶ μετὰ ζέσεως ἐπεδόθησαν εἰς κατασκευὴν μηχανῶν πρὸς μεταφορὰν τῶν πλοίων ἀπὸ τὸν Κορινθιακὸν κόλπον εἰς τὸν Σαρωνικόν, ὑπεράνω τῆς ξηρᾶς, οἱ ἄλλοι ὁμοῦς σύμμαχοι ἐδείκνυον μεγάλην ἀπροθυμίαν, ἀπησχολημένοι καθὼς ἦσαν μετὰ τὴν συγκομιδὴν τῶν καρπῶν.

Ἑρμηνεία --Τοιαῦτα μὲν οἱ Μυτιληναῖοι εἶπον. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ σύμμαχοι, ἀφ' οὗ τοὺς ἤκουσαν, ἀποδεχθέντες τὰς προτάσεις των (λόγους) τοὺς ἔκαμαν συμμάχους τῶν τοὺς Λαεβίους, καὶ εἰς τοὺς συμμάχους των ποῦ ἦσαν ἐκεῖ παρόντες *συνίσταν* (ἔφραζον) *νὰ σπεύσουν* (ἔναι κατὰ τάχος, κυρτὰ μεταβοῦν μετὰ πᾶσαν δυνατὴν ταχύτητα) εἰς τὸν Ἴσθμόν *μετὰ τὰ δύο τρίτα τῆς δυνάμεώς των* (τοῖς δύο μέρεσιν), *διότι ἦσαν ἀποφασισμένοι νὰ κάμουν* (ὡς ποιησόμενοι) τὴν εἰσβολὴν των εἰς τὴν Ἀττικὴν, καὶ *οἱ ἴδιοι* (δὲ αὐτοὶ) ἔφθασαν ἐκεῖ πρῶτοι, καὶ ὄγκους τῶν πλοίων ἤρχισαν νὰ κατασκευάζουν εἰς τὸν Ἴσθμόν, (μηχανὰς δηλ.) *διὰ νὰ τὰ μεταφέρουν* (ὡς ὑπεροίσοντες) ἀπὸ τὴν θάλασσαν τῆς Κορίνθου εἰς τὴν θάλασσαν τὴν πρὸς τὴν πλευρὸν τῶν Ἀθηνῶν (ἐπάνω ἀπὸ τὸν Ἴσθμόν), καὶ συνάμα *διὰ νὰ ἐπέλθουν* (ἐπιόντες) (κατὰ τῆς Ἀττικῆς) *κατὰ ξηρὰν καὶ κατὰ θάλασσαν* (ναυσί τε καὶ πεζῶ). Καὶ οἱ ἴδιοι μὲν (οἱ Λακεδ.) μετὰ προθυμίας *κατεγίνοντο εἰς τὰς προετοιμασίας ταύτας* (ἐπρασσον ταῦτα)· οἱ ἄλλοι ὁμοῦς σύμμαχοι *συνεκεντρῶνοντο μετὰ βραδὴν εὐθυμίαν* (βραδέως) καὶ ἦσαν ἀπησχολημένοι μετὰ τὴν συγκομιδὴν τῶν καρπῶν των (ἐν καρποῦ ξυγκομιδῆ ἦσαν) καὶ (ἔνεκα τούτου) *δὲν εἶχον καμμίαν ὄρεξιν* (ἐν ἀρρωστίᾳ ἔννι· ἦσαν) δι' ἐστιάσεως.

Παρατηρήσεις: ἐπειδὴ... ἤκουσαν χρόν. πρῶτ. | προσδεξάμενοι χρόν. μετ. (ἢ καὶ τροπ.) | συμμάχους κατηγορ. εἰς τὸ ἀντικείμεν. τοὺς Λαεβίους | φ.σ.λ.: ἔφραζόν τε τοῖς συμμάχοις (ἔμμεσ. ἀντικ.) | παροῦσι παροῦσας τοῦ ξυμμαχοῖς | ἔναι (τελ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ ἔφραζον=ἐκέλευον) ὑποκ.

αὐτοὺς, ἑταροποιοῦσι) ἐς τὸν Ἴσθμὸν (ἐμπρ. προσδ. τοπ.) τοῖς δύο μέρεσι (δοτ. τῆς συνοδείας, ἐνν. τοῦ στρατοῦ των) (λέναι) κατὰ τάχος (ἐμπρ. προσδ. τροπ.) ὡς πεποιημένοι (τελ. μτχ.) τὴν ἐσβολὴν (ἀντικειμ.) | πρῶτοι ἐπιρρημ. κατηγορ. | ὄλκους ἀντικ. (ὄλκοι ὄργανα, οἳς αἱ νῆες ἔλκονται. Σχολ. ἐλέγοντο δὲ καὶ φάλαγγες ἢ φαλάγγια) | τῶν νεῶν γεν. ἀντικειμ. εἰς τὸ ὄλκους | ἐν τῷ Ἴσθμῷ τὸ μέρος ἐκεῖνο ἐκαλεῖτο **διόλκος** | ὡς ὑπεροίοντες (τελ. μτχ. μέλλ. τοῦ ὑπερφέρω) (ὡς ἀντικ. ἐννοητέον τὰς ναῦς) | καὶ (ἐνν. ὡς) ἐπιόντες· τελ. μτχ. (τοῦ ἐπέρχομαι—ἐπι-επιμ, εἰμι) | ναυαὶ καὶ πεζῶ δοτ. τῆς συνοδείας | καρποῦ γεν. ἀντικειμ. εἰς τὸ ξυγκομιδῆ (περιληπτικὸν δὲ τὸ κ' καρπὸς ἀντι οἱ καρποὶ) καὶ (ἐνν. ἐν) ἀρρωστία τοῦ στρατεύειν (γεν. ἀντικειμ. εἰς τὸ ἀρρωστία) ἢ τῆς ἀναφορᾶς κατ' ἄλλους.

Κεφ. 16.

Περίληψις.—Οἱ Ἀθηναῖοι, διὰ νὰ ἀποδείξουν εἰς τοὺς Λακεδαιμονίους, ὅτι ἐπесαν ἔξω εἰς τὴν περὶ αὐτῶν ἐκτίμησίν των, καὶ ὅτι ἠδύνατο νὰ τοὺς ἀντιμετωπίσουν χωρὶς νὰ ἀνακαλέσουν τὸν ἐν Λέσβῳ στόλον των, ἐξώπλισαν 100 πλοῖα καὶ τὰ ἔστειλον εἰς τὰ παράλια τῆς Πελοποννήσου, τὰ ὅποια καὶ ἐφόρθουν. Οἱ Λακεδ. τότε, πεισθέντες ὅτι αἱ περὶ Ἀθην. πληροφορίες τῶν Λεσβίων ἀπέχον τῆς πραγματικότητος, πληροφορηθέντες δὲ καὶ τὰς ζημίας ποῦ ἐπραξέοντο εἰς τὰ παράλια των οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ βλέποντες συνάμα τὴν ἀπροθυμίαν τῶν συμμάχων των, ἀπεφάσισαν νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν Ἀττικὴν καὶ νὰ ἐπανεέλθουν εἰς τὰ ἴδια. Τότε καὶ ὁ Ἀθηναϊκὸς στόλος ἐγκατέλειψε τὰ παράλια τῆς Πελοποννήσου καὶ ἐπανεπέλευσεν εἰς Μειραιῶ. Ἀργότερα ὅπωςδήποτε οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐξώπλισαν στόλον ἐκ 40 πλοίων καὶ τὸν ἀπέστειλαν πρὸς βοήθειαν τῶν συμμάχων των Λεσβίων.

Ἑρμηνεία.—Ἀντιληφθέντες ὁμοῦ οἱ Ἀθηναῖοι ὅτι αὐτοὶ (οἱ Λακεδ.) κατεγίνοντο εἰς προπαρασκευὰς ἐνεκα τῆς ἀδυναμίας τὴν ὅποιαν ἀπέδιδον εἰς αὐτοὺς (διὰ κατὰ γνώσιν ἀσθενείας σφῶν). ἐπειδὴ ἠθέλον νὰ τοὺς δείξουν ὅτι ἔχουν **σηματίσει γνώμην οὐχὲ δεδθῆν** (οὐκ ὀρθῶς ἐγνώκασι), ἄλλ' ὅτι (ἀντιθέτως) **εἶναι ἱκανοὶ** (οἰοῖ τέ εἰσι), χωρὶς νὰ μετακινήσουν ἀπὸ τὴν Λέσβον τὰ δι' αὐτὴν προοριζόμενα πλοῖα, **νὰ ἀποκρούσουν εὐκόλως** (ῥαδίως ἀμύνεσθαι) καὶ **τοὺς ἐπερχομένους** (ἐναντίον των: τὸ ἐπιόν) ἀπὸ τὴν Πελοπόννησον, **ἐξώπλισαν** (ἐπλήρωσαν) ἑκατὸν πλοῖα, ἐπιβρασθέντες εἰς αὐτὰ οἱ ἴδιοι, ἐκτὸς τῶν (ἀνηκόντων εἰς τὰς τάξεις τῶν) ἰππέων καὶ τῶν πεντακοσιομεδίμων, καὶ οἱ μέτοικοι, καὶ ἀφ' οὗ ἀνήχθησαν (εἰς τὸ ἀνοικτὸν πέλαγος) πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τοῦ Ἴσθμοῦ, ἔκαμον ἐπίδειξιν (τῶν ναυτικῶν των δυνάμεων) καὶ ἐνήργουν ἀποβάσεις εἰς ὅποιον μέρος τῆς Πελοποννήσου τοὺς ἤρεσεν (ἢ δοκοίη αὐτοῖς).

Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι βλέποντες **ὅτι τὰ πράγματα ἦσαν πολὺ διαφορετικὰ ἀπὸ ὅ,τι ἐνόμιζον** (πολὺν τὸν παράλογον) ἐθεώρουν ὡς ἀνακριβῆ τὰ λεχθέντα ὑπὸ τῶν Λεσβίων, καὶ ἐπειδὴ εἶχον τὴν γνώμην ὅτι τὰ πράγματα ἦσαν **δύσκολα** (ἄπορα), διότι... συνάμα καὶ οἱ σύμμαχοί των δὲν εἶχον ἔλθει καὶ διὰ τὰ τριάκοντα πλοῖα τῶν Ἀθηναίων ποῦ περιέπλεον τὰ παράλια τῆς Πελοποννήσου **ὄπηρχον**

εἰδήσεις (ἠγγέλλοντο) **δει ἐλεηλάτουν** (πορθοῦσαι) τὰ **γειτονικά των παράλια** (τὴν περιοικίδα), ἀνεχώρησαν διὰ τὴν πατρίδα των. Βραδύτερον ὅμως ἠτοίμαζον στόλον, **διὰ νὰ τὸν στείλουν** (ὄ, τι πέμψουσιν) εἰς τὴν Λέσβον καὶ παρήγγειλαν (εἰς τὰς συμμαχικάς των πόλεις νὰ ἐξοπλίσουν) τεσσαράκοντα πλοῖα, καὶ ὡς ναύαρχον διώρισαν τὸν Ἄλκιδαν, ὁ ὁποῖος **ἐπρόκειτο** (ἐμελλε) **νὰ πλεύσῃ** (ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ στόλου: ἐπιπλεύσεσθαι). Ἄνεχώρησαν δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι μὲ τὰ ἑκατὸν πλοῖα των, ὅταν εἶδον ὅτι καὶ ἐκεῖνοι (εἶχαν ἀναχωρήσει)

Παρατηρήσεις: Αἰσθόμενοι αἰτιολ. (ἢ χρον.) **μτχ.** (μέσ. ἄορ. β' ἡσθόμην τοῦ αἰσθάνομαι—ἡσθάνομην—αἰσθήσομαι—ἡσθόμην—ἡσθημαι) | **αὐτοὺς ἄντικ.** | **παρασκευαζομένους** κατηγορ. **μτχ.** (ἐκ τοῦ **αἰσθόμενοι**) | **διὰ κατὰγνωσιν** ἔμπρ. προσδ. δηλῶν αἰτίαν | **ἀσθενείας** γεν. ἀντικειμ. ἐκ τοῦ **κατὰγνωσιν** | **σφῶν** γεν. ὑποκειμεν. εἰς τὸ **ἀσθενείας** (ἢ καὶ ἀντικειμεν. ἐκ τοῦ **κατὰγνωσιν** δυνάμει τῆς προσδ. **κατὰ**) | **βουλόμενοι** αἰτιολ. **μτχ.** | **δηλῶσαι** τελ. ἄπαρ. ἐκ τοῦ **βουλόμενοι** | **ὅτι οὐκ ὀρθῶς ἐγγνώκασιν, ἀλλ'** (ἐνν. ὅτι) **οἰοί τέ εἰσι εἰδικαί** προτάσεις ἐπέχουσαι θέσιν ἀντικειμ. τοῦ **δηλῶσαι** | **ἐγγνώκασι** (παρακ. τοῦ **γινώσκω**) ὑποκ. οἱ Λακεδ. | **οἰοί τέ εἰσιν** ὑποκ. οἱ Ἀθην. | **ἀμύνεσθαι** τελ. ἄπαρ. ἐκ τοῦ **οἰοί τέ εἰσι** = **δύνανται** ὑποκ. τὸ αὐτό, **οἱ Ἀθην.** | **ῥαδίως** ἔπιρρ. προσδ. τροπ. | **μὴ κινεῦντες** τροπ. **μτχ.** | **τὸ.. ναυτικὸν ἀντικεῖμ.** τοῦ **κινεῦντες** | **καὶ τὸ ἐπιπὸν ἄντικ.** τοῦ **ἀμύνεσθαι** | **ἐπὶ Λέσβῳ.. ἀπὸ Πελοπον.** ἔμπρ. προσδ. τοπ. (ὁ πρῶτος συνυποδηλοῖ καὶ σκοπὸν) | **ναῦς** ἄντικ. τοῦ **ἐπλήρωσαν** | **ἐσβάντες** τροπ. **μτχ.** (τοῦ ἄορ. β', ἐσ-έβην τοῦ ἐσ-βαίνω) | **αὐτοὶ** κατηγορ. (δηλ. οἱ ζευγίται καὶ οἱ θῆτες οἱ ὑπηρετοὺν εἰς τὸ ναυτικὸν ὡς ἐρέται, ἐν ᾧ οἱ ἱππεῖς καὶ οἱ πεντακοσιομέδιμνοι ὑπηρετοῦν εἰς τὸν στρατὸν ὡς ὀπλίται | **οἱ μέτοικοι** ὑποκ. τῆς **μτχ.** **ἐσβάντες** ἐκαλοῦντο δὲ **μέτοικοι** οἱ μονίμως ἐγκατεστημένοι ἐν Ἀθήναις ξένοι, οἱ ὁποῖοι ὑπηρετοῦν εἰς τὸ ναυτικὸν ὡς ἐρέται | **ἀναγαγόντες** χρον. **μτχ.** (ἐνν. τὰς ναῦς ὡς ἄντικ.) | **ἐπίδειξιν καὶ ἀποβάσεις** ἀντικεῖμ. τοῦ **ἐποιοῦντο** (ἐπίδειξιν ἐνν. τῶν νεῶν γεν. ἀντικειμενική) | **τῆς Πελοπον.** γεν. διαιρετ. εἰς τὸ **ἢ** (ἔπιρρ. προσδ. τοπ.) | **δοκοίη** ἄπρὸς. (ὡς ὑποκ. νοητέον τὸ ἄπαρ. ποιεῖσθαι ἀποβάσεις, ἢ δ' εὐκτ. δηλοῖ ἐπανάληψιν) | **αὐτοῖς** δοτ. πρὸς. εἰς τὸ **δοκοίη**

• **ὄρωντες** αἰτιολ. **μτχ.** | **τὸν παράλογον ἀντικεῖμ.** τοῦ **ὄρωντες** | **πολὺν** κατηγορ. τοῦ ἄντικ. **τὸν παράλογον** | **ἠγούντο** τε τὰ **ρηθέντα** (ἀντικεῖμ.) **ὑπὸ Λεσβίων** (ποιητ. αἰτ.) **οὐκ ἀληθῆ** (κατηγορ.) **καὶ νομιζόντες** (αἰτιολ. **μτχ.**) **ἄπορα** (κατηγορ. τοῦ ἐνν. ἀντικεῖμ. τὰ πράγματα) | **ὡς.. οὐ παρήσαν** αἰτιολ. πρὸτ. εἰς τὸ **ἄπορα νομιζόντες** | **οἱ ζῦμμαχοι** ὑποκ. | **αὐτοῖς** δοτ. χαριστ. εἰς τὸ **οὐ παρήσαν** (ἢ ἀντικειμεν. τοῦ **ζῦμμαχοι**) | **καὶ** (ἐνν. ὡς) **ἠγγέλλοντο.. πορθοῦσαι** κατηγορ. **μτχ.** | **τὴν περιοικίδα ἄντικ.** τοῦ **πορθοῦσαι** | **ἀνεχώρησαν** τὸ ὄ. τῆς κυρίας προτάσεως | **ἐκ' οἴκου** ἔμπρ. προσδ. δηλῶν τέραμα διευθύνσεως | **ὄ, τι** (=ἵνα τοῦτο) **πέμψουσιν** (ἀναφορ.—τελ. πρὸτ.) | **κατὰ πόλεις** ἔμπρ. προσδ. δηλῶν διανομῆν | **ναύαρχον** κατηγορ. τοῦ ἄντικ. Ἄλκιδαν | **ταῖς ναυσὶ** δοτ. τῆς συνοδείας | **ἐπειδὴ εἶδον** χρον. πρὸτ. | **καὶ ἐκεῖνους** ἄντικ. (ἐνν. ἀνακεχώρηκτάς κατηγορ. **μτχ.** ἐκ τοῦ **εἶδον**).

Κεφ. 18

Περίληψις.—Οἱ Μυτιληναῖοι ἐπῆλθον κατὰ τῆς Μηθύμνης, ἐλπίζοντες ὅτι θὰ τοὺς παρεδίδοτο διὰ προδοσίας ἀπέτυχον ὅμως, καὶ τότε κατηρθύνθησαν πρὸς Ἀντισσαν κατ' ἀρχάς, πρὸς Πύρραν δὲ καὶ Ἔρεσον ἀκολούθως, τακτοποιήσαντες δὲ τὰ ἑσωτερικά

τῶν πόλεων αὐτῶν ἐπανήλθον εἰς τὴν Μυτιλήνην. Οἱ Ἀθηναῖοι πληροφορηθέντες ὅτι οἱ Μυτιλ. ἦσαν κύριοι τῆς νήσου κατὰ Ξηρὰν ἀπέστειλαν πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἐκεῖ στρατευμάτων τῶν τὸν Πάχητα μὲ χιλίους ὀπλίτας, οἱ ὅποιοι φθάσαντες ἐκεῖ ἀπέκλεισαν τὴν Μυτιλήνην μὲ τείχος κτισθὲν γύρω τῆς.

Ἐρμηνεῖα.—Οἱ δὲ Μυτιληναῖοι κατὰ τὴν ἰδίαν ἐποχὴν ποῦ οἱ Λακεδαιμόνιοι ἦσαν εἰς τὰ περίεξ τοῦ Ἴσθμου ἐξεστράτευσαν κατὰ Ξηρὰν καὶ οἱ ἴδιοι καὶ οἱ *μισθοφόροι τῶν* (οἱ ἐπίκουροι) ἐναντίον τῆς Μηθύμνης, *διὰ τὴν ὁποίαν εἶχον τὴν γνώμην ὅτι θὰ τοὺς παρεδίδοτο διὰ προδοσίας* (ὡς προδιδομένην) ἐπιτεθέντες λοιπὸν κατὰ τῆς πόλεως, ἐπειδὴ τὰ *πράγματα δὲν ἐπήγαιναν* (οὐ προνοήσαν) *ὅπως αὐτοὶ ἐπεριμεναν* (ἢ προσεδέχοντο), ἀπῆλθον διὰ τὴν Ἀντισσαν καὶ Πύρραν καὶ Ἔρρσον, καὶ ἀφ' οὗ *ἐτακτοποίησαν* (καταστησάμενοι) τὰ ἐσωτερικὰ τῶν πόλεων αὐτῶν ἀσφαλέστερον (δι' αὐτοὺς) καὶ ἐνίσχυσαν τὰ τείχη *βιασικὰ* (διὰ τάχους), ἀπῆλθον διὰ τὴν πόλιν τῶν. Ἐξεστράτευσαν δὲ καὶ οἱ Μηθυμναῖοι, ὅταν οἱ Μυτιληναῖοι ἀνεχώρησαν, ἐναντίον τῆς Ἀντίσσης καὶ *κυνηθέντες* (πληγέντες, ἡττηθέντες), *ἐξορμήσεως* (ἐκβροχθείας) γενομένης. ἀπὸ τοῦς Ἀντισσῆς καὶ τοὺς μισθοφόρους τῶν ἐφονεύθησαν πολλοὶ καὶ οἱ ὑπόλοιποι ἀπῆλθον ταχέως.

Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, ὅταν ἐπληροφορήθησαν ταῦτα, ὅτι δηλ. οἱ Μυτιληναῖοι ἦσαν κύριοι (κρατοῦντας) τῆς (ὕψαιθρου) χώρας καὶ ὅτι οἱ ἰδικοὶ τῶν στρατιῶται δὲν ἦσαν ἀρκετοὶ (ικανοὺς) *νὰ τοὺς ἐμποδίσουν* (εἴργειν), ἔστειλαν κατὰ τὰς ἀρχάς περιπέου τοῦ φθινοπώρου τὸν Πάχητα, τὸν υἱὸν τοῦ Ἐπικούρου, ὡς στρατηγὸν καὶ χιλίους ὀπλίτας Ἀθηναίους (ἑαυτῶν, οὐχὶ δηλ. συμμαχούς). Αὐτοὶ δὲ *κωπηλατήσαντες οἱ ἴδιοι* (αὐτερέται πλεύσαντες τῶν νεῶν) πῦθον καὶ περικλείουν τὴν Μυτιλήνην ὀλόγυρα μὲ ἀπλοῦν τείχος· πύργοι δὲ ἔχουν κισθὴ *κάπου-κάπου* (ἔστιν οὐ) *εἰς τὰ ὀχυρῶτερα μέρη* (ἐπὶ τῶν καρτερῶν). Καὶ ἡ μὲν Μυτιλήνη *τώρα πλέον* (ἤδη) *ἦτο ἀποκλεισμένη* (εἴργετο) *σιενότατα* (κατὰ κράτος) καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη, καὶ ἀπὸ Ξηρᾶς δηλ. καὶ ἀπὸ θαλάσσης, καὶ ἡ *ἐκαρξίς τοῦ χειμῶνος ἐπέκειτο* (ὁ χειμὼν ἤρχετο γίνεσθαι).

Παρατηρήσεις: κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἔμπρ. προσδ. χρόν. | ὅν (=καθ' ὃν) αἰτ. χρόν. | ὡς προδιδομένην αἰτιολ. μετ. ἐνίσχυμένη διὰ τοῦ αἰτιολ. ὡς δηλοῦντος ὑποκειμενικὴν αἰτιολογίαν· ἐνέχει δ' ἀποπειρατικὴν σημασ. | αὐτοὶ κατηγος. τοῦ ὑποκ. οἱ Μυτιλ. | προσβαλόντες χρόν. μετ. | τῇ πόλει ἀντικεῖμ. τοῦ προσβαλόντες | ἐπειδὴ οὐ προνοήσαν αἰτιολ. πρότ. ὑποκ. ἐνν. τὰ πράγματα, κατὰ αἰτ. σύνταξιν (ἢ δύναται νὰ ληφθῇ ὡς ἀπρόσ. μὲ ὑποκ. τὴν ἀφηρημένην ἐννοίαν του) | ἡ ἐπιρρ. προσδ. τροπ. | ἐπ' Ἀντίσσης καὶ (ἐπὶ) Πύρρας καὶ (ἐπὶ) Ἐρέρσου (ἔμπρ. προσδ. δηλοῦντες τέρμα κατευθύνσεως) | καταστησάμενοι χρόν. μετ. | τὰ ἐν ταῖς πόλεσι ἀντικεῖμ. τοῦ καταστησάμενοι | βεβαίωτερα κατηγος. | κρατύναντες χρόν. μετ. τείχη ἀνικ. | διὰ τάχους ἔμπρ. προσδ. τροπ. | ἀναχωρησάντων χρόν. μετ. κατὰ γεν. ἀπόλ. αὐτῶν ὑποκ. | γενομένης χρόν. μετ. κατὰ γεν. ἀπόλ. | πληγέντες τροπ. (ἢ καὶ αἰτιολ., ἀκόμη καὶ χρόν. μετ. παθητ. ἀφρ. β' ἐπλήγην τοῦ πλήτομαι) | ὑπὸ τῶν ἐπικούρων (ποιητ. αἰτ.), τοὺς ὁποίους

εἶχον ἐγκαταστήσει οἱ Μυτιλ. | πολλοὶ κατηγορ. | κατὰ τάχος ἔμπερ. προσδ. τροπ.

πυθανόμενοι χρόν. ἢ αἰτιολ. μτχ. | ταῦτα ἀντικ. | κρατοῦντας... ὄντας κατηγορ. μτχ. ἐκ τῆς μτχ. πυθανόμενοι, συγχρόνως δὲ καὶ ἐπεξήγησης τοῦ προηγουμ. ταῦτα | τῆς γῆς ἀντικειμ. τοῦ κρατοῦντας | ἱκανοὺς κατηγορ. τοῦ ὑποκ. τῆς μτχ. ὄντας: τοὺς στρατιώτας | εἴργειν τελ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ ἱκανοὺς ὄντας | περὶ τὸ φθινόπωρον ἔμπερ. προσδ. χρόν. | ἀρχόμενον χρόν. μτχ. ἐπέχουσα θέσιν κατηγορ. | στρατηγὸν κατηγορ. τοῦ ἀντικειμ. Πάχητα | ἐκυτῶν γεν. διαιρ. | πλεύσαντες χρόν. μτχ. | αὐτερέται κατηγορ. | τῶν νεῶν γεν. ἀντικειμεν. | ἐν κύκλῳ ἔμπερ. προσδ. τροπ. | τείχει δοτ. ὄργων. | φρουρία ὑποκ. τοῦ ἐγκαταμοδόμενται (κατ' ἀπ. σύνταξιν) | ἔστιν οὖ (—ἐνιαχοῦ) ἔμπερ. προσδ. τοπ. | κατὰ κράτος ἔμπερ. προσδ. τροπ. | ἀμφοτέρωθεν ἔμπερ. προσδ. τοπ. | καὶ ἐκ γῆς καὶ ἐκ θαλάσσης ἐπεξήγησης τοῦ ἀμφοτέρωθεν | ὁ χειμῶν τοῦ 428 π. Χ.

ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ ΒΟΗΘΕΙΑ ΠΡΟΣ ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΥΣ

ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ

(Βιβλ. Γ'. κεφ. 25—33)

Κεφ. 25

Περίληψις.—Ὁ Λακεδαιμόνιος Σάλαιθος φθάσας κρυφίως εἰς Μυτιλήνην ἐβεβαίωσε τοὺς ἐν αὐτῇ, ὅτι ἀπεστάλη ἀπὸ τὴν Σπάρτην διὰ νὰ τοὺς ἀναγγεῖλῃ ὅτι θὰ γίνῃ εἰσβολὴ εἰς τὴν Ἀττικὴν καὶ ὀσονοπω θὰ χκαπλεύσουν καὶ τὰ προοριζόμενα διὰ τὴν Μυτιλήνην τεσσαράκοντα πλοῖα. Κατόπιν τούτου οἱ Μυτιληναῖοι ἐνεθαρρύνθησαν καὶ ἔπαυσαν νὰ ἐνδιαφέρονται πλέον διὰ τὴν μετὰ τῶν Ἀθηναίων συνθηκολόγησιν.

Ἑρμηνεία.—Ἐκ δὲ τῆς Λακεδαίμονος κατὰ τὸ τέλος τοῦ αὐτοῦ χειμῶνος ἀποστέλλεται εἰς τὴν Μυτιλήνην ὁ Σάλαιθος ὁ Λακεδαιμόνιος ἐπὶ τριήρους (τριήρει). Καὶ ἀφ' οὗ ἔπλευσεν εἰς τὴν Πύρραν (ἐπροχώρησεν) ἀπ' ἐκεῖ διὰ ξηρᾶς (πεζῆ) (καὶ) ἀπὸ κάποιων χαράδρων, ὅπου τὸ περιεΐχισμα (τῶν Ἀθηναίων) ἄφινε πέραςμα (ὑπερβατὸν ἦν) εἰσέρχεται εἰς τὴν Μυτιλήνην χωρὶς νὰ γίνῃ ἀντιληπτός (διαλαθῶν), καὶ ἔλεγεν εἰς τοὺς ἀρχοντας (τοῖς προέδροις), ὅτι συγχρόνως καὶ εἰσβολὴ (τῶν Πελοποννησίων) εἰς τὴν Ἀττικὴν θὰ γίνῃ καὶ τὰ τεσσαράκοντα πλοῖα θὰ καταπλεύσουν (παρέσσονται), τὰ ὅποια ἔπρῃπε νὰ εἶχον ἤδη. Ἐλθεῖ εἰς βοήθειάν των (ἄς ἔδει βοηθῆσαι αὐτοῖς), καὶ ὅτι αὐτὸς ὁ ἴδιος ἀπεστάλη ἀπὸ πρὶν, διὰ νὰ τοὺς τὰ ἀναγγεῖλῃ (τούτων ἕνεκα) καὶ συνάμα διὰ νὰ φροντίσῃ (ἐπιμελησόμενος) δι' (ὅλα) τὰ ἄλλα ζητήματα. Καὶ οἱ μὲν Μυτιληναῖοι ἀνέλαβον θάρρος καὶ ἦσαν ὀλιγώτερον διατεθειμένοι (ἦσαν εἶχον τὴν γνώμην) νὰ συνθηκολογήσουν (ἔμβαινεῖν) μὲ τοὺς Ἀθηναίους. Καὶ (ἔτσι) ἐτελείωσε καὶ ὁ χειμῶν αὐτός.

καὶ (συγχρόνως) ἐτελείωσε καὶ τὸ τέταρτον ἔτος τοῦ παρόντος πολέμου τὸν ὁποῖον συνέγραψεν ὁ Θουκυδίδης

Παρατηρήσεις: τοῦ αὐτοῦ χειμῶνος γεν. τοῦ χρόνου | τελευτῶντες ἐπιρρ. κατηγορ. | τριῆρει δοτ. τῆς συνοδείας (ἢ ὄργαν.) | πλεύσας χρόν. μτχ. **Πύρρα:** κείται εἰς τὸν μυχόν τοῦ ἐν τῇ δυτικῇ παραλίᾳ σχηματιζομένου κόλπου, ἢ δὲ μέχρι Μυτιλ. ἀπόστασις ἀπ' αὐτῆς εἶναι ἐλαχίστη | περὶ ἔπιρρ. προσδ. τροπ. | κατὰ χαράδραν ἐμπρ. προσδ. δηλῶν τρόπον (ἢ τὸ διὰ μέσου τινός) | ἢ ἐπιρρ. προσδ. τοπ. | ὑπερβατὸν κατηγορ. τοῦ ὑποκ. τὸ περιτείχισμα | διαλαθῶν τροπ. (ἢ χρόν.) μτχ. (τοῦ ἐνεργ. ἀορ. β' διέλαθον τοῦ διαλανθάνω) | ὅτι... ἔσται καὶ (ὅτι) παρέσσονται εἰδικαὶ προτάσεις χορηγεύουσαι ὡς ἀντικείμενα τοῦ ἔλεγε | ὡς ἔδει... ἀναφορ. πρότ. ἔδει ρ. ἀπρόσ. ὑποκ. αὐτοῦ τὸ ἀπαρ. βοηθῆσαι ὡς ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. αὐτοῖς ἀντικείμ. τοῦ ἀπαρ. βοηθῆσαι | προαποπεμφθῆναι εἰδ. ἀπαρ. ἐξαρτῶμ. ἐκ τοῦ ἔλεγε καὶ ἀποτελοῦν τὸ γ'. ἀντικ. του (μετὰ τὰς δύο εἰδικὰς προτ. ὅτι ἔσται καὶ ὅτι παρέσσονται) | αὐτὸς ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. προαποπεμφθῆναι | τούτων ἕνεκα ἐμπρ. προσδ. δηλῶν σκοπὸν | ἐπιμελησόμενες τελ. μτχ. | τῶν ἄλλων ἀντικείμ. τοῦ ἐπιμελησόμενες | πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ἐμπρ. προσδ. ἐκ τοῦ ζυμβαίνειν, δηλῶν φιλικὴν κίνησιν (κακῶς συνάπτεται ὑπ' ἄλλων τῶ ἥσσον εἶχον τὴν γνώμην) | ἥσσον ἐπιρρ. προσδ. ποσ. (ὀλίγου—ἥσσον—ἦισον) ὡς β'. ὄρος συγκριθ. νοητέον τό: ἢ πρότερον | ὡς ζυμβαίνειν συμπερασμ. ἀπαρ. | τῷ πολέμῳ τῷ δε δοτ. τοπ. ἢ τῆς ἀναφορᾶς (ἢ ἰσοδυν. πρὸς γεν. κτητ.=τοῦδε τοῦ πολέμου).

Κεφ. 26.

Περίληψις.—Τὸ ἐπόμενον θέρος (τοῦ ἔτους 427 π. Χ.) οἱ Πελοποννήσιοι ἀπέστειλαν εἰς τὴν Μυτιλήνην τὰ ὑπεσχημένα πλοῖα, εἰσέβαλον δὲ καὶ πάλιν εἰς τὴν Ἀττικὴν ὑπὸ τὸν ἐπίτροπον τοῦ Βασιλέως Πausανίου Κλεομένην, θεῖόν του, προξενήσαντες μεγάλας ἔθορας. Ἐν τέλει, ἐξαντληθέντων τῶν τροφίμων των, ἐπανῆλθον καὶ πάλιν εἰς τὰ ἴδια.

Ἑρμηνεία.—Κατὰ τὸ ἀκόλουθον δὲ θέρος οἱ Πελοποννήσιοι, ἀφ' οὗ ἀπέστειλαν τὰ διὰ τὴν Μυτιλήνην προωρισμένα τεσσαράκοντα πλοῖα διορισαντες (προσστάξαντες) ὡς ἀρχηγὸν τὸν Ἀλκίδαν, ὁ ὁποῖος ἦτο ναύαρχος αὐτῶν (τῶν Λακεδαιμονίων), αὐτοὶ οἱ ἴδιοι καὶ οἱ σύμμαχοί των εἰσέβαλον εἰς τὴν Ἀττικὴν, ἵνα οἱ Ἀθηναῖοι, ἐνοχλούμενοι (θορυβούμενοι) καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη (δηλ. κατὰ θάλασσαν ἐν Λέσβῳ καὶ κατὰ ξηρὰν ἐν Ἀττικῇ), μὴ ἀποστείλωσι δυνάμεις (ἦσσον ἐπιβοηθήσωσι) ἐναντίον τῶν πλοίων των, τὰ ὁποῖα ἔπλεον πρὸς τὴν Μυτιλήνην. Ἦτο δὲ ἀρχηγὸς τῆς εἰσβολῆς αὐτῆς ὁ Κλεομένης ὡς ἐπίτροπος τοῦ Πausανίου (ὑπὲρ Πaus.), τοῦ υἱοῦ τοῦ Πλειστοιάνακτος, ὁ ὁποῖος (Πausανίας) ἦτο βασιλεὺς καὶ ἀνηλικος (κυρ. πολὺ νέος: νεωτέρου) ἀκόμη, (ὁ Κλεομένης) ὁ ὁποῖος ἦτο ὡς γνωστὸν (δὴ) ἀδελφὸς τοῦ πατρός του. Ἐλεηλάτησαν (ἐδήλωσαν) δὲ καὶ τὰς περιοχὰς ἐκεῖνας τῆς Ἀττικῆς ποῦ εἶχον ἐρημωθῆ προηγουμένως (τὰ πρότερον τετμημένα), ἂν (ἐν τῷ μεταξὺ) εἶχεν ἀναβλαστήσει τίποτε, καὶ ὅλας τὰς ἄλλας αἱ ὁποῖαι εἶχον παραλειφθῆ (παρελέλειπτο δὲν εἶχον δηλ. ἐρημωθῆ) κατὰ τὰς ἀρηγουμένας εἰσβολὰς· καὶ ἡ εἰσβολὴ αὕτη ὑπῆρξεν διὰ τοὺς Ἀθη-

ναίους ἢ πλέον καταστρεπτικῇ (ἀπὸ ὅλας τὰς ἄλλας) ἐκτὸς ἀπὸ τὴν δευτέραν. Διότι μὲ τὸ νὰ περιμένοντι πάντοτε (ἐπιμένοντες αἰεὶ) νὰ πληροφορηθῶσιν (πεύσεσθαι) κανὲν κατόρθωμα (ἔργον τι) τῶν πλοίων μὲ τὴν ἰδέαν (ὡς) ὅτι ταῦτα εἶχον πλέον φθάσει (ἐκεῖ: πεπεραιωμένων ἤδη), ἐξηκολούθησαν νὰ ἐρημώνοντι τὴν χώραν εἰς εὐρυτάτην κλίμακα (ἐπέξῃλθον τὰ πολλὰ τέμνοντες). Ἄλλ' ἐπειδὴ δὲν ἐπραγματοποιεῖτο τίποτε (ὡς οὐδὲν ἀπέβαιναν) ἀπὸ ὅσα ἐπερίμεναν (ὧν προσεδέχοντο) καὶ τὰ τρόφιμα των εἶχον ἐξαντληθῆ (ὁ οἶτος ἐπελελοίπει), ἀνεχώρησαν (ἀπὸ τὴν Ἄτικὴν) καὶ (ἐπιστρέψαντες εἰς τὴν Πελοπόννησον) διελύθησαν μεταβάντες ἕκαστος εἰς τὴν πόλιν του (διελύθησαν κατὰ πόλεις).

Παρατηρήσεις: τοῦ...θέρους γεν. χρον. (ἐνν. τὸ θέρος τοῦ δου ἔτους τοῦ πολέμου, τοῦ 427) ἐπειδὴ... ἀπέστειλαν χρον. προτ. | ἀρχοντα κατηγορ. | αὐτοῖς δοε. κτητ. εἰς τὸ ἦν | ναύαρχος κατηγορ. | αὐτοὶ κατηγορ. εἰς τὸ ὑποκ. τοῦ ἐσέβαλον οἱ Πελοποννησιοὶ | ὅπως... τελ. πρότ. | ἀμφοτέρωθεν· κατὰ θάλασσαν ἐν Λέσβῳ καὶ κατὰ ξηρὰν διὰ τῆς εἰς Ἄτικὴν εἰσβολῆς | ἦσσαν (ὀλιγώτερον ἀπὸ ὅ,τι θὰ ἐπεβοήθουν, ἂν δὲν εἰσέβαλλον συγχρόνως καὶ εἰς τὴν Ἄτικὴν) | ταῖς ναυαὶ ἀντικ. εἰς τὸ ἐπιβοηθήσασιν· ἄλλοι συναπτουσιν ἄλλως: τὸ ναυσὶν ὡς δοτικὴν ὄργαν. καὶ ἀναφερόμ. εἰς τὰ ἀθηναϊκὰ πλοῖα καὶ ἐρημνεύουν: ἵνα οἱ Ἀθ. σπεύσωσιν εἰς βοήθειαν διὰ τῶν πλοίων των καταπλεόντων εἰς Μυτιλήνην | καταπλεούσασιν ἐπιθ. μτχ. | τῆς ἐσβολῆς ἀντικ. τοῦ ἤγειτο | ὑπὲρ Πausonίου ἔμπρ. προσδ. δηλῶν ἀντιπροσώπευσιν· ὁ Πausanίας οὗτος ἦτο ἐγγονος τοῦ νικητοῦ τῶν Πλαταίων, τοῦ ὁποῖου οἱ υἱοὶ ἦσαν ὁ Κλεομένης καὶ ὁ Πλειστοάνας | υἱέος (αὐτὸ τοῦ συνηθεστέρου υἱοῦ) κατὰ τὴν γ'. κλίσιν | ὄντος ἐπιθ. μτχ. | βασιλέως καὶ νεωτέρου κατηγορούμενα | ὧν ἐπιθ. μτχ. ἀναφερομένη εἰς τὸ ὑποκ. Κλεομένης | ἀδελφῆς κατηγορ. | τῆς Ἄτικῆς γεν. διαφ. εἰς τὸ τὰ τεμνημένα, ὁ εἶναι ἀντικ. τοῦ ἐδήωσαν | εἰ τι ἐβεβλαστήκει ὑποθετ. πρότ. ὑποκ. τι | ὅσα παρελέλειπτο ἀναφορ. πρότ. ἐλέχονσα θέαν δευτέρου ἀντικειμ. τοῦ ἐδήωσαν (πάντα, ὅσα...)· ὅσα ὑποκ. τοῦ παρελέλειπτο | ἐν ταῖς πρὶν ἐσβολαῖς ἔμπρ. προσδ. δηλῶν χρόν. (εἶχον δὲ προηγηθῆ τρεῖς εἰσβολαὶ ὑπὸ τὸν Ἀρχίδαμον) | χαλεπωτάτη κατηγορ. | τοῖς Ἀθηναίοις δοτικὴ ἀντικειμ. εἰς τὸ χαλεπωτάτη | μετὰ τὴν δευτέραν ἔμπρ. προσδ. χρον. (κατὰ ταύτην προσέβαλε τοὺς Ἀθηναίους ὁ λοιμός, λόγῳ τοῦ ὁποῖου οἱ Πελοποννήσιοι παρέμειναν ἐν Ἄτικῇ ἐπὶ 40 μόνον ἡμέρας) | ἐπιμένοντες τροπ. μτχ. γὰρ αἰτιολογεῖ τὸ χαλεπωτάτη | πεύσεσθαι εἰδ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ ἐπιμένοντες (μέλλ. χρόν. τοῦ ρ. πυνθάνομαι)· ὑποκ. τὸ αὐτὸ, δηλ. οἱ Πελοπον. | ἔργον τι ἀντικ. τοῦ πεύσεσθαι | τῶν νεῶν γεν. ὑποκειμεν. εἰς τὸ ἔργον | ὡς πεπεραιωμένων αἰτιολ. μτχ. κατὰ γεν. ἀπόλ. ἐνισχυμένη διὰ τοῦ αἰτιολ. ὡς (δηλοῦντος αἰτίαν ἐξ ὑποκειμένου) | τὰ πολλὰ ἀντικ. τοῦ ἐπέξῃλθον | τέμνοντες τροπ. μτχ. | ὡς... (αἰτιολ. πρότ.)· οὐδὲν ὑποκ. | αὐτοῖς ἀντικειμ. | ὧν προσεδέχοντο=τῶν αὐτῶν ἀ προσεδέχοντο· ὧν γεν. διαφ. εἰς τὸ οὐδὲν | ἐπελελοίπει· ὑποκ. ὁ οἶτος (ἐνν. αὐτοῦς ὡς ἀντικ.).

Κεφ. 27.

Περὶ τῆς Περσικῆς.—Ἐν τῷ μεταξὺ τὰ τρόφιμα τῶν Μυτιληναίων εἶχον ἐξαντληθῆ καὶ ὅμως τὰ πλοῖα δὲν εἶχον ἐμφανισθῆ. Ἰπὸ τοιαύτας συνθήκας συνέβη τὸ ἐξῆς, ἐξ οὗ ἠναγκάσθησαν οἱ Μυτιλ. νὰ συνθηκολογήσωσιν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους. Ὁ Σάλαθος ἐφωδίασε τὸν δῆλον μὲ βαρὺν ὀπλισμὸν ὀπλίτου καὶ ἐσκόπευε νὰ ἐπιτεθῆ μὲ αὐ-

τούς ἐναντίον τῶν Ἀθηναίων. Οἱ ἄνθρωποι ὁμῶς τοῦ λαοῦ, μάλιστα πῆραν ὄπλα εἰς χεῖρας των, ἔπαυσαν νὰ ὑπακούουν εἰς τοὺς ἀρχηγούς των, στραφέντες δὲ ἐναντίον τῶν πλουσίων ἤξιώσαν ἀπὸ αὐτοὺς νὰ μοιράσων τὰ τρόφιμα ποὺ εἶχον ἐναποθηκεύσει, εἰδ' ἄλλως ἐδήλωσαν ὅτι αὐτοὶ θὰ ἐσυνθηκολόγουν πρὸς τοὺς Ἀθην. δι' ἴδιον λογαριασμὸν καὶ θὰ τοὺς παρέδιδον τὴν πόλιν.

Ἐρμηνεία.—Οἱ δὲ Μυτιληναῖοι ἐν τῷ μεταξῷ, ἐπειδὴ καὶ τὰ πλοῖα δὲν τοὺς εἶχον ἔλθει (οὐχ ἦκον) ἀπὸ τὴν Πελοπόννησον, ἀλλ' ἐβράδυνον (ἐνεχρόνιζον) καὶ τὰ τρόφιμά (των) εἶχον ἐξαντληθῆ, ἐξαναγκάζονται νὰ συνθηκολογήσων (ξυμβαινεῖν) με τοὺς Ἀθηναίους διὰ τὴν ἀκόλουθον αἰτίαν (διὰ τὰδε). Ὁ Σάλαιθος, ἐπειδὴ καὶ ὁ ἴδιος δὲν ἐπερμιμενε πλέον (οὐ προσδεχόμενος ἔτι) τὰ πλοῖα, ἐφοδιάζει με βαρὺν ὄπλισμὸν (ὀπλίξει) τοὺς ἀνθρώπους τοῦ λαοῦ (τὸν δῆμον), οἱ ὁποῖοι πρότερον ἦσαν ἐλαφρῶς ὀπλισμένοι (ψιλὸν ὄντα) με τὸν σκοπὸν νὰ ἐπιτεθῆ (ὡς ἐπεξιῶν) ἐναντίον τῶν Ἀθηναίων· αὐτοὶ ὁμῶς, διὰν ἔλαβον ὄπλα, δὲν ὑπήκουον (ἠκροῶντο) πλέον εἰς τοὺς ἀρχηγούς των, καὶ συγκεντρούμενοι καθ' ὁμάδας (γιγνόμενοι κατὰ ξυλλόγους) ἀπῆλθον ἀπὸ τοὺς εὐγενεῖς (ἐκέλευον τοὺς δυνατοὺς) νὰ φανερώσων (φέρουν ἐς τὸ φανερὸν) τὰ τρόφιμά των (τὸν σῖτον, τὰς προμηθείας των γενικὰ) εἰδεμῆ (ἢ) ἠπέλλων (ἔφασαν) ὅτι αὐτοὶ (μόνοι των : αὐτοὶ) θὰ συνθηκολογήσων (ξυγχωρήσαντες) με τοὺς Ἀθηναίους καὶ θὰ παραδώσων τὴν πόλιν.

Παρατηρήσεις : ὡς εἰσάγει αἰτιολ. πρότ., αἱ τε νῆες (ὑποκ.) οὐχ ἦκον αὐτοῖς (δοτ. τοῦ ἐνδιαφερομένου προσ.) | διὰ τὰ δε' ἐμπρ. προσδ. δηλῶν αἰτίαν | καὶ αὐτὸς ὅπως δηλ. καὶ οἱ Μυτιλ. οὐ προσεδέχοντο τὰς ναῦς ἔτι | οὐ προσδεχόμενος (αἰτιολ. μτχ.) | ὀπλίξει τὸν δῆμον· διότι οἱ ἄνθρωποι τοῦ λαοῦ ἦσαν ψιλοί, βαρὺν δ' ὄπλισμὸν ὀπλίτου ἐφερον μόνον οἱ ὀλιγαρχικοὶ | ὄντα ἐπιθ. μτχ. | ψιλὸν (κατηγορ.) | ὡς ἐπεξιῶν τελ. μτχ. | τοῖς Ἀθηναίοις ἀντικειμ. τοῦ ἐπεξιῶν | οἱ δὲ δηλ. ὁ δῆμος ὅπως εἶπε προηγουμένως | ἐπειδὴ... χρόν. πρότ. | τῶν ἀρχόντων ἀντικ. τοῦ ἠκροῶντο | γιγνόμενοι κατὰ ξυλλόγους = ξυλλεγόμενοι (τροπ. μτχ.) | τοὺς δυνατοὺς ἀντικειμ. τοῦ ἐκέλευον | φέρειν τελ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ ἐκέλευον | τὸν σῖτον ἀντικ. τοῦ φέρειν | καὶ διανέμειν ἐπίσης τελ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ ἐκέλευον ἔνν. τὸν σῖτον ἀντικ. τοῦ διανέμειν· ἄκασιν ἔμμεσ, ἀντικ. τοῦ ἀπαρ. διανέμειν ἢ = εἰ δὲ μὴ | ἔφασαν παραδῶσαι (εἰδικὸν ἀπαρ. ἐκ τοῦ ἔφασαν) ὑποκ. τὸ αὐτό : οἱ τοῦ δήμου | τὴν πόλιν ἀντικ. | ξυγχωρήσαντες χρόν. μτχ. | αὐτοὶ κατηγορ. (δηλ. μόνοι των οἱ ἴδιοι, διὰ λογαριασμὸν των, χωρὶς νὰ λογαριάσων τοὺς ὀλιγαρχικοὺς).

Κεφ. 28.

Περὶληψις.—Οἱ ὀλιγαρχικοὶ ἐφοβήθησαν, ὅτι οἱ δημοκρατικοὶ θὰ παρέδιδον τὴν πόλιν εἰς τοὺς Ἀθηναίους, ὅποτε ἢ θέσις των ἦτο πολὺ δύσκολος, καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχον τὴν δύναμιν νὰ τοὺς ἐμποδίσων, ἔσπευσαν νὰ κλείσων με τὸν Πάχητα μίαν γενικὴν δε' ὄλην τὴν πόλιν συμφωνίαν ὑπὸ τὸν ὄρον νὰ κριθῆ ἢ τύχη των ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους τῆς πόλεως, ὅπου θὰ ἔστελλον καὶ ἰδικούς των

πρέσβεις πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ὑποθέσεώς των, ὁ δὲ Πάχης εἰς τὸ μεταξὺ νὰ εἰσέλθῃ μὲ τὸν στρατόν του εἰς τὴν πόλιν, ἀλλὰ νὰ μὴ προβῇ εἰς καμμίαν βιαιοπραγίαν. Ἐν τῷ μεταξὺ ὅσοι ἐκ τῶν Μυτιληναίων εἶχον ἐκτεθῆ πολὺ ὑπὲρ τῶν Λακεδαιμονίων καὶ ἐφοβοῦντο διὰ τὴν ζωὴν των, ἐπῆγαν καὶ ἐκάθισαν ἰκέται εἰς τοὺς βωμούς, ὁ Πάχης ὅμως τοὺς καθυσάχασε καὶ τοὺς ἐπεισε νὰ σηκωθοῦν ἀπ' ἐκεῖ, τοὺς μετέφερε δὲ εἰς τὴν Τένεδον, ὅπου καὶ τοὺς ἔθεσεν ὑπὸ φρουρῆσιν.

Ἐρημνεῖα.— Ἐντιληφθέντες δὲ *οἱ κατέχοντες τὴν ἀρχὴν* (οἱ ἐν τοῖς πράγμασιν, οἱ ὀλιγαρχικοὶ δηλ.) *ὅτι δὲν ἔχουν τὴν δύναμιν* (οὐ δυνατοὶ ὄντες) *νὰ τοὺς ἐμποδίσουν* (ἀποκωλύειν), καὶ ὅτι, ἀν θὰ ἀπομονωθοῦν (θὰ μείνουν ἔξω) ἀπὸ τὴν συνθηκολόγησιν αὐτὴν, *θὰ ἐκτεθῆ εἰς κίνδυνον ἢ ζωὴ των* (κινδυνεύουσιν), *κλειῖον μίαν γενικὴν* (δι' ἅλην τὴν πόλιν) *συμφωνίαν* (ποιεῖσονται ὁμολογίαν κοινῇ) μὲ τὸν Πάχητα καὶ τὸν στρατόν του, *ὑπὸ τὸν ὄρον* (ὥστε) οἱ μὲν Ἀθηναῖοι (οἱ ἐν Ἀθήναις) *νὰ ἔχουν τὸ δικαίωμα* (ἐξεῖναι Ἀθηναίους) *νὰ ἀποφασίσουν* (βουλευῶσιν) *διὰ τοὺς Μυτιληναίους*, *ὅ,τι θέλουν* (ὅποιον ἂν τι βούλωνται) καὶ ὁ στρατός των νὰ γίνῃ δεκτὸς μέσα εἰς τὴν πόλιν τῆς Μυτιλήνης, οἱ δὲ Μυτιληναῖοι νὰ στείλουν πρεσβείαν εἰς τὰς Ἀθήνας *διὰ τὰς ὑποθέσεις των* (περὶ ἑαυτῶν)· μέχρις ὅτου δ' ἐπανεῖλθον οἱ πρέσβεις, ὁ Πάχης οὔτε νὰ *φυλακίσῃ* (δηῆσαι) κανένα ἀπὸ τοὺς Μυτιληναίους οὔτε νὰ πωλήσῃ ὡς δοῦλον, οὔτε νὰ φονεύσῃ. Οἱ μὲν ὄροι τῆς συνθήκης τοιοῦτοι ὑπῆρξαν· ὅσοι ὅμως ἀπὸ τοὺς Μυτιληναίους *εἶχον ἐνεργῆσαι κυρίως* (μάλιστα πράξαντες) τὰς διαπραγματεύσεις πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους *εἶχον τρομοκρατηθῆ* (περιδεεῖς ὄντες) καὶ ὅταν ὁ στρατός (τῶν Ἀθην.) εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, *δὲν ἀνδεξαν* (οὐκ ἠνέσχοντο), ἀλλ' (ἂν καὶ ἦσαν ἀσφαλεῖς κατὰ τὴν συνθήκην) ὅμως ἐπῆγαν καὶ ἐκάθισαν εἰς τοὺς βωμούς (ὡς ἰκέται)· ὁ δὲ Πάχης ἀπ' οὗ τοὺς ἐσήκωσεν ἀπ' ἐκεῖ *ὑπὸ τὸν ὄρον* (ὥστε, μὲ τὴν ὑπόσχεσιν) *νὰ μὴ τοὺς κάμῃ κακὸν* (μὴ ἀδικῆσαι), *τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς ἐγκατέστησεν ὑπὸ φρουρὰν* (κατατίθεται) εἰς τὴν Τένεδον, *μέχρις ὅτου οἱ Ἀθηναῖοι λάβουν* (περὶ αὐτῶν) *κάποιαν ἀπόφασιν* (μέχρι οὗ τοῖς Ἀθηναίους τι δόξη). Ἀποστείλας δὲ τρεῖς καὶ εἰς τὴν Ἀντισσαν *τὴν ἐπῆγε μὲ τὸ μέρος του* (προσεκτίσατο), καὶ (ὅλα) τὰ ἄλλα ζητήματα, τὰ σχετικὰ μὲ τὸν στρατόν, τὰ *ἐτακτοποίη* (καθίστατο), *ὅπως αὐτὸς ἐνόμιζε καλύτερον* (ἢ αὐτῷ ἐδόκει).

Παρατηρήσεις: Γνόντες αἰτιολ. μτχ. (τοῦ ἐνεργ. ἀορ. β'. ἔγνω του ρ. γινώσκω) | οἱ ἐν τοῖς πράγμασιν ὑποκ. νοοῦνται οἱ ὀλιγαρχικοὶ ποῦ ἦσαν τότε στὰ πράγματα | ὄντες κατηγορ. μτχ. ἐκ τοῦ γνόντες | δυνατοὶ κατηγορ. | ἀποκωλύειν τελ. ἄπαρ ἐκ τοῦ δυνατοὶ ὄντες | κινδυνεύουσιν κατηγορ. μτχ. ὡσαύτως ἐκ τοῦ γνόντες | εἰ ἀπομονωθῆσονται ὑποθ. πρότ. (ἀπόδοσις : κινδυνεύουσι : α'. εἶδος ὑποθ. λόγου, δηλοῦται τὸ πραγματικόν) | τῆς ἐμβάσεως ἀντικειμ. τοῦ ἀπομονωθῆσονται | κοινῇ ἐπιτρο προσθ. τροπ. | ὁμολογίαν ἀντικ. τοῦ ποιεῖσονται | ὥστε ἐξεῖναι... δέχεσθαι... ἀποπέλλειν συμπερασμ. προτ. (ὥστε+ἄπαρ.=ὑπὸ τὸν ὄρον γά...) | Ἀθηναίους

δοτ. προσ. τοῦ ἀπαρ. ἐξείναι (τοῦ ἀπρσο. ἐξεσι) | βουλευσαι ὑποκειμ. τοῦ ἀπρσο. ἐξείναι, ὡς ὑποκ. δ' αὐτοῦ νοητέα ἢ αἰε. Ἀθηναίους (ἐκ τῆς δοτ. προσοπ. Ἀθηναίους) ὅποιον ἂν τι βούλωνται ἀναφορ. πρότ. ἐπέχουσα θέσιν ἀντικειμ. τοῦ βουλευσαι | δεχθεσαι αὐτοὺς ὑποκ. τὴν στρατιάν ἀντικειμ. ἔς τὴν πόλιν ἔμπρ. προσδ. τοπ. | ἀποστέλλειν Μυτιληναίων ὑποκ. πρεσβεῖαν ἀντικειμ. | ἐν ὅσῳ... ἔλθωσιν χρον. ἀναφορ. πρότ. (ἐπέχει θέσιν ἔμπρ. προσδ. χρον.) ὑποκ. ἐνν. οἱ πρέσβεις ἢ πρότ. προῦλθε διὰ συμφουμοῦ ἐκ τῶν : ἐν ὅσῳ ἀπῶσιν—πρὶν ἂν πάλιν ἔλθωσιν. | Πάχητα μῆτε δῆσαι μῆδὲ ἀνδραποδίσαι μῆτε ἀποκτείνειν τὰ ἀπαρ. εἶναι ὑποκειμ. τοῦ νοουμένου ἐκ τοῦ ἀνωτέρω ἐξείναι | Πάχητα ὑποκ. ὄλων τῶν ἀπαρ. | μηδένᾳ ἀνικ. τῶν ἀπαρ. | Μυτιληναίων γεν. διαφ. εἰς τὸ μηδένα | δῆσαι τοῦ ἄορ. ἔδῃσα τοῦ δέω—δῶ=δένω, φυλάκιζω | αὐτῆ κατηγορ. τοῦ ὑποκ. ἢ ζῦμβασις | τῶν Μυτιλ. γεν. διαφ. εἰς τὸ οἱ πράξαντες | ὄντες αἰτιολ. μτχ. | περιδεεῖς κατηγορ. | ὡς... ἐσῆλθε χρον. πρότ. | ἠνέσχοντο μέσ. ἄορ. β' ἠνεσχόμεν τοῦ ἀνέχομαι (ἠνειχόμεν—ἀνέχομαι—ἠνεσχόμεν) | ὅμως δηλ. ἂν καὶ ἦσαν ἀσφαλεῖς κατὰ τὴν σύμβασιν (μέχρι τῆς ἐπανόδοι τῶν πρέσβεων), ἐν τούτοις... | ἀναστήσας χρον. μτχ. | ὥστε μὴ ἀδικῆσαι (συμπερ. πρότ. ὥστε=ἐπὶ τῷ ὄρω) | μέχρι εὐ... δέξῃ χρον. πρότ. | τι ὑποκ. | Ἀθηναίοις δοτ. προσ. τοῦ δέξῃ | πέμψας χρον' μτχ. | προσεκτίσαστο ἐνν. αὐτὴν (τὴν Ἀντισσαν) | τἄλλα ἀνικ. τοῦ καθίστατο | τὰ περὶ τὸ στρατόπεδον ἐπιθετ. προσδ. | ἢ (ἐπιρρ. προσδ. τροπ.) ἐδόκει αὐτῷ (δοτ. προσοπ. εἰς τὸ ἐδόκει) ἐνν. καθίστασθαι ὡς ὑποκ. τοῦ ἐδόκει.

Κεφ. 29

Περίληψις —Τὰ 40 πλοῖα τῶν Πελοποννησίων, τὰ προοριζόμενα διὰ τὴν Μυτιλήνην, κατόρθωσαν νὰ πλεύσουν πρὸς τὰ ἐκεῖ χωρὶς νὰ τοὺς ἀντιληφθοῦν οἱ ἐν Ἀθήναις εἰμῆ ἀφ' οὗ εἶχον φθάσει πλέον εἰς τὴν Δῆλον. Προσεγγίσαντες ὕστερον εἰς τὴν Μύκονον καὶ τὴν Ἰκαρίαν ἐπληροφορήθησαν τὴν πτῶσιν τῆς Μυτιλήνης καὶ κατὰ τὴν ἐπακολουθήσασαν σύσκεψιν περὶ τοῦ πρακτέου δ' Ἡλείου Τευτίαπλος εἶπε τὰ ἐξῆς:

Ἐρμηνεία.—Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι οἱ ἐντὸς τῶν τεσσαράκοντα πλοίων (εὐρισκόμενοι), οἱ ὅποιοι *ἔπεπε* (ἔδει, εἶχον δηλ. διαταγὰς) νὰ φθάσουν (παραγενέσθαι) ταχέως (αὐτοὶ) καὶ κατὰ τὸν περίπλου αὐτῆς ταύτης τῆς Πελοποννήσου *ἐχρονοτριβήσαν* (ἐνδιέτριψαν) καὶ κατὰ τὸν ὑπόλοιπον πλοῦν (ἀπὸ Πελοποννήσου εἰς Μυτιλήνην) *βραδέως πλεύσαντες* (σχολαῖοι κομισθέντες) τῶν μὲν ἐν τῇ πόλει (τῶν ἐν Ἀθήναις) Ἀθηναίων *διαφεύγουν* τὴν *προσοχὴν* (λανθάνουσι) (καὶ δὲν τοὺς ἀντελήφθησαν οἱ Ἀθ.) *παρὰ μόνον διαν πλέον* (πρὶν δὴ) *προσῆγγισαν* (ἔσχον) εἰς τὴν Δῆλον, ⁶ *διαν* δὲ ἔπειτα ἀπὸ αὐτὴν *προσῆγγισαν* (προσμείξαντες) εἰς τὴν Ἰκαρόν καὶ εἰς τὴν Μύκονον ἐπληροφορήθησαν διὰ πρώτην φορὰν ὅτι ἡ Μυτιλήνη *εἶχε κυριευθῆ* (ἐάλωκε). Θέλοντες ὅμως νὰ μάθουν (εἰδέβαιον) τὴν *καθαρὰν ἀλήθειαν* (τὸ σαφές) κατέπλευσαν εἰς τὸ Ἐμβάτον τῆς Ἐρυθραίας *εἶχον δὲ παρέλθει* (ἦσαν) *ἐπὶ τῷ περίπῳ* (μάλιστα) *ἠμῶν ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Μυτιλήνης* (τῇ Μυτιλ. ἐαλωκυῖα), ὅταν αὐτοὶ κατέπλευσαν εἰς τὸ Ἐμβάτον. Πληροφορηθέντες δὲ τὴν *πραγματικὴν ἀλήθειαν* (τὸ σαφές) συνεσκέπτοντο *ἐπὶ τῇ βάσει τῆς παρουσίας καταστάσεως τῶν πραγμάτων* (ἐκ τῶν πραγμάτων) καὶ ὁ Τευτίαπλος ἀπὸ τὴν Ἡλιδα εἶπεν εἰς αὐτοὺς τὰ ἐξῆς:

Παρατηρήσεις: οἱ ἐν ταῖς... ναυαὶ (ἐπιθ. προσδ.) Πελοπον. | οὗς ἔδει... (ἀναφορ. πρότ. ἔδει ἀπρσο.) | παραγενέσθαι ὑποκειμ. τοῦ ἀπρσο. ἔδει (ὑποκειμ. τοῦ παραγενέσθαι τὸ οὗς) | ἐν τάχει ἔμπρ. προσδ. τροπ. |

πλέοντες (τροπ. ἢ χρον. μτχ.) | σχολαίῳ ἐπερ. κατηγορ. = σχολαίως... | κομισθέντες τροπ. μτχ. | τοὺς... Ἀθηναίους ἀντικειμ. τοῦ λανθάνουσι | πρὶν... ἔσχον χρον. προτ. | τῇ Δήλῳ ἀντικ. εἰς τὸ ἔσχον | προσμείζοντες χρον. μτχ. | τῇ Ἰκάρῳ καὶ τῇ Μυκόνῳ ἀντικειμ. τοῦ προσμείζοντες (σχημα πρῶτον, διότι οἱ ἐκ Δήλου εἰς Ἰωνίαν πλέοντες προσομίζονται εἰς Μύκονον πρῶτον καὶ εἶτα εἰς Ἰκαρον) | πρῶτον ἐπερ. προσδ. χρον. | ὅτι ἡ Μυτιλήνη ἐξέλακε εἰδ. πρότ. ἐπέλαυσε θέσει ἀντικειμ. τοῦ πυνθάνονται (ἐξάλωκε παρακ. τοῦ ἀλίσκομαι—ἡλισκόμην—ἀλώσομαι—ἐάλων—ἐάλωκα) | βουλευόμενοι αιτιολ. μτχ. | εἰδέναι τελ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ βουλευόμενοι ὑποκ. τὸ αὐτὸ : ταυτοπορ. | τὸ σαφές ἀντικειμ. τοῦ εἰδέναι | Ἐμβατον ἐν τῇ Χερσονήσῳ τῆς Ἰωνίας Ἐρυθραία, ἀπέναντι τῆς Χίου | τῇ Μυτιλ. ἐαλωκυία δοτ. τῆς ἀναφορᾶς (ἢ τῆς χρονικῆς ἀφαιρησίας) ἢ μτχ. ἐαλωκυίας ἐπέχει θέσει κατηγορ. | πυνθάνονται χρον. μτχ. (τοῦ μέσ. ἀορ. β' ἐπυθόμην τοῦ πυνθάνομαι) τὸ σαφές ἀντικειμ. | ἐκ τῶν παρόντων ἐμτ. προσδ. δηλῶν συμφωνίαν | αὐτοῖς (ἔμμεσ. ἀντικ.) | τάδε ἄμεσ. ἀντικ. τοῦ ἔλεξεν.

Κεφ. 30.

Περὶ λήψης.—« Ἡ γνώμη μου, ὦ Ἀλικίδα καὶ σεῖς οἱ ἄλλοι Πελοποννήσιοι ἀρχηγοί, εἶναι νὰ ἐπιτεθῶμεν ἀμέσως κατὰ τῶν ἐν Μυτιλ. Ἀθηναίων, προτοῦ μάθουν τὴν ἀφίξιν μας· διότι εἶναι πιθανώτατον νὰ τοὺς καταλάβωμεν ἐξ ἀπροόπτου, ἀπροφυλάκτους, ὅπως συμβαίνει μὲ ὄλους τοὺς καταλαμβάνοντας μίαν πόλιν κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς κατακτήσεώς των. Ἰδία κατὰ θάλασσαν θὰ τοὺς εὕρωμεν, νομίζω, ἐντελῶς ἀμερίμνους, διότι θεωροῦν τοὺς ἑαυτούς των ἀσφαλεῖς ὡς θαλασσοκράτορας· ἀλλὰ καὶ αἱ περὶ τῶν δυνάμεις θὰ εἶναι διεσκορπισμέναι εἰς τὰς οἰκίας τῶν κατοίκων καὶ θὰ διασκεδάζουσι ».

Ἐρμηνεία.—« Ἀλικίδα καὶ ὅσοι ἄλλοι ἀπὸ τοὺς Πελοποννησίους εἶμεθα ἐδῶ παρόντες ἀρχηγοὶ τοῦ στρατοῦ, ἐγὼ νομίζω (ἐμοὶ δοκεῖ) ὅτι πρέπει νὰ πλεύσωμεν ἐναντίον τῆς Μυτιλήνης τῶρα ἀμέσως (ὥσπερ ἔχομεν. «ἐῖσι ὅπως εἴμαστέ») προτοῦ γνωσθῇ ἢ ἐδῶ παρουσία μας (πρὶν ἐκπύστους γενέσθαι)· διότι κατὰ πᾶσαν πιθανότητα (κατὰ τὸ εἶκός) θὰ εὕρωμεν πολὺ χαλαρὰν τὴν φρουρήσιν τῶν Ἀθηναίων (εὕρησομεν πολὺ τὸ ἀφύλακτον), ἀνθρώπων οἱ ὅποιοι πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν (γεωστὶ) ἔχουν (κατακίησει) μίαν πόλιν καὶ πρὸ πάντων (πάνυ) κατὰ θάλασσαν (θὰ τοὺς εὕρωμεν ἀπροφυλάκτους) ὅπου (ἢ) ἐκεῖνοι δὲν ἐλπίζουσι (ἀνέλπιστοι ἐνν. εἰσίν) ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ τοὺς ἐπιτεθῇ ναυεῖς (ἐπιγενέσθαι ἂν σφίσι) ἐχθρὸς καὶ ὅπου συμβαίνει Ἰσάρισα νὰ ἐγκειται κυρίως τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἢ δύνამίς μας (καὶ ἡμῶν ἢ ἀλκῇ τυγχάνει μάλιστα οὕσα). Εἶναι δὲ (ἐπίσης) πιθανὸν (εἶκός) ὅτι καὶ τὸ περικὸν αὐτῶν ἔχει διεσκορπισθῆ εἰς τὰς οἰκίας μὲ πολλὴν ἀμερίμνησιν (ἀμελέστερον) μὲ τὴν ἰδέαν ὅτι ἔχουν νικήσει (ὡς κεκρατηκότων). Ἄν λοιπὸν ἐπιπέσωμεν κατ' αὐτῶν αἰφνιδίως καὶ ἐν καιρῷ νυκτός, ἐλπίζω ὅτι με τὴν βοήθειαν τῶν ἐντὸς τῆς πόλεως (φίλων μας), ἂν βέβαια μᾶς ἔχει ἀπομείνει καὶ κανένας, θὰ γίνωμεν κύριοι τῆς καταστάσεως (καταληφθῆναι ἂν τὰ πράγματα). Καὶ ἂς μὴ ἀποδειλιάσωμεν πρὸ τοῦ κινδύνου, μὲ τὴν σκέψιν (νομίσαντες) ὅτι τὰ (περίφημα) «ἀπρόοπτα τοῦ πολέμου» (τὸ καινὸν τοῦ πολέμου) δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ περιστατικὰ ὡσὰν αὐτὸ (ἢ τὸ τοιοῦτον), ἀπὸ τὰ ὅποια ἐὰν ἕνας στρατηγὸς προφυλάσσειται ὁ ἑῷς (ἐν ἑαυτῷ), καὶ ὁσάκις τὰ δια-

κρίνει ὑπάρχοντα (ἐνορχῶν) εἰς τοὺς ἐχθροὺς τὰ ἐκμεταλλεύεται (καταλλήλως: ἐπιχειροίη), (ὁ στρατηγὸς αὐτὸς) δύναται νὰ κατορθώσῃ πλεῖστα ὄσα (πλεῖστ' ἂν ὀρθοῖτο)».

Παρκτηρήσεις: Ὅσοι (ὕποκ.) παρέσμεν | ἄρχοντες κατηγορ. | τῆς στρατίας γεν. ἀντικειμ. εἰς τὸ ἄρχοντες | Πελοποννησίων γεν. κτητ. | ἐμοί δοτ. προσ. εἰς τὸ ἄπρος. δοκεῖ | πλεῖν ὕποκ. τοῦ ἄπρος. δοκεῖ ἡμᾶς ὕποκ. τοῦ πλεῖν (ἕτεροπροσ.) | ἐπὶ Μυτιλήνην ἔμπρ. προσδ. δηλῶν ἐχθρικήν κίνησιν | πρὶν.....γενέσθαι χρόν. πρότ. | γενέσθαι ἔνν. ἡμᾶς ὕποκ. | ἐκπύστους κατηγορ. (ἐκπυστος=γνωστός) | ὡσπερ ἔχομεν ἀναφορ. πρότ. | κατὰ τὸ εἰκόθ' ἔμπρ. προσδ. δηλῶν συμφωνίαν | φ. σ λ.: εὐρήσομεν πολὺ (κατηγορ. τοῦ ἀντικειμ. τὸ ἀφύλακτον) ἀνδρῶν (γεν. ὑποκειμ. τοῦ ἀφύλακτον) ἔχόντων (ἐπιθ. μτχ.) πόλιν (ἀντικειμ.) νωστί (ἐπιρρ. προσδ. χρόν.) | κατὰ θάλασσαν ἔμπρ. προσδ. τῆς ἀναφορᾶς | καὶ πάνυ ἐπιρρ. προσδ. ποσ. | ἢ ἐπιρρ. προσδ. τοπ.=ὄπου (παλ. τοπ.) | ἀνέλπιστοι (ἔνν. εἰσίν=οὐκ ἐλπίζουσι) | ἐπιγενέσθαι ἂν εἰδικ. ἀπαρ. (μετὰ τὸ δύνητ. ἂν) ἐξαργυρωμενον ἐκ τοῦ ἀνέλπιστοί εἰσιν | πολέμιόν τινα ὕποκ. τοῦ ἀπαρ., κατ' αἰτίαν λόγῳ ἕτεροπροσ. | φρίσι ἀνικ. τοῦ ἐπιγενέσθαι | καὶ (ἔνν. ἢ) | τυγχάνει ἢ ἄλλη (ὕποκ.) ἡμῶν οὖσα (κατηγορ. μτχ.) | εἰκόθ' δὲ ἔνν. ἔστιν (ἄπρος. ἐκφρασις) δισπαρῆσαι (ὕποκ. τοῦ ἄπρος. εἰκόθ' ἔστιν) καὶ τὸ πεζὸν (ὕποκ. τοῦ ἀπαρ.) αὐτῶν (γεν. κτητ.) ἀμελέστερον ἐπιρρ. προσδ. δηλῶν τρόπον | ὡς κερρατηκότων αἰτιολ. μτχ. συμφωνοῦσα πρὸς τὴν γεν. κτητ. αὐτῶν | ἄφνω ἐπιρρ. προσδ. τροπ. | νυκτὸς γεν. χρόν. | εἰ προσπέσοιμεν.....ἐλπίζω καταληφθῆναι ἂν...., ὑποθ. λόγος γ' εἰδούς δηλῶν ἀπλήν σκέψιν τοῦ λέγοντος (εἰ προσπέσῃ... καταληφθεῖν ἂν....) | τὰ πράγματα ὕποκ. τοῦ ἀπαρ. καταληφθῆναι ἂν | μετὰ τῶν ἔνδον ἔμπρ. προσδ. δηλῶν συνεργασίαν | ὑπόλειπός ἔ. τιν.=ὑπολείπεται | ἡμῖν ἀντικειμ. | τίς ὕποκ. | εὐνους κατηγορ. | τὸν κίνδυνον ἀντικειμ. | νομίσαντες τροπ. μτχ. | εἶναι εἰδ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ νομίσαντες | τὸ καινὸν τοῦ πολ. ὕποκ. τοῦ ἀπαρ. εἶναι (ἕτεροπροσ.) | ἄλλο τι κατηγορ.—ἢ τὸ τοιοῦτον (δηλ. τὸ πρῆσπεσιν ἄφνω τε καὶ νυκτὸς) β' ὄρος τῆς συγκρίσεως (διότι τὸ ἄλλο ἐνέχει δύναμιν συγκριτικὴν) | ὃ (ἀναφερόμενον εἰς τὸ τοιοῦτον) ἀντικειμ. τοῦ φυλάσσετε (καὶ τίς μτχ. ἔνορχῶν | τοῖς πολεμίοις ἀνικ. τοῦ ἐπιχειροίη | εἰ... φυλάσσετε καὶ... ἐπιχειροίη (ὕποθεσις) πλεῖστ' ἂν ὀρθοῖτο (ἀπόδοσις) ὁ ὑποθετ. λόγος εἶναι γ' εἰδούς καὶ δηλοῖ ἀπλήν σκέψιν τοῦ λέγοντος | πλεῖστα ἀνικ. τοῦ ὀρθοῖτο.

Κεφ. 31

Περίληψις.—'Ἄλλ' ὁ Ἀλκίδας δὲν ἐπέισθη. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος μερικοὶ Ἴωνες ἐξόριστοι καὶ οἱ ὑπηρετοῦντες εἰς τὸν στόλον Λέσβιοι προσεπάθουν νὰ τὸν πείσουν νὰ καταλάβῃ καμμίαν ἀπὸ τὰς Ἴωνικὰς πόλεις ἢ τὴν Κύμην τῆς Αἰολίδας, ἵνα ἐξ αὐτῆς ὀρμώμενοι κινήσουν εἰς ἀποστασίαν τὴν Ἴωνίαν, στερήσουν δ' οὕτω τοὺς Ἀθηναίους ἀπὸ σπουδαίαν πηγὴν προσόδων. Ὁ Ἀλκίδας ὅμως καὶ εἰς ταῦτα ἐκόφειεν, ἀποκλειστικῆς του δὲ σκέψις ἦτο, ἀπαξ εἶχε φθάσει «κατόπιν ἐορτῆς» καὶ εἶχε χάσει τὴν Μυτιλήνην, νὰ ἐπανέλθῃ τὸ ταχύτερον εἰς τὴν Πελοπόννησον.

Ἑρμηνεία.—Ὁ μὲν (Τευτίαπλος) εἰπὼν ταῦτα δὲν κατόρθωσε νὰ πείσῃ τὸν Ἀλκίδαν. Μερικοὶ δὲ ἄλλοι ἀπὸ τοὺς ἐξοριστοὺς ἐκ τῆς Ἰωνίας καὶ ὄσοι Λέσβιοι ἔπλεον μαζί του (τὸν) *παρεκλίνουον* (παρήνουν), ἀφ' οὗ ἐφοβεῖτο αὐτὸν τὸν κίνδυνον (τὴν ἐπικίνδυνον δηλ. αὐτὴν ἐπιχείρησιν ἐναντίον τῆς Μυτιλήνης), νὰ καταλάβῃ καμμίαν ἀπὸ τὰς Ἰωνικὰς πόλεις ἢ τὴν Κύμην τὴν Αἰολικήν, ἵνα *χρησιμοποιοῦντες ὡς δρημητήριον* (διὰ τὰς ἐπιχειροίσεις των: ὀρμώμενοι) πόλιν τινὰ κινήσουν εἰς ἀποστασίαν (ἀποστήσωσι) τὴν Ἰωνίαν—(ἔλεγον δὲ) διτι ὑπῆρχον ἐλπίδες· διότι διὰ κανένα ἢ *ἄφιξις των δὲν ἦτο ἀνεπιθύμητος* (οὐδεὶν γὰρ ἀκούσιως Ὑψηλοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

ἀφίχθαι)—καὶ ἵνα ἀφαιρέσουσιν (ἴν' ὑφέλωσιν) ἀπὸ τοῦς Ἀθηναίους τὴν προσοδοφόρον αὐτὴν πηγὴν, ἣ ὅποια ἦτο μεγίστη, καὶ συνάμα ἂν οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς ἀποκλείσουσιν κατὰ θάλασσαν (ἣν ἐφορμῶσι σφίσι) νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς τὰς δαπάνας (ἐνὸς τοιοῦτου ἀποκλεισμοῦ· αὐτοὶς δαπάνη γίγνηται)· καὶ (ἔλεγον ἀκόμη) οὐ νομίζουσι πῶς θὰ πείσουν καὶ τὸν Πισσοῦθνην, ὥστε νὰ πολεμήσῃ μαζὶ των. Ὁ Ἀλκίδασις ὁμοῦ οὔτε αὐτὰ τὰ παρεδέχετο, ἀλλὰ πρὸ πάντων ἐσκέπτετο (τὸ πλεῖστον τῆς γνώμης εἶχεν), ἀπαξ (ἐπειδὴ) εἶχεν ἔλθει «κατόπι ἐροτῆς» (ὑπερήκει) ὡς πρὸς τὴν Μυτιλήνην (ἀπαξ εἶχε χάσει τὴν Μυτιλ.) νὰ «πατήσῃ τὸ πόδι του» (προσμεῖξαι νὰ ἐπανέλθῃ) πάλιν ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον εἰς τὴν Πελοπόννησον.

Παρατηρήσεις: τῶν φυγάδων γεν. διαφ. εἰς τὸ τινὲς | τῶν ἀπ' Ἰωνίας ἐπιθ. προσδ. εἰς τὸ φυγάδων | οἱ ζυμπλέοντες ἐπιθ. μχ. | κατάλαβεῖν ἀπαρ. τελ. ἐξαρτώμενον ἐκ τοῦ παρήνουν' ὑποκ. ἔνν. αὐτὸν ἢ αὐτοῦς (κατ' αἰτ.. ἕτεροπροσ.) | τινὰ ἀντικείμε. | τῶν ἐν Ἰωνίᾳ πόλεων γεν. διαφ. εἰς τὸ τινὰ | Κύμην ἕτερον ἀντικ. τοῦ καταλαβεῖν | ὀρμώμενοι τροπ. μχ. | εἶναι εἰδ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ ἐννοουμένου ἔλεγον (οἱ Ἴωνες φυγάδες καὶ οἱ Λέσβιοι), τὸ ἔλεγον δὲ τοῦτο ἐξάγεται ἐκ τοῦ παρήνουν' ἔλπιθα ὑποκ. τοῦ εἶναι (ἕτεροπροσ.) (ἐνν. ἀποστήσειν ταύτην) | ἀφίχθαι εἰδ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἐννοουμένου ἔλεγον | ἀκουσίως ἐπιρρ. προσδ. τροπ. | οὐδενὶ δοτ. ἤθ. εἰς τὸ ἀφίχθαι | ἴνα.... ὑφέλωσι τελ. πρότ. (ἀόρ. β' ἐνεργ. ὑφείλου τοῦ ὑφαίρω) | τὴν πρόσδοον ἀντικ. τοῦ ὑφέλωσι | Ἀθηναίων γεν. κτητ. | οὐσαν ἐπιθ. μχ. | μεγίστην κατηγορ. | (ἐνν. ἴνα) γίγνηται δαπάνη | αὐτοῖς (τοῖς Ἀθην.) δοτ. κτητ. | σφίσι (Λακεδ.) ἀντικ. τοῦ ἐφορμῶσιν | οἴεσθαι εἰδ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἔνν. ἔλεγον | πείσειν εἰδ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ οἴεσθαι—Πισσοῦθνης σατραπίης τῆς Λυδίας) | τῆς Μυτιλ. ἀντικ. τοῦ ὑστερήκει' βραχυλογικῶς δέ, ἀντι: τῆς ἀλώσεως τῆς Μυτιλήνης προσμεῖξαι τελ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ τὸ πλεῖστον τῆς γνώμης εἶχε' ταῦτα δὲ λέγονται μετὰ τινος εἰρωνείας | τῇ Πελοποννήσῳ ἀντικ. τοῦ προσμεῖξαι' ὅτι τάχιστα ἐπιρρ. προσδ. τροπ. (τὸ ὅτι ἐπιτείνει τὸ ὑπερθ. τάχιστα).

Κεφ. 32.

Περίληψις.—Κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ κατέσφαξε τοὺς περισσότερους ἐκ τῶν αἰχμαλώτων του. Ὅταν ἐφθασεν εἰς τὴν Ἐφεσον, ἦλθον ἐκεῖ πρέσβεις τῶν Σαμίων, οἱ ὅποιοι τὸν ἐψεξαν διὰ τὸν θάνατον ἀνθρώπων ἀθῶων, οἱ ὅποιοι δὲν ἦσαν κἀν ἐχθροὶ των προσωπικῶς ἀλλὰ σύμμαχοι τῶν Ἀθηναίων ἐξ ἀνάγκης: Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, προσέθεσαν, πολλοὺς ὀλίγους ἐχθροὺς θὰ μετέστρεφεν εἰς φίλους, ἐν ᾧ πλείστους φίλους θὰ τοὺς ἔκαμνεν ἐχθροὺς. Ἀναγνωρίσας τὴν ὀρθότητα τῶν ἀπόψεων των ὁ Ἀλκίδασις ἀφῆκεν ἐλευθέρους τοὺς ὑπολόβους αἰχμαλώτους.

Ἑρμηνεία.—**Ἀποπλεύσας** (ἄρας) λοιπὸν ἀπὸ τὸ Ἐμβατον παρέπλεε (τὰς ἀκτὰς τῆς Ἐρυθραίας) καὶ **προσορμισθεὶς** (προσσχῶν) εἰς τὴν Μυόννησον (τῆς περιοχῆς) τῶν Τηϊῶν κατέσφαξε τοὺς περισσοιτέρους ἐκ τῶν αἰχμαλώτων, τοὺς ὁποίους εἶχε συλλάβει κατὰ τὸν πλοῦν. Καὶ **διαν ἠγκυροβόλησεν** (καθορμισμένον) εἰς τὴν Ἐφεσον, ἐλθόντες πρέσβεις ἐκ μέρους τῶν Σαμίων τῶν ἐκ τῶν Ἀναίων (οἱ ὅποιοι κατόικουν εἰς τὰ Ἄναια) ἔλεγον, **δει** αὐτοὺς **προσπαθεῖ νὰ ἐλευθερώσῃ** (ἐλευθεροῦν) τὴν Ἑλλάδα μετὰ τρόπον ὄχι καλόν, **ἀφ' οὗ** (εἰ) ἐφόνευεν ἀνθρώπους **οἱ ὅποιοι οὐτε χεῖρας ὑψωσαν διὰ νὰ ἀνισταθῶσιν** (οὔτε χεῖρας ἀνταίρομένους) οὔτε ἐχθροὶ ἦσαν, ἀλλὰ σύμμαχοι τῶν Ἀθηναίων ἐξ ἀνάγκης· καὶ ὅτι, Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

ἀν δὲν σταματήσῃ (εἰ μὴ παύσεται) (τὴν τακτικὴν αὐτὴν), ὀλίγους μὲν ἀπὸ τοῦς ἐχθροῦς τοῦ θά κάμη φίλους (προσάξεσθαι ἐς φίλιαν), πολὺ δὲ περισσοτέρους ἀπὸ τοῦς φίλους θά τοὺς ἀποκτήσῃ (ἔξειν) ἐχθροῦς του. Καὶ ἐπεισθη πράγματι (ὁ Ἄλκιδας) καὶ ἀφῆκεν (ἐλευθερώσας) ὄσους ἐκ τῶν Χίων ἐκράτει ἀκόμη (ὡς αἰχμαλώτους) καὶ μερικοὺς ἀπὸ τοῦς ἄλλους (καὶ ἦσαν οὐκ ὀλίγοι οἱ αἰχμαλώτοι του) διότι οἱ ἄνθρωποι βλέποντες τὰ πλοῖα του δὲν ἐτρέποντο εἰς φυγὴν (ἔφρευγον), ἀλλὰ μᾶλλον ἔσπευδον πρὸς τὸ μέρος των (προσεχώρουν) μὲ τὴν σκέψιν ὅτι ἦσαν Ἀθηναϊκὰ πλοῖα (ὡς ἄττικαῖς), καὶ δὲν εἶχον οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ἐλπίδα (ὀπίσκειαν, φόβον) ὅτι θά διαπεραιωθῶν ποτε (ὅτι θά πλεύσουν ποτὲ : μὴ ποτε παραβαλεῖν) εἰς τὴν Ἰωνίαν Πελοποννησιακὰ πλοῖα, ἐφ' ὅσον οἱ Ἀθηναῖοι ἦσαν κυρίαρχοι τῆς θαλάσσης.

Παρατηρήσεις : ἄρκυ χρον. μετ. τοῦ ἐνεργ. ἄρκ. α' τοῦ αἴρω (παρατ. ἦρον—μέλλ. ἀρῶ—ἀρκ. ἦρα)—ἀποπλέω (κυρ. σηκώνω, ἐπὶ ναυτικῶν δὲ σηκώνω τὴν ἀγκυραν) | προσσχῶν χρον. μετ. τοῦ ἐνεργ. ἀρκ. β' προσέσχον τοῦ προσέχω (ἐτέρου τύπου τοῦ προσέχω) | Μυσηνῆσιν ἀντικειμ. τοῦ προσσχῶν | εἰλήσει ὑπερσ. τοῦ λαμβάνω | τοὺς πολλοὺς παρῆθεσι εἰς τὸ αἰχμαλώτους | καθορμισαμένου χρον. μετ. κατὰ γεν. ἀπόλ. | Σαμίων συναπτέον τῷ πρέσβει ὡς γεν. κτη. | Ἀναία πόλις τῆς Καρίας; ἐναντι τῆς Σάμου, ἰδρυθεῖσα ὑπὸ Σαμίων ὀλιγαρχικῶν ἐκδιωχθέντων ἐκ τῆς Σάμου | ἔλευθεροῦν εἰδ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ ἔλεγον | αὐτὸν ὑποκειμ. τοῦ ἀπαρ. | Ἐλλάδα ἀντικ. τοῦ ἀπαρ. | εἰ=ἔτι=διότι | ἀνταιρομένους ἐπιθ. μετ. (τοῦ ἀνταίρωμαι) | πολεμίουσιν κατηγορ. (ἐννοοῦμ. τῆς μετ. ὄντας) | ξυμμάχους ὡς κατηγορ. (ἐννοοῦμ. τῆς μετ. ὄντας) | Ἀθηναίων γεν. κτη. εἰς τὸ ξυμμάχους | εἰ τε μὴ παύσεται.... (ὑπόθεσις).... προσάξεσθαι.... ἔξειν (ἀπόδοσις) τὰ ἀπαρ. ἐκ τοῦ ἐννοοῦμ. ἔλεγον ὁ ὅλος ὑπόθετ. λόγος εἶναι α' εἶδους καὶ ὁλοῦ τοῦ πραγματικόν) | εἰ τε μὴ παύσεται ἐνν. διαφθεῖραν ἄνδρας ἀθώους—προσάξεσθαι αὐτὸν ὑποκ. ὀλίγους ἀντικ. τῶν ἐχθρῶν γεν. διαιορ. | ἔξειν ἐνν. αὐτὸν ὡς ὑποκ. πλείους ἀντικ. τῶν φίλων γεν. διαιορ. πολεμίουσιν κατηγορ. | Χίων γεν. διαιορ. εἰς τὸ ἄνδρας, ὁ εἶναι ἀντικ. τοῦ ἀφῆκε | ὄσους ἀντικ. τοῦ εἶχε | τῶν ἄλλων γεν. διαιορ. τοῦ τινάξ τοῦ ἀπὸ κοινοῦ ἐννοοῦμ. ἀφῆκε | ὀρῶντες χρον. μετ. | γὰρ οὗτος αἰτιολογεῖ τὸ εὖς κατὰ πλεον εἰλήφει ἀπέσφαξε τοὺς πολλοὺς | ὡς (ἐνν. εὖσαι αἰτιολ. μετ.) ἄττικαῖς κατηγορ. | μᾶλλον ἐνν. ἢ τῶν Πελοποννησίων ὡς β' ὄρ. συγκρίσι. | τῆς θαλάσσης ἀντικ. τῆς μετ. κρατούντων ἦτις εἶναι χρον. ἢ ἐναντιωμ. κατὰ γεν. ἀπόλ. | καὶς ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. παραβαλεῖν, ὁ εἶναι εἰδ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ἐλπίδα εἶχον.

Κεφ. 33.

Περὶ ληψίης.—Ὁ Ἄλκιδας λοιπὸν ἀπέπλευσε διὰ Πελοπόννησον, ἐπειδὴ δὲ τὸν ἀντελήφθησαν αἱ Ἀθηναῖκαὶ τριήρεις Σαλαμῖνα καὶ Πάραλος, καὶ ἐφοβεῖτο ὅτι εἰδοποιούμενος ἀπὸ αὐτὰς ὁ Πάγης θά ἐπλευσεν εἰς καταδιωξίν του, ἐρρίφθη ἔσπευσμένως εἰς τὸ ἀνοικτὸν πέλαγος, ἀποφασισμένος νὰ μὴ προσεγγίσῃ πουθενὰ παρὰ μόνον εἰς τὴν Πελοπόννησον. Πράγματι δ' ὁ Πάγης τὸν καταδιώξε μέχρι τῆς Πάτμου, πεισθεὶς ὁμως ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ τὸν προφθάσῃ ἐπανέπλευσεν εἰς τὴν Μυτιλήνην.

Ἑρμηνεῖα.—Ἀπὸ δὲ τὴν Ἐφεσον ὁ Ἄλκιδας ἀπέπλευσεν ἔσπευσμένως καὶ ἐτράπη εἰς φυγὴν (φυγὴν ἐποικεῖτο) διότι ἐθεάσθη (ὠφθη) ἀπὸ τῶν Σαλαμῖναιων καὶ τῶν Πάραλων, ἐν ᾧ ἦτο ἀκόμη ἠγκυροβολημένος πλησίον τῆς Κλάρου—αὐταὶ δὲ ἔτυχε νὰ πλεύουν ἀπὸ τὰς Ἀθήνας—, καὶ φοβούμενος τὴν καταδιωξίν ἔπλευσε διὰ μέσου τοῦ πελάγους (εἰς τὰ ἀνοικτὰ) ἀποφασισμένος νὰ μὴ προσεγγίσῃ

(ὡς οὐ στήσων) μετὰ τὴν θέλησίν του εἰς ἄλλην ξηρὰν ἐκτὸς τῆς Πελοποννήσου. Εἰς δὲ τὸν Πάχητα καὶ τοὺς Ἀθηναίους ἤλθε μὲν καὶ ἀπὸ τὴν Ἐρυθραίαν εἰδησις, ἤρχετο δὲ (εἰδησις περὶ τοῦ πλοῦ τῶν Πελοποννησίων) ἀπὸ θαλάσσης (τὰ ἄλλα) μέρη· διότι, ἐπειδὴ ἡ Ἰωνία ἦτο ἀτειχίστος, ἐφοβήθησαν πολὺ (οἱ Ἰῶνες), μήπως οἱ Πελοποννήσιοι παραπλέοντες (τὰ παράλια τῶν), καὶ ἂν ἀκόμη (εἰ καὶ ὡς) δὲν ἐσκέπτοντο νὰ παραμεινοῦν (μονίμως), ἐπιπέσουν (πάντως) κατὰ τῶν κόλπων καὶ τὰς λεηλατήσουν συνάμα· ὅταν λοιπὸν ἡ Πάραλος καὶ ἡ Σαλαμῖνία τὸν εἶδον εἰς τὴν Κλάρων ἤλθον καὶ τοῦ ἀνήγγειλαν αἰετῶν (αὐτάγγελοι ἔφρασαν). Ὁ δὲ Πάχης ἐπέτεθ' ἐσπευσμένως εἰς καταδίωξίν των (ὑπὸ σπουδῆς ἐποιοεῖτο τὴν δίωξιν)· καὶ μέχρι μὲν τῆς νήσου Πάτιμου τοὺς κατεδίωξεν, ἐπειδὴ ὁμοῦ (τοῦ) ἐφαίνετο δὲ δὲν ἦτο δυνατόν πλέον νὰ τοὺς προφθάσῃ (οὐκέτι ἐν καταλήψει). ἐγύρισεν ὀπίσω (ἐπανεχώρει)· Ἐθεώρησε δ' (ὁ Πάχης) ὡς κέρδος τὸ ὅτι, ἀφ' οὗ δὲν συνήντησε (τὰ Πελοπ. πλοῖα) εἰς τὸ ἀνοικτὸν πέλαγος (ἐπειδὴ οὐ μετεώροις περιέτυχε), αὐτὰ (τὰ Πελοπ. πλοῖα) μὴ προφθασθέντα εἰς κανὲν μέρος (οὐδαμοῦ ἐγκαταληφθεῖσαι) δὲν εὐχέθησαν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ στρατοπεδεύσων (προσορμιζόμενοι) καὶ (οὕτω) νὰ δώσων εἰς τοὺς Ἀθηναίους ἀφορμὴν νὰ τοὺς πολιορκήσων καὶ νὰ τοὺς ἐπιτηροῦν (ἐφόρμησαν σφίσι καὶ φυλακῆν).

Παρατηρήσεις: κατὰ τάχος ἔμπρ. προσδ. δηλῶν τρόπον | ὦφθη καθ' αὐρ. τοῦ ὄρωμαι | Σαλαμῖνία καὶ Πάραλος· ἱερὰ τριῖς τῶν Ἀθηναίων | ὄρωμαι κατηγορ. μτχ. (τοῦ ὄρωμαι - ὠ=εἶμαι ἠγκυροβολημένος) | Κλάρους πόλις τῆς Ἰωνίας, ΒΔ τῆς Ἐφέσου | πλέουσαι κατηγορ. μτχ. ἐκ τοῦ ἔτυχον | δεδιῶς αἰτιολ. μτχ. (τοῦ δέδοικα ἢ δέδια, παρακ. μετὰ σημασ. ἐνστ.) | διὰ τοῦ πέλαγους ἔμπρ. προσδ. δηλῶν τὸ διὰ μέσου | ὡς οὐ στήσων αἰτιολ. μτχ. ἐνοχουμένη διὰ τοῦ ὡς | γῆ ἀντικ. | ἐκούσιος ἔμπρ. κατηγορ. = ἐκουσίως | ἡ Πελοπόν. β' ὄρ. συγκρῆς. | πανταχόθεν ἔμπρ. προσδ. τοπ. | οὐσις αἰτιολ. μτχ. κατὰ γεν. ἀπόλ. | ἀτειχίστου κατηγορ. | τὸ δέος ὄσοκ. | μέγχι κατηγορ. | μὴ... πορθῶσι ἐνδοιασι. πρότ. ἐκ τοῦ τὸ δέος ἐγένετο | παραπλέοντες τροπ. ἢ χρον. πρότ. | μένειν τελ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ διενσοῦντε | αὐτάγγελοι (κατηγορ.) ἔφρασαν - ἰδοῦσαι χρον. μτχ. | ὑπὸ σπουδῆς ἔμπρ. προσδ. δηλῶν τρόπον (=σπουδῆ=ἐσπευσμένως) | τῆς νήσου παράθεσις εἰς τὸ Πάτιμου | Πάτιμος μικρὰ νήσος πρὸς νότον τῆς Σάμου | ὡς δέ... ἐφαίνετο αἰτιολ. πρότ. | ἐν καταλήψει ἔμπρ. προσδ. ἐπέχων θέσει κατηγορ. | κέρδος κατηγορ. τοῦ ἀντικειμ. τοῦ ἐνόμισαν (δηλ. τῆς εἰδ. πραγ. ὅτι... ἠναγκάσθησαν...) | ἐπειδὴ οὐ... περιέτυχε χρον. ἢ αἰτιολ. πρότ. ὡς ἀντικ. ἐνν. ταῖς Ἀλκίδου ναυοῖ' μετεώροις κατηγορ. | ποιεῖσθαι... παρασχεῖν τελ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ ἠναγκάσθησαν | φυλακῆν καὶ ἐφόρμησιν ἀντικειμ. τοῦ παρασχεῖν | σφίσι ἐμμεσ. ἀντικ. τοῦ αὐτοῦ ἀπαρ.

ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΩΝ

(Βιβλ. Γ'. Κεφ. 35—50)

Κεφ. 35.

Περὶληψις.—Ὁ Πάχης ἀπέστειλεν εἰς Ἀθήνας τοὺς ἐν Τενέδω κρατούμενους Μυτιληναίους καὶ ὅσους ἄλλους ἐθεώρει ἐνόχους τῆς ἀποστασίας, μαζὶ δὲ μετὰ αὐτοὺς καὶ τὸν Λακεδαιμόνιον Σάλαιθον, τὸν ὁποῖον ἀνεκάλυψε κρυπτόμενον ἐντὸς τῆς Μυτιλήνης.

Ἑρμηνεία.—Ὁ δὲ Πάχης φθάσας εἰς τὴν Μυτιλήνην *ὑπέταξε* (παρεστήσατο) τὴν Πύρραν καὶ τὴν Ἐφεσον, καὶ συλλαβὼν τὸν Σάλαιθον τὸν Λακεδαιμόνιον, ὁ ὁποῖος εἶχε κρυβῆ εἰς τὴν πόλιν, τὸν ἀπέστειλεν εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ *μαζὶ* (ἅμα) (του) ἔστειλεν ἀπὸ τὴν Τένεδον τοὺς Μυτιληναίους ἐκείνους πού *εἶχεν ἐγκαταστήσει ἐκεῖ ὑπὸ φρουρῆσιν* (κατέθετο) *καθὼς καὶ πάντα ἄλλον ὃ ὁποῖος τοῦ ἐφαίνετο διεῖναι* (καὶ εἴ τις ἄλλος ἐδόκει αὐτῷ) αἷτιος τῆς ἀποστασίας· ἀπέστειλε δὲ καὶ τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς στρατιᾶς. Παραμένον δὲ *μέγας ἑπολοίπους δυνάμεις* (τοῖς λοιποῖς) ἑτακτοποίει τὰ πράγματα τῆς Μυτιλήνης καὶ τῆς ἄλλης Λέσβου, *δπως τοῦ ἐφαίνετο καλύτερον* (ἢ ἐδόκει αὐτῷ).

Παρατηρήσεις: ἀφικόμενος χρόν. μετ. | λαβὼν χρόν. μετ. | τὸν Λακεδαίμ. παράθεσις | κερκισμένον ἐπιθ. μετ. | καὶ τοὺς ἐκ τῆς Τενέδου (κατὰ βραχυλογία ἀντὶ τοῦ: οὓς κατέθετο ἐν τῇ Τενέδῳ ἀποπέμπει ἐκ τῆς Τενέδου) ἄνδρας· ἀντικεῖμ. τοῦ ἀποπέμπει | Μυτιληναίων γεν. διαίρ. | τις ἄλλος ὑποκ. τοῦ ἐδόκει αὐτῷ δοτ. προσ. | εἶναι εἰδ. ἀπαρ. ταυτοπροσ. | αἷτιος κατηγορ. | τῆς ἀποστάσεως γεν. τῆς αἰτίας εἰς τὸ αἷτιος | τῆς στρατιᾶς γεν. διαίρ. εἰς τὸ πλεόν ὃ εἶναι ἀντικ. τοῦ ἀποπέμπει | τοῖς λοιποῖς (οἰκὴν κατὰ σύνεσιν: τοῖς λοιποῖς στρατιώταις, ἐννοούμενον ἐκ τῆς στρατιᾶς) δοτ. τῆς συνοδείας εἰς τὸ ὑπομένειν | τὰ περὶ τὴν Μυτιλ. ἀντικ. τοῦ καθίστατο | ἢ ἐπιρρ. προσθ. τροπ. | αὐτῷ δοτ. προσ. ὡς ὑποκ. τοῦ ἀπροσ. ἐδόκει νοητέον ἐκ τῶν συμφραζομένων τὸ ἀπαρ. καθίστασθαι.

Κεφ. 36.

Περὶλήγεις:—Οἱ Ἀθην. τὸν μὲν Σάλαιθον τὸν ἐθανάτωσαν ἀμέσως, συσκεφθέντες δ' ἐπάνω εἰς τὸν θυμὸν τῶν ἀπεφάσισαν ἄχι μόνον τοὺς ἀποσταλέντας Μυτιληναίους νὰ θανατώσουν ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ἐν Μυτιλήνῃ ἐφήβους, τὰ δὲ γυναικόπαιδα νὰ τὰ ἐξανδραποδίσουν. Ἀπέστειλαν δὲ πράγματι τριήρη πρὸς τὸν Πάχητα φέρουσαν πρὸς αὐτὸν τὴν ἀπόφασιν τῆς ἐκκλησίας τοῦ Δήμου καὶ τὴν ἐντολὴν νὰ ἐκτελεσθῇ αὕτη ἀμέσως. Τὴν ἐπομένην ὄμως συνῆλθον καὶ μετενόησαν διὰ τὴν τόσον σκληρὰν τῶν ἀπόφασιν. Τὴν μετατροπὴν αὐτῆν τῶν πνευμάτων ἐκμεταλλεύομενοι οἱ ἐν Ἀθῆναις πρέσβεις τῶν Μυτιληναίων, καὶ ὅσοι ἐκ τῶν Ἀθηναίων διέκειντο συμπαθῶς πρὸς αὐτοὺς, κατώρθωσαν νὰ πείσουν τοὺς ἀρμοδίους νὰ φέρουν καὶ πάλιν τὸ θέμα αὐτὸ ἐνώπιον τῆς ἐκκλησίας τοῦ Δήμου. Συγκληθεῖσης δὲ πράγματι ταύτης ἔλαβε τὸν λόγον ὁ δημαγωγὸς Κλέων.

Ἑρμηνεία.—Ὅταν δὲ οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ καὶ ὁ Σάλαιθος ἐφθασαν εἰς τὰς Ἀθήνας, οἱ Ἀθηναῖοι τὸν μὲν Σάλαιθον τὸν ἐθανάτωσαν ἀμέσως, *μολοῦντι τοὺς ἐδίδε μερικὰς ὑποσχέσεις* (ἔστιν ἃ παρεχόμενον), μεταξὺ δ' ἄλλων ὅτι καὶ ἀπὸ τὰς Πλαταιᾶς—διότι ἐπολιορκοῦντο ἀκόμη—*θὰ ἀπομακρύνῃ* τοὺς Πελοποννησίους (ἀπάξειν Πελ.) διὰ δὲ τοὺς (ἄλλους) αἰχμαλώτους *συνσκεπτόντιο* (ἐβουλεύοντο) καὶ ἀπὸ τὸν θυμὸν τῶν ἀπεφάσισαν (ἔδοξεν αὐτοῖς) ἄχι μόνον τοὺς παρόντας νὰ καταδικάσουν εἰς θάνατον, ἀλλὰ καὶ ὄλους (ἀνεξαίρετως) τοὺς Μυτιληναίους, *ἄσοι διανύουν τὴν ἐφηβικὴν ἡλικίαν* (ὄσοι ἡβῶσι), τοὺς δὲ παῖδας καὶ τὰς γυναῖκας *νὰ πωλήσων ὡς δούλους* (ἀνδραποδίσαι), *κατηγοροῦντες* (αὐτοὺς: ἐπικαλοῦντες) καὶ διὰ *τὴν ἀποστασίαν τῶν ἐν γένει* (τὴν τε ἀπόστασιν), ὅτι ἀπεστάτησάν δηλ. ἐν ᾧ δὲν ἦσαν ὑποτελεῖς (τῶν

Ἄθ. : οὐκ ἀρχόμενοι), ὅπως οἱ ἄλλοι, καὶ προσέτι συνετέλεσε τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἐπαύθειαν τῆς ὀργῆς τῶν (προσξυνεβέβατο οὐκ ἐλάχιστον τῆς ὀργῆς) τὸ ὅτι τὰ πλοῖα τῶν Πελοποννησίων ἀπετόλμησαν νὰ ριψοκινδυνεύσουν ἕναν πλοῦν μέχρις Ἰωνίας πρὸς βοήθειαν (ὡς βοηθοὶ) τῶν Μυτιληναίων· διότι ἐφαίνοντο ὅτι ἀπεστάτησαν κατόπιν οὐχ ἐπιπολαίας σκέψεως (οὐκ ἀπὸ βραχείας διανοίας). Στέλλουν λοιπὸν μίαν τριήρη πρὸς τὸν Πάχητα διὰ νὰ τοῦ ἀναγγεῖλῃ τὰς ἀποφάσεις τῶν (ἄγγελον τῶν δεδογμένων), διατάσσοντες νὰ φονεύσῃ (διαχρήσασθαι) τὸ ταχύτερον τοὺς Μυτιληναίους· κατὰ τὴν ἐπομένην ὅμως ἡμέραν τοὺς κατέλαβεν ἕνα εἶδος μετανοίας (μετάνοιά τις εὐθύς ἦν αὐτοῖς) καὶ ἀνελογίζοντο ὅτι ἡ ἀπόφασίς πού εἶχε ληφθῆ ἦτο σκληρὰ καὶ τερατώδης (ὠμὸν τὸ βούλευμα καὶ μέγα ἐγνώσθαι), νο. ἐξοντώσουν δηλ. δολοκλήρον τὴν σόλιν μᾶλλον καὶ ὄχι τοὺς αἰτίους.

Ὅταν δ' ἀντελήφθησαν τοῦτο (τὴν μεταμέλειαν δηλ. αὐτὴν τῆς κοινῆς γνώμης) οἱ παρευρισκόμενοι εἰς τὰς Ἀθήνας· πρόσβεις τῶν Μυτιληναίων καὶ ὅσοι ἀπὸ τοῦς Ἀθηναίους συνέπραττον μὲ αὐτοὺς (διέκειντο δηλ. συμπανθῶς πρὸς αὐτοὺς) ἑκατάφεραν τοὺς δημοδίους (τοὺς ἐν τέλει) ὥστε νὰ φέρουν καὶ πάλιν τὸ ζήτημα εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Δήμου πρὸς συζήτησιν (ὥστε αὐτὴς γνώμας προθεῖναι)· καὶ τοὺς ἔπεισαν πολὺ εὐκόλα (ῥῆρον), διότι καὶ εἰς ἐκείνους ἦτο φανερὸν ὅτι τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν πολιτῶν ἐπεθύμει νὰ τοὺς δώσῃ κανεῖς ἀφορμὴν (ἀποδοῦναι σφίσι) νὰ συσκευασθῶν καὶ πάλιν (αὐτὴς βουλευσασθαι). Ἀφ' οὗ λοιπὸν συνεκλήθη πᾶσαντὰ ἡ ἐκκλησία τοῦ Δήμου (καταστάσης δ' εὐθύς ἐκκλησίας), ἐξετέθησαν διύφοροι γνώμαι ἐκ μέρους διαφόρων ρητόρων (ἀφ' ἐκάστων), καὶ ὁ Κλέων, ὁ υἱὸς τοῦ Κλειανέτου, ὁ ὁποῖος καὶ τὴν προτέραν (ἀπόφασιν) εἶχε κερδίσει (ἐνευικήκει) ὥστε νὰ καταδικάσουν εἰς θάνατον (τοὺς Μυτιλ.); καὶ ὁ ὁποῖος καὶ κατὰ τὰ ἄλλα (γενικῶς) ἦτο ὁ περισσότερον βίαιος ἀπὸ ὅλων τοῦ· πολίτας, κατ' ἐκείνην δὲ τὴν ἐποχὴν (ἐν τῷ τότε) εἶχε τὴν δύναμιν νὰ πείθῃ τὸν λαὸν (πιθανώτατος τῷ δήμῳ) περισσύτερον ἀπὸ κάθε ἄλλον (παρὰ πολὺ), ἀνελθὼν καὶ πάλιν εἰς τὸ βῆμα (αὐτὴς παρελθὼν) εἶπε τὰ ἐξῆς περίπου :

Παρητηρήσεις : ἀφικόμενων χρόν. μτχ. κατὰ γεν. ἀπόλ. | παρεχόμενον ἐναντιωμ. μτχ. | ἔστιν ἄ (=ένια) ἀντικ. τοῦ παρεχόμενον | τὰ τ' ἄλλα καὶ... ἀπάξειν ἐπεξηγήσις τοῦ ἔστιν ἄ | Πελοποννησίοις ἀντικ. τοῦ ἀπάξειν | ἀπάξειν εἰδ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ παρεχόμενον | ἵπ' ὀργῆς ἔμπτ. προσδ. δηλῶν αἰτίαν | αὐτοῖς δοτ. προσ. τοῦ ἔδοξεν | ἀποκτείνει... ἀνδραποδίσαι ὑποκειμενα τοῦ ἀπρος. ἔδοξεν' ὑποκ. αὐτοῦς (δηλ. τοὺς Ἀθηναίους) | τοὺς παρόντας.—ἅπαντας ἀντικ. τοῦ ἀποκτείνειν | παῖδας καὶ γυναῖκας ἀντικεῖμ. τοῦ ἀνδραποδίσαι | ἐπιταλοῦντες αἰτιολ. μτχ.· κατ' ὄνομ. καιροῦ προηγεῖται ἔδοξεν αὐτοῖς διότι τοῦτο=ἐγνώσαν | ὅτι ἐποίησαντο... τὴν ἀπόστασιν εἰδ. πρότ. ἐπέχουσα θέσιν ἀντικεῖμ. τῆς μτχ. ἐπιταλοῦντες | οὐκ ἀρχόμενοι ἐναντιωμ. μτχ. (διότι, ἐν φ' οἱ ἄλλοι σύμμαχοι ἦσαν φοροῦ ὑποτελεῖς, οἱ Μυτιληναῖοι ἦσαν αὐτόνομοι) | οὐκ ἐλάχιστον τῆς ὀργῆς=οὐκ ἐλάχιστην μοῖραν τῆς ὀργῆς ἀντικεῖμ. τοῦ προσξυνεβέβατο τῆς ὀργῆς κυρ. γεν. διαμρ. | αἱ Πελοπ. νῆες (ἐπέχει θέσιν ὑποκ.) | τολμήσασαι ἐπιθ. μτχ. | παρκινδυνεύσασαι τελ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ τολμήσασαι | βοηθοὶ κατηγορ. | ἐκείνοις δοτ. ἀντικεῖμ. εἰς τὸ βοηθοὶ | ἀπὸ βραχείας διανοίας ἔμπτ. προσδ. δηλῶν χρόν. ἡ τροπ. | ἄγγελον κατηγορ. τοῦ ἀντικεῖμ. τριήρη τῶν δεδογμένων γεν. ἀντικεῖμ. εἰς τὸ ἄγγελον | κελεύοντες τροπ. μτχ. διαχρήσασθαι τελ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ κελεύοντες | Μυτιληναῖοις ἀντικεῖμ.

τοῦ διαχρήσασθαι | τῇ ὑστεραία δοτ. χρον. | μετάνοια... ἀναλογισμὸς ὑποκ. | ἦν αὐτοῖς δοτ. κτη. | ἐγνώσθαι εἰδ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ ἀναλογισμὸς ἦν | τὸ βούλευμα ὑποκ. τοῦ ἀπαρ. ἐγνώσθαι | ὤμων καὶ μέγα κατηγορ. | πόλιν ὅλην διαφθεῖραι... ἐπεξηγηταὶ τοῦ ὤμων τὸ βούλ... ἐγνώσθαι | πόλιν ἀντικ. τοῦ διαφθεῖραι | ἢ οὐ τοὺς αἰτίους β' ὄρ. συγχρισ.

ὡς δ' ἦσθοντο... χρον. πρότ. | τῶν Μυτιλ. γεν. κτη. εἰς τὸ προσει
βεις | αὐτοῖς ἀντικ. τοῦ συμπράσσαντες | τῶν Ἀθηναίων γεν. διαίρ. | τοὺς ἐν τέλει ἀντικ. τοῦ παρεσκεύασαν' οἱ ἐν τέλει—οἱ ἄρχοντες (τέλος= ἀρχή, ἀξίωμα) ὡς ἄρχοντες δὲ νοοῦνται ἐνταῦθα οἱ κρυτάνεις ἢ οἱ στρατηγοί, διότι μόνοι αὐτοὶ εἶχον τὸ δικαίωμα τῆς συγκλήσεως τῆς ἐκκλησίας τοῦ Δήμου | ὥστε προθεῖναι γνώμας συμπερ. πρότ. ὑποκ. αὐτοὺς, τοὺς ἐν τέλει (ἕτεροπροσ.) γνώμας ἀντικ. | τὸ πλέον (ὑποκ.) τῶν πολιτῶν (γεν. διαίρ.) ἦν ἐνδηλον (κατηγορ.) ἐκείνοις (δοτ. ἀντικειμεν.) βουλευόμενον κατηγορ. μετ. ἐκ τοῦ ἐνδηλον ἦν | ἀποδοῦναι τελ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ βουλεύμενον' τινὰς ὑποκ. τοῦ ἀποδοῦναι' σφίσι ἀντικ. τοῦ ἀποδοῦναι' βουλευέσθαι τελ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ ἀποδοῦναι | καταστάσης χρον. μετ. κατὰ γεν. ἀπόλ. | τὴν προτέραν (ἐνν. γνώμην) ἀντικ. τοῦ ἐνενηκίης | ἐν ἐπιθ. μετ. | ἐς τὰ ἄλλα ἔμπρ. προσδ. τῆς ἀναφορᾶς | βιαιότατος κατηγορ. | τῶν πολιτῶν γεν. διαίρ. | τῷ δήμῳ δοτ. ἀντικειμ. εἰς τὸ πιθανώτατος (ὅ εἶναι κατηγορ.) | παρὰ πολὺ ἔμπρ. προσδ. ποσ. | ἐν τῷ τότε ἔμπρ. προσδ. χρον.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΚΛΕΩΝΟΣ

(Βιβλ. Γ' Κεφ. 37—40)

Περὶλήψεις.—Ἡ μετάνοιά σας διὰ τὴν καταδίκην τῶν Μιτυλ. ἀποδεικνύει διὰ μίαν ἀκόμη φοράν, ὅτι μὲ τὸ δημοκρατικὸν πολίτευμα εἶναι ἀδύνατον νὰ διατηρήσωμεν τὴν κυριαρχίαν μας ἐπὶ ἄλλων. Τὴν ἰδίαν τακτικὴν ποὺ τηρεῖτε μεταξύ σας τὴν τηρεῖτε καὶ ἐναντι τῶν συμμάχων σας, καὶ δὲν σκέπτεσθε ὅτι οὕτω ἐπιδεικνύετε μίαν ἀδυναμίαν ἐπικίνδυνον διὰ τὴν ἀσφάλειάν σας' ὅτι δὲν πρόκειται ποτὲ νὰ κατακτήσητε τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν συμμάχων σας ὅσον μαλακὰ καὶ ἂν τοὺς φερθῆτε' ὅτι εἶναι ὑψηλοὶ σας παρὰ τὴν θέλησίν των καὶ σὰς ὑπακούουν ἀπὸ φόβον μᾶλλον παρὰ ἀπὸ ἀγάπην. Πρέπει νὰ πεισθῶμεν, ὅτι εἶναι ἰσχυρότεροι ἐκεῖνοι ποὺ ἔχουν νόμους κατωτέρους ἀλλ' ἀμετακινήτους, παρὰ ὅσοι ἔχουν ἀρίστους νόμους ἀλλὰ διαρκῶς μετακινουμένους' καὶ ὅτι ἡ ἀμάθεια συνδυασμένη μὲ σωφροσύνην εἶναι προτιμωτέρα ἀπὸ τὴν εὐφυίαν ἐν συνδιασμῷ μὲ τὴν ἀκολασίαν. Οἱ ἀπλοϊκώτεροι κυβερνοῦν τὰ κράτη καλύτερα ἀπὸ τοὺς προκισμένους μὲ ἐξαιρετικὰ πνευματικὰ χαρίσματα' διότι οἱ δεῦτεροί θέλουν νὰ φαίνωνται σοφώτεροι ἀπὸ τοὺς νόμους, ἐν ᾧ οἱ πρῶτοι δὲν ἔχουν τὸν ἐγωισμὸν αὐτὸν καὶ τηροῦν πιστῶς τοὺς νόμους. Ἄς λείψουν λοιπὸν καὶ μεταξύ μας αἱ ῥητορικαὶ ἐπιδείξεις καὶ ἡ ἀμιλλα, τίνος θὰ λάμψῃ περισσώτερον ἢ εὐφυΐα (κεφ. 37).

Ἐπορῶ μὲ ἐκείνους ποὺ ἔφεραν καὶ πάλιν πρὸς συζητήσιν τὸ ζήτημα τῶν Μυτιληναίων, καὶ εἶμαι περιεργος νὰ ἴδω, πῶς οὗτος θὰ τοὺς ὑποστηρίξῃ' διότι ὁ ὑποστηρικτὴς αὐτὸς θὰ πρέπη νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ἡ ἀποστασία τῶν Μυτιλ. μᾶς ὠφελεῖ, διὰ τὸ ἐπιχειρήσῃ δὲ αὐτὸ θὰ πρέπη ἢ νὰ εἶναι δεινὸς ῥήτωρ, ἱκανὸς νὰ μᾶς πείσῃ ὅτι ἡ ληφθεῖσα περὶ τῶν Μυτιλ. ἀπόφασις δὲν ἐλήφθη ἢ νὰ ἀποβλέπῃ εἰς χρηματικὸν κέρδος ἐκ μέρους τῶν Μυτιλ. καὶ νὰ προσπαθῆσθαι νὰ σὰς ἐξαπατήσῃ μὲ τεταρνευμένους λόγους. Ἐννοεῖτε ὁμοίως πό-

σον μεγάλοι είναι οί κίνδυνοι διά τήν πόλιν ἀπό τήν ταπεινήν αὐτήν. Καί οἱ αἴτιοι εἴθε σεις διότι παρακολουθεῖτε τὰς ἀγορεύσεις ὄχι ὡς πολῖται μέλλοντες νά ἀποφασίσετε ἐπὶ σοβαρωτάτων ὑποθέσεων, ἀλλ' ὡς θεαταί παρακολουθοῦντες λόγους ἡθοιοιῶν, τήν δέ ψῆφον σας ἐν τέλει τήν κανονίζει οὐχί ἡ εὐσυνείδητος κρίσις σας ἐπὶ τῶν γεγονότων, ἀλλ' ἡ εὐφράδεια ἢ μὴ εὐφράδεια τῶν ρητόρων. Εἴθε δὲ τόσον ἐπιτόλαιοι καὶ μωροφιλόδοχοι, ὥστε κάθε τερατολογίαν λεγομένην μὲ ἔμφασιν ὄχι μόνον δὲν τήν ἐπιδοκιμάζετε, ἀλλὰ σπεύδετε νά τήν μαντεύσετε τρόπον τινά πρὶν καλᾶ καλὰ ἐκστομισθῆ καὶ νά τήν χειροκροτήσετε, ἀπὸ φόβον μήπως θεωρηθῆτε ὡς κατωτέρας ἰδιοφυίας ἀπὸ τῶν πατρῶνά της. (Κεφ. 38.)

«Ἐγὼ λοιπὸν διακηρύσσω καὶ πάλιν, ὅτι οἱ Μυτιληναῖοι μᾶς ἔκαμαν τὴ μεγαλύτερον κακὸν ποῦ ἦτο δυνατόν νά μᾶς κάμουν ἄνθρωποι, καὶ δι' αὐτὸ δὲν πρέπει νά δείξωμεν καμίαν ἐπιείκειαν διότι δι' αὐτοὺς δὲν ὑπάρχει καμία δικαιολογία· οὔτε τυραννικὰ τοὺς ἐφερόμεθα οὔτε ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς μας ἐξηναγκάσθησαν. Ἐπομένως δὲν ἀπεστάτησαν ἀλλ' ἐπανεστάτησαν ἐναντίον μας, ἐνωθέντες δὲ μὲ τοὺς ἐχθροὺς μας καὶ οὐχί μόνοι των. Πρέπει λοιπὸν νά τιμωρηθοῦν σκληρὰ, ὄχι δὲ οἱ ὀλιγαρχικοὶ μόνον ἀλλὰ καὶ οἱ Δημοκρατικοὶ, διότι αὐτοί, ἂν δὲν ἤθελον, ἡμποροῦσαν νά ἔλθουν πρὸς τὸ μέρος μας. Σκεφθῆτε ἐξ ἄλλου ὅτι, ἂν καθιερώσετε ὡς ἀρχὴν νά τιμωρῆτε ὁμοίως τοὺς ἀποστατοῦντας ἐκουσίως (ὅπως οἱ Μυτιλ.) καὶ τοὺς ἐξαναγκαζομένους πρὸς τοῦτο ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν μας, δὲν θὰ ὑπάρξῃ κανεὶς ποῦ νά μὴν ἐπαναστατῆ ἐναντίον μας μὲ τήν παραμικρὰν ἀφορμὴν· διότι θὰ σκέπτεται ὅτι, ἂν ἐπιτύχῃ θὰ ἐλευθερωθῆ, ἂν δ' ἀποτύχῃ δὲν θὰ πάθῃ τίποτε τὸ ἀνεπανόρθωτον. Ἐν ᾧ ἡμεῖς θὰ εἴμεθα διαρκῶς ἐν πλέμῳ ἐναντίον μιᾶς ἐκίστης ἐκ τῶν πόλεων ἢ καὶ ὄλων μαζί, καὶ νικῶντες μὲν θὰ εὐρίσκωμεν ἐρείπια (χάνοντες τὰ εἰσοδήματα), ἀποτυγχάνοντες δὲ θὰ ἀποκτῶμεν καὶ νέους ἐχθροὺς, ἐκτὸς τῶν ἤδη ὑπαρχόντων, τοὺς ὁποίους μάλιστα καὶ δὲν θὰ μᾶς μένῃ καιρὸς νά ἀντιμετωπίζωμεν. (Κεφ. 39.)

«Μὴ παρασυρῆτε λοιπὸν οὔτε ἀπὸ οἴκτον, οὔτε ἀπὸ ρητορικὴν δεινότητα, οὔτε ἀπὸ μεγαλοψυχίαν πρὸς τοὺς ἀρχομένους, πράγματα λίαν ἐπικίνδυνα διὰ τήν ὑπόστασιν τῆς ἐπικρατείας μας. Διότι οἴκτον πρέπει νά ἐπιδεικνῆ κανεὶς οὐχί πρὸς τοὺς ὑπηκόους τοῦ, οἱ ὅποιοι ποτὲ δὲν θὰ τὸν ἠσθάνοντο δι' ἡμᾶς, ἀλλ' ἐκ τῆς ἀνάγκης τῶν πραγμάτων ἔχουν γίνῃ ἐχθροὶ μας διὰ πάντοτε. Ὅσον δὲ διὰ τήν φιλοδοξίαν τῶν ρητόρων, θὰ ἔπρεπε νά ἐπιδεικνύουν τήν ρητορικὴν των δεινότητα εἰς δευτερευούσης σημασίας ὑποθέσεις καὶ οὐχί εἰς τόσον σοβαράς. Ἐπιείκειαν τέλος καὶ μεγαλοψυχίαν πρέπει νά ἐπιδεικνῆ κανεὶς πρὸς ἀνθρώπους ποῦ πρόκειται νά γίνον φίλοι του μετὰ τήν συγγνώμην καὶ νά μείνουν τοιοῦτοι, καὶ οὐχί πρὸς ἀνθρώπους, τῶν ὁποίων τὰ πρὸς ἡμᾶς αἰσθήματα δὲν πρόκειται νά ἀλλάξουν. Ἄν ἦσθε ἀποφασισμένοι νά διατηρήσετε τήν κυριαρχίαν σας, πρέπει νά εἴθε ἀμείλικτοι τιμωροί, ἀδιαφοροῦντες πρὸς τὸ δίκαιον καὶ ἀποβλέποντες πρὸς τὸ συμφέρον μόνον, εἰ δ' ἄλλως νά παύσετε ἔχοντες ἀξιώσεις

ἀρχηγῶ καὶ νὰ παίζετε τὸν ἀκίνδυνον ρόλον τοῦ ἐναρέτου καὶ εἰρηνοποιῦ. Ἐμμείνατε λοιπὸν εἰς τὴν χθεσινὴν σας ἀπόφασιν, συλλογιζόμενοι ὅτι θὰ σᾶς ἔκαμνον αὐτοί, ἂν σᾶς ἐνίκων, ἀφ' ὧν μάλιστα «ἤρξαντο χειρῶν ἀδίκων» χωρὶς νὰ τοὺς ἔχετε βλάψει εἰς τίποτε προηγουμένως· διότι οἱ χειρότεροι ἀκριβῶς ἐχθροὶ εἶναι ἐκεῖνοι πού σοῦ κηρύσσουν τὸν πόλεμον χωρὶς νὰ τοὺς ἔχῃς κάμει κακόν· αὐτοὶ ἐπιδιώκουν τὴν πλήρη ἐξόντωσίν σου, διότι γνωρίζουν ὅτι καὶ ἡ ἐκδίκησίς σου θὰ εἶναι ἀπείρως σκληρότερα ἀπὸ τὴν ἀγανάκτησιν πού θὰ αἰσθάνεσαι, διότι ἠπέστης ἐπιθεσὶν ὕλως διόλου ἄνευ λόγου. Τέλος τιμωροῦντες τώρα τοὺς Μυτιλ. σκληρά, ὅπως τοὺς ἀξίζει, θὰ δώσετε ἐν μᾶθημα καὶ εἰς τοὺς ἄλλους συμμάχους, οἱ ὅποιοι, ὅταν πεισθῶν ὅτι ἡ ἀποστασία τιμωρεῖται διὰ θανάτου, θὰ τὸ σκεφθῶν πολὺ νὰ διακινδυνεύσουν, καὶ οὕτως θὰ παύσωμεν νὰ ἀσχολούμεθα διαρκῶς μὲ τοὺς συμμάχους καὶ ἀπερίσπαστοι θὰ πολεμῶμεν ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν μας» (Κεφ. 40.)

Κεφ. 41.

Περὶληψις.—Μετὰ τὸν Κλέωνα ὁμίλησεν ὁ Διόδωτος, ὁ ὅποιος καὶ κατὰ τὴν ἐκκλησίαν τῆς προηγουμένης ἡμέρας εἶχε κηρυχθῆ κατὰ τῆς εἰς θάνατον καταδίκης τῶν Μυτιληναίων.

Ἑρμηνεία.—Τοιαῦτα μὲν ὁ Κλέων εἶπεν. Ἐπειτα δὲ ἀπὸ αὐτὸν ὁ Διόδωτος ὁ υἱὸς τοῦ Εὐκράτους, ὁ ὅποιος καὶ κατὰ τὴν προηγουμένην Συνέλευσιν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Δήμου ἀντιετάχθη τὰ μάλιστα (συνιστῶν) νὰ μὴ καταδικάσων εἰς θάνατον τοὺς Μυτιληναίους, ἀνελθὼν καὶ τότε εἰς τὸ βῆμα εἶπε τὰ ἑξῆς περίπου :

Παρατηρήσεις : μετ' αὐτὸν ἔμπερ. προσδ. δηλῶν χρόν. (τὸ κατόπιν) | ὅπερ.... ἀντέλεγε ἀναφορ. πρόβ. | ἐν τῇ προτέρᾳ ἐκκλησίᾳ ἔμπερ. προσδ. τοῖ. ἢ χρόν. | μὴ ἀποκτεῖναι τελ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ ἀντέλεγε ὡς ὅσοκ. νοητέον τὸ τοὺς Ἀθηναίους Μυτιληναίους ἀντικ. | παρελθὼν χρόν. μετ. | τότε ἔμπερ. προσδ. χρόν. (δηλ. κατὰ τὴν δευτέραν ἐκκλησίαν).

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΔΙΟΔΩΤΟΥ

(Βιβλ. Γ' 42—48)

Περὶλήψεις.—Ἐγὼ δὲν ἀδικῶ καθόλου τοὺς προτεινάντας τὴν ἐπανάληψιν τῆς συσκέψεως, οὐτε ἐπαινῶ τοὺς ἔχοντας τὴν γνώμην ὅτι ἐπὶ σοβαρωτάτων ζητημάτων δὲν πρέπει νὰ γίνωνται ἐπανειλημμένοι συσκέψεις· διότι φρονῶ ὅτι δύο πράγματα εἶναι οἱ χειρότεροι ἐχθροὶ τοῦ ὀρθῶς σκέπτεσθαι καὶ πράττειν : ὁ θυμὸς καὶ ἡ βία. Ἡ κατὰ τῶν λόγων σταυροφορία ὀρισμένων κύκλων εἰς δύο αἷτια ἢμπορεῖ νὰ ὀφείλεται : εἰς ἀδυναμίαν κατανοήσεως ἢ εἰς προσωπικὸν συμφέρον· διότι πῶς ἄλλοιῶς θὰ ἐκφράσῃ κανεὶς τὴν σκέψιν του, ἂν ἔχῃ διὰ λόγων; ὅποιος δὲ ἐξ ἄλλου θέλει νὰ πείσῃ τοὺς ἄλλους διὰ κάτι τὸ αἰσχρὸν, βλέπει δὲ ὅτι δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ τοὺς πείσῃ μὲ λόγους, αὐτὸς ἔχει κάθε λόγον νὰ συκοφαντῇ ἀριστοτεχνικὰ τὴν ρητορικὴν δεινότητά καὶ μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν νὰ κάμῃ καὶ ἀντιπάλους καὶ ἀκροατὰς νὰ τὰ χάνουν. Ἄλλ' ἀκόμη ἀνηθικώτερον εἶναι νὰ κατηγοροῦνται οἱ ἀντίπαλοι ρήτορες ὡς χρηματιζό-

μενοι διότι με την μέθοδον αὐτὴν ἢ θέσεις τῶν ὁμιλούντων ἐπὶ τῶν τοιούτων θεμάτων καθίσταται πολὺ ἐπικίνδυνος: ἐὰν μὲν πείσουν τοὺς ἀκροατὰς των εἰς αὐτὰ πού λέγουσιν, παραμένει πάντως ἡ ὑποψία, ἂν ὅμως δὲν τοὺς πείσουν, τότε πλέον παραμένει ἀκεραία ἡ κηλίς τῆς ἀνηθικότητος. Ἄλλ' αὐτὸ διὰ τὴν πόλιν εἶναι λίαν ἐπικίνδυνον διότι εἰς μίαν τοιαύτην ἀτμόσφαιραν φόβου, θὰ καταντήσῃ νὰ μὴ ὑπάρχουν οἱ ῥήτορες οἱ διατεθειμένοι νὰ εἰπουν τὴν γνώμην των περὶ τοῦ πρακτέου. Πρέπει νὰ σταματήσῃ αὐτὸ τὸ τρομοκρατικὸν σύστημα. Ὁ καθείς πρέπει νὰ ἐπιβάλληται ἐπὶ τῶν ἀντιπάλων του διὰ τῆς λογικῆς δυνάμεως τῶν σκέψεων του καὶ οὐχὶ διὰ τοιούτων τρομοκρατικῶν μεθόδων. Ἡ δὲ πόλις πρέπει οὔτε τὸν ὀρθὰ λέγοντα νὰ περιβάλλῃ με ἐπιπροσθέτους τιμὰς, οὔτε τοῦ μὴ ὀρθὰ λέγοντος νὰ μειώνῃ τὴν ὑπόληψιν διότι οὕτω καὶ ὁ μὲν καὶ ὁ δὲ θὰ ἔλεγον ὅτι πραγματικῶς ἐφρόνουν ὡς ὀρθὸν καὶ δὲν θὰ ἐκολάμειον τὸ πλῆθος διὰ νὰ ἐπιτύχουν ἓκ μέρους του κάτι. (Κεφ. 42).

«Ἐδῶ εἰς τὰς Ἀθήνας ὅμως συμβαίνουν τὰ ἀντίθετα ἀπὸ ὅ,τι πρέπει. Ὅταν διὰ τὸν κάμνοντα μίαν ὀρθὴν πρότασιν ριφθῇ καταλλήλως ἡ ἰδέα ὅτι χρηματίζεται, ἀπορρίπτομεν τὴν πρότασίν του, οὕτω δὲ ἡ πόλις ζημιούται. Καὶ οὕτω κατανατᾶ νὰ εἶναι ἐξ ἴσου ὑποποῖτοί τὸσον αἱ συμφέρουσαι προτάσεις ὅσον καὶ αἱ ἀσύμφοροι, καὶ νὰ εἶναι ἡγαγκασμένοι νὰ ἐξαπατήσῃ τὴν πόλιν ὅχι μόνον ἑποιοὺς προτείνει ἀσύμφορα, ἀλλὰ καὶ ὁ προτείνων ὀρθὰ καὶ συμφέροντα. Ἐλικρίνεια καὶ τιμιότης ἐδῶ δὲν ἔχουν πέρασιν. Εἶναι τόσοι οἱ «ὑπὲρ τὸ δέον ἐξυπνοί», ὥστε καὶ διὰ τὸν τιμιώτερον ῥήτορα θὰ εὔρων νὰ εἰπουν κάτι, ὥστε νὰ τὸν καταστήσουν ὑποπτον. Πάντως ὅμως, ὅσον καὶ ἂν ἡ ἀτμόσφαιρα κατανατᾶ τὸσον δηλητηριώδης, ὅταν πρόκειται περὶ ὑποθέσεων ὡσάν τὴν σημερινήν, ἡμεῖς οἱ ῥήτορες πρέπει νὰ εἰπῶμεν κάτι, πρῶτον διότι βλέπομεν κάπως μακρύτερα ἀπὸ σᾶς καὶ δεύτερον διότι εἰμεθα ὑπεύθυνοι διὰ κάθε τι πού προτείνομεν, ἐν ᾧ σεῖς εἰσθε ἀνεύθυνοι διὰ κάθε τι πού ἀκούετε. Θὰ ἔπρεπε δὲ νὰ μὴ τιμωρῆται μόνον ὁ ἐκάστοτε συντελών εἰς τὸ νὰ λαμβάνετε στρεβλὰς ἀποφάσεις ἀλλὰ καὶ σεῖς πού πείθεσθε τότε θὰ ἦσθε σωφρονέστεροι καὶ προσεκτικώτεροι κατὰ τὴν λῆψιν ἀποφάσεων. (Κεφ. 43).

«Δὲν πρόκειται νὰ μὲ ἀπασχολήσῃ ἐνταῦθα ἡ οὐσία τῆς ὑποθέσεως, ἂν δηλ. μᾶς ἠδίκησαν ἢ ὄχι οἱ Μυτιληναῖοι ἀποστατήσαντες, ἀλλὰ τὸ ποία εἶναι ἡ συμφέρουσα δι' ἡμᾶς ἀπόφασις. Ἄλλο τί πρέπει νὰ γίνῃ καὶ ἄλλο τί συμφέρει νὰ γίνῃ. Διότι καὶ λίαν ἔνοχοι ἂν μοῦ φαίνονται, πάλιν δὲν θὰ συστήσω τὴν καταδίκην των εἰς θάνατον, ὅπως καὶ ἄθῳοι τελείως ἂν ἀπεδεικνύοντο, πάλιν δὲν θὰ συνίστων τὴν ἀτιμωρησίαν των, ἐφ' ὅσον τοῦτο δὲν θὰ συνέφερον εἰς τὴν πόλιν. Διαφρονῶ δὲ πλήρως πρὸς τὸν Κλέωνα ἰσχυριζόμενον ὅτι ἡ καθιέρωσις τοῦ θανάτου θὰ ἠλάττωνε τὰς ἀποστασίας. Ἐγὼ φρονῶ τὰ ἀντίθετα. Σεῖς παρασυρόμενοι ἀπὸ τὸν θυμὸν τῆς στιγμῆς εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ τὰ παραδέχεσθε τὰ λεγόμενά του ὡς ὀρθὰ καὶ δίκαια. Ἐγὼ ὅμως ἀποβλέπω εἰς τὸ μέλλον μᾶλλον, καὶ σκέπτομαι ὅτι δὲν ἔχομεν ἀνοίξει δικαστήριον με τοὺς Μυτιλην. Ὅστε νὰ χρειάζομεθα νὰ εὔρωμεν τὸ δίκαιόν μας, ἀλλὰ σκεπτόμεθα περὶ

αὐτῶν καὶ ἀναζητοῦμεν τὸν τρόπον νὰ τοὺς κάμωμεν ὠφελίμους διὰ τὸν ἑαυτὸν μας. (Κεφ. 44).

« Ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου εἶναι παλαιὰ καὶ ἔχει θεσπισθῆ καὶ διὰ μικρότερα ἀπὸ τὸ τῶν Μυτιληναίων ἐγκλήματα. Οὐδέποτε ἐν τούτοις ἴσχυσε νὰ συγκατήσῃ τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὸ ἐγκλημα. Ὁ ἄνθρωπος πάντοτε παρασύρεται ἀπὸ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ διαφύγῃ καὶ διαπράττει τὸ ἐγκλημα. Ὁ θάνατος ἐπομένως εἶναι ἀνίσχυρος νὰ προλάβῃ τὰς παραβάσεις. Πρέπει νὰ εὐρεθῆ ἐπομένως καὶ εἰς φόβος τρομερώτερος ἀπὸ τὸν τοῦ θανάτου, Ἄλλοιῶς ἡ **πενία** ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος, μετὰ τὴν ἀποφασιστικότητα ποὺ ἐμπνέει εἰς τὰ θύματά της, καὶ ἡ **δύναμις τοῦ πλοῦτου** ἀπὸ τὸ ἄλλο, μετὰ τὴν πλεονεξίαν ποὺ γεννᾷ, καὶ ἄλλοτε ἄλλα αἷτια, παρασύρουν τὸν ἄνθρωπον εἰς ἐπικινδύνους ἐπιχειρήσεις. Ἐπειτα συντελοῦν εἰς τοῦτο καὶ ὁ **πόθος** καὶ ἡ **ἐλπίς**, αὐτὸς μετὰ βαδίζων ἐμπρός καὶ ἐπινοῶν τὸ σχέδιον τῆς ἀποπείρας, ἐκείνη δὲ ἀκολουθοῦσα καὶ ἐμβάλλουσα τὴν ἰδέαν, ὅτι θὰ βοηθήσῃ καὶ ἡ τύχη. Καὶ αὕτη δ' ἀκόμη ἡ **τύχη** παρασύρει τοὺς ἀνθρώπους πολλάκις ἢ καὶ τὰ ἔθνη πρὸς παρατόλμους ἐνεργείας μετὰ τὸ νὰ ἐμφανίζεται καμμίαν φορὰν ἐκεῖ ποὺ δὲν τὴν περιμένει κανεὶς. Ἐν ἐνὶ λόγῳ οὐδεὶς φόβος καὶ οὐδεμία ποινὴ εἶναι ἱκανὰ νὰ ἀποτρέψουν τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, ὅταν αὕτη πάρῃ τὴν ἀπόφασιν νὰ κατορθώσῃ κάτι ἀντὶ πάσης θυσίας. (Κεφ. 45).

« Δὲν πρέπει λοιπὸν τὸν θάνατον νὰ τὸν θεωροῦμεν ὡς ἐγγύησιν ὅτι δὲν θὰ ἀποστατήσουν ἄλλοι, οὔτε τοὺς ἀποστατοῦντας νὰ τοὺς ἀπελπίζωμεν ὅτι δὲν χωρεῖ μετάνοια. Διότι ὅταν μία ἀποστατοῦσα πόλις γνωρίζῃ ὅτι ἠμπορεῖ νὰ συνθηκολογήσῃ, καταβάλλουσα ἀνάλογον ἀποζημίωσιν, δὲν διστάζει νὰ τέρματισῇ τὴν ἀντίστασιν τῆς, ὅποτε καὶ αὕτη δὲν καταστρέφεται καὶ δι' ἡμᾶς δὲν χάνεται· ἐν ᾧ ἂν καθιερωθῇ ὁ θάνατος ὡς τιμωρία τῶν ἀποστατοῦντων, τότε κάθε ἀποστατοῦσα πόλις καὶ καλύτερα θὰ προπαρασκευάζηται πρὸς ἀποστασίαν καὶ μέχρις ἐσχάτων θὰ ἀμύνεται, ἐφ' ὅσον οἱ κάτοικοι θὰ ἠξεύρουσιν ὅτι τοὺς ἀναμένει ὁ θάνατος. Δι' ἡμᾶς δὲ καὶ ἡ παράτασις τῆς πολιτορίας σημαίνει υπερβολικὰς δαπάνας, καὶ ἡ τελικὴ καταστροφὴ τῆς σημαίνει ἀπώλειαν φόρων καὶ ἐσόδων. Νὰ μὴν εἰμεθα λοιπὸν σκληροὶ τιμωροὶ καὶ καταστροφεῖς, ἀλλ' ἐπιεικεῖς κριταὶ καὶ ἐνδιαφερόμενοι πῶς θὰ διατηρηθῶν οἱ ἀποστατοῦντες μετὰ ἀκμαίας τὰς οικονομικὰς τῶν δυνάμεις, ὥστε νὰ τοὺς ἀπομυζῶμεν εἰς τὸ μέλλον. Θὰ ἔπρεπε δὲ μᾶλλον νὰ προλαμβάνωμεν τὰς ἀποστασίας παρὰ νὰ τὰς πνίγωμεν εἰς τὸ αἷμα. (Κεφ. 46).

« Ἀκολουθοῦντες τὰς ἀπόψεις τοῦ Κλέωνος θὰ διεπράττετε καὶ τὸ ἐξῆς ἀκόμη ἄδικον ἅμα καὶ ἀσύμφορον· εἶναι γνωστὸν δηλ. ὅτι οἱ ἑκασταχοῦ Δημοκρατικοὶ διάκεινται συμπαθῶς πρὸς ἡμᾶς καὶ ἢ δὲν ἀποστατοῦν καθόλου ἢ εἶναι πάντως ἑτοιμοὶ νὰ στραφοῦν εἰς πρώτην εὐκαιρίαν ἐναντίον τῶν ὀλιγαρχικῶν συμπολιτῶν των καὶ νὰ αὐτομολήσουν πρὸς ἡμᾶς. Οὕτω καὶ οἱ Δημοκρατικοὶ τῆς Μυτιλήνης οὐ μόνον εἰς τὴν ἀποστασίαν δὲν ἔλαβον μέρος, ἀλλὰ καὶ μόλις πῆραν ὄπλα στά χεῖρα των μᾶς παρέδωσαν τὴν πόλιν. Ἄν λοιπὸν θανατώσητε καὶ αὐτούς, ὅπως προτείνει ὁ Κλέων, πρῶτον μὲν θὰ φανῆτε ἀγνώμονες πρὸς φίλους σας, ἔπειτα δὲ θὰ εὐεργετήσητε τοὺς ὀλιγαρχικοὺς, πρὸς μεγάλην ζημίαν ἰδικήν σας, διότι εἰς τὸ

ἐξῆς δὲν θὰ σᾶς ἔχουν καμμίαν ἐμπιστοσύνην οἱ Δημοκρατικοί, ἀφοῦ τιμωρεῖτε μὲ τὴν αὐτὴν ποινὴν ἐνόχους καὶ ἀθόους—ἐχθροὺς καὶ φίλους, καὶ θὰ ἐνοῦνται μὲ τοὺς ὀλιγαρχικούς. Τόσον αὐτὸ εἶναι ἀσφύρονον, ὥστε καὶ ἂν καμμίαν φορὰν οἱ Δημοκρατικοὶ μετέχουν εἰς τὴν ἀποστασίαν, ἡμεῖς θὰ ἦτο προτιμότερον νὰ κάμωμεν ὅτι δὲν τὸ ἀντιλαμβάνομεθα. Διότι εἶναι προτιμότερον νὰ ζημιωθῶμεν ἐν γνώσει μας εἰς μίαν εἰδικὴν περίπτωσιν παρὰ νὰ ἐξολοθρευθῶμεν ἐκείνους ποὺ δὲν μᾶς συμφέρει. (Κεφ. 47).

«Τὰς ὑποδείξεις μου αὐτὰς κρίνατέ τας ὑπὸ τὸ πρίσμα τοῦ συμφέροντος εἰς τὴν πόλιν χωρὶς νὰ ὑποχωρῆτε οὔτε ἀπὸ οἰκτον οὔτε ἀπὸ ἐπιείκειαν. Τιμωρῆσατε τοὺς ἐνόχους καὶ ἀφήσατε ἐλευθέρους τοὺς ἀθόους. Αὐτὸ καὶ διὰ τὴν πόλιν εἶναι συμφέρον καὶ εἰς τοὺς ἐχθροὺς ἐμπνέει φόβον. Διότι ἰσχυρὸς εἶναι ὄχι τόσον ὁ ἐπερχόμενος κατὰ τῶν ἐχθρῶν του ἀσυλλογίστως, στηριζόμενος εἰς τὴν ὕλικὴν βίαν, ὅσον ὁ λαμβάνων ἐπιτυχεῖς ἀποφάσεις ἐπὶ ὅλων τῶν διαφορῶν του μὲ τὸν ἐχθρόν». (Κεφ. 48).

Κεφ. 49.

Περὶ λήψης.—Μετὰ τὰς ἀγορεύσεις ταύτας τοῦ Κλέωνος καὶ τοῦ Διοδότου ἐπηκολούθησε ψηφοφορία, ἀποτελεσμά τῆς ὁποίας ἦτο νὰ ἀναθεωρηθῇ ἡ ἀπόφασις τῆς προηγουμένης ἐκκλησίας. Οἱ πρέσβεις τῶν Μυτιληναίων ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν ἀρμοδίων ἐξώπλισαν δευτέραν τριήρη, διὰ νὰ τὴν ἀποστείλουν ἐν πάσῃ σπουδῇ, ὥστε νὰ προφθάσῃ τὴν ἀποσταλεῖσαν πρώτην, προληφθῇ δ' οὕτω ἡ ἐκτέλεσις τῶν πρώτων διαταγῶν περὶ σφαγῆς ὅλων τῶν ἐφήβων τῆς Μυτιλήνης. Τὰ πλούσια ἐφόδια καὶ αἱ ὑποσχέσεις περὶ μεγάλων ἀμοιβῶν ἐξέκαυσαν τοιαύτην πρόθυμον ἀμιλλαν μεταξὺ τοῦ πληρώματος, ὥστε κωπηλατοῦντες ἔτρωγον, διὰ νὰ μὴ χάνουν καιρόν, ἔπλεον δὲ νυχθημέρον, τῶν μὲν κοιμημένων, τῶν δὲ κωπηλατούντων. Εὐτυχῶς δὲν συνήντησαν ἀντίθετον ἄνεμον. Οὕτω κατήντησε τὸ πρῶτον πλοῖον, καίτοι εἶχεν ἐκινήσει ὀλόκληρον ἡμερονύκτιον ἐνωρίτερον, νὰ καταπλεύσῃ, εἰς Μυτιληνὴν ὀλίγας στιγμὰς πρὶν ἀπὸ τὸ δεύτερον, ἔσαι ἤρχουν διὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ψηφίσματος καὶ τὰς παρασκευὰς διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διαταγῶν.

Ἑρμηνεία.—Τοιαῦτα δὲ ὁ Διόδοτος εἶπεν. Ἐφ' οὐ δὲ διευπώθησαν αἱ γνώμαι αὐται, αἱ ὅλων ἀντίθετοι μεταξὺ τῶν (μάλιστα ἀντιπάλων πρὸς ἀλλήλας), οἱ Ἀθηναῖοι (μολονοῦτι εἶχον μετανοήσει) ἀμφέρρετον ἐν τούτοις ὡς πρὸς τὴν ἀπόφασιν (ὅμως ἦλθον ἐς ἀγῶνα τῆς δόξης) (ποὺ ἔπρεπε νὰ λάβουν) καὶ κατὰ τὴν (ἐπακολοθησασαν) ψηφοφορίαν δι' ἀνατάσεως τῶν χειρῶν (ἐν τῇ χειροτονίᾳ) αἱ δύο γνώμαι ἀπεδείχθησαν σχεδὸν ἰσόπαλοι (ἐγένοντο ἀγῶμαλοι), ἐπεκράτησεν ὅμως (ἐν τέλει) ἡ γνώμη τοῦ Διοδότου. Καὶ ἀμέσως ἠτοιμάζοντο νὰ στείλουν ἄλλην τριήρη ἐκπευσμένους (κατὰ σπουδὴν). ἵνα μὴ προφθάσῃ ἡ ἀποσταλεῖσα πρώτη καὶ εὗρουν (οἱ ἀποστελλόμενοι διὰ τῆς δευτέρας) τὴν πόλιν κατεστραμμένην προηγεῖτο δὲ ἐκεῖνη κατὰ μίαν ἡμέραν καὶ μίαν νύκτα περιποι (μάλιστα). Ὅταν δὲ οἱ Μυτιληναῖοι πρέσβεις ἐφωδίασαν τὸ πλῆρωμα μὲ οἶνον καὶ μὲ ἄλευρα καὶ τοὺς ὑπεσχέθησαν μεγάλας ἀμοιβὰς (μεγάλα) ἂν προσφθάσῃ τὴν ἀποσταλεῖσαν πρώτην, ἐπιτυχῶς ἀποφασίσθη ἡ ἀπόφασις ὡς ἀνωτέρω.

Ἡ φηροποίηση ἔκαστου ἀπὸ τοῦ ἰστορικοῦ ἐκπαιδευτικῆς καὶ πολιτικῆς

τοιαύτη ἐπισπενσις (ἐγένετο τοιαύτη σπουδὴ) τοῦ πλοῦ, ὥστε ἐν ᾧ ἐκωπλήτουν ἔτρωγον συγχρόνως ἄλευρα ζυμωμένα (πεφρωμένα) μὲ ἰνον καὶ ἔλαιον, καὶ διαδαχικῶς (κατὰ μέρος) ἄλλοι μὲν ἐκωπιμῶντο (ὑπνον ἤρουντο), ἄλλοι δὲ ἐκωπλήτουν (ἤλανον). Ἐπειδὴ δὲ εἶχε νὰ μὴ πνεύση κανεὶς ἄνεμος ἀντίθετος, καὶ (ἐπὶ πλέον) ἐπειδὴ τὸ μὲν πρῶτον πλοῖον ἔπλεε χωρὶς καμμίαν σπουδὴν, διὰ μιαν ὑπόθεσιν *τερατώδη* (ἀλλόκοτον), τὸ δὲ δευτέρον *ἐβιάζετο* (ἔσπευδε: ἐπειγομένης) κατὰ τοιοῦτον τρόπον (ὅπως περιεγράφωμεν ἀνωτέρω), κατήντησεν ὥστε, τὸ μὲν πρῶτον ἐπρόφθασε (κατέπλευσε πρωτύτερα) τόσον μόνον ὥστε μόλις ὁ Πάχης ἀνέγνωσε τὸ ψήφισμα καὶ ἐπρόκειτο (ἠτοιμάζετο) νὰ ἐκτελέσῃ τὰ *ἀποφασισθέντα* (τὰ δεδογμένα), *κατέπλευσεν ἔπειτα* (ἀπὸ τὸ πρῶτον) *καὶ τὸ δευτέρον* (ἢ δὲ ὑστέρᾳ αὐτῆς ἐπικατάγεται) καὶ τὸν ἠμπόδισε νὰ φονεύσῃ (τοὺς κατοίκους τῆς πόλεως). Καὶ ἡ μὲν Μυτιλήνη *τόσον μέγαν κίνδυνον διέτρεξεν* (παρὰ τσοῦτον ἦλθε κινδύνου).

Παρατηρήσεις: ρηθειῶν χρον. μετ. κατὰ γεν. ἀπόλ. | ἀντιπάλων κατηγορ. | δόξης γεν. ἀντικειμ. εἰς τὸ ἀγῶνα | ἀγχομαλοὶ κατηγορ. | κατὰ σπουδὴν ἔμπρ. προσδ. δηλῶν τρόπον | ὅπως μὴ... εὐρωσι τελ. πρότ. | τὴν πόλιν ἀντικειμ. | διεφθαρμένην κατηγορ. μετ. εἰς τὸ εὐρωσιν | φθασάσης χρον. μετ. κατὰ γεν. ἀπόλ. τῆς προτέρας (ἐνν. νεῶς) ὑποκ. | ἡμέρα καὶ νυκτὶ δοτ. τοῦ μέτρου ἢ τῆς διαφορᾶς λόγῳ τῆς συγκατ. ἔννοιας τῆς περιεχομένης εἰς τὸ προσῆχεν | πρᾶσκευασάντων... ὑποσχωμένων αἰτιολ. μετ. κατὰ γεν. ἀπόλ. | οἶον καὶ ἄλφαιτα ἀντικειμ. τοῦ παρασκευασάντων. ἄλφαιτα ἔκαλοῦντο οὐ μόνον τὰ ἐκ κριθῆς ἄλευρα, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐξ αὐτῶν ἄρτοι, αἱ μᾶζαι | τῇ νηὶ δοτ. χαριστ. | μεγάλα οὐστοίχ. ἀντικ. τοῦ ὑποσχωμένων | τοῦ πλοῦ γεν. ἀντικειμ. εἰς τὸ σπουδῇ | ἐλάυνοντες τροπ. μετ. πεφρωμένα ἐπιθ. μετ. (τοῦ φῦρω—ομαι=ἀνακατώνω, ζυμῶναι) | οἶνω καὶ ἔλαιῳ δοτ. ὄργαν. (συνήθως μόνον ὕδατι καὶ ἔλαιῳ) | κατὰ μέρος ἔμπρ. προσδ. τροπ. | κατὰ τὴν ἔμπρ. προσδ. τροπ. | ἐναντιωθέντος... πλεούσης... ἐπειγομένης αἰτιολ. μετ. κατὰ γεν. ἀπόλ. | σπουδῇ δοτ. τροπ. | ἐπὶ πρᾶγμα ἔμπρ. προσδ. δηλῶν σκοπὸν | τοιοῦτω τρόπῳ δοτ. τροπ. | Πάχτητα ὑποκ. τοῦ ἀνεγνωκέναι· τὸ ψήφισμα ἀντικειμ. | καὶ μέλλειν ὑποκ. ἐν τῇ τῶν Πάχτητα ὀράσειν τελ. ἄπαρ. ἐκ τοῦ μέλλειν | τὰ δεδογμένα (ἐνν. τὴν βουλῇ) ἀντικ. τοῦ ὀράσειν | ἢ δὲ (ὑποκ.) | ὑστέρᾳ κατηγορ. τοῦ ὑποκ. ἢ δὲ | αὐτῆς β' ὄρος συγκρίσι. εἰς τὸ ὑστέρᾳ | μὴ δικαφείρασι τελ. ἄπαρ. ἐκ τοῦ δικαῶλως (ἐνέχει καὶ συμπέρασμα) ὡς ἀντικειμ. ἐνν. τὴν πόλιν | παρὰ τσοῦτον ἔμπρ. προσδ. δηλῶν προσέγγισιν | κινδύνου γεν. διαιρ.

Κεφ. 50

Περίληψις.—Τοὺς ἐν Ἀθήναις ὅμως Μυτιληναίους, τοὺς ἀποσταλέντας ὑπὸ τοῦ Πάχτητος ὡς τοὺς κατ' ἐξοχὴν ὑποκινητάς τῆς ἀποστασίας, χιλίους καὶ πλέον τὸν ἀριθμὸν, τοὺς ἐθανάτωσαν. Κατηδάφισαν δὲ τὰ τεῖχη τῆς Μυτιλήνης καὶ ἐπῆραν τὰ πλοῖα τῶν. Τὴν ὅλην νῆσον πλὴν τῆς περιοχῆς τῶν Μηθυμναίων κατένειμαν εἰς τρισχιλίους κλήρους καὶ ἀπέστειλαν Ἀθηναίους κληρούχους.

Ἑρμηνεία.—Τοὺς ἄλλους ὅμως Μυτιληναίους, τοὺς ὁποίους, εἶχεν ἀποστείλει ὁ Πάχης (εἰς τὰς Ἀθήνας) ὡς τοὺς κατ' ἐξοχὴν πρωταίους τῆς ἀποστασίας, οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς ἐφόνευσαν *κατὰ πρότασιν* (γνώμη) τοῦ Κλέωνος—ἦσαν δὲ κατὰ τι περισσώτεροι ἀπὸ χίλιοι—, καὶ *κατηδάφισαν* (καθεῖλον) τὰ τεῖχη τῶν Μυτιληναίων καὶ παρέλαβον τὰ πλοῖά των. Κοτόπιν δὲ φόρους μὲν ἐπέβαλον εἰς τοὺς Λεσβίους, ἀλλ' ἀφ' οὗ *κατένειμαν* (ποιήσαντες) τὴν ὅλην χώραν, ἐκτὸς τῆς περιοχῆς τῶν Μηθυμναίων, εἰς τρεῖς χιλιάδας
Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Εκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

κλήρους, τοὺς τριακοσίους μὲν *ἐξεχώρισαν καὶ τοὺς ἀφείρωσαν* (ἐξεῖλον ἱεροῦς) εἰς τοὺς θεοὺς, διὰ δὲ τοὺς ὑπολοίπους ἀπέστειλαν κληροῦχος *Ἀθηναίους πολίτας* (ἐξ ἑαυτῶν) *ἐκλεγέντας διὰ κλήραν* (λαχόντας)· εἰς τοὺς ὁποίους οἱ Λέσβιοι τάξαντες (ὑποσχεθέντες) *τὰ πληρώωνον χρῆματα* (ἀργύριον φέρειν), δύο μνάς κατ' ἔτος δι' ἕκαστον κλῆρον ἐκαλλιέργουν οἱ ἴδιοι τὴν γῆν. Κατέλαβον δὲ οἱ Ἀθηναῖοι καὶ τὰς *μικρὰς πόλεις* (πολίσιματα) τὰς ἐπὶ τῆς (ἀπέ-
ναντι Μικρασιατικῆς) ἡπείρου, ὧσων κυρίαρχοι ἦσαν οἱ Μυτιληναῖοι, καὶ *ἔκτοτε* (ὑστερον) (αἱ πόλεις αὗται) *ἦσαν ὑπήκοοι* (ὑπήκουον) τῶν Ἀθηναίων. Τὰ κατὰ τὴν Λέσβον μὲν (λοιπὸν) *τοιουτοτρόπως συνέβησαν* (οὕτως ἐγένετο).

Παρατηρήσεις: ὡς ὄντας αἰτιολ. μτχ. (τὸ ὡς σημ. αἰτίαν ὑποκειμενικήν) | αἰτιωτάτους κατηγορ. | τῆς ἀπεστάσεως γεν. τῆς αἰτίας εἰς τὸ αἰτιωτάτους | ὀλίγω δοτ. τῆς διαφορᾶς | πλείους κατηγορ. | χιλίων β' ὄρος συγκρίσ. | καθείλον (ἐνεργ. ἄορ. β' τοῦ καθαιρῶ = κρημνίζω) | φέρων ἀντικ. τοῦ ἔταξαν καθὼς καὶ τὸ Λεσβίοις (ἐμμεσ. ἀντικ.) | τῆς γῆς γεν. ἀντικειμ. εἰς τὸ κλήρους τριακοσίους διότι συνήθως τὸ δέκατον ἀφείρουν εἰς τοὺς θεοὺς | τοῖς θεοῖς δοτ. χαριστ. | ἱεροῦς κατηγορ. | σφῶν αὐτῶν γεν. διαφ. | τοὺς λαχόντας ἀντικειμ. τοῦ ἀπέπεμψαν | κληροῦχος κατηγορ. | φ.σ.λ. : Λέσβιοι (ὑποκ.) ταξάμενοι (αἰτιολ. μτχ.) φέρειν τελ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ ταξάμενοι | εἰς (τούτοις) ἀντικειμ. | ἀργύριον ἀντικ. τοῦ φέρειν | δύο μνάς (ἡ μνά=100 ἀρχ. δραχ.) παράθεσις (κατ' ἄλλους κατηγορ.) εἰς τὸ ἀργύριον | τοῦ ἐνιαυτοῦ γεν. χρόν. | αὐτοὶ κατηγορ. | ὧσων ἀντικ. τοῦ ἐκρά-
τουν | Ἀθηναίων ἀντικ. τοῦ ὑπήκουον | τὰ κατὰ Λ. ἐγένετο (ἀττ. σύν-
ταξις).

Τ Ε Λ Ο Σ

